

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَّ اٰلِ مُحَمَّدٍ وَّ عَجِّلْ فَرَجَهُمْ

عکاسی آتلیه و مراسم

رشته فتو-گرافیک

گروه هنر

شاخه فنی و حرفه ای

پایه یازدهم دوره دوم متوسطه

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

- نام کتاب: عکاسی آتلیه و مراسم - ۲۱۱۵۹۲
- پدیدآورنده: سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
- مدیریت برنامه‌ریزی درسی و تألیف: دفتر تألیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کاردانش
- شناسه افزوده برنامه‌ریزی و تألیف: خدیجه بختیاری، مهدیه سادات مدرسی، محدثه وحیدی مهر، زانیار بلوری و یاسر سپهر (اعضای شورای برنامه‌ریزی)
- مدیریت آماده‌سازی هنری: بهرام تیموری، جاوید نیک‌پور (پودمان اول) - سید نیما پورحسینی جورشری (پودمان دوم) - داریوش کیانی (پودمان سوم) - سروش کیایی، داریوش کیانی (پودمان چهارم) - سروش کیایی، سمیه نسیم صفت و فرشته شیخ‌زاده (پودمان پنجم) (اعضای گروه تألیف)
- شناسه افزوده آماده‌سازی: اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی
- نشانی سازمان: تهران: خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی)
- تلفن: ۸۸۸۳۱۱۶۱-۹، دورنگار: ۸۸۳۰۹۲۶۶، کد پستی: ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹
- وب‌گاه: www.chap.sch.ir و www.irtextbook.ir
- ناشر: شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران: تهران - کیلومتر ۱۷ جاده مخصوص کرج - خیابان ۶۱ (دارو پخش)
- تلفن: ۴۴۹۸۵۱۶۱-۵، دورنگار: ۴۴۹۸۵۱۶۰، صندوق پستی: ۳۷۵۱۵-۱۳۹
- چاپخانه: شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران «سهامی خاص»
- سال انتشار و نوبت چاپ: چاپ اول ۱۴۰۵

کلیه حقوق مادی و معنوی این کتاب متعلق به سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش است و هرگونه استفاده از کتاب و اجزای آن به صورت چاپی و الکترونیکی و ارائه در پایگاه‌های مجازی، نمایش، اقتباس، تلخیص، تبدیل، ترجمه، عکس برداری، نقاشی، تهیه فیلم و تکثیر به هر شکل و نوع بدون کسب مجوز از این سازمان ممنوع است و متخلفان تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

ملت شریف ما اگر در این انقلاب بخواهد پیروز شود باید دست از آستین برآرد و به کار بپردازد. از متن دانشگاه‌ها تا بازارها و کارخانه‌ها و مزارع و باغستان‌ها تا آنجا که خودکفا شود و روی پای خود بایستد.

امام خمینی «قَدَسَ سِرَّةُ»

پودمان اول : عکاسی خبری ۱

■ واحد یادگیری ۱: شایستگی عکاسی روابط عمومی ۲

■ واحد یادگیری ۲: شایستگی عکاسی ورزشی ۳۳

پودمان دوم : عکاسی پرتره ۶۳

■ واحد یادگیری ۱: شایستگی حالت‌دهی و استایلینگ پرتره ۶۴

■ واحد یادگیری ۲: شایستگی نورپردازی پرتره ۸۷

پودمان سوم : عکاسی کودک ۱۴۵

■ واحد یادگیری ۱: شایستگی حالت‌دهی و استایلینگ و صحنه‌پردازی عکاسی کودک ۱۴۶

■ واحد یادگیری ۲: شایستگی عکاسی کودک ۱۶۴

پودمان چهارم : عکاسی تجاری ۱۸۳

■ واحد یادگیری ۱: شایستگی عکاسی از محصول ۱۸۴

■ واحد یادگیری ۲: شایستگی عکاسی برای منوی غذا ۱۹۹

پودمان پنجم : طراحی آلبوم عکس ۲۱۱

■ واحد یادگیری ۱: شایستگی عکاسی اسناد (کپی‌برداری) ۲۱۲

■ واحد یادگیری ۲: شایستگی طراحی آلبوم ۲۲۳

منابع ۲۵۰

شرایط در حال تغییر دنیای کار در مشاغل گوناگون، توسعه فناوری‌ها و تحقق توسعه پایدار، ما را بر آن داشت تا برنامه‌های درسی و محتوای کتاب‌های درسی را در ادامه تغییرات پایه‌های قبلی براساس نتایج ارزشیابی از رشته، بازطراحی و تألیف کنیم. مهم‌ترین تغییر در کتاب‌ها، آموزش و ارزشیابی مبتنی بر شایستگی است. شایستگی، توانایی انجام کار واقعی به‌طور استاندارد و درست تعریف شده است. توانایی شامل دانش، مهارت و نگرش می‌شود. در رشته تحصیلی - حرفه‌ای شما، چهار دسته شایستگی در نظر گرفته شده است:

شایستگی‌های فنی برای جذب در بازار کار مانند توانایی عکاسی روابط عمومی

شایستگی‌های غیر فنی برای پیشرفت و موفقیت در آینده مانند نوآوری و مصرف بهینه

شایستگی‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات مانند کار با نرم‌افزارهای ویرایش عکس

شایستگی‌های مربوط به یادگیری مادام‌العمر مانند کسب اطلاعات از منابع دیگر، به‌کارگیری با ابزارها و فناوری‌های روز بر این اساس دفتر تألیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کاردانش مبتنی بر اسناد بالادستی و با مشارکت متخصصان برنامه‌ریزی درسی فنی و حرفه‌ای و خبرگان دنیای کار مجموعه اسناد برنامه درسی رشته‌های شاخه فنی و حرفه‌ای را تدوین نموده‌اند که مرجع اصلی و راهنمای تألیف کتاب‌های درسی هر رشته است.

این کتاب سومین کتاب کارگاهی است که ویژه رشته فتو-گرافیک تألیف شده است و شما در طول دوره سه‌ساله، شش کتاب کارگاهی و با شایستگی‌های متفاوت را آموزش خواهید دید. کسب شایستگی‌های این کتاب برای موفقیت در شغل و حرفه برای آینده بسیار ضروری است. هنرجویان عزیز سعی کنید؛ تمام شایستگی‌های آموزش داده شده در این کتاب را کسب و در فرایند ارزشیابی به اثبات رسانید.

کتاب درسی عکاسی آتلیه و مراسم شامل پنج پودمان است و هر پودمان دارای دو واحد یادگیری است و هر واحد یادگیری از چند مرحله کاری تشکیل شده است. شما هنرجویان عزیز پس از یادگیری هر پودمان می‌توانید شایستگی‌های مربوط به آن را کسب نمایید. همچنین علاوه بر کتاب درسی امکان استفاده از سایر اجزای بسته آموزشی که برای شما طراحی و تألیف شده است، وجود دارد. یکی از این اجزای بسته آموزشی کتاب همراه هنرجو می‌باشد که برای انجام فعالیت‌های موجود در کتاب درسی باید استفاده نمایید. کتاب همراه خود را می‌توانید هنگام آزمون و فرایند ارزشیابی نیز همراه داشته باشید. سایر اجزای بسته آموزشی دیگری نیز برای شما در نظر گرفته شده است که با مراجعه به وبگاه رشته خود به نشانی www.oerp.ir می‌توانید از عناوین آن مطلع شوید.

فعالیت‌های یادگیری در ارتباط با شایستگی‌های غیرفنی از جمله مدیریت منابع، اخلاق حرفه‌ای، حفاظت از محیط زیست و شایستگی‌های یادگیری مادام‌العمر و فناوری اطلاعات و ارتباطات همراه با شایستگی‌های فنی طراحی و در کتاب درسی و بسته آموزشی ارائه شده است. شما هنرجویان عزیز کوشش نمایید این شایستگی‌ها را در کنار شایستگی‌های فنی آموزش ببینید، تجربه کنید و آنها را در انجام فعالیت‌های یادگیری به کار گیرید.

رعایت نکات ایمنی، بهداشتی و حفاظتی از اصول انجام کار است لذا توصیه‌های هنرآموز محترمتان در خصوص رعایت مواردی که در کتاب آمده است را در انجام کارها جدی بگیرید.

امیدواریم با تلاش و کوشش شما هنرجویان عزیز و هدایت هنرآموزان گرامی، گام‌های مؤثری در جهت سربلندی و استقلال کشور و پیشرفت اجتماعی و اقتصادی و تربیت مؤثر و شایسته جوانان برومند میهن اسلامی برداشته شود.

دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کاردانش

در راستای تحقق اهداف سند تحول بنیادین آموزش و پرورش و برنامه درسی ملی جمهوری اسلامی ایران و نیازهای متغیر دنیای کار و مشاغل، برنامه درسی فتو - گرافیک طراحی و بر اساس ارزشیابی انجام شده، محتوای آموزشی جدید تألیف شد. کتاب حاضر از مجموعه کتاب‌های کارگاهی می‌باشد که برای سال یازدهم تدوین و تألیف شده است. این کتاب دارای ۵ پودمان است که هر پودمان از ۲ واحد یادگیری تشکیل شده است. همچنین ارزشیابی مبتنی بر شایستگی از ویژگی‌های این کتاب می‌باشد که در پایان هر پودمان شیوه ارزشیابی آورده شده است.

هنرآموزان گرامی می‌بایست برای هر پودمان یک نمره در سامانه ثبت نمرات برای هر هنرجو ثبت کنند. نمره قبولی در هر پودمان حداقل ۱۲ می‌باشد و نمره هر پودمان از دو بخش تشکیل می‌شود: ارزشیابی پایانی در هر پودمان و ارزشیابی مستمر برای هر یک از پودمان‌ها. از ویژگی‌های دیگر این کتاب طراحی فعالیت‌های یادگیری ساخت یافته در ارتباط با شایستگی‌های فنی و غیرفنی از جمله مدیریت منابع، اخلاق حرفه‌ای و مباحث زیست محیطی است. این کتاب جزئی از بسته آموزشی تدارک دیده شده برای هنرجویان است که لازم است از سایر اجزای بسته آموزشی مانند کتاب همراه هنرجو، نرم‌افزار و فیلم آموزشی (رمزین‌های سریع پاسخ ابتدای هر پودمان) در فرایند یادگیری استفاده شود. کتاب همراه هنرجو در هنگام یادگیری، ارزشیابی و انجام کار واقعی، مورد استفاده قرار می‌گیرد. شما می‌توانید برای آشنایی بیشتر با اجزای بسته یادگیری، روش‌های تدریس کتاب، شیوه ارزشیابی مبتنی بر شایستگی، مشکلات رایج در یادگیری محتوای کتاب، بودجه‌بندی زمانی، نکات آموزشی شایستگی‌های غیرفنی، آموزش ایمنی و بهداشت به کتاب راهنمای هنرآموز این درس مراجعه کنید.

عنوان پودمان‌های کتاب عبارت است از:

پودمان اول: با عنوان «عکاسی خبری»، در واحد یادگیری ۱ به عکاسی روابط عمومی، در واحد یادگیری ۲ به عکاسی ورزشی پرداخته شده است.

پودمان دوم: با عنوان «عکاسی پرتره»، در واحد یادگیری ۱ به حالت‌دهی و استایلینگ پرتره، در واحد یادگیری ۲ به نورپردازی پرتره پرداخته شده است.

پودمان سوم: با عنوان «عکاسی کودک»، در واحد یادگیری ۱ به حالت‌دهی و استایلینگ و صحنه‌پردازی عکاسی کودک، در واحد یادگیری ۲ به عکاسی کودک پرداخته شده است.

پودمان چهارم: با عنوان «عکاسی تجاری»، در واحد یادگیری ۱ به عکاسی از محصول، در واحد یادگیری ۲ به عکاسی برای منوی غذا پرداخته شده است.

پودمان پنجم: با عنوان «طراحی آلبوم عکس»، در واحد یادگیری ۱ به عکاسی اسناد (کپی برداری)، در واحد یادگیری ۲ به طراحی آلبوم پرداخته شده است.

امید است که با تلاش و کوشش شما همکاران گرامی اهداف پیش‌بینی شده برای این درس، محقق گردد.

دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کاردانش

پودمان اول

عکاسی خبری

این پودمان به مهارت‌های عکاسی روابط عمومی و عکاسی ورزشی می‌پردازد که از زیرمجموعه‌های عکاسی خبری هستند. اهمیت این مهارت‌ها در ثبت وقایع و انتقال اطلاعات در موقعیت‌های خبری و ثبت لحظات ناب و تکرارنشدنی در رقابت‌های هیجان‌انگیز ورزشی، انکارناپذیر است. هنرجویان در این پودمان می‌آموزند چگونه موقعیت را درست درک کرده و تصویری مناسب و اثرگذار ثبت کنند؛ مهارتی که هم به فنون عکاسی و هم به شناخت موقعیت‌های اجتماعی وابسته است.

واحد یادگیری ۱

شایستگی عکاسی روابط عمومی

عکاسی روابط عمومی

فراگیران این دوره، با تلفیق دانش فنی عکاسی و درک عمیق از موقعیت‌های اجتماعی و رویدادها، قادر خواهند بود تصاویری گویا و اثرگذار از همایش‌ها را به ثبت برسانند.

استاندارد عملکرد

عکس‌برداری از یک موضوع مشخص یا سفارشی از رویداد سازمانی به منظور اطلاع‌رسانی و انتشار در صفحات مجازی و چاپی با رعایت اصول ترکیب‌بندی و نوردهی به وسیله دوربین عکاسی یا تلفن همراه.

عکاسی روابط عمومی

عکاسی از رویدادهای مهم مانند همایش، مراسم، بازدید، دیدار و برنامه‌هایی که در روابط عمومی سازمان‌ها برگزار می‌شوند، باید مطابق خواسته‌های سازمان یا کارفرما و با سفارش و برنامه‌ریزی دقیق انجام پذیرد. برای این کار، عکاسان روابط عمومی علاوه بر مهارت به کارگیری اصول فنی عکاسی، باید با وظایف، چارچوب‌های حاکم بر عکاسی روابط عمومی و کارکردهای آن نیز آشنا باشند. این مهارت‌ها کمک می‌کنند تا عکس‌هایی متناسب با نیازهای کارفرما یا روابط عمومی یک سازمان یا نهاد و یا مؤسسه ثبت شود. کسب شایستگی عکاسی روابط عمومی که از انواع عکاسی خبری محسوب می‌شود، نیازمند یادگیری مهارت‌ها و دانش‌هایی است که برخی از آنها عبارت‌اند از:

- استفاده از دوربین و تجهیزات حرفه‌ای در محل رویداد
- عکس گرفتن با کیفیت بالا (فایل RAW)
- رعایت اصول و مبانی عکس (نور، ترکیب‌بندی، زاویه دید)
- داشتن عکس‌های متنوع از لحظه‌های مختلف برنامه
- ویرایش عکس‌ها
- تحویل یا انتشار عکس‌ها طبق خواسته‌های روابط عمومی یا کارفرما

درک مفهوم و جایگاه عکاسی در روابط عمومی

در بسیاری از سازمان‌ها، بخشی به نام «روابط عمومی» وجود دارد. وظیفه این بخش برقراری ارتباط و تعامل با مردم، دیگر سازمان‌ها، رسانه‌ها و کارمندان است. هدف از عکاسی روابط عمومی ارائه اطلاعات درست به دیگران، جلب اعتماد، ایجاد تصویر مثبت از سازمان در ذهن مخاطبان و دادن پاسخ مناسب است. برای رسیدن به این اهداف از تولید و انتشار خبر و گزارش، تهیه فیلم، عکس، پوستر و گرافیک و همچنین اطلاع‌رسانی در رسانه‌های چاپی و دیجیتال استفاده می‌شود. محتوای تصویری از جمله عکس، پوستر و ویدئو از اصلی‌ترین ابزارهای انتقال پیام در روابط عمومی است. عکاسی یکی از ابزارهای مهم روابط عمومی برای اطلاع‌رسانی، مستندسازی و جلب اعتماد مخاطبان است.

کاربردهای عکاسی در روابط عمومی:

- گزارش تصویری از برنامه‌ها و مراسم (درون سازمانی و برون سازمانی)
- عکس‌های خبری از رویدادهای خاص
- عکس از ملاقات‌ها یا بازدیدهای مهم
- عکس‌های پرسنلی از کارکنان

رویداد شامل تمامی برنامه‌های رسمی و نیمه رسمی است که یک سازمان از طریق آن پیام و هدف خود را منتقل می‌کند مانند همایش‌ها، سمینارها، جشن‌ها، نشست‌های خبری، بازدیدها و جشنواره‌ها.

نکته

عکس ۲

عکس ۱

عکس ۴

عکس ۳

عکاسی روابط عمومی ثبت تصاویری است که ماهیت آن می‌تواند گزارشی، خبری، مستندسازی سازمانی و تبلیغاتی باشد. هدف عکاسی روابط عمومی علاوه بر اطلاع رسانی و تأثیرگذاری، نمایش جایگاه مثبت و معتبر یک سازمان است. مخاطبان این نوع عکاسی بیشتر رسانه‌ها، کارکنان و افکار عمومی هستند. استفاده از عکس در روابط عمومی یکی از ابزارهای انتقال پیام و ایجاد اعتبار سازمانی است. همراهی عکس با متن، گزارش و خبر را از حالت توصیفی خارج و آن را مستند می‌کند. عکس‌ها کمک می‌کنند خبرها و گزارش‌ها بیشتر و بهتر دیده شوند و احتمال جذب مخاطب با موفقیت بیشتری همراه شود (عکس‌های ۱ تا ۸).

عکس ۶

عکس ۵

عکس ۸

عکس ۷

به تارنمای یک سازمان مراجعه کرده و عکس‌های چند رویداد را گردآوری کنید. با دوستانتان بررسی کنید عکاس تا چه اندازه در ارائه گزارش و پوشش مناسب آن رویداد موفق بوده است؟ آیا پیام آن رویداد به خوبی منتقل شده است؟ آیا هویت و برند سازمان از طریق عکس به خوبی مشاهده می‌شود؟ آیا همراهی عکس با متن خبر یا گزارش توانسته است پیام رویداد را بهتر منعکس کند؟

مقدمات عکاسی روابط عمومی

تهیه و آماده‌سازی تجهیزات برای عکاسی

برای تهیه یک گزارش تصویری خوب، مهارت در زمینه اصول و تکنیک عکاسی، آگاهی از نیاز کارفرما و انتخاب ابزار مناسب، مؤثر است. پیش از برنامه، عکاس باید متناسب با نیاز برنامه، دوربین، لنزهای مناسب، کارت حافظه، باتری یدکی، سه‌پایه یا تک‌پایه، فلاش و وسایل جانبی دیگر را آماده کند.

مواردی که عکاس روابط عمومی قبل از شروع برنامه باید رعایت کند:

- تمامی تجهیزات مورد نیاز برنامه را تهیه کند و آنها را در کیف یا کوله‌پشتی خود قرار دهد.
- مطمئن شود همه تجهیزات سالم هستند.
- از شارژ بودن باتری و خالی بودن کارت‌های حافظه مطمئن شود.
- مجوز لازم برای عکاسی از رویداد را دریافت کند.
- نسبت به محل برگزاری برنامه و شرایط مکان اطلاعات کسب کرده و در صورت نیاز تجهیزات مناسب با آن را فراهم کند.
- اگر رویداد در فضای باز برگزار می‌شود شرایط آب و هوا و تغییرات آن را (جهت به‌کارگیری تجهیزات مناسب) در نظر بگیرد.
- چنانچه رویداد خارج از سازمان برگزار می‌شود برای حضور به موقع و حمل و نقل تجهیزات برنامه‌ریزی مناسب را انجام دهد.
- پوشاک مناسب فضای رویداد را بپوشد که راحتی و قدرت مانور خوبی در هنگام عکس‌برداری فراهم کند.
- به تصویر زیر نگاه کنید (عکس ۹). به ترتیب اهمیت، ابزارهای مورد استفاده در عکاسی روابط عمومی را در جدول بنویسید. چنانچه موارد دیگری می‌شناسید به آن اضافه کنید.

جدول ۱

۱	۶	۱۱
۲	۷	۱۲
۳	۸	۱۳
۴	۹	۱۴
۵	۱۰	۱۵

عکس ۹

عکاس باید قبل از شروع رویداد در محل حضور یابد، ذهنی هوشیار و آماده داشته باشد و موارد زیر را بررسی کند:

- وضعیت محل برگزاری رویداد و شرایط نور.
 - جایگاه مهمانان، مجریان و سخنرانان.
 - کسب اطلاع از مهمانان رویداد و اشخاص مهم و سخنرانان.
 - محل ورود و خروج مهمانان.
 - پس زمینه ها و اشیای داخل صحنه.
 - بررسی کامل محل برگزاری برای استقرار مناسب هنگام عکاسی.
 - هماهنگی لازم با برگزار کنندگان، تهیه شرح برنامه، آگاهی از محدودیت ها، برنامه های جانبی و حواشی.
 - هماهنگی با دیگر عکاسان و تصویربرداران حاضر در رویداد برای پوشش بخش هایی از آن.
 - آگاهی نسبت به اهداف رویداد و نیازهای روابط عمومی.
- سپس متناسب با وضعیت، تنظیمات درست دوربین (مانند نورسنجی و تراز سفیدی و تنظیمات جانبی) را انجام دهد.

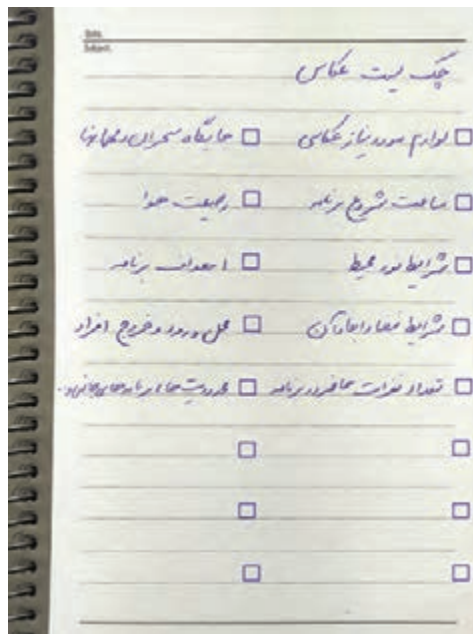
نکته

۱ عکاس باید حداقل نیم ساعت پیش از شروع رویداد در محل حضور پیدا کند. چنانچه دیر به محل برسد و فضا را خوب نشناسد، ممکن است هنگام شروع برنامه به دلیل ناهماهنگی با دیگر عوامل دچار مشکل شود یا نتواند عکس های خوبی بگیرد. هر چقدر آگاهی عکاس نسبت به فضای رویداد، اهداف آن، کارکرد عکس ها (خبری، گزارشی، آرشیوی، تبلیغاتی) و نیازهای روابط عمومی بیشتر باشد، عکس های بهتری خواهد گرفت. این مسئله در مورد رویدادهای خارج از سازمان اهمیت بیشتری دارد.

۲ تهیه فهرست برنامه (سین برنامه) قبل از شروع رویداد باعث می شود عکاس آگاهی کاملی نسبت به مراحل برنامه داشته باشد و هیچ بخشی از آن را از دست ندهد.

ردیف	سین برنامه	زمان
۱	تلاوت آیاتی چند از کلام الله مجید (۵ دقیقه)	۱۳:۰۵ - ۱۳
۲	سرود جمهوری اسلامی ایران (۵ دقیقه)	۱۳:۰۵ - ۱۳:۱۰
۳	کلیپ کارآفرینی (۱۰ دقیقه)	۱۳:۱۰ - ۱۳:۲۰
۴	خیر مقدم و ارائه گزارش عملکرد و دستاوردهای پژوهشی دانشگاه توسط معاون محترم پژوهش و فناوری (۲۰ دقیقه)	۱۳:۲۰ - ۱۳:۴۰
۵	کلیپ هفته پژوهش (۱۰ دقیقه)	۱۳:۴۰ - ۱۳:۵۰
۶	کلیپ کارگاه های هفته پژوهش (۵ دقیقه)	۱۳:۵۰ - ۱۳:۵۵
۷	تجلیل از پژوهشگران برتر دانشگاه (۵۰ دقیقه)	۱۳:۵۵ - ۱۴:۴۵

عکس ۱۰

عکس ۱۰ چک لیست عکاس برای یک رویداد را نشان می‌دهد. آیا می‌توانید موارد دیگری را نام ببرید؟ آنها را در ادامه لیست اضافه کنید.

به سالن اجتماعات، نمازخانه مدرسه یا یک رویداد جاری مانند مراسم صبحگاهی بروید و سپس:

- شرایط نور و محل استقرار افراد را بررسی کنید.
- چک لیستی از وسایل مورد نیاز عکاسی بنویسید.
- زوایای مناسب برای عکاسی را مشخص کنید.
- لیستی از عکس‌هایی که می‌خواهید بگیرید تهیه کنید.

فعالیت گروهی

نکته

عکاسی از رویداد

برای آنکه عکاس برنامه را به شکلی کامل و مناسب پوشش دهد، علاوه بر آگاهی نسبت به رویداد و حضور به موقع در صحنه، باید به تکنیک و اصول فنی عکاسی مسلط باشد.

نورسنجی در عکاسی روابط عمومی

نورسنجی یعنی اندازه‌گیری میزان نوری که به صحنه یا سوژه‌ها می‌تابد. اگر نوردهی عکس‌ها درست نباشد ممکن است چهره افراد به خوبی دیده نشود و نتوان اطلاعات کافی از رویداد مانند فضای برگزاری آن، بنرها و پوستره‌های موجود در صحنه به دست آورد. قبل از شروع رویداد عکاس باید منابع نور صحنه را برای انجام تنظیمات صحیح دوربین یا به کارگیری ابزار جانبی نورپردازی بررسی کند. به عکس‌ها نگاه کنید (عکس‌های ۱۱ و ۱۲). به نظر شما ایراد این عکس‌ها در چیست؟ چگونه می‌توان آنها را برطرف کرد؟

عکس ۱۲

عکس ۱۱

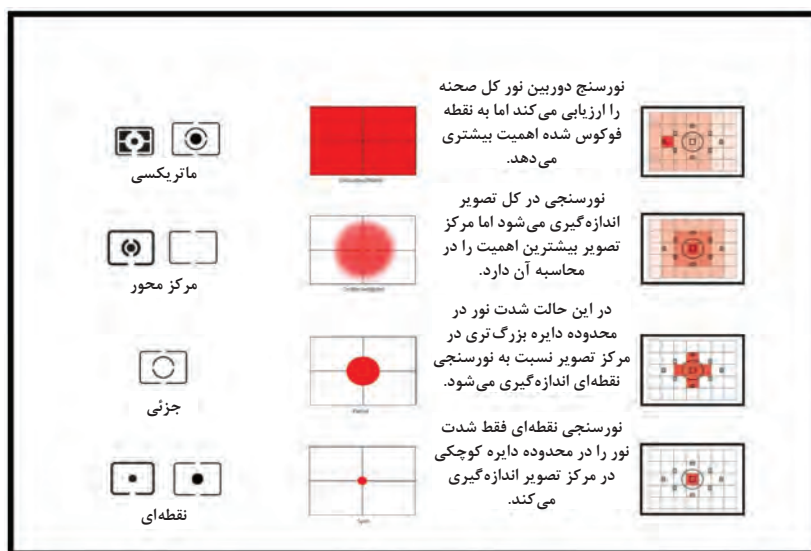
انواع روش‌های نورسنجی (تصویر ۱۳).

نورسنجی ماتریکسی یا ارزیابی شده: در این روش دوربین نور کل صحنه را ارزیابی می‌کند و با توجه به نقطه فوکوس، نوردهی لازم را محاسبه می‌کند.

نورسنجی معدل گیری با تأکید بر مرکز تصویر: در این مدل نور کل صحنه سنجیده می‌شود اما به مرکز تصویر اهمیت بیشتری می‌دهد. این شیوه نورسنجی مناسب مواقعی است که علاوه بر اهمیت پس‌زمینه، سوژه در مرکز تصویر قرار دارد.

نورسنجی جزئی: در این حالت دوربین فقط از ناحیه‌ای کوچک در حدود ۵ تا ۱۰ درصد مرکز تصویر برای ارزیابی نور استفاده می‌کند.

نورسنجی نقطه‌ای: در این شیوه نقطه‌ای کوچک در مرکز تصویر حدود ۲ تا ۴ درصد مرکز یا محل فوکوس برای سنجش نور استفاده می‌شود. این حالت برای نورسنجی دقیق سوژه مانند عکاسی از چهره یک شخص در میان جمعیت کاربرد دارد.

تصویر ۱۳

به همراه هنرآموز خود به حیاط مدرسه بروید و با یک کادر ثابت شروع به عکاسی کنید. اکنون برای هر عکس حالت‌های مختلف نورسنجی دوربین را انتخاب کرده و متناسب با آن تنظیمات نور را برای ثبت یک عکس نرمال انجام دهید. در پایان عکس‌ها را با دوستانتان به اشتراک بگذارید و در مورد آنها گفت‌وگو کنید. آیا تفاوتی می‌بینید؟ به نظرتان این تفاوت‌ها مربوط به چیست؟

فعالیت
گروهی

سرعت شاتر

عکس‌های ۱۴ و ۱۵ را با دقت نگاه کنید و بگویید چه خطایی در آنها رخ داده است؟ آیا این خطا را می‌توان در برنامه‌های ویرایش عکس برطرف کرد؟

عکس ۱۵

عکس ۱۴

تحرک سوژه‌ها در رویدادهای روابط عمومی، یکی از نکاتی است که عکاس باید به آن توجه کرده و سرعت شاتر مناسب به کار گیرد. سرعت شاتر پایین موجب محو شدن سوژه‌های متحرک و لرزش عکس می‌شود و رفع آن با برنامه‌های ویرایش عکس امکان‌پذیر نیست.

گاهی، حتی با استفاده از بازترین دیافراگم و تنظیم حساسیت بالا، نور صحنه برای ثبت یک عکس استاندارد کافی نیست و عکاس ناچار می‌شود از سرعت‌های کند شاتر استفاده کند. در این مواقع اگر عکاس سه پایه به همراه نداشته باشد برای کاهش لرزش دست می‌تواند به دیوار یا ستونی مستحکم تکیه داده، بازوان خود را به بدن بچسباند و عکاسی کند (عکس ۱۶). این عمل کاهش لرزش دست را به شرط حداقل حرکت سوژه‌های درون قاب به دنبال خواهد داشت. توجه داشته باشید که از این روش تاحدودی می‌توان استفاده کرد.

عکس ۱۶

از یک سوژه ثابت با دو لنز تله‌فوتو و واید عکاسی کنید. در هربار عکاسی سرعت شاتر را کاهش دهید (می‌توانید به دیوار یا یک ستون تکیه دهید یا بازوان خود را به بدن بچسبانید). تا چه میزان می‌توانید با سرعت‌های پایین بدون لرزش دست عکاسی کنید؟ عکس‌ها در سرعت‌های پایین شاتر با کدام لنز کمتر محو شده‌اند؟

حساسیت یا ISO در عکاسی

بسیاری از برنامه‌های عکاسی روابط عمومی در فضاهای سرپوشیده و سالن‌ها برگزار می‌شود. در این مواقع عکاس باید برای رفع کمبود نور صحنه راهکار مناسبی در نظر بگیرد. بالا بردن عدد حساسیت دوربین یکی از روش‌های حل این مشکل است. اما در به کارگیری آن باید احتیاط کرد، زیرا حساسیت‌های بسیار بالا نویز عکس را بیشتر می‌کند. نویز یکی از اختلالات تصویر است که با بالا بردن حساسیت دوربین و عکاسی از صحنه‌های کم نور به وجود می‌آید.

نکته

فعالیت
گروهی

به عکس‌های زیر با دقت نگاه کنید (عکس‌های ۱۷ و ۱۸). دو عکس از یک صحنه ثابت و نور یکسان با دو دوربین فول فریم و دوربین کراپ سنسور (APS-C) مشاهده می‌کنید که بخشی از آنها بزرگنمایی شده است. در کدام تصویر نویز بیشتری دیده می‌شود؟ به نظر شما کدام تصویر مربوط به دوربین کراپ سنسور است؟

عکس ۱۸ (با حساسیت ۳۲۰۰)

عکس ۱۷ (با حساسیت ۳۲۰۰)

استفاده از حساسیت بالا در دوربین‌های فول فریم که پیکسل‌هایی با ابعاد بزرگ‌تر دارند نسبت به دوربین‌های کراپ سنسور (APS-C) نویز کمتری ایجاد می‌کند. بنابراین در هنگام استفاده از دوربین‌های با سایز سنسور کوچک‌تر و پیکسل ریزتر باید حساسیت بالا را با احتیاط به کار گرفت. توجه داشته باشید نویز تنها به سایز پیکسل مربوط نیست و عوامل دیگری همچون دمای سنسور، کیفیت و ساختار سنسور، طراحی سنسور، تراکم پیکسل‌ها و... در آن نقش دارد.

نکته

تراز سفیدی (وايت بالانس)

به عکس‌های زیر نگاه کنید (عکس‌های ۱۹ و ۲۰). چه مشکلاتی را در این عکس‌ها می‌بینید؟ آیا رنگ‌ها به صورت استاندارد ثبت شده‌اند؟

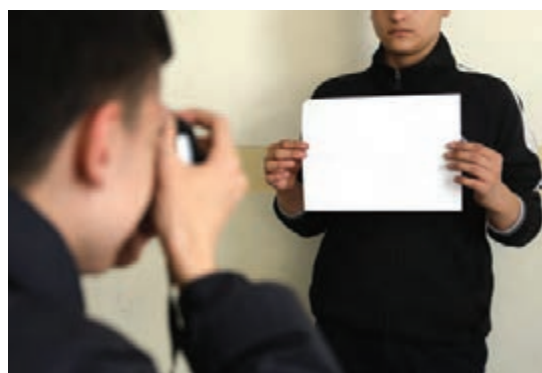
عکس ۲۰

عکس ۱۹

تنظیم تراز سفیدی از اولین کارهایی است که عکاس باید پیش از شروع رویداد با بررسی نور محیط انجام دهد. وایت بالانس یا تعادل رنگ سفید برای ثبت استاندارد و واقعی رنگ‌ها، هماهنگی و یکنواختی عکس و همچنین جلوگیری از اتلاف وقت هنگام ویرایش عکس‌ها اهمیت بسیار زیادی دارد. تراز سفیدی بر اساس نور غالبی که در صحنه یا فضای عکاسی وجود دارد تنظیم می‌شود؛ مثلاً عکاسی در نور آفتاب یا سایه یا زیر نور مصنوعی. اگر منبع نور صحنه تنها از یک نوع باشد با استفاده از تنظیمات تراز سفیدی در دوربین گزینه مورد نظر انتخاب می‌شود. در غیر این صورت برای تنظیم تراز سفیدی سه روش وجود دارد:

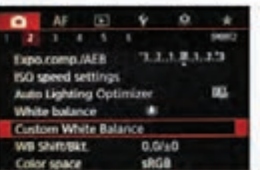
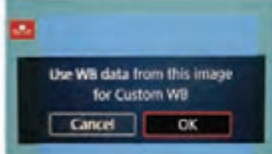
- **انتخاب گزینه تراز سفیدی خودکار در دوربین (Auto):** دوربین به صورت خودکار تراز سفیدی را تنظیم می‌کند.
- **تنظیم کردن دستی کلوین (K):** یکی از روش‌ها برای تنظیم وایت بالانس به دست آوردن کلوین (دمای رنگ نور) و انتخاب آن عدد در دوربین است. این روش مبتنی بر تجربه یا آزمون و خطاست.
- **استفاده از تکنیک تراز سفیدی دستی (Custom White Balance):** اما روش دیگر که بیشتر به کار

عکس ۲۱

می‌رود عکاسی از کارت خاکستری (Gray Card) یا یک سطح سفید (مثلاً یک کاغذ A4) در مکان رویداد و سپس انتخاب آن تصویر به عنوان مرجع تراز سفیدی (Custom) است.

عکس روبه‌رو (عکس ۲۱) عکاسی اولیه از سطح سفید برای تراز سفیدی دستی (Custom White Balance) و تصویر ۲۲ مربوط به تنظیمات تراز سفیدی در دوربین است.

 مرحله ۱	 مرحله ۲	 مرحله ۳
تنظیم وایت بالانس با یکی از گزینه‌های پیش فرض دوربین (بروی Custom White Balance نگذارید)	عکاسی از یک سطح سفید مانند یک برگه کاغذ به نحوی که بیشترین فضای عکس را بپوشاند.	ورود به تنظیمات تراز سفیدی در منوی دوربین
 مرحله ۴	 مرحله ۵	
انتخاب عکس سطح سفید و تنظیم آن به عنوان عکس مرجع برای تراز سفیدی	تنظیم تراز سفیدی بر روی گزینه Custom White Balance دوربین	عکاسی مجدد از برگه کاغذ آن را کاملاً سفید نشان می‌دهد.

تصویر ۲۲

برای عکس اولیه از سطح سفید در روش تراز سفید دستی نباید آن را بر روی گزینه (Custom White Balance) بگذارید، ضمن اینکه به یاد داشته باشید چنانچه منابع نور صحنه یا حتی در مواردی زاویه عکاسی تغییر کند ممکن است عکاس مجبور به تنظیم دوباره آن شود.

با استفاده از پیش فرض‌های مختلف وایت بالانس و با کمک هنرآموز خود از یک صحنه ثابت عکس بگیرید. در تمرینی دیگر با استفاده از تنظیمات تراز سفیدی ابتدا روی حالت خودکار و سپس با تنظیم Custom White Balance عکاسی کنید. عکس‌ها را با خود به کلاس بیاورید و با هم مقایسه کنید. آیا تفاوت چشمگیری بین این دو عکس می‌بینید؟

به یاد داشته باشید عکاسی با فایل RAW به شما این امکان را می‌دهد که در هنگام ویرایش به تنظیمات تراز سفیدی و تغییر آن دسترسی داشته باشید اما برای صرفه‌جویی در زمان ویرایش بهتر است قبل از عکاسی تنظیمات مناسب وایت بالانس را انجام دهید.

اهمیت عمق میدان در عکاسی روابط عمومی

عکس‌های ۲۳ تا ۲۶ را نگاه کنید. میزان وضوح سوژه‌ها در کدام یک از آنها بیشتر است و سوژه‌ها در پیش‌زمینه و پس‌زمینه واضح‌تر دیده می‌شوند؟ عمق میدان وضوح بازه‌ای از فاصله در جلو و پشت نقطه فوکوس است که در آن تصویر اجسام با وضوح قابل قبول ثبت می‌شود. عمق میدان وضوح، علاوه بر افزایش تمرکز و تأکید بر سوژه‌ها، به ارتقای کیفیت و جلوه‌های بصری عکس نیز کمک می‌کند. دیافراگم، فاصله کانونی، فاصله دوربین از سوژه و اندازه حسگر، عوامل مؤثر بر عمق میدان است.

عکس ۲۴

عکس ۲۳

عکس ۲۶

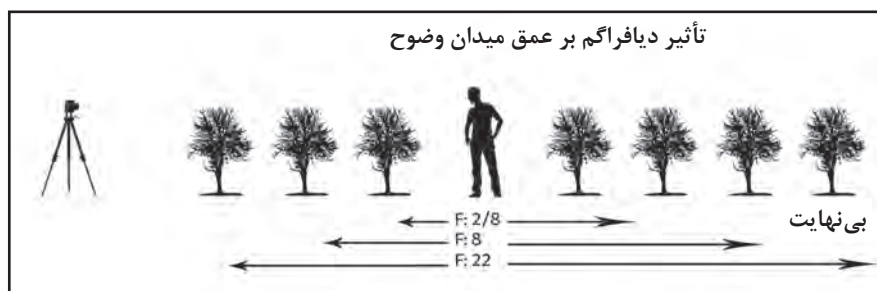
عکس ۲۵

به تارنمای روابط عمومی سازمان‌ها یا آرشیو عکس خبرگزاری‌ها مراجعه کنید. چند عکس با عمق میدان وضوح کم و زیاد جمع‌آوری کرده و با خود به کلاس درس بیاورید و در مورد اثرات عمق میدان وضوح در آنها با هم گفت‌وگو کنید.

دیافراگم و اثر آن بر روی عمق میدان وضوح

یکی از عوامل اثرگذار بر روی عمق میدان دیافراگم است. هرچه عدد دیافراگم انتخاب شده کمتر شود (یعنی دیافراگم بازتر) عمق میدان کاهش می‌یابد. هرچقدر دیافراگم به سمت اعداد بزرگ‌تر برود (دیافراگم بسته‌تر) عمق میدان افزایش می‌یابد و میزان وضوح در عناصر پیش‌زمینه و پس‌زمینه بیشتر می‌شود (تصویر ۲۷ و عکس‌های ۲۸ و ۲۹).

تصویر ۲۷

عکس ۲۹

عکس ۲۸

براساس عدد دیافراگمی که انتخاب می‌کنید تقریباً یک سوم پیش‌زمینه و دو سوم پس‌زمینه در محدوده وضوح قرار می‌گیرد. به عنوان مثال اگر سوژه در فاصله ۳ متری از دوربین قرار داشته باشد و دیافراگم روی ۸ باشد از حدود فاصله ۲ متر تا ۵ یا ۶ متری واضح دیده می‌شود. البته در نظر داشته باشید تنها دیافراگم تعیین کننده نیست و فاصله کانونی لنز، فاصله دوربین تا سوژه و ساینز سنسور نیز در میزان وضوح تأثیر دارد.

به همراه معلم خود در مراسم صبحگاهی از ردیف دانش‌آموزان که در امتداد هم قرار دارند با یک کادر ثابت عکاسی کنید. هر بار با استفاده از دیافراگم‌های متفاوت عکاسی کرده و در پایان تغییرات عمق میدان وضوح را در عکس‌ها با هم مقایسه کنید.

اثر فاصله کانونی لنز بر عمق میدان وضوح

در لنزهای با فاصله کانونی بیشتر (لنزهای تله‌فوتو) (عکس ۳۰) عمق میدان وضوح عکس‌ها کاهش می‌یابد. لنزهای با فاصله کانونی کمتر (لنزهای واید) (عکس ۳۱) عمق میدان وضوح بیشتری دارند. دقت به این موارد در عکاسی از رویدادها بسیار اهمیت دارد. افزایش عمق میدان باعث معرفی بهتر فضای رویداد و وضوح تمامی افراد یا سوژه‌ها می‌شود. لنز تله‌فوتو بر فشردگی و تراکم سوژه‌ها تأکید دارد.

عکس ۳۱

عکس ۳۰

استفاده از لنز تله‌فوتو با فاصله کانونی زیاد، عمق میدان وضوح را کاهش می‌دهد و باعث فشردگی پرسپکتیو و کاهش فاصله ظاهری میان سوژه‌ها یا پلان‌های عکس می‌شود. در مقابل، استفاده از لنزهای واید، فاصله دیداری میان پلان‌ها را افزایش می‌دهد.

نکته

با تغییر فاصله کانونی لنز از یک سوژه ثابت عکاسی کنید و اثرات این تغییر بر روی عمق میدان وضوح را بسنجید. به یاد داشته باشید در تمامی تمرینات مربوط به عمق میدان وضوح حتماً سوژه را میان چند سوژه یا پلان قرار دهید تا تفاوت‌ها را بهتر ببینید.

اثر فاصله دوربین تا سوژه بر عمق میدان وضوح

یکی دیگر از عوامل اثرگذار بر عمق میدان وضوح میزان فاصله دوربین تا سوژه است. بر این اساس با استفاده از یک لنز مشخص هر چه دوربین به سوژه نزدیک‌تر باشد عمق میدان وضوح عکس کاهش می‌یابد و افزایش فاصله نسبت به سوژه باعث افزایش عمق میدان وضوح می‌شود (عکس‌های ۳۲ تا ۳۴).

عکس ۳۳

عکس ۳۲

عکس ۳۴

با یک فاصله کانونی ثابت از فاصله نزدیک از یک سوژه مشخص عکاسی کنید. چندین عکس بگیرید و هر بار فاصله دوربین را از سوژه بیشتر کنید. آیا تغییرات عمق میدان وضوح را در عکس‌ها می‌بینید؟

فعالیت
گروهی

عکس ۳۵

لنز

استفاده از لنزهای مناسب برای پوشش برنامه‌های عکاسی الزامی است. زاویه دید گسترده در لنزهای واید، امکان نمایش کامل فضا و جمعیت حاضر در رویداد را فراهم می‌کند. از این‌رو در معرفی محیط و عکاسی از سالن‌ها یا فضاهای کوچک بسیار کاربردی است. عکس مقابل استفاده از لنز واید را نشان می‌دهد (عکس ۳۵).

اعوجاج در لبه‌های عکس مربوط به استفاده از لنزهای واید یکی از مسائلی است که عکاس باید به آن توجه داشته باشد. در برخی مواقع به خصوص زمانی که حاشیه عکس را دیوارها یا ستون‌ها و دیگر عناصر معماری تشکیل می‌دهد، اثرات اعوجاج حاصل از لنز بیشتر دیده می‌شود (عکس ۳۶). توجه داشته باشید استفاده از لنزهای واید هنگام عکاسی از اشخاص در فواصل نزدیک ممکن است تناسبات چهره و اندام را به هم بریزد.

عکس ۳۶

لنزهای تله‌فوتو از ابزارهای بسیار مناسب برای پوشش برنامه‌های روابط عمومی هستند. زاویه دید بسته، عمق میدان کم و امکان عکاسی از فاصله دور از سوژه‌ها، این دسته از لنزها را به ابزاری مناسب و محبوب در بین عکاسان روابط عمومی تبدیل کرده است (عکس‌های ۳۷ و ۳۸).

عکس ۳۸

عکس ۳۷

نکته

استفاده از لنزهای ثابت واید و تله فوتو و تغییر مداوم آنها بر روی دوربین، علاوه بر زمانی که صرف می شود و آسیب های احتمالی، ممکن است باعث از دست رفتن برخی صحنه های حساس در هنگام برگزاری رویداد شود. به همین دلیل استفاده از لنزهای زوم که دارای فاصله های کانونی متغیر هستند (به عنوان مثال لنزهایی که فاصله کانونی واید تا تله فوتو دارند) گزینه بهتری است و سرعت عکاس را در ثبت عکس مناسب افزایش می دهد.

تقدم شاتر و دیافراگم در عکاسی روابط عمومی

تقدم شاتر یا دیافراگم یکی از امکانات دوربین های عکاسی است که بر اساس آن عکاس تصمیم می گیرد کدام عامل را خودش انتخاب کند و اولویت با سرعت شاتر باشد یا اندازه دیافراگم (تصویر ۳۹ و عکس ۴۰).
تقدم دیافراگم: در این حالت عدد دیافراگم تعیین می شود و دوربین سرعت شاتر را متناسب با آن تنظیم می کند. کاربرد اصلی آن برای کنترل عمق میدان است.
تقدم شاتر: در این شیوه سرعت شاتر تعیین می گردد و دوربین عدد دیافراگم را به صورت خودکار تنظیم می کند. کاربرد اصلی آن کنترل حرکت (فریز شدن یا محوشدگی) است.

نکته

استفاده از حالت های اولویت شاتر یا دیافراگم به عکاس امکان می دهد با سرعت و سهولت بیشتری عکاسی کند و کنترل بیشتری بر نوردهی عکس داشته باشد. عکاسان در هنگام عکاسی از برنامه های روابط عمومی و همایش ها عمدتاً از اولویت شاتر استفاده می کنند تا آن را کنترل کرده و سوژه ها محو نشوند. زمانی که عمق میدان اهمیت بیشتری داشته باشد، تقدم دیافراگم استفاده می شود.

عکس ۴۰

حروف اختصاری تقدم دیافراگم و شاتر در برخی دوربین های عکاسی

	اولین سوز	دوربین تکوین	دوربین کان
تقدم شاتر	S (Shutter Priority)	S (Shutter Priority)	Tv (Time value)
تقدم دیافراگم	A (Aperture Priority)	A (Aperture Priority)	Av (Aperture Value)

تصویر ۳۹

عکاسی پیاپی

وقتی عکاس از یک رویداد یا صحنه در حال حرکت عکس می گیرد ممکن است با گرفتن تنها یک عکس لحظه مهمی را از دست بدهد. در این موارد بهتر است از روش عکاسی پیاپی استفاده شود. در این روش عکاس در مدت زمان کوتاهی با فشردن و نگه داشتن دکمه شاتر، چندین عکس پشت سر هم می گیرد (عکس ۴۱). این کار باعث می شود آن صحنه از دست نرود و پس از عکاسی بتواند از بین عکس های ثبت شده بهترین و واضح ترین عکس را انتخاب کند. این روش به ویژه برای عکاسی از رویدادها، همایش ها و عکاسی ورزشی بسیار کاربردی است.

عکس ۴۱

وجود آینه مکانیکی و باز شدن شاتر در دوربین های آینه دار، منجر به تولید صدا می شود. در برخی رویدادها مانند نشست های خبری که عوامل دیگری در حال ضبط تصویر یا صدای سخنران هستند، نیاز است صدای شاتر دوربین شنیده نشود. در این موارد بهتر است از حالت عکاسی بی صدا (Silent Shooting) استفاده شود. دوربین های بدون آینه (Mirrorless) به دلیل حذف آینه می توانند با سرعت های بسیار بالاتر و اغلب کاملاً بی صدا عکس های پیایی بگیرند. این مزیت برای ثبت تصویر بدون ایجاد مزاحمت صوتی، یکی از برتری های دوربین های بدون آینه به شمار می آید.

نکته

عکس ۴۲

فایل RAW در عکاسی روابط عمومی

فایل RAW یک قالب خام برای ذخیره عکس است که بیشترین اطلاعات ممکن از صحنه مانند نور، رنگ، کنتراست، جزئیات و وضوح را در خود دارد. در عکاسی روابط عمومی حفظ کیفیت و واقع نمایی تصویر اهمیت زیادی دارد. فایل RAW امکان اصلاح دقیق نور و رنگ بدون افت محسوس کیفیت را فراهم می کند. بنابراین تصویر نهایی دقیق و قابل اعتماد خواهد بود. عکس های ۴۳ و ۴۴ قبل و بعد از ویرایش فایل RAW و بازیابی مناطق روشن و جزئیات آن را نشان می دهند.

عکس ۴۴- بعد از ویرایش

عکس ۴۳- قبل از ویرایش

تجهیزات مورد استفاده در عکاسی روابط عمومی

سه پایه و تک پایه

در هنگام عکاسی با سرعت پایین شاتر، لرزش دست یا حرکت سوژه در کادر باعث محو شدن و افت کیفیت تصویر خواهد شد. برای جلوگیری از این اتفاق باید از پایه‌های عکاسی همانند سه پایه یا تک پایه استفاده کرد. پایه‌های عکاسی باعث ثابت ماندن دوربین، کاهش لرزش‌های ناخواسته و تسلط بیشتر عکاس بر صحنه می‌شوند. عکس ۴۵ انواع پایه دوربین و برخی از قابلیت‌های آن را نشان می‌دهد.

عکس ۴۵

هنگام عکاسی از رویدادها به دلیل تحرک عکاس و سوژه‌ها نسبت به دیگر انواع عکاسی، کمتر از سه پایه و تک پایه استفاده می‌شود. با این حال همراه داشتن آنها مخصوصاً تک پایه‌ها برای سرعت پایین شاتر، مفید خواهد بود.

نکته

فلاش

به عکس‌های ۴۶ و ۴۷ نگاه کنید. چه ایرادی در عکس می‌بینید؟ عکاس برای رفع این ایراد از چه راهکاری بهره گرفته است؟

عکس ۴۷

عکس ۴۶

عکس ۴۹

عکس ۴۸

گاهی منابع نور موجود در صحنه و میزان نور آنها برای ثبت عکس مطلوب، کفایت نمی‌کند. در این شرایط برای جبران کمبود نور باید از نورهای دیگری مانند فلاش‌های عکاسی استفاده شود. برخی از دوربین‌ها فلاش عکاسی داخلی (Pop-up Flash) دارند (عکس ۴۸). همچنین می‌توان فلاش جانبی یا پرتابل بر روی دوربین نصب کرد (عکس ۴۹).

نکته

فلاش داخلی دوربین می‌تواند تا حدودی کمبود نور را جبران کند؛ اما استفاده از آن با محدودیت‌هایی همراه است:

- قدرت پرتاب کمتری نسبت به فلاش‌های جانبی دارد.
- پرتاب مستقیم نور آن باعث از بین رفتن سایه روشن‌ها و تخت شدن عکس می‌شود.
- نصب نرم‌کننده‌های نور بر روی آن محدود است.
- تنظیمات کمتری نسبت به فلاش‌های جانبی دارد.

به عکس‌ها نگاه کنید (عکس‌های ۵۰ و ۵۱) و بگویید استفاده از فلاش چه اشکالاتی را به وجود آورده است.

عکس ۵۱

عکس ۵۰

عکس ۵۳

عکس ۵۲

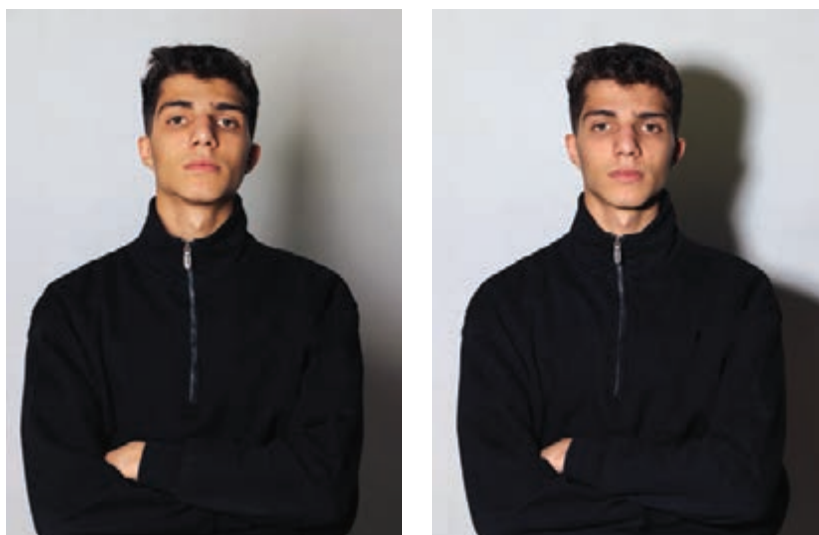
فلاش‌ها اگر به صورت مستقیم استفاده شوند (عکس ۵۲)، سایه‌های تیز و پرکنتراست ایجاد می‌کنند. همچنین اگر سوژه از پس‌زمینه فاصله داشته باشد (عکس ۵۳)، سایه‌های بزرگ و ناخوشایندی به وجود می‌آورند.

برای جلوگیری از این اتفاق و ملایم کردن سایه‌های تیز و پرکنتراست می‌توان بر روی فلاش‌ها نرم‌کننده نور نصب کرد. در عکس ۵۴ برخی از انواع این نرم‌کننده‌ها را می‌بینید.

عکس ۵۴

عکس‌های ۵۵ و ۵۶ قبل و بعد از استفاده از نرم‌کننده نور را نشان می‌دهد.

عکس ۵۶- با استفاده از نرم‌کننده نور

عکس ۵۵- بدون نرم‌کننده نور

تمرین‌های زیر را انجام دهید و عکس‌ها را با هم مقایسه کنید:

□ **اثر فلاش روی سوژه و ایجاد سایه:** با استفاده از فلاش، از یک سوژه عکاسی کنید. در یکی از عکس‌ها سوژه را به دیوار نزدیک کرده و عکاسی کنید. در عکس بعدی با فاصله گرفتن سوژه از دیوار تمرین را تکرار کنید.

□ **محو کردن سایه‌ها با استفاده از نرم‌کننده‌های نور:** فلاش را یک بار به صورت عادی به کار بگیرید و در عکس دوم یک نرم‌کننده (مانند یک لایه دستمال کاغذی، کاغذ کالک یا کاغذ پوستی) جلوی آن قرار دهید و عکاسی کنید.

فعالیت
گروهی

سرعت سینک یا همزمانی فلاش (Flash Sync Speed)

یکی از مفاهیم کلیدی در عکاسی با فلاش، سرعت سینک یا همزمانی (همزمانی فلاش با سرعت شاتر) است. سرعت سینک یعنی بیشترین سرعت شاتر که فلاش در آن لحظه با شاتر همزمان می‌شود. به نحوی که نور فلاش کل سطح سنسور را تحت تأثیر قرار می‌دهد. این سرعت معمولاً بین $1/125$ تا $1/250$ ثانیه است. اگر هنگام عکاسی با فلاش سرعت شاتر دوربین بیش از این مقدار باشد بخشی از تصویر تیره خواهد شد (عکس ۵۷) و در صورتی که سرعت کمتر از این مقدار باشد (مثلاً $1/60$ ثانیه و کمتر) امکان دارد به علت اثرگذاری و تشدید نورهای محیطی، تصویر روشن‌تر شود.

عکس ۵۷

از دیگر کاربردهای فلاش، استفاده از آن برای پرکردن سایه‌ها در مواقعی است که منابع نور در پس‌زمینه سوژه قرار دارد، مانند پرتره‌ای با پس‌زمینه یک پنجره (عکس‌های ۵۸ و ۵۹). در اینجا از فلاش به‌عنوان نور پرکننده استفاده می‌شود تا عکس ضد نور نشود.

عکس ۵۹

عکس ۵۸

عکس ۶۰

عکس ۶۰ نمونه‌ای از کاربرد فلاش به‌عنوان نور پرکننده و جلوگیری از ضد نور شدن سوژه است.

سوژه خود را مقابل پنجره قرار دهید. نورسنجی را بر اساس نور پنجره (نوری که از بیرون می‌تابد) تنظیم کنید. یکبار بدون فلاش و یکبار هم با فلاش از سوژه عکاسی کنید و تفاوت‌ها را با هم مقایسه کنید. اگر در هنگام عکاسی نور تابیده شده از بیرون شدید باشد، تفاوت را بهتر درک می‌کنید.

همیشه محدودیت‌های رویداد را در نظر داشته باشید. ممکن است استفاده از فلاش آن هم به‌صورت مستقیم باعث ایجاد مزاحمت یا برهم زدن تمرکز سخنرانان یا مهمانان شود. در این مواقع می‌توان زاویه فلاش را به سمت سقف چرخاند یا از زوایایی استفاده کرد که کمترین مزاحمت را برای سوژه‌ها داشته باشد.

فعالیت
گروهی

نکته

کادربندی و زوایای متنوع

کادربندی یعنی انتخاب محدوده‌ای از صحنه که داخل عکس دیده شود. به زبان ساده‌تر یعنی تصمیم‌گیری در مورد اینکه چه چیزی داخل قاب باشد و چه چیزی بیرون بماند. به عکس‌های ۶۱ تا ۶۴ نگاه کنید و در مورد کادربندی هر کدام گفت‌وگو کنید. تفاوت عکس‌ها را از لحاظ کادربندی بسنجید. بررسی کنید کدام عکس‌ها اطلاعات بیشتری در مورد برنامه می‌دهد؟ آیا عکاس زاویه دید مناسبی را انتخاب کرده است؟

عکس ۶۲

عکس ۶۱

عکس ۶۴

عکس ۶۳

ترکیب‌بندی سازمان‌دهی آگاهانه عناصر بصری در قاب به‌گونه‌ای است که روابط میان آنها یک ساختار ادراکی منسجم و قابل درک برای بیننده ایجاد کند. به بیان دیگر ترکیب‌بندی طراحی بصری آگاهانه برای کنترل ادراک مخاطب است. استفاده از کادربندی‌ها و تکنیک‌های متنوع در هنگام عکاسی نه تنها شرح کاملی از برنامه را ارائه می‌دهد، بلکه برای جلوگیری از کسالت و یکنواختی تصاویر بسیار مؤثر است. عکس‌های ۶۵ تا ۷۰ را از لحاظ ترکیب‌بندی و نحوه چیدمان عناصر با هم بسنجید. کدام یک متعادل‌تر هستند؟ عکاس در کدام یک، از قانون یک سوم و خطوط هدایت‌گر استفاده کرده است؟ در کدام یک به فضاهای مثبت و منفی توجه بیشتری شده است؟

عکس ۶۶

عکس ۶۵

عکس ۶۸

عکس ۶۷

عکس ۷۰

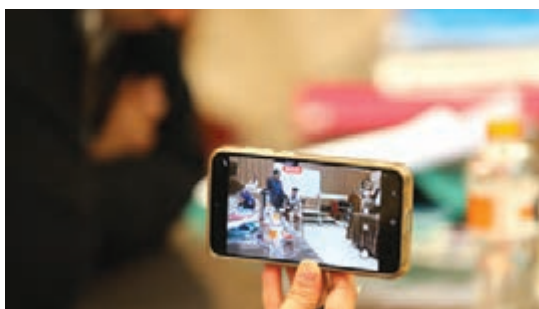
عکس ۶۹

نکته

زاویه دید، استفاده درست از کادرهای باز و بسته، حذف عناصر ناخواسته در کادربندی، توجه به حاشیه‌های قاب عکس، ترکیب عناصر صحنه و سرعت عمل در به‌کارگیری این موارد باعث می‌شود گزارش بهتر و گویاتر شود. ضمن اینکه در برنامه‌های روابط عمومی و عکاسی از رویدادها زمان اهمیت زیادی دارد و اتفاقات تکرار نمی‌شوند، به همین دلیل عکاس باید با وجود محدودیت‌های فضا و نور، در لحظه و به سرعت تصمیم‌گیری کند.

استفاده از کادربندی‌ها و تکنیک‌های متنوع در هنگام عکاسی نه تنها شرح کاملی از برنامه را ارائه می‌دهد، بلکه برای جلوگیری از کسالت و یکنواختی عکس‌ها نیز مؤثر است. علاوه بر اینها پوشش اتفاقات مهم یک رویداد و حواشی آن مانند برنامه‌های جانبی، تعاملات و ثبت لحظات صمیمی و گرم (گفت‌وگوهای دو یا چند نفره، دست دادن‌ها و کنش‌های حاضرین) باعث تأثیر بیشتر، جذابیت و جلوگیری از یکنواختی تصاویر می‌شود (عکس‌های ۷۱ تا ۷۴).

عکس ۷۲

عکس ۷۱

عکس ۷۴

عکس ۷۳

دیدارها، بازدیدها و پرتره‌های سازمانی

وظایف یک عکاس روابط عمومی علاوه بر عکاسی از برنامه‌ها و رویدادها، عکاسی از دیدارها و ملاقات‌های یک یا چندجانبه، بازدیدها، امضای تفاهم‌نامه‌ها، نمایشگاه‌های درون یا برون سازمانی، پرتره‌های سازمانی و ... است. نحوه عکاسی این‌گونه برنامه‌ها معمولاً بر اساس یک چارچوب توافقی از قبل تعیین شده است. به‌عنوان مثال عکس‌های پرتره سازمانی از کارکنان به‌گونه‌ای است که خواسته روابط عمومی را برآورده کند و عکاس در انجام آن باید به مواردی همچون هویت سازمانی، رسمی بودن، استفاده از پس‌زمینه و شکل نورپردازی مشخص، استفاده از عناصری همچون پرچم، لوگو و برند سازمانی توجه کافی داشته باشد (عکس‌های ۷۵ تا ۷۷).

عکس ۷۷

عکس ۷۶

عکس ۷۵

از دیگر رویدادهای سازمانی، دیدارها، ملاقات‌ها و امضای تفاهم‌نامه‌های یک یا چندجانبه است. در این مواقع توجه به مواردی همچون رسمی بودن، پرهیز از اغراق، ثبت لحظات گرم و صمیمی، ثبت عکس واضح از مدیران و مهمانان حاضر در برنامه و حواشی آن (مثلاً زمان مصاحبه خبرنگاران با مدیران یا رؤسای سازمان‌ها) ضروری است (عکس‌های ۷۸ و ۷۹).

عکس ۷۹

عکس ۷۸

بازدید مدیران سازمان‌ها از پروژه‌ها، مراکز و افتتاحیه‌ها از دیگر رویدادهایی است که عکاس روابط عمومی باید با دانش کافی نسبت به نیاز روابط عمومی، آنها را پوشش دهد. از آنجا که عکاسی یک ابزار مهم برای معرفی و تبلیغ سازمان است، عکس‌هایی که گرفته می‌شود باید اعتبار و جایگاه سازمان را حفظ کرده و فضای اتفاق را مثبت و واقعی نشان دهد (عکس‌های ۸۰ تا ۸۷).

عکس ۸۱

عکس ۸۰

عکس ۸۳

عکس ۸۲

عکس ۸۵

عکس ۸۴

نور مناسب، وضوح چهره‌ها، پس‌زمینه مناسب و توجه به نشانه‌هایی مثل تابلوها یا لوگوی سازمان، ثبت لحظات گرم و تعاملات انسانی، آگاهی کافی نسبت به هدف برنامه، پرهیز از تکرار زوایای یکسان، جای‌گیری مناسب و عدم مزاحمت برای دیگران (مثلاً هنگام رونمایی از یک دستاورد یا بریدن روبان در افتتاحیه) و توجه کافی به امنیت خود، از جمله نکات ضروری است که عکاس باید به آنها توجه داشته باشد.

نکته

عکس ۸۷

عکس ۸۶

نکته

در عکاسی از رویدادهای مهم مخصوصاً برنامه‌هایی که مقامات رسمی مثل وزیر، رئیس جمهور یا اشخاص بلندپایه حضور دارند، به دلیل شلوغی و ازدحام و همچنین حضور مأموران حافظ امنیت، ایمنی عکاس بسیار اهمیت دارد. بنابراین عکاس باید قبل از شروع برنامه کارت شناسایی و مجوز لازم را به همراه داشته باشد و در محل‌های تعیین شده بایستد. همچنین باید مراقب تجهیزات خود باشد تا در شلوغی یا فشار جمعیت آسیب نبینند.

استفاده از بند گردنی دوربین، توجه به اطراف هنگام جابه‌جایی، جلوگیری از رفتن از محل‌های تعیین شده (که تنها باید با هماهنگی عوامل حافظ امنیت اقدام شود) و حفظ آرامش در شرایط شلوغ از نکات مهمی است که به حفظ ایمنی عکاس و تجهیزات وی کمک می‌کند.

ویرایش عکس

آخرین مرحله از وظایف عکاس روابط عمومی پس از عکاسی انتخاب عکس مناسب، ویرایش، بایگانی و انتشار یا قرار دادن آنها در بستر مناسب است.

انتقال عکس به فضاهای ذخیره سازی

اولین کاری که عکاس پس از پایان عکاسی باید انجام دهد انتقال عکس به فضاهای جانبی ذخیره‌سازی است. در دوربین‌های دیجیتال عکس به صورت داده دیجیتالی روی کارت حافظه ثبت می‌شود. از آنجا که ممکن است داده‌های دیجیتال دچار انواع اختلالات دیجیتالی شده و از بین بروند، انتقال و نگهداری داده‌های دیجیتال در چند فضای جداگانه ضروری است. هاردهای داخلی و خارجی، فلش‌ها و فضاهای ابری چند نمونه از این فضاها هستند (عکس ۸۸).

عکس ۸۸

انتخاب و بررسی اولیه عکس که توسط کارشناس روابط عمومی انجام می‌شود:

عکاسان روابط عمومی، در طول یک برنامه عکس‌های بسیاری می‌گیرند که همه آنها لزوماً خوب و مناسب نیستند. تنها بخشی از عکس‌ها قابلیت استفاده دارد، به‌ویژه زمانی که این عکس‌ها به صورت عکاسی پیاپی ثبت شده باشد. برای انتخاب عکس می‌توان از دو شیوه انتخاب دستی یا نرم‌افزاری همچون Adobe Bridge استفاده کرد. برخی از نکات مهم در انتخاب عکس مناسب توجه به موارد زیر است:

- پوشش‌دهی مناسب و کامل برنامه در جهت تهیه یک گزارش تصویری مناسب
- کادربندی درست
- ثبت لحظات حساس
- نور و رنگ مناسب
- وضوح عکس‌ها
- متناسب بودن عکس با انتقال پیام مورد نظر سازمان
- رعایت حقوق و اصول اخلاقی و توجه به الزامات قانونی

ویرایش عکس

بعد از انتخاب عکس باید در نرم افزارهایی مثل فتوشاپ و لایت‌روم عکس‌ها را ویرایش کرد. در عکاسی روابط عمومی چون عکس‌ها جنبه خبری و رسمی دارند، ویرایش باید واقعی و قابل اعتماد باشد؛ یعنی هدف از ویرایش این است که عکس واضح‌تر و بهتر دیده شود، نه اینکه واقعیت تغییر کند. در عکاسی روابط عمومی صداقت و امانت‌داری خیلی مهم است و هرگونه تغییر که باعث فریب مخاطب شود غیراخلاقی است. ویرایش عکس صرفاً باید در حد بهبود کیفیت باشد نه تغییر دادن واقعیت. برش مناسب کادر، تنظیم نور و کنتراست، بهبود رنگ‌ها، رفع ایرادهای جزئی و اغراق نکردن در ویرایش عکس از جمله مواردی است که باید به آن توجه کرد. عکس‌های ۸۹ و ۹۰ قبل و بعد از ویرایش یک عکس را نشان می‌دهد. چند مورد اصلاح را می‌توانید نام ببرید؟

عکس ۹۰ (بعد از ویرایش)

عکس ۸۹ (قبل از ویرایش)

به آرشیو عکس‌های روابط عمومی یک سازمان مراجعه کنید. چند عکس که به نظرتان قابلیت ویرایش دارند را انتخاب کرده و با نرم‌افزارهای ویرایش آنها را بهبود ببخشید. سپس عکس‌های قبل و بعد از ویرایش را با خود به کلاس بیاورید و درمورد آنها گفت‌وگو کنید.

نام‌گذاری و دسته‌بندی عکس

از آنجا که روابط عمومی هر سازمان در طول هفته‌ها و ماه‌ها رویدادهای زیادی برگزار می‌کند و ممکن است پس از مدتی دوباره به عکس‌های یک برنامه نیاز داشته باشد، برای دسترسی سریع‌تر و جلوگیری از گم شدن عکس‌ها، باید به شکل درستی نام‌گذاری، دسته‌بندی و بایگانی شوند. نام‌گذاری درست باعث صرفه‌جویی در زمان و نظم بهتر آرشیو می‌شود. برای انجام دسته‌بندی مناسب باید موارد زیر را در نظر گرفت:

■ موضوع یا نام رویداد

■ تاریخ و زمان عکاسی

■ مکان عکاسی

■ افراد و اشخاص

ارسال عکس‌ها

پس از ویرایش و آماده‌سازی نهایی ممکن است روابط عمومی بخواهد عکس‌ها را در دسترس سایر ارگان‌ها و سازمان‌ها، خبرگزاری‌ها یا افراد مشخصی قرار دهد. روش‌های رایج برای انتقال عکس‌ها عبارتند از:

■ انتقال از طریق حافظه فیزیکی مانند فلش مموری، هارد اکسترنال و سی‌دی

به دلیل مسائل حمل و نقل، زمان‌بر بودن و احتمال آسیب دیدن یا گم شدن، این روش کمتر مورد استفاده قرار می‌گیرد؛ به‌جز در مواردی که دسترسی به اینترنت فراهم نیست یا مسائل امنیتی عکس اهمیت دارد.

■ انتقال از طریق فضای ابری، پست الکترونیک و پیام‌رسان‌ها

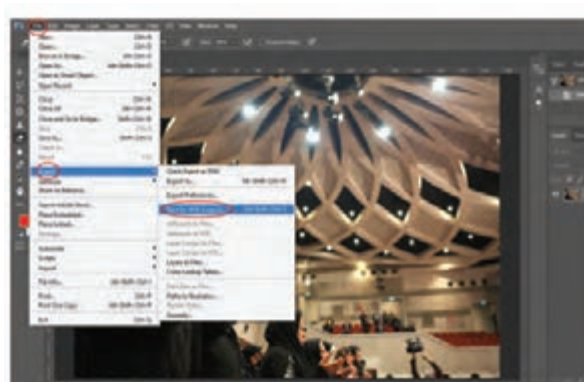
فضای ابری امکان ذخیره و ارسال برخط (آنلاین) عکس‌ها را فراهم می‌کند. دسترسی آسان از هر مکان، حفظ کیفیت عکس، سرعت انتقال بالا و امکان ارسال لینک به دیگران از مزیت‌های این روش است.

نکته

آماده‌سازی عکس‌ها برای انتشار در فضای وب یا شبکه‌های اجتماعی به چند روش انجام می‌گیرد. یکی از روش‌های مناسب کاهش حجم و ذخیره‌سازی آنها با استفاده از نرم‌افزار فتوشاپ و انتخاب گزینه Save for Web است (عکس ۹۱). در این روش علاوه بر کاهش حجم فایل، کیفیت عکس برای نمایش تا حد ممکن حفظ می‌گردد و در عین حال سرعت ارسال یا انتشار آن در شبکه‌های اجتماعی و فضای وب نیز بیشتر خواهد شد.

ضمن اینکه بهتر است برای ارسال عکس‌ها تمامی آنها در یک فایل فشرده (زیپ) قرار بگیرند و ارسال شوند. این کار باعث مرتب شدن فایل، راحت‌تر شدن ارسال از طریق پست الکترونیک یا پیام‌رسان و کاهش حجم فایل می‌شود.

باز کردن پنجره Save for Web

قالب ذخیره سازی
انتخاب کیفیت عکس

حفظ اطلاعات عکس و
حق مؤلف

رزولوشن و کیفیت
تصویر

عکس ۹۱

رعایت اخلاق و حقوق افراد و سازمان‌ها در انتشار عکس‌ها

رعایت اخلاق حرفه‌ای باعث جلب اعتماد مخاطب نسبت به روابط عمومی می‌شود. عکاس روابط عمومی برای انتشار عکس‌ها باید به حقوق افراد و سازمان‌ها توجه کند و عکسی را منتشر نکند که سبب ناراحتی، بی‌احترامی و بی‌توجهی به حریم شخصی افراد یا آسیب به جایگاه و اعتبار سازمان شود. به همین دلیل گرفتن اجازه، پرهیز از انتشار عکس نامناسب و رعایت قوانین سازمان و رسانه بسیار مهم است، ضمن اینکه عکاس همواره باید این موارد را در نظر داشته باشد:

صداقت در تصویر: عکاس نباید باعث فریب مخاطب شود و با حذف یا اضافه کردن و دستکاری، واقعیت را تغییر دهد.

احترام به کرامت انسانی: عکاس نباید از افراد در شرایط نامناسب یا تحقیرآمیز عکس گرفته و منتشر کند. **رعایت حق نشر (کپی رایت):** عکاس باید مالکیت معنوی عکس را بداند. استفاده از عکس دیگران بدون اجازه یا ذکر نام عکاس، خلاف قانون و اخلاق حرفه‌ای است.

رعایت بی‌طرفی: در عکاسی روابط عمومی نباید تصویر به شکلی انتخاب شود که باعث برداشت نامناسب یا تخریب چهره فرد یا سازمان شود.

امنیت اطلاعات: در بعضی از رویدادها ممکن است اسناد، تجهیزات یا اطلاعات محرمانه در تصویر دیده شود. عکاس باید مراقب باشد هر چیزی را منتشر نکند.

مسئولیت اجتماعی: عکس‌ها می‌توانند روی افکار عمومی تأثیر بگذارند؛ بنابراین عکاس باید مسئولانه عمل کرده و از انتشار عکس‌های تحریک‌کننده و تنش‌زا پرهیزد.

ارزشیابی شایستگی عکاسی روابط عمومی

نام و نام خانوادگی		شماره ملی		تاریخ ارزشیابی:		نوبت:
کد حرفه	۲۴۳۵۱۲	حرفه	فتو-گرافیک	کد پیمان/پودمان	۲۴۳۵۱۲۰۲۲	استاندارد عملکرد کار:
کد وظیفه شغل	۳۴۳۵۱۲۰۳	وظیفه شغل	عکاسی آتلیه و مراسم	سطح صلاحیت	۱.۲	عکس برداری از یک موضوع مشخص یا سفارشی از رویداد سازمانی به منظور اطلاع رسانی و انتشار در صفحات مجازی و جایی با رعایت اصول نورسنجی و نوردهی
کد کار	۳۴۳۵۱۲۰۳۲۱	کار	عکاسی روابط عمومی	سطح شایستگی	مهارت	به وسیله دوربین عکاسی یا تلفن همراه

ردیف	مراحل کار	شرایط انجام کار (ابزار، مواد، تجهیزات، زمان، مکان و ...)	ابزارهای ارزشیابی	استاندارد (شاخص/ها/داوری/نمره دهی)	نتایج ممکن	نمره کسب شده
۱	تهیه و آماده سازی تجهیزات عکاسی	ابزار و تجهیزات: دوربین، لنزها، سه پایه یا تک پایه، فلاش ها، کارت حافظه، باتری و کارت حافظه یدکی، کوله پشتی یا کیف دوربین، کارت حافظه خوان و دیگر تجهیزات وابسته (دستمال تمیز کننده مناسب لنز، فیلتر محافظ لنز) مکان: استودیو عکاسی	مشاهده، چک لیست، نمونه کار، نمون برگ ارزشیابی و...	دانش عکاسی، نورسنجی، نکات فنی عکاسی و کار با دوربین مهارت انتخاب وسایل مورد نیاز برای عکاسی از رویداد، آماده کردن دوربین (چک کردن حافظه، چک کردن باتری، تمیز کردن لنز دوربین) بهره گیری از فناوری های نوین	۳	
۲	مقدمات عکس برداری	ابزار و تجهیزات: دوربین، لنزها، سه پایه یا تک پایه، فلاش ها، کارت حافظه، باتری و کارت حافظه یدکی، کوله پشتی یا کیف دوربین، کارت حافظه خوان و دیگر تجهیزات وابسته (دستمال تمیز کننده مناسب لنز، فیلتر محافظ لنز) مکان: استودیو عکاسی	مشاهده، چک لیست، نمونه کار، نمون برگ ارزشیابی و...	دانش سنجش نورهای محیطی، شناخت مکان رویداد، به کارگیری ابزارهای نور و تجهیزات مناسب مهارت بررسی مکان (موقعیت سنجی، بررسی عوامل و اشیای محیطی) و استقرار دوربین در جای مناسب (جای گیری مناسب عکس در مکان عکاسی) آینده نگری دنیای کار	۳	
۳	عکس برداری از رویداد	ابزار و تجهیزات: دوربین، لنزها، سه پایه یا تک پایه، فلاش ها، کارت حافظه، باتری و کارت حافظه یدکی، کوله پشتی یا کیف دوربین، کارت حافظه خوان و دیگر تجهیزات وابسته (دستمال تمیز کننده مناسب لنز، فیلتر محافظ لنز) مکان: استودیو عکاسی	مشاهده، چک لیست، نمونه کار، نمون برگ ارزشیابی و...	دانش شناخت تصویر (کادر بندی، ترکیب بندی و نورسنجی) و چهره شناسی (دقت در چهره افراد، ویژگی های چهره، دقت در لباس و نوع ایستادن و نشستن افراد و اشیای صحنه) مهارت عکس برداری از سوزدهای متنوع از زوایای مختلف	۳	
۴	ویرایش عکس ها	ابزار و تجهیزات: دوربین، لنزها، سه پایه یا تک پایه، فلاش ها، کارت حافظه، باتری و کارت حافظه یدکی، کوله پشتی یا کیف دوربین، کارت حافظه خوان و دیگر تجهیزات وابسته (دستمال تمیز کننده مناسب لنز، فیلتر محافظ لنز) مکان: استودیو عکاسی	مشاهده، چک لیست، نمونه کار، نمون برگ ارزشیابی و...	مهارت بررسی مکان (موقعیت سنجی، بررسی عوامل و اشیای محیطی) و استقرار دوربین در جای مناسب (جای گیری مناسب عکس در مکان عکاسی) نداشتن مهارت سنجش نورهای محیطی و به کارگیری ابزارهای نور و تجهیزات مناسب	۲	
۵	آرشیو کردن عکس ها	ابزار و تجهیزات: دوربین، لنزها، سه پایه یا تک پایه، فلاش ها، کارت حافظه، باتری و کارت حافظه یدکی، کوله پشتی یا کیف دوربین، کارت حافظه خوان و دیگر تجهیزات وابسته (دستمال تمیز کننده مناسب لنز، فیلتر محافظ لنز) مکان: استودیو عکاسی	مشاهده، چک لیست، نمونه کار، نمون برگ ارزشیابی و...	دانش شناخت تصویر (کادر بندی، ترکیب بندی و نورسنجی) و چهره شناسی، عدم دقت در لباس و نوع ایستادن و نشستن افراد و اشیای صحنه برای انجام کار	۱	
۶	ارسال به پایگاه اطلاع رسانی یا سازمان های مرتبط	ابزار و تجهیزات: دوربین، لنزها، سه پایه یا تک پایه، فلاش ها، کارت حافظه، باتری و کارت حافظه یدکی، کوله پشتی یا کیف دوربین، کارت حافظه خوان و دیگر تجهیزات وابسته (دستمال تمیز کننده مناسب لنز، فیلتر محافظ لنز) مکان: استودیو عکاسی	مشاهده، چک لیست، نمونه کار، نمون برگ ارزشیابی و...	دانش ویرایش (شناخت و انتخاب نرم افزار مناسب و ویرایش عکس ها) مهارت ویرایش عکس ها در نرم افزار مطابق نیاز و در حد مجاز مطابق قوانین سازمانی و حفظ هویت افراد آینده نگری دنیای کار	۳	
				مهارت ویرایش عکس ها در نرم افزار مطابق نیاز و در حد مجاز مطابق قوانین سازمانی و حفظ هویت افراد	۲	
				نداشتن مهارت انتخاب نرم افزار مناسب و ویرایش عکس ها	۱	
				دانش بایگانی عکس های سازمانی متناسب با موضوع و تاریخ مهارت به کارگیری نرم افزار مناسب بایگانی عکس به ترتیب تاریخ و موضوع بهره گیری از فناوری های نوین	۳	
				مهارت به کارگیری نرم افزار مناسب بایگانی عکس به ترتیب تاریخ و موضوع	۲	
				نداشتن مهارت بایگانی عکس های سازمانی متناسب با موضوع و تاریخ و عدم باور به ضرورت آن	۱	
				دانش استفاده از فناوری های مناسب برای ارسال تصاویر مهارت نوشتن کپشن (شرح عکس) برای عکس ها مهارت بهره برداری از فناوری های جدید برای ارسال عکس ها مانند بستر شبکه های اجتماعی یا ایمیل کردن به آدرس سازمان ها یا استفاده از فضای ابری برای اشتراک گذاشتن با دیگر استفاده کنندگان آینده نگری دنیای کار	۳	
				مهارت نوشتن کپشن (شرح عکس) برای عکس ها مهارت بهره برداری از فناوری های جدید برای ارسال عکس ها مانند بستر شبکه های اجتماعی یا ایمیل کردن به آدرس سازمان ها یا استفاده از فضای ابری برای اشتراک گذاشتن با دیگر استفاده کنندگان	۲	
				نداشتن مهارت استفاده از فناوری های مناسب برای ارسال تصاویر برای انجام کار	۱	
				امانت داری، مسئولیت پذیری، اخلاق حرفه ای، مدیریت فناوری های جدید، کار گروهی، ارتباط مؤثر، مدیریت زمان	۲	
				استفاده از رپوش کار و عینک مناسب هنگام کار با رایانه، رعایت فاصله مناسب برای سلامت چشم، رعایت نکات ارگونومی هنگام نشستن طولانی مدت در پشت رایانه	۱	
				استفاده بهینه از منابع انرژی و سیستم های الکترونیکی - انصاف و مشتری مداری، باور به امانت داری در نگهداری فایل ها، رعایت حقوق کپی رایت		

ارزشیابی کار (شایستگی انجام کار)	☐ بلی ☐ خیر
----------------------------------	--

توضیحات:

۱- معیار شایستگی انجام کار:

- کسب حداقل نمره ۲ از مراحل ۲ و ۴ و ۵ (مراحل بحرانی)
- کسب حداقل نمره ۲ از بخش شایستگی های غیر فنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست محیطی و نگرش
- کسب حداقل میانگین ۲ از مراحل کار

۲- تعریف سطوح شایستگی: صرف نظر از اینکه یک تکلیف کاری در چه سطحی از صلاحیت حرفه ای انجام می شود، در هر محیط کاری ممکن است انجام هر کار با کیفیت مشخصی مورد انتظار باشد. سطح شایستگی انجام کار، معیار اساسی ارزشیابی است. مهارت (سطح سه) ماهر و قادر به آموزش و هدایت دیگران، توانایی برنامه ریزی و تحلیل، پاسخ گویی در برابر کارهای خود، سوکار داشتن با سطح وسیعی از کارها و فعالیت ها تسلط (سطح چهار) خبرگی در انجام کار و آموزش دیگران، ایجاد نوآوری، سازگاری، عیب یابی، هدایت و راهنمایی دیگران.

واحد یادگیری ۲

شایستگی عکاسی ورزشی

عکاسی ورزشی

هنرجویان در این واحد یادگیری با استفاده از ابزارهای فنی (دوربین، لنز و ...) و حضور در فضاهای ورزشی هنرستان یا سالن‌های ورزشی، تجربه عکاسی ورزشی را به دست می‌آورند و می‌توانند برای نشریات ورزشی، عکاسی کنند.

استاندارد عملکرد

تهیه عکس ورزشی از مسابقات و رخدادهای ورزشی با تجهیزات حرفه‌ای عکاسی ورزشی و توجه به استانداردهای لازم. عکس ورزشی: پوشش کامل مسابقات و رخدادهای ورزشی، تهیه عکس از صحنه‌های ورزشی، تهیه عکس از چهره ورزشکاران، رعایت اصول خبری و کادربندی متناسب با ورزش خاص، ثبت فایل با فرمت RAW

عکاسی ورزشی

عکاسی ورزشی یکی از شاخه‌های عکاسی خبری است و در آن از رویدادهای ورزشی عکاسی می‌شود. در این نوع عکاسی، تجهیزات و ابزارها نقش مهمی دارند زیرا سوژه‌ها متحرک هستند و عکاس از صحنه مسابقه دور است بنابراین داشتن ابزارهای قدرتمندی همچون دوربین سریع و لنزهای تله لازم است.

پژوهش کنید

تحقیق کنید که دوربین‌های مخصوص عکاسی ورزشی چه ویژگی‌هایی دارند؟

در اوایل قرن نوزدهم اولین عکس ورزشی ثبت و عکاسی ورزشی متولد شد (عکس ۹۲).

عکس ۹۳

عکس ۹۲

دومین عکس تاریخ عکاسی ورزشی نیز اولین صعود به قله کوه «مون بلان» است، برای ثبت این عکس ۲۵ نفر برای حمل تجهیزات عکاسی به بالای کوه (شیشه‌های عکاسی و تاریک خانه) همکاری کردند. (عکس ۹۳).

درباره روش ثبت عکس بر روی شیشه که در سال‌های دور متداول بود، پژوهش کنید و نتایج را در کلاس ارائه دهید.

فعالیت
گروهی

به فاصله بیست سال بعد از این عکس، فیلم‌های عکاسی روانه بازار شدند، عکاسی ورزشی متحول شد و امروزه عکاسی دیجیتال سبب تغییراتی شگرف در حوزه عکاسی ورزشی شده است.

برای شروع عکاسی ورزشی نیاز به مقدماتی است که قبل از ورود به آن اشاره به بخش‌های مختلف عکاسی ورزشی ضروری است.

۱ فعالیت یا عمل ورزشی؛

۲ ویژگی ورزشی (جنبه‌ها، چهره‌ها و حاشیه‌ها).

فعالیت یا عمل ورزشی (Action of Sport)

در این بخش عکاس لحظات ناب ورزشی را ثبت می‌کند که در رسانه‌های مختلف منتشر می‌شود. به عنوان مثال عکاسی از مسابقات ورزشی همچون فوتبال و والیبال و کشتی.

مقدمات عکاسی ورزشی در این بخش

۱ مطالعه عکس ورزشی و تصویرسازی ذهنی؛

۲ یادگیری نسبی قوانین هر رشته ورزشی؛

۳ تهیه تجهیزات مناسب و تسلط بر آنها؛

۴ داشتن اطلاعات و اخبار به روز ورزشی.

۱- مطالعه عکس ورزشی و تصویرسازی ذهنی

یکی از بهترین کارهایی که می‌توانید قبل از به دست گرفتن دوربین انجام دهید، تصویرسازی ذهنی است. مهم‌ترین عامل در ثبت عکس خبری ورزشی، خلق عکس در ذهن است، این بدان معنی است که برای هر مسابقه باید با تصویرسازی ذهنی و برنامه‌ریزی آماده شوید که این کار با تمرینات پیوسته در عکاسی و دیدن دیگر عکس‌های ورزشی محقق می‌شود، هدف این نیست که شما کپی برداری کنید، بلکه بدانید که این عکس چگونه خلق شده و عکاس آن در پی بازگو کردن چه موضوعی بوده است.

برای دیدن عکس‌های خوب ورزشی به چه منابعی مراجعه می‌کنید؟

بژوهش کنید

۲- یادگیری قوانین هر رشته ورزشی

رشته‌های ورزشی تابع قوانینی هستند که برندگان مسابقات طبق همان قوانین مشخص می‌شوند. عکاس با شناخت قوانین هر رشته ورزشی، قدرت تشخیص فراز و فرودهای مسابقه را خواهد داشت و می‌تواند لحظات مهیج مسابقه از جمله کنش و واکنش‌های خاص، شادی‌ها و غم‌ها را در موقع لازم ثبت کند.

۱ درباره قوانین کلی یکی از رشته‌های ورزشی با دوستان خود گفت‌وگو کنید.
برای اطلاعات بیشتر با قوانین رشته‌های مختلف ورزشی بهترین منبع اینترنت و رجوع به تارنمای فدراسیون‌های ورزشی همان رشته است.
۲ از یک مسابقه ورزشی چند عکس که قوانین آن رشته در آنها رعایت شده است، در اینترنت جست‌وجو کنید و برای جلسه بعد همراه بیاورید.

۳- تجهیزات مناسب و تسلط کامل بر آن

عکس ۹۴

در عکاسی ورزشی تجهیزات نقش مهمی دارد. در دوربین‌ها و لنزهای مناسب عکاسی ورزشی، کمتر اتفاقی از چشم عکاسان به دور می‌ماند. ثبت لحظات ناب یک رویداد نیازمند داشتن وسایل مناسب و تخصصی است. علاوه بر تجهیزات مناسب تسلط بر آنها نیز مهم است.

عکس ۹۶

عکس ۹۷

عکس ۹۵ - تک پایه

تجهیزات اولیه عکاسی ورزشی شامل یک یا دو عدد دوربین حرفه‌ای، لنزهای زوم واید و زوم تله‌فوتوهای کوتاه و تله‌فوتوهای بلند به همراه تک پایه، رایانه و کارت حافظه سرعت بالا است. تجهیزات تکمیلی عکاسی ورزشی شامل دوربین‌های اضافی، ملحقات رباتیک و زیر آب، لنزهای سوپر واید و تله‌فوتو بلند و بازویی، گیره و ریموت کنترل و سه پایه‌ای کوچک است.

- ۱ بازویی‌های عکاسی برای نصب دوربین در بالا و پایین ورزشگاه‌ها
- ۲ پایه مسطح برای نصب دوربین ریموت بر روی سطح زمین
- ۳ پیچ تکمیلی نصب گیره‌ها به بازوها
- ۴ گیره
- ۵ گیره تکمیلی برای نصب هم‌زمان چند دوربین و ملحقات دیگر مانند فلاش
- ۶ ریموت کنترل
- ۷ قلاب حائل دوربین و بازویی‌ها
- ۸ کابل ایمنی
- ۹ کاغذ یا پلاستیک مشکی برای نصب ریموت پشت شیشه بسکتبال
- ۱۰ چسب برق
- ۱۱ کابل ریموت کنترل

عکس ۱۰۰ - دوربین‌های کار گذاشته شده در پشت دروازه‌های فوتبال

عکس ۹۹ - نصب دوربین عکاسی در پشت پنجره حلقه بسکتبال

عکس ۱۰۱ - دوربین‌های رباتیک نصب شده در زیر استخر شنا

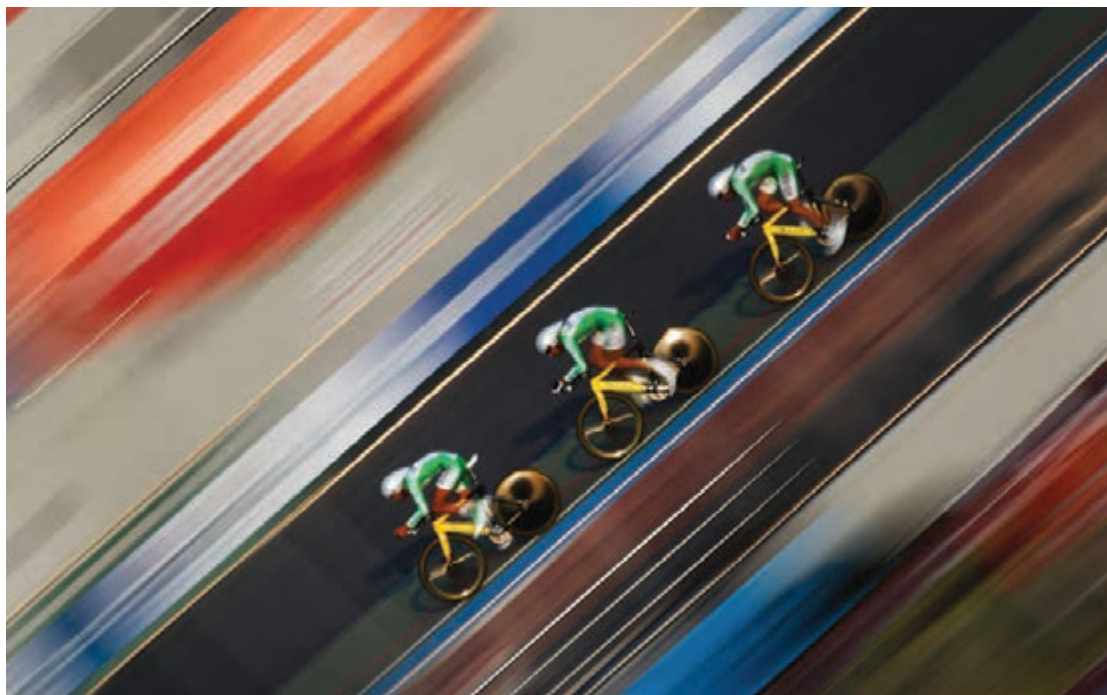
در عکاسی ورزشی استفاده از سرعت‌های شاتر و دیافراگم‌های مختلف کاربردهای گوناگون دارد. برای اینکه تصاویری فریز شده با کیفیت بالا گرفته شود باید از سرعت‌های بالا استفاده کرد (عکس ۱۰۲). از سرعت‌های پایین شاتر نیز در خلق عکس‌هایی زیبا و منحصر به فرد استفاده می‌شود (عکس ۱۰۳).

عکس ۱۰۲

عکس ۱۰۳

عکس ۱۰۴

حضور عکاسان در میادین ورزشی تابع یکسری قوانین است که از آن جمله می‌توان به کارتهای شناسایی مخصوص بازی‌ها و کاور مخصوص و مجوز ورود به جایگاه اشاره کرد.

عکس ۱۰۵

عکس ۱۰۶

عکس ۱۰۷

عکاسان ورزشی بعد از دریافت مجوزهای ورود به ورزشگاه‌ها در جاهایی که برای آنها در نظر گرفته شده است مستقر می‌شوند زیرا جایگاه عکاسان امنیت ویژه‌ای دارد.

انتخاب، ویرایش عکس و ارسال

هر عکاس بعد از عکاسی باید عکس‌هایش را به رسانه مربوط ارسال کند. در رسانه‌هایی مانند خبرگزاری‌ها به دلیل اطلاع‌رسانی ثانیه‌ای، بخش انتخاب، ارسال و ویرایش عکس به شکل متفاوت تری از دیگر رسانه‌ها انجام می‌شود. نشریات مکتوب در حال حاضر عکس‌هایشان را از خبرگزاری‌ها تأمین می‌کنند، زیرا خبرگزاری‌هایی هستند که وظیفه ارسال عکس را در اسرع وقت به عهده دارند. هر خبرگزاری بر اساس میزان شهرت و مخاطبینش سیستم تحویل خاص خود را دارد. به عنوان مثال یک نشریه ورزشی و یا خبرگزاری محلی، انتخاب، ویرایش اولیه و ارسال عکس را به عهده عکاس می‌گذارد تا بعد از ارسال عکس، آنها را منتشر کند، ولی خبرگزاری‌های بزرگ دنیا که وظیفه تأمین عکس اکثر نشریات و بنگاه‌های خبری را دارند انتخاب و ویرایش به عهده عکاس نبوده و حتی در بعضی موارد ارسال عکس را هم برای او تسهیل می‌کنند.

۴- داشتن اطلاعات و اخبار به روز ورزشی

عکاس خبری، همان نوشتن خبر به وسیله عکس است. بنابراین تسلط بر اخبار ورزشی از ملزومات عکاسی ورزشی است. یک عکاس ورزشی حرفه‌ای همیشه در جریان اخبار روز بوده تا بتواند در اولویت‌بندی کارش موفق عمل کند. به تعبیر دیگر عکس‌های خوب ورزشی از ارزش خبری بالایی برخوردار هستند.

یک عکاس ورزشی برای آگاهی از اخبار به کدام منابع خبری رجوع می‌کند؟

بژوهش کنید

به طور کلی اولویت اخبار بر اساس نیاز و سیاست هر واحد خبری (خبرگزاری‌ها، آژانس‌های عکس، رسانه‌های اجتماعی، سایت‌های اخبار ورزشی و نشریات ورزشی) تعیین می‌شود که موارد زیر در تمامی آنها مشترک است:

- اخبار مربوط به هر تیم و جایگاهش در جدول مسابقات
- اخبار مربوط به ویژگی رفتار بازیکنان و کادر مربیگری (رابطه با سرمربی)
- اخبار مربوط به ویژگی رفتار تماشاگران و هواداران

خبرگزاری‌ها خبرهای مهم و اصلی را منتشر می‌کنند ولی در روزنامه‌ها و رسانه‌های اجتماعی بیشتر به حواشی مسابقات توجه می‌شود تا مخاطب را وادار به خرید روزنامه و رجوع به اخبار خود کنند. به همین ترتیب در گرفتن عکس‌های ورزشی نیز موضوعات اصلی و حواشی به ترتیب ذیل مورد توجه قرار می‌گیرد.

عکس ۱۰۸

- ۱ عکس‌هایی از مسابقه و رویداد برگزار شده
- ۲ عکس شادی و یا ناراحتی عوامل تیم شامل بازیکنان و کادر فنی تیم‌ها
- ۳ عکس از ستارگان یا ستاره مسابقه و چهره‌های شاخص

عکس ۱۰۹

نیازهای یک خبرگزاری بسیار متفاوت‌تر از یک آژانس عکس ورزشی است، چون ساختار آژانس‌های عکس براساس فروش بوده و عکس فردی بازیکنان از اهمیت بالایی برخوردار است. همچنین نیاز یک روزنامه ورزشی با خبرگزاری‌ها و رسانه اجتماعی متفاوت است. روزنامه‌ها علاوه بر عکس‌های عام‌پسند که شامل شادی یا ناراحتی ناشی از جریان مسابقه است از عکس‌های حاشیه‌ای بسیار بهره می‌گیرند تا بتوانند فروش بیشتری داشته باشند و همچنین رسانه اجتماعی و سایت‌های ورزشی، امروزه با تمامی رویدادهای رخ داده در مسابقه به روز می‌شوند تا بتوانند مخاطب عام خود را همچنان مشتاق نگه دارند. بنابراین یک عکاس ورزشی، باید متناسب با درخواست رسانه شاغل در آن، عکس خود را اولویت‌بندی کند.

عکس ۱۱۰

چند خبر که مرتبط با اخبار ورزشی است را لیست کرده و بر اساس نیاز خبرگزاری، روزنامه و رسانه اجتماعی اولویت‌بندی کنید. سپس عکس‌های هر گروه را دسته‌بندی کرده و در کلاس به نمایش بگذارید و درباره آنها با یکدیگر گفت‌وگو کنید.

فعالیت
گروهی

از موارد بسیار مهم برای یک عکاس خبری همیشه آماده بودن وسایل عکاسی از نظر شارژ باتری‌ها، خالی بودن کارت‌های حافظه و تمیزی وسایل عکاسی است و همان‌طور که یک نقاش در نگهداری و پاکیزگی قلم‌موهایش دقت نظر دارد، یک عکاس نیز نیازمند آماده‌سازی و نظافت وسایلش است.

نکته

یک عکاس ورزشی بعد از تمرین و تسلط بر مقدمات آن برای شروع به کار باید موارد زیر را رعایت کند:

- ۱ آماده‌سازی یا چینش کیف وسایل
- ۲ گرفتن اطلاعات لازم از مکان برگزاری مسابقه
- ۳ انتخاب پیش زمینه مناسب با شناخت از نور
- ۴ آمادگی و حدس زدن پیش از وقوع لحظه ورزشی
- ۵ تجربه و یادگیری تأخیر شاتر
- ۶ نحوه مه‌ار چند دوربین
- ۷ شناخت ورزشکار ستاره مسابقه
- ۸ فوکوس کردن و پیش فوکوس گرفتن
- ۹ استفاده صحیح از لنزهای واید و تله

آماده‌سازی یا چینش کیف حمل وسایل

داشتن کیف مناسب برای چینش خوب وسایل الزامی است. همچنین حمل وسایل عکاسی که گاهی سنگین هستند از اهمیت بالایی برخوردار است.

موارد زیر نکاتی است که یک عکاس ورزشی باید در زمان حمل وسایل، آنها را رعایت کند:

- ۱ انداختن دو بند کوله عکاسی بر روی شانه‌ها و تقسیم مساوی سنگینی بر روی بدن؛
- ۲ انداختن بند دوربین بر روی گردن و استفاده از روش انداختن صحیح دوربین بر روی شانه‌ها به طوری که لنز دوربین سمت بدن باشد؛
- ۳ حائل کردن بازوی یک دست به دور تک پایه لنزهای تله فوتو؛
- ۴ استفاده از کیف‌های کوچک کمری یا جلیقه عکاسی برای جادادن ابزارهای جانبی عکاسی مانند کارت‌های حافظه، باتری‌ها و فلاش اکسترنال.

عکس ۱۱۱

گرفتن اطلاعات لازم از مکان برگزاری مسابقه

گرفتن اطلاعات از مکان برگزاری مسابقه از مواردی است که به عکاس کمک می‌کند تا بتواند:

- ۱ بر طبق شناخت محل برگزاری مسابقه، زمان حضور به موقع را تنظیم نماید.
- ۲ مکان‌های مورد نظر برای جایگاه عکاسان را شناسایی کند.
- ۳ انتخاب بهترین پس‌زمینه یا پیش‌زمینه برای تولید عکس‌هایی با رعایت اصول ترکیب‌بندی در عکاسی.

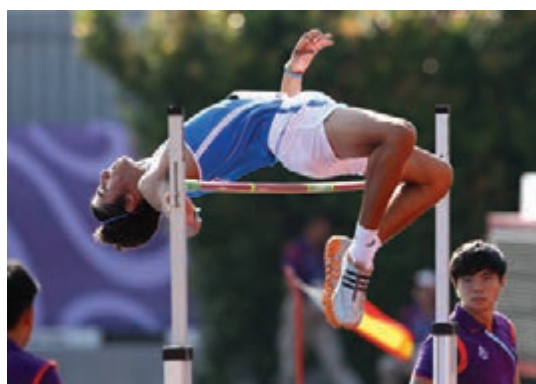
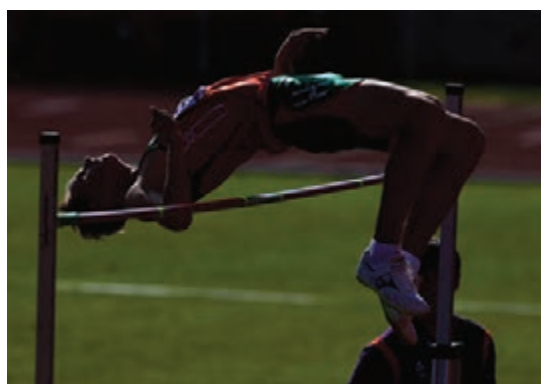
فهرست استادیوم‌های مطرح کشور ایران را با ذکر محل و رشته‌های ورزشی برگزار شده در آنها، تهیه کنید. از هر رشته ورزشی چند عکس را جست‌وجو و در کلاس ارائه دهید.

انتخاب پیش‌زمینه مناسب با شناخت از نور

شناخت نور مهم‌ترین بخش در عکاسی است که وجه تمایز اصلی یک عکاس حرفه‌ای از مبتدی (آماتور) به حساب می‌آید. انتخاب پیش‌زمینه مناسب هم از مهم‌ترین عوامل تأثیرگذار در عکاسی ورزشی است که عکاس با جست‌وجو در مکان مسابقه می‌تواند جایگاه مناسب را انتخاب نماید. معمولاً نماهای از پایین و بالا سهم بسزایی در یک‌دست شدن پیش‌زمینه دارد.

عکس ۱۱۲

عکس ۱۱۳

آمادگی و حدس زدن پیش از وقوع لحظه ورزشی

یک عکاس ورزشی حرفه‌ای با شناخت از ورزش می‌تواند لحظه‌های مهم مسابقه را پیش‌بینی کند. او هر لحظه آماده است. جدا از لحظات پیش‌بینی شده، ورزش سرشار از لحظات غیر منتظره‌ای است که یک عکاس حرفه‌ای آماده ثبت به موقع آنهاست.

عکس ۱۱۴

تجربه و یادگیری تأخیر شاتر

یکی از اولویت‌های عکاسی ورزشی زمان‌بندی برای ثبت لحظاتی است که اتفاق می‌افتد. این زمان‌بندی با تسلط بر ورزش، قوانین مسابقه و بازیکنان امکان‌پذیر است، ولی در ابتدا باید دانست از زمانی که انسان چیزی را می‌بیند تا زمانی که آن را درک می‌کند زمان بسیار کوتاهی می‌گذرد، همچنین از زمانی که مغز سیگنال‌های مورد نظر را به دست ارسال می‌کند و تا هنگامی که دست دکمه شاتر را می‌فشارد تا دوربین عکس را ثبت کند نیز زمان بسیار کوتاهی گذشته است که در انواع دوربین‌ها محاسبه این زمان مختلف است. به عنوان مثال: این تأخیر در دوربین کانن ۱DX حدود ۵۵ میلی‌ثانیه است به بیان دیگر شما همواره کسری از ثانیه از زمان وقوع یک حرکت عقب هستید!

حال با توجه به تأخیر علمی و مکانیکی می‌باید با تسلط بر فنون ورزش، قوانین مسابقه و بازیکنان به یک ریتم و زمان‌بندی خاص رسید.

در کل هر ورزشی ریتم و زمان‌بندی خاص خود را دارد که براساس سرعت حرکات ورزشی متمایز می‌شود.

چگونگی مهار چند دوربین

هر عکاس ورزشی حرفه‌ای می‌تواند در یک مسابقه با چند دوربین و لنز متفاوت عکاسی کند که این خود با تجربه و تمرین‌های مداوم در کار حاصل می‌شود. برای مثال یک عکاس در یک مسابقه فوتبال می‌تواند از پنج دوربین یا بیشتر به‌طور هم‌زمان با بهره‌گیری از تکنولوژی ریموت کنترل استفاده کند.

عکس ۱۱۶

عکس ۱۱۵

شناخت ورزشکار ستاره مسابقه

گرفتن عکس از ورزشکاران ستاره مسابقه در رشته‌های تیمی، تصاویر عالی را به ارمغان می‌آورد پس باید بر ستاره‌های مسابقه چه در زمان بازی و چه در زمان‌های غیر از بازی تمرکز داشت و اخبار این افراد را در فضاهای خبری رایج از جمله خبرگزاری‌ها، سایت‌ها، روزنامه‌ها و رسانه‌های اجتماعی مطالعه کرد.

عکس ۱۱۷

فوکوس کردن و پیش فوکوس گرفتن

برای داشتن لحظه صحیح و مناسب در عکاسی ورزشی پیش فوکوس کردن ضروری است تا بتوان لحظه قطعی را ثبت و انتخاب کرد. با کسب تجربه نسبت به زمان بندی و ریتم مسابقات می توان از تعداد عکاسی پیاپی کم کرده و با خونسردی کامل عکاسی کرد. این امر با تسلط به نوع ورزش، درک قوانین بازی، شناخت ورزشکاران و از همه مهم تر کسب تجربه در عکاسی ورزشی محقق می شود.

عکس ۱۱۸

استفاده صحیح از لنزهای واید و تله فوتو

عکس ۱۱۹

با آشنایی از میدان دید لنزهای مختلف می توان نسبت به مکان موردنظر از انواع مختلف لنزها برای نشان دادن صحنه، هیجان، قدرت و وسعت استفاده کرد، معمولاً عکاسان ورزشی با استفاده از چند لنز و دوربین، همواره در یک رویداد ورزشی تمامی زوایا را به تصویر می کشند تا بتوانند با ترکیب تصاویر لنزهای متفاوت در یک گزارش تصویری، دیدی کامل به مخاطب ارائه کنند.

عکس ۱۲۰

عکس ۱۲۱

عکس ۱۲۲

در محل های بازی که در بوستان ها تعبیه شده یا در استادیوم های ورزشی شهر خود یا در حیاط هنرستان و سالن های ورزشی منطقه که دارای فضاهای مختص فوتبال، بسکتبال و تنیس روی میز است حضور پیدا کنید و مواردی همچون فوکوس ممتد، شاتر پیاپی، تأخیر شاتر، پیش زمینه و نور مناسب، لحظه ورزشی استاندارد و لنزهای مختلف را که نیاز به تجربه دارد را بیازمایید و عکس های تهیه شده خود را به کلاس آورده و درباره محل عکاسی و چگونگی انجام آن گفت و گو کنید.

فعالیت
گروهی

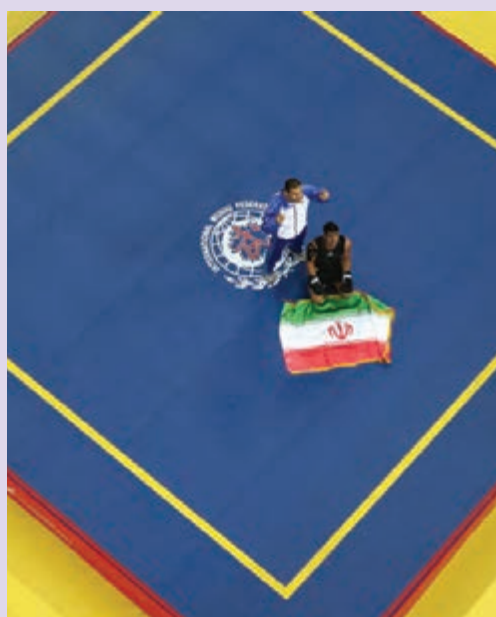
با توجه به آنچه در بخش فعالیت ورزشی آموخته‌اید به عکس‌های زیر نگاه کنید و بگویید هر عکس دارای چه خصوصیاتی است؟

عکس ۱۲۳

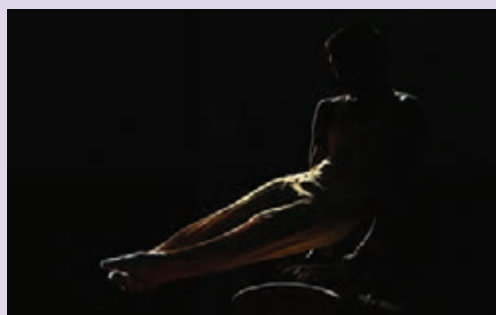
عکس ۱۲۵

عکس ۱۲۴

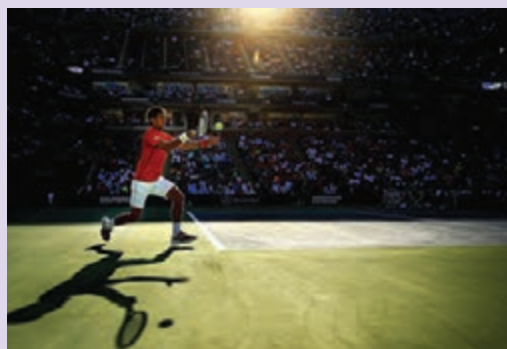
عکس ۱۲۷

عکس ۱۲۶

عکس ۱۲۹

عکس ۱۲۸

عکس ۱۳۰

عکاسی ورزشی نیازمند اندوختن تجربه است. می‌توانید در قدم‌های اولیه برای یادگیری فوکوس ممتد و شاترهای پیاپی از پرندگان در حال پرواز شروع کنید و تا جایی پیشرفت کنید که بتوانید مگسی را در هوا واضح و فریز شده عکاسی کنید. می‌توانید از ماشین‌های در حال حرکت در اتوبان‌ها هم عکاسی کنید. به یاد داشته باشید که تصویرسازی ذهنی و مشاهدهٔ چنین عکس‌هایی است که می‌تواند انگیزه بخش بوده و شما را به عکاسی ترغیب کند. پس، از آن غافل نشوید و خود را محک بزنید، یک راننده برای مهارت در رانندگی، نیاز به شناخت ماشین دارد، پس عکاسان نیز باید دوربین را کامل بشناسند. یک عکاس ورزشکار همیشه در ورزش مورد علاقهٔ خود، عکاس بهتری است چون او از فراز و فرودهای آن ورزش به خوبی اطلاع دارد. اگر به

صورت حرفه‌ای ورزش نمی‌کنید ورزش‌ها را خوب ببینید و بشناسید. بهترین عکاس‌ها با شناخت از ورزش، لحظه‌ها را قبل از وقوع حدس می‌زنند. تمرین و تجربه در کار عامل اساسی این شناخت است.

سلامت

ورزش سبب سلامتی و شادابی یک عکاس هنگام عکاسی خواهد شد.

ویژگی ورزشی (جنبه‌ها، چهره‌ها و حاشیه‌ها) Sport Features

زمانی که واژه عکاسی ورزشی بر زبان می‌آید در ذهن مخاطبان عکس‌هایی متفاوت از لحظات ناب رشته‌های ورزشی نقش می‌بندد که عکاس لحظه‌ای خاص از هیجان، شادی و غم را ثبت کرده است. اما در بخش ویژگی ورزشی عکاس به دنبال ثبت هرگونه فعالیت در زمینه ورزش در قالب‌های مستند اجتماعی، مسائل معاصر، پرتره، ورزش‌های همگانی، بومی و مهیج یا ثبت روایتی خاص است که شامل جزئیات در مورد ورزشکاران در مواجهه با مسابقه، سیاست، روابط اجتماعی، زندگی خانوادگی، سرگرمی‌ها و خرافات بوده که می‌تواند در زندگی افراد یک جامعه تأثیرگذار باشد. به بیان دیگر ویژگی ورزشی نگاه عمیقی دارد به آنچه که در ورای اخبار ورزشی اتفاق افتاده است و چرایی و چگونگی پیشرفت مراحل یک مسابقه را توضیح می‌دهد، به حوادث یا اخبار آنی معمولاً نمی‌پردازد، اما می‌تواند از دل مسابقات ورزشی بروز کند و مختص یک شخص یا یک گروه باشد.

فعالیت
کارگاهی

۱ با مطالعه و تحقیق بر روی ویژگی‌های فردی یک ورزشکار سعی کنید از مراحل زندگی حرفه‌ای و شخصی او در گذر زمان عکس‌های متفاوتی جمع‌آوری کنید و نتیجه را در کلاس به نمایش گذاشته و درباره آن گزارش دهید.

۲ با یک دوربین و لنز در جایگاه تماشاگران یک سالن ورزشی یا در جمع هواداران حاضر شوید و از برگزاری یک مسابقه و نیز تماشاچیان و دیگر حواشی آن عکاسی کنید (اگر در هنرستان شما مسابقات ورزشی برگزار می‌شود، از فرصت استفاده کنید).

پرسش‌های چالشی

سؤال اول آیا عکاسی ورزشی به معنای عام نیازمند داشتن تجهیزات حرفه‌ای است؟
جواب این سؤال هم بله است و هم خیر.

بله، زیرا اگر عکاس بخواهد به صورت حرفه‌ای در عکاسی ورزشی حضور یابد نیازمند داشتن قرارداد با رسانه‌ای جهت انتشار عکس‌هایش است بنابراین برای انتشار عکس‌ها و کسب درآمد از این حرفه باید تجهیزات حرفه‌ای عکاسی که شامل دوربین‌های قدرتمند در سرعت شاتر و فوکوس ممتد است را داشته باشد

عکس ۱۳۱

عکس ۱۳۲

تا بتواند هم از عکاسی ورزشی لذت ببرد و هم از این حرفه برای گذران زندگی استفاده کند. برای دستیابی به نتایج بهتر شرایط کار نیز باید فراهم باشد.

در بخش ویژگی ورزشی، نیاز به تجهیزات حرفه‌ای و گران قیمت عکاسی نیست حتی موبایل هم برای بیان داستان در این بخش کفایت می‌کند در اینجا اساس و پایه کار بر داستان و ایده‌ای است که شما می‌خواهید روایت کنید، پس ابزار نقش تعیین‌کننده‌ای در عکاسی شما نخواهد داشت و به دلیل اینکه به صورت محدودتر و در رسانه‌های کمتری امکان چاپ عکس‌های شما وجود دارد بنابراین درآمد حاصل از آنها هم کاهش می‌یابد. در واقع عکاس در این گونه موارد هزینه دغدغه‌های شخصی و علائق خود را می‌پردازد.

سؤال دوم اینکه آیا یک عکاس که در یک رویداد در حال گرفتن عکس است و عملاً بر بخش فعالیت ورزشی متمرکز است، می‌تواند در همان زمان تمرکز بر بخش‌های دیگر و حاشیه‌های ورزشی داشته باشد؟ و یا به تعبیر دیگر آیا در بخش فعالیت ورزشی امکان

تولید عکس‌هایی با مختصات بخش ویژگی ورزشی وجود دارد یا خیر؟

بله، برای درک بهتر این سؤال به یک مثال اشاره می‌کنیم. تصور کنید در حال عکاسی از مسابقه دو و میدانی محلی هستید. قوانین برگزاری مسابقات رسمی در این مسابقه رعایت نمی‌شود. شما عکسی از دوندۀ ای در حال دویدن در جمعیت می‌گیرید که آن دونده هم با تلفن همراه در حال عکاسی از خود است! (عکس ۱۳۳) این عکس در کدام بخش جای می‌گیرد؟ جواب بخش ویژگی ورزشی است. پس توجه داشته باشید که در زمان عکاسی در بخش فعالیت‌های ورزشی می‌توانید بر روی سوژه‌های بخش ویژگی ورزشی نیز تمرکز داشته باشید. پس هر گونه عملی که سوژه را از شرایط رایج مسابقه خارج نموده است، تصویرش در بخش ویژگی‌های ورزشی می‌گنجد. گستردگی این بخش در هر رشته ورزشی به قدری است که عکاس در هر لحظه از مسابقه با مدیریت کردن زمان می‌تواند بر روی سوژه‌های این بخش تمرکز و تمرین کند. بعد از این مرحله یک عکاس حرفه‌ای که تسلط کامل بر رشته ورزشی و همچنین مدیریت زمان دارد می‌تواند بر روی سوژه‌هایی در بخش ویژگی ورزشی تمرکز کند. پس در طول زمان برگزاری مسابقات یک عکاس ورزشی طبیعتاً نمی‌تواند بیکار بنشیند، چون در کسری از ثانیه اتفاق ورزشی رخ می‌دهد. در زمان توقف بازی عکاس می‌تواند روی سوژه‌های ویژه ورزشی کار کنند مثلاً عکاسی از تماشاگران، عکاسی از اتفاق‌هایی که در زمان انتظار ادامه مسابقه می‌افتد. با این تعاریف همیشه و هر زمان، لحظه‌های ثبت عکس وجود دارد. پس هیچ وقت نباید دست از کار کشید.

عکس ۱۳۳

حال سؤال سوم مطرح می‌شود که آیا توقف در مسابقه را به صورت ذهنی هم می‌توان دنبال کرد یا خیر؟ جواب بله است چون زمانی که سپری می‌شود تا ورزشکار حرکتی را انجام دهد، به عنوان مثال کرنر یا سرویس زده شود، عکس‌های این زمان قبل از اجرای عمل ورزشی نیز در بخش ویژگی ورزشی به کار می‌آید. به یاد داشته باشید هر گونه واکنش ورزشکار قبل از شروع عمل ورزشی نیز در بخش ویژگی ورزشی قرار می‌گیرد مثلاً استرسی که بازیکنان والیبال در چهره‌شان قبل از زدن سرویس دارند.

عکس ۱۳۴

عکس ۱۳۵

عکس ۱۳۶

ملزومات عکاسی در بخش ویژگی ورزشی

با جداسازی این بخش به طور کامل از بخش فعالیت و کنش ورزشی، برای عکاس الزاماتی تعیین می شود که عکاس باید با شناخت و آگاهی کامل بر آنها در این بخش اقدام به تهیه عکس کند.

ورزش های هدف

این بخش شامل ورزش های همگانی، بومی و محلی است.

■ ورزش های هدف در بخش ویژگی های ورزشی

■ انتخاب سوژه های داستان محور

- ۱ چند ورزش همگانی، بومی و محلی را در محل زندگی خود شناسایی کنید و با گروه بندی برای عکاسی از آنها برنامه ریزی کنید.
- ۲ عکس های خود را که از این نوع ورزش هاست در کلاس به نمایش بگذارید.

فعالیت
گروهی

ورزش های همگانی فارغ از دسترسی آسان، محیطی سرشار از انرژی است که با حضور در آنها عکاس می تواند از فواید این گونه ورزش ها هم بهره مند شود به عنوان مثال ورزش های صبحگاهی پارک ها می تواند هم بهانه ای برای ورزش و تندرستی باشد و هم محلی خوب برای تمرین عکاسی ورزشی است. به ویژه در استان های کشور ورزش های بومی - محلی برگزار می شوند که دانش آموزان ساکن استان ها می توانند برای تهیه عکس های ورزشی این بخش استفاده کنند.

از ورزش صبحگاهی در مدرسه و زنگ ورزش عکاسی کنید و جلسه بعد سر کلاس بیاورید.

فعالیت
گروهی

انتخاب سوژه های داستان محور

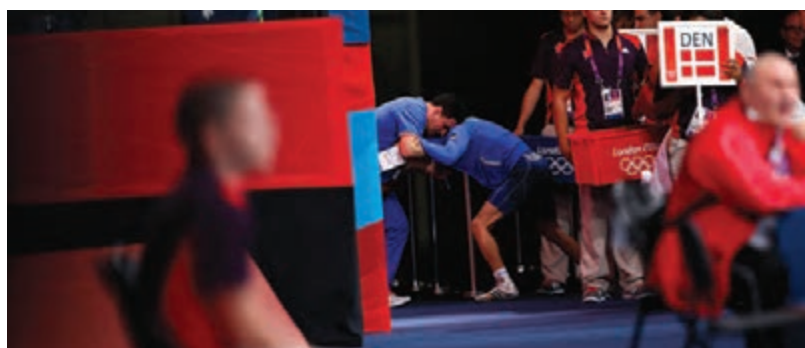
برای ماندگاری و تأثیر بیشتر عکس ها می توان برای آنها داستان ساخت. این بدان معنی است که فارغ از عکاسی از موارد ذکر شده بالا برای هر عکس یا مجموعه عکس به دنبال گفتن داستانی باشید تا بتوانید کمبود ابزار مناسب را با مواردی همچون بکر بودن سوژه و بهره مندی از داستان جبران کنید. به عکس های صفحه بعد نگاه کنید و عکس هایی را که مربوط به بخش ویژگی ورزشی است جدا کنید.

عکس ۱۳۸

عکس ۱۳۷

عکس ۱۴۰

عکس ۱۳۹

عکس ۱۴۱

عکس ۱۴۳

عکس ۱۴۲

عکاسی ورزشی در بخش ویژگی ورزشی فارغ از یادگیری اصول عکاسی نیازمند یادگیری و تحقیق در زمینه اجتماعی، است زیرا برای داستان‌گویی شما نیاز به یک شناخت کلی از محیط پیرامونتان دارید که این شناخت یا از طریق مطالعه صورت می‌پذیرد یا از طریق گفت‌وگو با سوژه و افراد ساکن در آن جغرافیا. برای دانش‌افزایی می‌توانید به کتاب‌ها و تارنمائی مرتبط مراجعه کنید و در زمان عکاسی نیز می‌توانید با افرادی که در شهر یا در روستا زندگی می‌کنند، گفت‌وگو کنید و از آنها جویای تاریخچه ورزش مورد نظر شده و از خود سوژه جویای نظرش در مورد ورزش شوید. مطمئن باشید از طریق گفت‌وگو می‌توانید به داستانی برای عکس‌هایتان برسید.

نگران ابزارتان نباشید، شروع کنید اول ببینید و بعد تحقیق کنید تا داستان‌تان شکل بگیرد، می‌توانید از محله، روستا یا شهر خود شروع کنید. قطعاً رویدادهای مرتبط با ورزش در شاخص‌های بومی، محلی، همگانی و قهرمانی در نزدیکی محل زندگیتان انجام می‌شود. کفایت حتی از پدر و مادرتان پرس‌وجو کنید تا اطلاعات اولیه را به دست آورید یا حتی می‌توانید از خانواده خودتان در زمان‌های تفریح و تعطیلات با موضوع خانواده و ورزش عکاسی را شروع کنید. به یاد داشته باشید حتماً از تصویرسازی و بهره‌گیری از داستان‌های دیگران غافل نشوید تا با تمرین در عکاسی بتوانید فارغ از داستان محوری عکس‌هایی با رعایت اصول حرفه‌ای بگیرید.

ارزشیابی شایستگی عکاسی ورزشی

نام و نام خانوادگی		شماره ملی		تاریخ ارزشیابی:		نوبت:
کد حرفه	۳۴۳۵۱۲	حرفه	فتو-گرافیک	کد پیمان/پودمان	۳۴۳۵۱۲۰۳۲	استاندارد عملکرد کار:
کد وظیفه شغل	۳۴۳۵۱۲۰۳	وظیفه شغل	عکاسی آتلیه و مراسم	سطح صلاحیت	۱.۲	عکاسی از مسابقات و رخدادهای ورزشی با تجهیزات تخصصی با توجه به استانداردهای حرفه‌ای. عکس ورزشی: پوشش کامل مسابقات و رخدادهای عکاسی از صحنه‌های خاص، تهیه عکس از چهره ورزشکاران، رعایت اصول خبری و کادربندی متناسب با ورزش خاص، ثبت فایل با فرمت RAW
کد کار	۳۴۳۵۱۲۰۳۲۲	کار	عکاسی ورزشی	سطح شایستگی	مهارت	

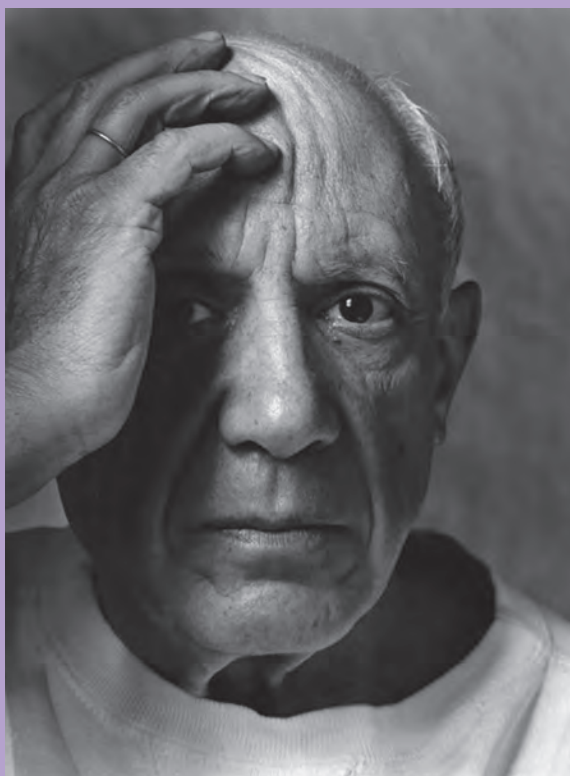
ردیف	مراحل کار	شرایط انجام کار (ابزار، مواد، تجهیزات، زمان، مکان و ...)	ابزارهای ارزشیابی	استاندارد (شاخص‌ها/داوری/نمره دهی)	نتایج ممکن	نمره کسب شده
۱	بررسی خبر ورزشی	ابزار و تجهیزات: رایانه و نرم‌افزارهای مورد نیاز، منابع اینترنتی بین‌المللی در مورد نرم‌افزار، اسکنر، پرینتر، میز و صندلی، دوربین عکاسی، سه پایه، لنزهای تخصصی (واید، تله، نرمال، ماکرو)، حافظه خروجی (External Hard)، کارت حافظه، فلاش، پوشش مناسب با آب و هوای محیط ورزشی مکان: استودیو عکاسی	مشاهده، چک‌لیست، نمونه کار، نمون برگ ارزشیابی و...	آگاهی کافی از ورزش‌های مختلف آگاهی از اخبار روز ورزشی و برگزاری مسابقات مهارت اولویت‌بندی خبر روز ورزشی مهارت بررسی کردن و انتخاب مکان مسابقات و رویدادهای ورزشی دیدن افق‌های آینده در کار	۳	
۲	حضور به موقع در محل وقوع خبر برای عکاسی	ابزار و تجهیزات: رایانه و نرم‌افزارهای مورد نیاز، منابع اینترنتی بین‌المللی در مورد نرم‌افزار، اسکنر، پرینتر، میز و صندلی، دوربین عکاسی، سه پایه، لنزهای تخصصی (واید، تله، نرمال، ماکرو)، حافظه خروجی (External Hard)، کارت حافظه، فلاش، پوشش مناسب با آب و هوای محیط ورزشی مکان: استودیو عکاسی	مشاهده، چک‌لیست، نمونه کار، نمون برگ ارزشیابی و...	آگاهی از فرهنگ بومی - منطقه‌ای در ارتباط با ورزش مورد نظر (یا تیم ورزشی مورد نظر) آگاهی از فنون مختلف ورزش مورد نظر و شناخت ورزشکاران مهارت تهیه کارت یا مجوز ویژه عکاسان ورزشی مهارت جای‌گیری مناسب در ورزشگاه برای عکاسی بهره‌گیری از فناوری‌های نوین	۳ ۲ ۱	
۳	عکس‌برداری از رویداد ورزشی	ابزار و تجهیزات: رایانه و نرم‌افزارهای مورد نیاز، منابع اینترنتی بین‌المللی در مورد نرم‌افزار، اسکنر، پرینتر، میز و صندلی، دوربین عکاسی، سه پایه، لنزهای تخصصی (واید، تله، نرمال، ماکرو)، حافظه خروجی (External Hard)، کارت حافظه، فلاش، پوشش مناسب با آب و هوای محیط ورزشی مکان: استودیو عکاسی	مشاهده، چک‌لیست، نمونه کار، نمون برگ ارزشیابی و...	دانش سواد بصری (خط، نقطه، سطح، حجم، بافت، رنگ، کنتراست، تیرگی و روشنایی) زاویه دید دانش شناخت نور دانش دیافراگم، شاتر، حساسیت (ISO)، تراز سفیدی (white balance)، تعریف قالب عکس (format)، کیفیت عکس (قدرت تفکیک) و فاصله کانونی مهارت کنترل کردن نور محیطی مهارت تنظیم کردن دیافراگم، شاتر، حساسیت (ISO)، تراز سفیدی (white balance)، تنظیم قالب عکس (format)، کیفیت عکس (قدرت تفکیک) و تنظیم فاصله کانونی مهارت انتخاب زاویه دید و کادربندی در مکان ورزشی آینده‌نگری برای کار	۳ ۲ ۱	
۴	تحويل فایل به دبیر سرویس	ابزار و تجهیزات: رایانه و نرم‌افزارهای مورد نیاز، منابع اینترنتی بین‌المللی در مورد نرم‌افزار، اسکنر، پرینتر، میز و صندلی، دوربین عکاسی، سه پایه، لنزهای تخصصی (واید، تله، نرمال، ماکرو)، حافظه خروجی (External Hard)، کارت حافظه، فلاش، پوشش مناسب با آب و هوای محیط ورزشی مکان: استودیو عکاسی	مشاهده، چک‌لیست، نمون برگ ارزشیابی و...	نداشتن مهارت به کارگیری دانش سواد بصری، زاویه دید، شناخت نور، دانش دیافراگم، شاتر، حساسیت (ISO)، تراز سفیدی (white balance)، تعریف قالب عکس (format)، کیفیت عکس (قدرت تفکیک) و فاصله کانونی برای عکس‌برداری	۳ ۲ ۱	

	۲	- امانت‌داری، مسئولیت‌پذیری، اخلاقی‌حرفه‌ای، مدیریت فناوری‌های جدید، کار گروهی، ارتباط مؤثر، مدیریت زمان - استفاده از روپوش کار و عینک مناسب هنگام کار با رایانه، رعایت فاصله مناسب برای سلامت چشم، رعایت نکات ارگونومی هنگام نشستن طولانی مدت در پشت رایانه - مراقبت از خود (عکاسی) در برابر خطرات احتمالی در ورزشگاه یا مکان ورزشی (برخورد توپ یا ابزارهای دیگر ورزشی، اسب در اسب سواری و...)	شایستگی‌های غیر فنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست محیطی و نگرش؛ مدیریت کار و کیفیت
☐ بلی		ارزشیابی کار (شایستگی انجام کار)	
☐ خیر			
توضیحات: ۱- معیار شایستگی انجام کار: - کسب حداقل نمره ۲ از مراحل ۲ و ۴ (مراحل بحرانی) - کسب حداقل نمره ۲ از بخش شایستگی‌های غیر فنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست‌محیطی و نگرش - کسب حداقل میانگین ۲ از مراحل کار ۲- تعریف سطوح شایستگی: صرف‌نظر از اینکه یک تکلیف کاری در چه سطحی از صلاحیت حرفه‌ای انجام می‌شود، در هر محیط کاری ممکن است انجام هر کار با کیفیت مشخصی مورد انتظار باشد. سطح شایستگی انجام کار، معیار اساسی ارزشیابی است. مهارت (سطح سه): ماهر و قادر به آموزش و هدایت دیگران، توانایی برنامه‌ریزی و تحلیل، پاسخ‌گویی در برابر کارهای خود، سروکار داشتن با سطح وسیعی از کارها و فعالیت‌ها تسلط (سطح چهار): خبرگی در انجام کار و آموزش دیگران، ایجاد نوآوری، سازگاری، عیب‌یابی، هدایت و راهنمایی دیگران.			

پودمان دوم

عکاسی پرتره

از زمینه های پر کاربرد عکاسی، توانایی تهیه عکس پرتره از چهره بزرگسالان در محل آتلیه و خارج از آن است. هنر جویان رشته فتو-گرافیک با یادگیری این شاخه عکاسی خواهند توانست در زمینه عکاسی به فعالیت پرداخته و در این زمینه، سفارش کار داشته باشند. عکاسی از پرتره بزرگسالان علاوه بر مهارت عکاسی، نیاز به مهارت ها و شایستگی های غیر فنی نیز دارد که آموزش آنها ضروری است.

واحد یادگیری ۱

شایستگی حالت‌دهی و استایلینگ پرتره

حالت‌دهی و استایلینگ پرتره

هنرجویان در این واحد یادگیری، با تلفیق دانش فنی عکاسی و درک ویژگی‌های شخصیتی افراد، شایستگی حالت‌دهی به سوژه انسانی را قبل از گرفتن عکس پرتره، کسب می‌کنند. روش‌های مناسب حالت‌دهی برای رسیدن به نتیجه مطلوب در عکاسی پرتره، از اهداف مهم این واحد یادگیری است.

استاندارد عملکرد

طراحی و اجرای حالت و فرم بدن به منظور عکاسی از چهره متناسب با کاربرد و نیاز مشتری

حالت‌دهی به مدل پرتره

اهمیت حالت‌دهی (ژست) به مدل

آیا تاکنون به این نکته توجه کرده‌اید که چرا افراد نسبت به بعضی از عکس‌های گرفته شده از خود احساس بهتری دارند؟ اصولاً افراد عکس‌هایی را از خود بیشتر می‌پسندند که در آن، حالت بهتر و مناسب‌تری از ظاهرشان دیده شود. این موضوع به حالت گرفته شده فرد در هنگام ثبت عکس مربوط می‌شود که شخص بتواند حالتی طبیعی‌تر، راحت‌تر و جذاب‌تر در مقابل دوربین از خود ارائه دهد. معمولاً حالت گرفتن در مقابل دوربین برای افراد عادی نسبت به مدل‌های حرفه‌ای دشوارتر است. وضعیت یک فرد عادی جلوی دوربین را می‌توان به شخصی خجالتی تشبیه کرد که برای انجام سخنرانی روی صحنه در مقابل تعداد زیادی از حاضرین قرار گرفته است. تصور کنید حالت گرفتن مدل عکاسی در چنین شرایطی چه تأثیر نامطلوبی بر نتیجه کار می‌گذارد. البته به واسطه استفاده از دوربین تلفن همراه و حضور همیشگی در رسانه‌های اجتماعی افراد وضعیت مناسب‌تری در برابر دوربین عکاسی دارند. ثبت عکس‌ها با حالت‌های طبیعی و روزمره نسبت به حالت‌دهی عکاس به مدل در عکس‌های رسمی، تبلیغاتی، خانوادگی یا تخصصی متفاوت است. به عکس ۱ نگاه کنید، در کدام یک حالت‌دهی به مدل را نامناسب می‌دانید؟

عکس ۱

وظیفه یک عکاس پرتره این است که از روش مناسب حالت‌دهی برای رسیدن به نتیجه مطلوب و در جهت اهداف پیش‌بینی شده عکاسی کند.

۱ در نظر داشته باشید حالت‌دهی به مدل صرفاً محدود به مطالب این واحد یادگیری نیست و نقش مطالعه، بررسی نمونه عکس‌ها و خلاق بودن را در این عرصه جدی بگیرید.

۲ نقش عکاس و مهارت‌های وی در امر روابط عمومی و مشتری‌مداری در ایجاد فضایی راحت و قابل اطمینان برای مدل، از اهمیت بالایی برخوردار است. این امر صرفاً از راه تمرین‌های مستمر و کسب تجربه کافی امکان‌پذیر است.

آشنایی با وضعیت‌های کلی حالت بدن در عکاسی پرتره

۱- وضعیت سر: وضعیت سر نسبت به دوربین شامل چهار حالت است (عکس ۲).

تمام رخ

۷/۸ رخ

۳/۴ رخ

نیم رخ

تمام رخ

۷/۸ رخ

۳/۴ رخ

نیم رخ

عکس ۲

۲- جهت قرارگیری بدن: برخی از حالت‌های قرارگیری بدن نسبت به دوربین، عبارت‌اند از وضعیت بدن از روبه‌رو، از کنار (از پهلو)، پشت سر با چرخش به سمت دوربین.

عکس ۵- پشت سر با چرخش به سمت دوربین

عکس ۴- بدن از کنار (پهلو)

عکس ۳- بدن از روبه‌رو

۳- حالت‌های احساسی چهره مدل: حالت چهره مهم‌ترین نقش را در ساختار عکس پرتره ایفا می‌کند و به همین دلیل است که حالت چهره و ارتباط اعضای صورت با یکدیگر به انتقال احساس مدل به مخاطب کمک می‌کند. برخی از حالت‌های احساسی در چهره که برای انتقال بهتر حس فرد در حالت‌دهی پرتره استفاده می‌شود، عبارت‌اند از حالت‌های شادی، تفکر، غم، خشم، تعجب و مانند آن (عکس‌های ۶ تا ۱۵).

عکس ۶- حالت خنثی عکس ۷- حالت شاد عکس ۸- حالت خندان عکس ۹- حالت هیجان عکس ۱۰- حالت متفکر

عکس ۱۱- حالت حسرت عکس ۱۲- حالت خشم عکس ۱۳- حالت اعتماد به نفس عکس ۱۴- حالت تعجب عکس ۱۵- حالت شکاک

۱ با وضعیت‌های متفاوت و متنوع در حالت‌های سر و بدن نسبت به دوربین، پرتره‌هایی تهیه و در کلاس با هم کلاسی‌های خود به اشتراک گذاشته و درباره آنها گفت‌وگو کنید.

۲ از هم کلاسی‌های خود به عنوان مدل پرتره، عکس‌هایی با حالت‌های (غم، شادی، تعجب و...) بگیرید، عکس‌ها را به کلاس آورده و درباره آنها با یکدیگر گفت‌وگو کنید.

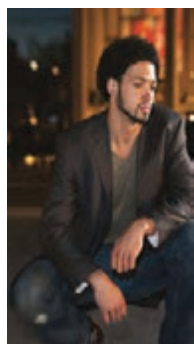
فعالیت
کارگاهی

۴- فرم بدن: عکاس می‌تواند با استفاده از فرم بدن و توجه به توانایی‌های فیزیکی مدل، حالت‌هایی منحصر به فرد و کادریایی متنوع خلق کند. برخی از نمونه‌های پرکاربرد حالت بدن را در عکس‌های ۱۶ تا ۱۹ می‌توانید ببینید.

عکس ۱۹- حالت تکیه دادن

عکس ۱۸- حالت نشسته بر روی زانو

عکس ۱۷- حالت نشسته

عکس ۱۶- حالت ایستاده

هنرجویان می توانند از دیگر نمونه های حالت بدن که در این قسمت معرفی می شود برای جست و جو و دیدن نمونه عکس ها در تارنماهای تخصصی عکاسی استفاده کنند. همچنین می توانند در حالت دهی مدل، مناسب با کاربرد عکس پرتره از این نمونه ها بهره مند شوند.

حالت های تکنیک:

حالت دراز کشیده، در حال حرکت، در حالت پریدن، خم شدن، انواع نشستن بر روی صندلی، بر روی نیمکت، بر روی چهارپایه، بر روی زمین، تکیه دادن روی نیمکت، تکیه دادن به پشت ایستاده، تکیه دادن به پشت نشسته، تکیه دادن روی زمین به پشت، تکیه دادن روی زمین به جلو، تکیه دادن روی زمین از کنار و

با کمک گرفتن از فرم های متنوع بدن از دوستان خود در کلاس عکس های دو تا چند نفره تهیه کنید. عکس ها را به کلاس آورده و درباره آنها با یکدیگر گفت و گو کنید.

برای مطالعه

فعالیت کارگاهی

تأثیر کاربردهای عکس پرتره در حالت دهی

۱- **پرتره های شخصی (Personal Portrait):** پرتره های شخصی که به صورت فردی تهیه می شود. گاهی اوقات شخص با وسایلی که با آنها ارتباط احساسی دارد عکس می گیرد، مثل عکس پروفایل شخصی در رسانه های اجتماعی (عکس های ۲۰ و ۲۱).

عکس ۲۱

عکس ۲۰

۲- پرتره‌های خانوادگی (Family Portrait): نوعی عکاسی است که در آن چند عضو خانواده، در یک قاب ثبت می‌شوند که با کاربرد ثبت یادبود از مناسبات یا ارتباطات خانوادگی تهیه می‌شود، مثل عکس‌های یادگاری، جشن‌ها و مراسم خانوادگی. این گونه از عکس‌ها تأکید بر نشان دادن روابط بین افراد، صمیمیت و هویت جمعی خانواده دارد (عکس‌های ۲۲ و ۲۳).

عکس ۲۳

عکس ۲۲

۳- پرتره‌های کاری (Heade Shot Photography): این نوع از پرتره برای معرفی حرفه‌ای یک فرد تهیه می‌شود که بیان‌کننده جایگاه حرفه‌ای فرد در رشته یا شغل خاصی باشد. به عنوان مثال پرتره‌هایی با رویکرد اجتماعی، سیاسی، علمی، فرهنگی، تبلیغاتی. در این نوع از عکس‌ها تمرکز بر انتقال حس اعتماد به نفس و جدیت مدل با ظاهری رسمی به همراه پس‌زمینه ساده مرتبط با محیط کار است (عکس‌های ۲۴ و ۲۵).

عکس ۲۵

عکس ۲۴

۱ نمونه عکس‌های پرتره را با کاربردهای مختلف مانند شخصی، خانوادگی، سیاسی، تبلیغاتی از تارنماهای تخصصی عکاسی جمع‌آوری و دسته‌بندی کرده و در کلاس از نظر حالت‌دهی مدل با هم مقایسه کنید.
۲ از هم کلاسی‌ها، هنرآموزان و اولیای مدرسه خود پرتره‌های کاری تهیه کنید، عکس‌ها را به کلاس آورده و درباره آنها با یکدیگر گفت‌وگو کنید.

فعالیت
کارگاهی

اصول مهم برای حالت مدل عکاسی

طراحی حالت برای مدل عکاسی براساس خصوصیات اخلاقی، نکات ظاهری و کاربردهای عکس انجام می‌گیرد. توجه به این نکات نیاز و خواست مشتری یا مدل را برآورده می‌سازد.

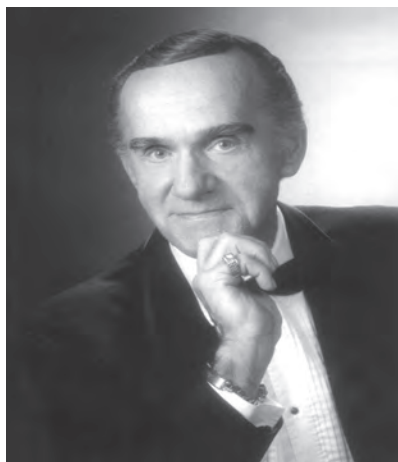
نکته

در عکاسی پرتره باید به این موضوع توجه داشته باشید که مشتری عبارت است از شخص حقیقی یا حقوقی (مثل ارگان‌های دولتی یا بنگاه‌های اقتصادی) که سفارش کار می‌دهد و مدل شخصی است که از وی عکس پرتره تهیه می‌شود. در مواردی مدل عکاسی همان شخص سفارش‌دهنده یا مشتری است.

۱- سفارش مشتری یا کاربرد عکس

پیش از طراحی یا انتخاب حالت برای مدل عکاسی باید به سفارش مشتری یا زمینه کاربرد عکس توجه کرد. به‌عنوان مثال حالت چهره و فرم بدن یک فرد در عکسی با کاربرد شخصی (عکس ۲۶) نسبت به حالت چهره و فرم بدن همان شخص در عکسی با کاربرد حرفه‌ای یا رسمی (مرتبط با حرفه یا تخصص فرد) (عکس ۲۷) کاملاً متفاوت است.

عکس ۲۷

عکس ۲۶

در پرتره با کاربرد شخصی، حالت چهره، وضعیت بدن و حتی نوع پوشش می‌تواند سلیقه‌ای و غیررسمی باشد، این در حالی است که در عکس پروفایل رسمی یا کاری نیازمند رعایت برخی ملاحظات در چهره، فرم بدن و حتی پوشش فرد هستید. در همین راستا حالت افراد در عکس‌های خانوادگی با تأکید بیشتر بر بیان روابط، احساسات و صمیمیت متقابل بین افراد حاضر در عکس تهیه می‌شود (عکس‌های ۲۸ و ۲۹).

عکس ۲۹- عکس خانوادگی

عکس ۲۸- عکس خانوادگی

۲- سلیقه و هویت مشتری یا مدل

هنگامی که در فرایند عکاسی بحث سفارش و سفارش‌دهنده به میان می‌آید، نقش علاقه و سلیقه مشتری انکارناپذیر است و باید عکاس به این موارد توجه ویژه داشته باشد. پی بردن و درک این موارد باید در فاصله زمانی کوتاه، از ثبت سفارش تا طراحی یا انتخاب حالت فرد صورت پذیرد. در نظر گرفتن سلیقه مشتری (شخصیت، علایق، فعالیت‌های حرفه‌ای و...) سبب می‌شود زمان و هزینه کمتری برای تولید عکس صرف شود و از تکرار روند عکاسی جلوگیری کند. به عنوان مثال دانستن علاقه‌مندی یک فرد به فرهنگ سنتی و زیست‌بوم خود به عکاس کمک می‌کند که در طراحی حالت فرد، پوشش و حتی فضای عکس از موارد و عناصر مرتبط با نکات فرهنگ سنتی و بومی استفاده کند (عکس ۳۰).

در نظر داشته باشید که امکان دارد چنین شخصی فرم‌های ساده یا حالت‌های مدرن در عکس، هر چند که خوب و بی‌نقص اجرا شده باشد را نپسندد (عکس ۳۱).

عکس ۳۱

عکس ۳۰

از مهم‌ترین روش‌های درک سلیقه مشتری، ایجاد فضایی برای ارتباط کلامی و شنیدن صحبت‌های فرد است و همچنین می‌توانید با نمایش دادن نمونه کارهای خود به سلیقه وی پی‌ببرید. به این ترتیب حتی اگر مشتری به هر دلیلی امکان انتقال خواسته‌اش به شما را نداشته باشد، به کمک انتخاب نمونه عکس از طرف او می‌توانید به سلیقه‌اش پی‌ببرید.

۳- خصوصیات فردی

خصوصیات فردی هر شخص از جمله خصوصیات ظاهری، حالت بدن، جنسیت، سن و ویژگی‌های شخصیتی و نوع پوشش، سبب متمایز شدن فرد نسبت به دیگران می‌شود. توجه به این موارد در طراحی یا انتخاب حالت فرد برای عکاسی می‌تواند به طبیعی‌تر، هدفمندتر و منحصر به فرد بودن عکس‌ها کمک کند (عکس‌های ۳۲ تا ۳۵).

عکس ۳۳

عکس ۳۲

عکس ۳۵

عکس ۳۴

باید در نظر داشت که هدف عکاس از طراحی حالت برای افراد، پوشش نقاط ضعف (در صورت وجود نقطه ضعف) و تأکید بر مواردی است که موجب بهتر شدن و مورد پسند واقع شدن عکس می‌شود. حتی می‌توان در برخی از موارد خصوصیات روحی و شخصی افراد را با تمرکز بر این موارد به تصویر کشید.

۴- تعداد نفرات

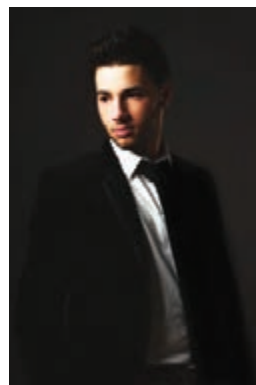
تعداد نفرات در عکس پرتره اهمیت بسیار زیادی دارد. احساسات موجود در چهره‌ها، نوع ترکیب‌بندی، حالت‌دهی افراد و حتی طرح نورپردازی عکس نیز به تعداد افراد شرکت‌کننده در عکس بستگی دارد (عکس‌های ۳۶ تا ۳۸).

عکس ۳۸- عکس دسته جمعی

عکس ۳۷- عکس دونفره

عکس ۳۶- عکس تک نفره

در عکس‌های پرتره انفرادی به دلیل نقش محوری فرد، عکاس انتخاب‌های بیشتری برای کار بر روی مدل و حالت‌های مدل دارد. ورود فرد یا افراد دیگری به کادر، نسبت به نقش‌شان تأثیرات متفاوتی دارد و باید به حالت‌ها و احساسات در چهره آنها و روابط بین افراد موجود در عکس توجه شود.

طراحی حالت برای مدل

برای حالت‌دهی به مدل دو راهکار وجود دارد.

راه اول: استفاده از حالت‌های از پیش تعیین شده و تکراری، بدون اینکه شرایط مدل در نظر گرفته شود. کافی است از یک سری حالت‌های آماده که در ذهن دارید یا نمونه عکس‌های حالت‌دهی که در تارنماها به صورت آماده موجود است استفاده کنید. این روش راحت است و زمان‌بر نیست. البته نتیجه، کیفیت متوسطی خواهد داشت و باعث می‌شود به مرور زمان در نمونه کارهای عکاسی نوعی یکنواختی و عدم خلاقیت دیده شود.

راه دوم: در استفاده از این روش باید برای یادگیری، تمرین و کسب تجربه وقت و انرژی بیشتری بگذارید. در این روش عکاس با در نظر گرفتن نوع سفارش، کاربرد عکس و خصوصیات مدل، شروع به طراحی حالت برای او می‌کند. حتی برای اجرای حالت بر روی مدل، نورپردازی و انجام مراحل عکاسی نیاز به برنامه‌ریزی دقیق دارید. برای طراحی حالت مدل شما می‌توانید مطالبی که در ادامه آورده شده را فرا بگیرید. دانستن این موارد و انجام تمرین‌های منظم در زمینه طراحی حالت، نورپردازی و عکاسی به شما در تهیه پرتره‌های منحصر به فرد کمک می‌کند.

نکات مهم در طراحی حالت

۱- وضعیت‌های مدل نسبت به کادر (موارد پرکاربرد)

وضعیت بدن مدل نسبت به کادر، انتخاب اولین و کلی‌ترین فرم حالت‌دهی برای مدل است که متناسب با خصوصیات فیزیکی و در راستای اهداف عکس در نظر گرفته می‌شود (عکس‌های ۳۹ تا ۴۲).

عکس ۴۰- بسته (Close-up)

عکس ۳۹- نیم تنه (Medium Shot)

عکس ۴۲- نیم تنه تا زانو (Knee Shot)

عکس ۴۱- ایستاده (Long Shot)

از یک مدل ثابت در چهار وضعیت معرفی شده، عکاسی کنید. نمونه عکس‌ها را با خود به کلاس بیاورید و درباره آنها با یکدیگر گفت‌وگو کنید.

فعالیت
کارگاهی

برای شناخت بهتر انواع وضعیت‌های مدل نسبت به کادر تمامی اندازه نماها، معرفی و توصیه می‌شود. در تارنماهای تخصصی عکاسی جست‌وجو کنید و نمونه عکس‌های این اندازه نماها را ببینید.

Long Shot ۱

Medium Long Shot (Knee Shot) ۲

Medium Shot ۳

Medium Close-up ۴

Close-up ۵

۲- وضعیت‌های قرارگیری پاها

وضعیت قرارگیری پاها در حالت‌دهی اصلی بدن تأثیر دارد. محل قرارگیری پاها خصوصاً در حالت ایستاده به بیان و نحوه پایداری فرد در کادر کمک می‌کند (عکس‌های ۴۳ تا ۴۶).

عکس ۴۴

عکس ۴۳

پاها در حالت نشسته

عکس ۴۶

عکس ۴۵

پاها در حالت ایستاده

نمونه‌های قرارگیری پاها در حالت ایستاده

- ۱ پاها به صورت موازی
- ۲ پاها به صورت ضربدری
- ۳ پاها با فاصله به صورت باز از یکدیگر
- ۴ انتقال وزن بدن روی یک پا

نمونه‌های قرارگیری پاها در حالت نشسته

- ۱ پاها کنار هم
- ۲ پاها روی هم
- ۳ پاها به صورت آزاد

آیا شما هم می‌توانید نمونه‌های دیگری از وضعیت قرارگیری پاها در عکس را نام ببرید.

به کمک هم‌کلاسی‌های خود از نمونه وضعیت‌های قرارگیری پاها که در متن درس نام برده شد برای عکس‌های پرتره خود استفاده کنید، عکس‌ها را به کلاس آورده و درباره آنها با یکدیگر گفت‌وگو کنید.

فعالیت
کارگاهی

۳- وضعیت‌های فرم بدن، نیم تنه و سرشانه

در حالت‌دهی به مدل توجه به این بخش از بدن می‌تواند تأثیر زیادی در ترکیب‌بندی حالت مدل داشته باشد. هر چه بدن مدل نسبت به دوربین دارای زاویه مورب باشد، حجم بدن کوچک‌تر می‌شود و هر چه این زاویه کمتر باشد و بدن مدل نسبت به دوربین مستقیم و در وضعیت روبه‌رو قرارگیرد حجم بدن بزرگ‌تر دیده می‌شود. از نمونه‌های وضعیت قرارگیری نیم تنه و سرشانه می‌توان به حالت‌های زیر اشاره کرد (عکس‌های ۴۷ تا ۵۰).

نمونه‌های قرارگیری نیم تنه و سرشانه:

- ۱ سرشانه از روبه‌رو
- ۲ چرخش سر و شانه‌ها در خلاف هم
- ۳ سرشانه افتاده
- ۴ سرشانه بالا
- ۵ چرخش نیم تنه
- ۶ خم شدن نیم تنه

عکس ۴۷

عکس ۵۰

عکس ۴۸

عکس ۴۹

به کمک هم‌کلاسی‌های خود از نمونه وضعیت‌های قرارگیری نیم‌تنه و سرشانه‌ها که در متن درس نام برده شد برای عکس‌های پرتره خود استفاده کنید، عکس‌ها را به کلاس آورده و درباره آنها با یکدیگر گفت‌وگو کنید.

فعالیت
کارگاهی

عکس ۵۱- گردن کشیده

۴- وضعیت‌های قرارگیری سر و گردن

چگونگی وضعیت قرارگیری سر و گردن به گونه‌ای تکمیل‌کننده حالت نیم‌تنه و سرشانه است و بر احساسات و عواطف موجود در حالت مدل برای عکس پرتره تأثیرگذار است (عکس‌های ۵۱ تا ۵۴).

عکس ۵۴- چرخش سر

عکس ۵۳- سر از روبه‌رو

عکس ۵۲- کج کردن سر

نمونه‌های قرارگیری سر و گردن

- ۱ سر از روبه‌رو
- ۲ چرخش سر به چپ یا راست
- ۳ سر کمی به سمت پایین
- ۴ سر کمی به سمت بالا
- ۵ کج کردن سر
- ۶ گردن کشیده
- ۷ گردن رها

به کمک هم کلاسی‌های خود از نمونه وضعیت‌های قرارگیری سر که در متن درس نام برده شد برای عکس‌های پرتره خود استفاده کنید، عکس‌ها را به کلاس آورده و درباره آنها با یکدیگر گفت‌وگو کنید.

۵- نقش دست یا دست‌ها در حالت‌دهی

از دست‌ها عموماً به عنوان تکیه‌گاه سر یا بدن در عکس استفاده می‌شود. همچنین به ترکیب‌بندی کادر کمک می‌کند. استفاده از دست در ترکیب با حالت سر مدل، می‌تواند معناهای احساسی متفاوتی را به مخاطب عکس انتقال دهد. همچنین به ارتباط بین مدل و عناصر محیط اطراف در کادر کمک می‌کند (عکس‌های ۵۵ تا ۵۸).

عکس ۵۶ - دست بر روی شانه

عکس ۵۵ - دو دست زیر چانه

عکس ۵۸ - دست تکیه‌گاه سر

عکس ۵۷ - دست رها

نمونه‌های قرارگیری دست یا دست‌ها

۱ دست رها	۶ دست‌ها جمع شده
۲ دست در جیب	۷ دست‌ها در هوا
۳ دست روی صورت	۸ دست‌ها در حال لمس اشیا
۴ دست در حال حرکت	۹ دست برای پوشش بخشی از صورت
۵ دست روی بدن	۱۰ دست‌ها پشت بدن

به کمک هم کلاسی‌های خود از نمونه وضعیت‌های قرارگیری دست‌ها که در متن درس نام برده شد برای عکس‌های پرتره خود استفاده کنید، عکس‌ها را به کلاس آورده و درباره آنها با یکدیگر گفت‌وگو کنید.

فعالیت
کارگاهی

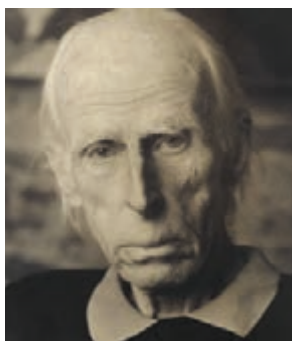

۶- عکاسی از حالت‌های احساسی چهره

حالت احساسی چهره سبب انتقال مستقیم و بدون واسطه احساسات و عواطف فرد در عکس پرتره می‌شود. توجه داشته باشید در استفاده از این حالت‌ها نهایت دقت را به کار ببرید، زیرا اگر مدل توانایی انجام صحیح حالت انتخاب شده را نداشته باشد، حالت فرد در عکس مصنوعی یا غیرواقعی می‌شود (عکس‌های ۵۹ تا ۶۳).

عکس ۶۱- غمگین

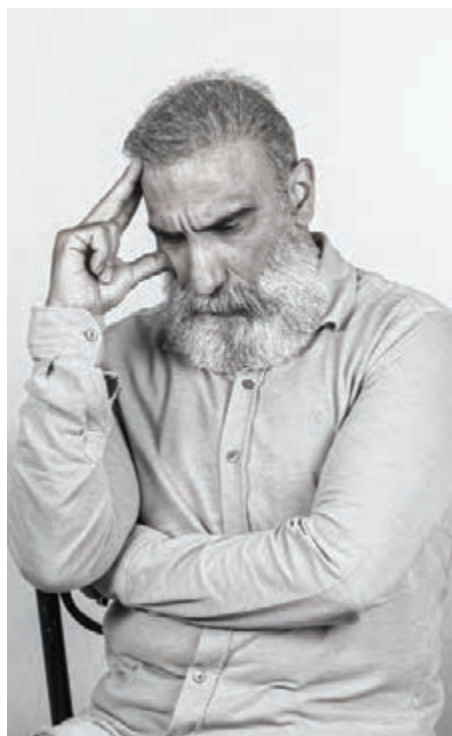
عکس ۶۰- بدون احساس (خنثی)

عکس ۶۳- خندان

عکس ۶۲- شاد

عکس ۵۹- متفکر

توصیه می‌شود برای ثبت حالت‌های احساسی در چهره افراد، به جای استفاده از واژه‌هایی مانند بخندید، لبخند بزنید، حالت متفکر یا غمگین بگیرید، سعی کنید مدل را در موقعیت احساسی قرار دهید. به عنوان مثال با بیان یک موضوع شاد و فرح‌بخش، شخص را بخندانید، یا با مطرح کردن یک سؤال خاص شخص را وادار به فکر کردن کنید، یادآوری برخی از موقعیت‌ها نیز (مثل اشاره به جشن‌ها، مراسم خاص خانوادگی و...) می‌تواند به قرار دادن فرد در حالت احساسی کمک کند.

برخی از حالت‌های احساسی چهره

۱ خنثی	۶ متفکر
۲ لبخند ملایم	۷ غمگین
۳ لبخند کامل	۸ رازآلود
۴ خنده	۹ خشم
۵ جدیت	۱۰ بازیگوش

به کمک هم کلاسی‌های خود از نمونه وضعیت‌های حالت‌های احساسی چهره که در متن درس نام برده شد برای عکس‌های پرتره خود استفاده کنید، عکس‌ها را به کلاس آورده و درباره آنها با یکدیگر گفت‌وگو کنید.

فعالیت
کارگاهی

۷- وضعیت‌های چشم و جهت نگاه

چشم‌ها مهم‌ترین عضو در عکاسی پرتره هستند و می‌توان آنها را پنجره‌ای برای ورود به احساسات و تفکرات مدل دانست. وضعیت چشم‌ها تکمیل‌کننده بیان احساسات فرد در عکس پرتره است. از جهت نگاه چشم‌ها، مخاطب عکس، باید برای رسیدن به هدف و درک مفهوم مورد نظر عکاس بهره ببرد (عکس‌های ۶۴ تا ۶۷).

عکس ۶۷- نگاه به بالا

عکس ۶۶- نگاه به پایین

عکس ۶۵- نگاه از روی شانه

عکس ۶۴- نگاه از روبه رو

برخی از وضعیت‌های چشم و جهت نگاه برای عکاسی پرتره

۱ نگاه مستقیم به دوربین	۶ نگاه گرم
۲ نگاه به خارج از کادر	۷ نگاه خیره
۳ نگاه به پایین	۸ نگاه به سوژه دیگر
۴ نگاه به بالا	۹ نگاه نیم بسته
۵ نگاه از روی شانه	۱۰ نگاه طبیعی

به کمک هم کلاسی‌های خود از نمونه وضعیت‌های حالت‌های چشم و جهت نگاه که در متن درس نام برده شد برای عکس‌های پرتره خود استفاده کنید، عکس‌ها را به کلاس آورده و درباره آنها با یکدیگر گفت‌وگو کنید.

۸- خصوصیات ظاهری و پوشش فرد در عکس پرتره

نوع پوشش و خصوصیات ظاهری می‌تواند در انتقال شخصیت و مشخص کردن جایگاه شغلی یا اجتماعی فرد کمک کند. استفاده از لباس‌های فرم برای مشاغل خاص مثل لباس‌های نظامی برای افرادی با سابقه کاری در ارتش یا نیروهای هوایی، دریایی و...، لباس‌های رسمی برای افرادی در سطوح مدیریت اجتماعی، سیاسی، فرهنگی، اقتصادی، پوشش‌های محلی مرتبط با خصوصیات فرهنگی هر منطقه و در آخر استفاده از پوشش مرتبط با خصوصیات منحصر به فرد برای برخی از افراد مشهور، به عکاس در انتقال برخی مفاهیم عکس کمک می‌کند. به کارگیری لوازم شخصی افراد مثل کلاه، عینک، ساعت، کیف، جواهرات، کتاب و برخی از ابزارهای مرتبط با مشاغل نیز در کنار حالت‌دهی به مدل، در انتقال پیام و هدف عکس پرتره تأثیرگذار است (عکس‌های ۶۸ تا ۷۱).

نکته

مواردی که برای استفاده از وسایل شخصی و ابزار صحنه باید در نظر گرفت:

- ۱ هدفدار بودن استفاده از وسیله
- ۲ هماهنگ بودن با سبک و شیوه عکاسی
- ۳ میزان جلب توجه در کادر
- ۴ نوع استفاده در هماهنگی با حالت‌دهی مدل
- ۵ هماهنگی وسیله با رنگ و فرم عکس

عکس ۷۱

عکس ۷۰

عکس ۶۹

عکس ۶۸

به کمک هم کلاسی‌های خود از یک مدل با چند نوع لباس متنوع عکاسی کنید و سعی کنید در عکس‌ها بر خصوصیات ظاهری او تأکید کنید، عکس‌ها را به کلاس آورده و درباره آنها با یکدیگر گفت‌وگو کنید.

۹- چیدمان افراد در عکس‌های چندنفره

زمانی که تعداد افراد شرکت‌کننده در یک کادر بیش از یک نفر می‌شود، تمرکز چشم مخاطب نیز باید از یک نقطه به دو یا چند نقطه تغییر پیدا کند. نحوه قرارگیری مدل‌ها نسبت به یکدیگر امکان عدم تمرکز بر یک فرد و چرخش چشم در کادر و دیدن باقی افراد و عناصر موجود در کادر را در پی دارد. از چیدمان و وضعیت قرارگیری افراد در کادر عکس می‌توان برای انتقال ارتباطات و مناسبات افراد با یکدیگر نیز استفاده کرد (عکس‌های ۷۲ تا ۷۵).

عکس ۷۵- چیدمان دایره‌ای

عکس ۷۴- چیدمان مثلثی

عکس ۷۳- چیدمان آزاد

عکس ۷۲- چیدمان خطی

انواع چیدمان مدل‌ها در عکس‌های گروهی

- ۱ چیدمان خطی
- ۲ چیدمان چندردیفی
- ۳ چیدمان مثلثی
- ۴ چیدمان دایره‌ای
- ۵ چیدمان مورب
- ۶ چیدمان مرکزی
- ۷ چیدمان لایه‌ای
- ۸ چیدمان آزاد

به کمک هم‌کلاس‌های خود با توجه به انواع چیدمان‌هایی که در متن درس نام برده شد از یک گروه سه تا چهار نفره عکاسی کنید، عکس‌ها را به کلاس آورده و درباره آنها با یکدیگر گفت‌وگو کنید.

فعالیت
کارگاهی

۱۰- استفاده از فضا و عناصر صحنه

استفاده از فضا و عناصر صحنه خصوصاً در ترکیب‌بندی پرتره‌های محیطی می‌تواند به انتقال پیام عکس، مثل حرفه یا جایگاه اجتماعی فرد، خصوصیات اخلاقی و تفکرات مدل کمک کند. از سوی دیگر به واسطه وجود عناصر متنوع در صحنه امکان خلاقیت در چیدمان عکس پرتره بیشتر می‌شود. تأثیر فضا و محیط بر مدل نیز امکان انتقال مفاهیمی با لایه‌های عمیق‌تر را امکان‌پذیر می‌سازد (عکس‌های ۷۶ تا ۷۹).

عکس ۷۷

عکس ۷۶

عکس ۷۹

عکس ۷۸

نمونه کاربردهای عناصر و فضا در کادر عکاسی پرتره

- ۱ عناصر محیطی
- ۲ عناصر تعاملی
- ۳ عناصر هدایت کننده
- ۴ عمق در صحنه
- ۵ شلوغی یا سادگی صحنه
- ۶ جای گذاری مدل در محیط

به کمک هنرآموز خود و هماهنگی با مدیریت هنرستان، از اولیا و دست‌اندرکاران هنرستان در فضای کاری‌شان عکاسی کنید، عکس‌ها را به کلاس آورده و درباره آنها با یکدیگر گفت‌وگو کنید.

فعالیت
کارگاهی

آماده کردن شرایط و محیط مناسب برای مدل عکاسی

توجه به برخی شرایط و فراهم کردن امکانات مناسب می‌تواند در بهتر حالت گرفتن مدل، متناسب با هدف عکاسی تأثیرگذار باشد.

- محیطی آرام و بدون استرس برای مدل و همراهان فراهم کنید.
- برای ثبت عکس عجله نکنید. از طریق صحبت کردن با مدل در طول مراحل عکاسی محیط دوستانه‌ای را فراهم کنید.
- به مدل اطمینان دهید که عکس‌هایش عالی خواهد شد.
- به نکات مثبت مدل (از نظر ظاهری و...) در طول زمان عکاسی اشاره کنید.
- مدل را از امکانات و توانایی‌های خود، در به کارگیری رتوش عکس آگاه کنید.
- به صحبت‌های مدل گوش دهید و به خواسته‌های او توجه کنید.
- از واژه‌های مثبت برای اصلاح و رفع مشکلات حالت‌دهی مدل استفاده کنید.
- از پافشاری بر پیشنهادهای خود که با سلیقه مدل متفاوت است، پرهیز کنید.
- برای هر حالت چندین عکس بگیرید و به مدل امکان انتخاب بدهید.
- در صورت طولانی شدن مراحل عکاسی، حتماً زمانی را برای استراحت مدل در نظر بگیرید.

برای انتقال مفهوم حالت به مدل از توصیف حالت موردنظر پرهیز کنید و سعی کنید به مدل نشان دهید که چگونه حالت بگیرد. برای رسیدن به حالت مورد نظر می‌توانید به مدل نمونه عکس نشان دهید یا حالت مطلوب را در مقابل او اجرا کنید (عکس ۸۰).

توجه

عکس ۸۰ عکاسی در حالت ژست دادن

ارزشیابی شایستگی حالت‌دهی و استایلینگ پرتره

نام و نام خانوادگی:		شماره ملی:		تاریخ ارزشیابی:		نوبت:
کد حرفه	۳۴۳۵۱۲	حرفه	فتو-گرافیک	کدپیمانه/پودمان	۳۴۳۵۱۲۰۳۱	استاندارد عملکرد کار:
کد وظیفه شغل	۳۴۳۵۱۲۰۳	وظیفه شغل	عکاسی آتلیه و مراسم	سطح صلاحیت	۱۲	طراحی و اجرای حالت و فرم بدن به منظور عکاسی از چهره متناسب با کاربرد و نیاز مشتری
کد کار	۳۴۳۵۱۲۰۳۱۲	کار	حالت‌دهی پرتره	سطح شایستگی	مهارت	

ردیف	مراحل کار	شرایط انجام کار (ابزار، مواد، تجهیزات، زمان، مکان و ...)	ابزارهای ارزشیابی	استاندارد (شاخص‌ها/دآوری/نمره دهی)	نتایج ممکن	نمره کسب شده
۱	پذیرش سفارش	ابزار و تجهیزات: رایانه، دوربین عکاسی، سه پایه، لنزهای تخصصی (واید، تله، نرمال، ماکرو)، لوازم سنجش نور، فیلترها، لوازم نورپردازی شامل نورهای استودیو، فلاش‌ها، پس‌زمینه‌ها مکان: استودیو عکاسی	مشاهده، چک‌لیست، نمونه کار، نمون برگ ارزشیابی و ...	دانش ارتباط موثر با مشتری، شناخت نیازها و کاربردهای عکس برای مشتری مهارت تعامل با مشتری، تعیین حالت متناسب با کاربرد عکس با توجه به اصول ترکیب‌بندی و نورپردازی در عکس پرتره افراد مشهور بهره‌گیری از فناوری‌های نوین	۳	
				مهارت تعامل با مشتری، تعیین حالت متناسب با کاربرد عکس با توجه به اصول ترکیب‌بندی و نورپردازی در عکس پرتره افراد مشهور	۲	
				نداشتن مهارت ارتباط موثر با مشتری، شناخت نیازها و کاربردهای عکس برای مشتری	۱	
۲	طراحی حالت چهره و فرم بدن براساس کاربرد عکس	ابزار و تجهیزات: رایانه، دوربین عکاسی، سه پایه، لنزهای تخصصی (واید، تله، نرمال، ماکرو)، لوازم سنجش نور، فیلترها، لوازم نورپردازی شامل نورهای استودیو، فلاش‌ها، پس‌زمینه‌ها مکان: استودیو عکاسی	مشاهده، چک‌لیست، نمونه کار، نمون برگ ارزشیابی و ...	دانش شناخت آناتومی و اجزای چهره، شناخت خصوصیات فردی چهره مدل، شناخت شخصیت (کاراکتر مشتری) مهارت بررسی حالت مناسب مدل با توجه به اجزا و خصوصیات فردی چهره مدل مهارت همفکری و انتخاب لباس مدل آینده‌نگری دنیای کار	۳	
				مهارت بررسی حالت مناسب مدل با توجه به اجزا و خصوصیات فردی چهره مدل مهارت همفکری و انتخاب لباس مدل	۲	
				نداشتن مهارت درک و به‌کارگیری ویژگی‌های فردی چهره مدل و شناخت شخصیت برای مدل‌دهی مناسب	۱	
۳	اجرای مدل‌دهی فرد	ابزار و تجهیزات: رایانه، دوربین عکاسی، سه پایه، لنزهای تخصصی (واید، تله، نرمال، ماکرو)، لوازم سنجش نور، فیلترها، لوازم نورپردازی شامل نورهای استودیو، فلاش‌ها، پس‌زمینه‌ها مکان: استودیو عکاسی	مشاهده، چک‌لیست، نمونه کار، نمون برگ ارزشیابی و ...	دانش مدل‌دهی (حالت‌دهی) و شناخت فرم مهارت طراحی حالت چهره مدل مهارت طراحی فرم چهره متناسب با کاربرد عکس بهره‌گیری از فناوری‌های نوین	۳	
				مهارت طراحی حالت چهره مدل مهارت طراحی فرم چهره متناسب با کاربرد عکس	۲	
				نداشتن مهارت مدل‌دهی (حالت‌دهی) و شناخت فرم برای عکس‌برداری	۱	
۴	اجرای طرح نورپردازی و عکس‌برداری	ابزار و تجهیزات: رایانه، دوربین عکاسی، سه پایه، لنزهای تخصصی (واید، تله، نرمال، ماکرو)، لوازم سنجش نور، فیلترها، لوازم نورپردازی شامل نورهای استودیو، فلاش‌ها، پس‌زمینه‌ها مکان: استودیو عکاسی	مشاهده، چک‌لیست، نمونه کار، نمون برگ ارزشیابی و ...	دانش تنظیمات نور و دوربین مهارت عکس‌برداری آینده‌نگری دنیای کار	۳	
				مهارت عکس‌برداری	۲	
				نداشتن مهارت و به‌کارگیری تنظیمات نور و دوربین	۱	
شایستگی‌های غیرفنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست‌محیطی و نگرش: مدیریت کار و کیفیت						
				–امانت‌داری، مسئولیت‌پذیری، اخلاق حرفه‌ای، مدیریت فناوری‌های جدید، کار گروهی، ارتباط مؤثر، مدیریت زمان – استفاده از روپوش کار و عینک مناسب هنگام کار با رایانه، رعایت فاصله مناسب برای سلامت چشم، رعایت نکات ارگونومی هنگام نشستن طولانی مدت در پشت رایانه – استفاده بهینه از منابع انرژی و سیستم‌های الکترونیکی –انصاف و مشتری‌مداری، باور به امانت‌داری در نگهداری فایل‌ها، رعایت حقوق کپی‌رایت	۲	
					۱	
ارزشیابی کار (شایستگی انجام کار)						
توضیحات: ۱- معیار شایستگی انجام کار: – کسب حداقل نمره ۲ از مراحل ۲ و ۴ (مراحل بحرانی) – کسب حداقل نمره ۲ از بخش شایستگی‌های غیرفنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست‌محیطی و نگرش – کسب حداقل میانگین ۲ از مراحل کار ۲- تعریف سطوح شایستگی: صرف‌نظر از اینکه یک تکلیف کاری در چه سطحی از صلاحیت حرفه‌ای انجام می‌شود، در هر محیط کاری ممکن است انجام هر کار با کیفیت مشخصی مورد انتظار باشد. سطح شایستگی انجام کار، معیار اساسی ارزشیابی است. – مهارت (سطح سه): ماهر و قادر به آموزش و هدایت دیگران، توانایی برنامه‌ریزی و تحلیل، پاسخ‌گویی در برابر کارهای خود، سروکار داشتن با سطح وسیعی از کارها و فعالیت‌ها – تسلط (سطح چهار): خبرگی در انجام کار و آموزش دیگران، ایجاد نوآوری، سازگاری، عیب‌یابی، هدایت و راهنمایی دیگران.						

واحد یادگیری ۲

شایستگی نورپردازی پرتره

نورپردازی پرتره

هنرجویان در این واحد یادگیری مهارت‌های عکاسی و نورپردازی پرتره را فرامی‌گیرند و به وسیله رایانه، عکس‌ها را پس از اصلاحات لازم و ویرایش، به مشتریان ارائه خواهند کرد.

استاندارد عملکرد

تهیه عکس از چهره افراد بزرگسال با استفاده از ابزار حرفه‌ای عکاسی و نورپردازی در محل آتلیه یا خارج از آن، با توجه به استانداردهای حرفه‌ای عکس پرتره بزرگسالان: داشتن وضوح و جزئیات، رعایت اصول ترکیب‌بندی، انتخاب نورپردازی و پس‌زمینه مناسب با کاربرد عکس و سفارش مشتری، ثبت با فایل RAW، انجام ویرایش و رتوش و درنهایت ارائه فایل عکس با خروجی مناسب برای ارائه و چاپ.

عکس ۸۲

عکس ۸۱

علاقه به جاودانگی از دیرباز یکی از آرزوهای بشر بوده است و در طول تاریخ، هرگاه امکان و ابزار لازم در دسترس انسان قرار داشته به شیوه‌های گوناگون نسبت به جاودانه کردن اثری از خویش، اقدام کرده است. نشان این امر را در تمامی آثار کشف شده در کاوش‌های باستان‌شناسی مانند سردیس‌های گچی در تمدن آریحا، سنگ‌نگاره‌ها، نقاشی دیوار غارها، نقش برجسته‌ها و مجسمه‌ها می‌توان دید (عکس‌های ۸۱ تا ۸۴).

عکس ۸۴

عکس ۸۳

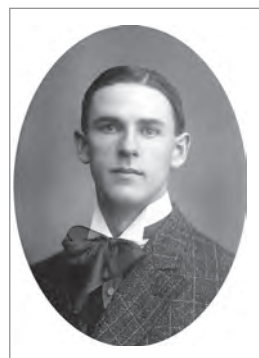
با پیدایش عکاسی در قرن ۱۹ و رشد و تکامل آن، این آرزوی دیرینه انسان شکل جدیدی به خود گرفت. در عکس‌های زیر نمونه‌هایی از ثبت چهره انسان در اوایل پیدایش عکاسی را می‌بینید (عکس‌های ۸۵ تا ۸۸).

عکس ۸۸

عکس ۸۷

عکس ۸۶

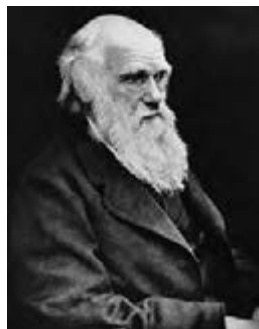
عکس ۸۵

با مراجعه به آلبوم خانوادگی خود، قدیمی‌ترین تصاویری را که از خویشان و بستگان خود پیدا می‌کنید جمع‌آوری کرده و به کلاس بیاورید. در صورت امکان زمان ثبت عکس را مشخص و درباره تفاوت‌ها و شباهت‌های ظاهری و تکنیکی عکاسی آن با یکدیگر گفت‌وگو کنید.

آشنایی با مفهوم پرتره

به عکس‌های زیر با دقت نگاه کنید (عکس‌های ۸۹ تا ۹۲).

عکس ۹۲

عکس ۹۱

تصویر ۹۰

عکس ۸۹

چه شباهت‌ها و تفاوت‌هایی در آنها می‌بینید؟ آنها را یادداشت کنید.

به تصاویر و عکس‌هایی که تمرکز اصلی آن بر چهره است پرتره گفته می‌شود. هدف این تصاویر نمایش ویژگی‌های ظاهری، حالات احساسی و برخی خصوصیات شخصی است. به پرتره‌های زیر نگاه کنید و کاربرد هر کدام را ذکر کنید (عکس‌های ۹۳ تا ۹۶).

عکس ۹۵

عکس ۹۴

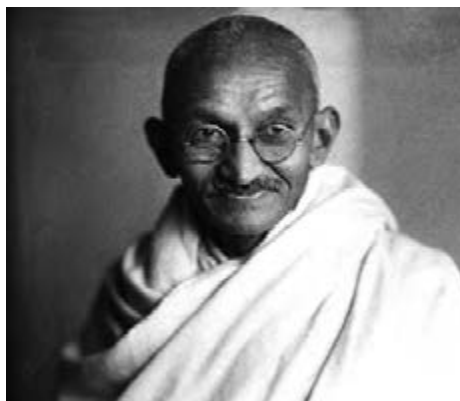
عکس ۹۳

عکس ۹۸

عکس ۹۷

عکس ۹۶

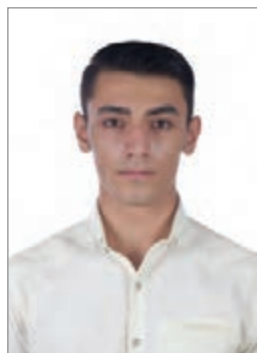
.....

.....

آیا شما می‌توانید کاربردهای دیگری از پرتره را نام ببرید؟

.....

برخی از انواع پرتره و کاربردهای آن

عکس ۹۹

پرتره هویتی

در این نوع پرتره که به عکس پرسنلی نیز معروف است، هدف احراز هویت شخص به صورت شفاف و قابل شناسایی است. صداقت و بازنمایی واقعی فرد در این نوع از عکس‌ها اهمیت دارد (عکس ۹۹).

عکس ۱۰۰

پرتره خانوادگی

به عکس‌هایی گفته می‌شود که در آن پیوندهای عاطفی، نقش‌ها و روابط اعضای خانواده را به صورت بصری منتقل می‌کند، کاربرد اصلی آن ثبت خاطرات و تاریخچه خانواده است.

پرتره تبلیغاتی

در این گونه از پرتره‌ها، هدف معرفی و تبلیغ کالا یا خدمات با استفاده از چهره افراد سرشناس یا مدل‌های حرفه‌ای است (عکس ۱۰۱).

عکس ۱۰۱

پرتره مستند

این نوع پرتره چهره انسان را در بستر مسائل اجتماعی، فرهنگی یا سیاسی به تصویر می‌کشد. جنبه‌های واقع‌گرایی و مستندنگارانه پرتره‌های اجتماعی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است (عکس ۱۰۲).

عکس ۱۰۲

پرتره محیطی

در این گونه از پرتره، عکاس برای بیان شخصیت، حرفه، احساسات فرد، از محیط کار و زندگی واقعی شخص استفاده می‌کند (عکس ۱۰۳).

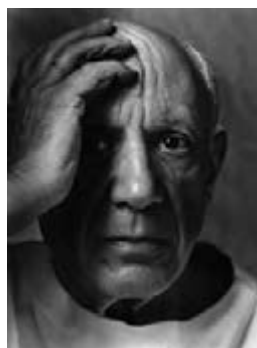
عکس ۱۰۳

پرتره هنری

در این گونه از پرتره‌ها جنبه زیبایی‌شناسی و گاه روانشناختی اثر، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است و از مهم‌ترین و جذاب‌ترین سبک‌های پرتره به شمار می‌رود. عکاس سعی می‌کند از تمامی تکنیک‌های موجود در عکاسی پرتره، مانند نورپردازی، حالت‌دهی چهره و اندام و امکانات فنی و تصویری لازم برای بیان شخصیت و تفکرات و احساسات درونی فرد استفاده کند (عکس‌های ۱۰۴ تا ۱۰۶).

عکس ۱۰۵

عکس ۱۰۴

عکس ۱۰۶

فعالیت
کارگاهی

۱ با توجه به انواع کاربردهای پرتره که در درس آمده، ۵ نمونه عکس از مجله‌ها، کتاب‌ها یا تارنماها، تهیه کرده و برای بررسی به کلاس بیاورید. آنها را از نظر موضوع و کادربندی با هم مقایسه کنید و نتایج را یادداشت کنید.

۲ با مراجعه به آرشیو عکس خود، پرتره‌هایی را که تهیه کرده‌اید به کلاس آورده و با توجه به کاربردهایی که در درس آمده، آنها را دسته‌بندی کنید.

نور، عامل مؤثر در عکاسی پرتره

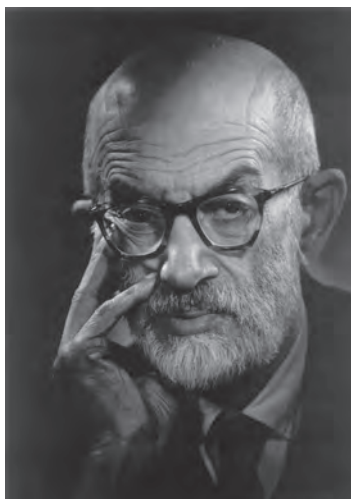
عکس ۱۰۷- عکس با نور طبیعی

درک ماهیت نور

آیا تاکنون در فضایی کاملاً تاریک قرار گرفته‌اید؟ واضح است که در فضای تاریک نمی‌توانید درک بصری درستی از محیط اطراف خود داشته باشید و فقط با وجود نور قادر به دیدن اطراف خود خواهید بود. این تجربه درک درستی از ماهیت نور به ما می‌دهد. به عکس‌های ارائه شده نگاه کنید (عکس‌های ۱۰۷ تا ۱۱۱). تفاوت اصلی این عکس‌ها در چیست؟ این عکس‌ها با انواع پرتوهای مختلف، عکاسی شده است.

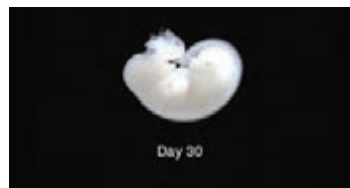
عکس ۱۱۱- عکس با پرتوی X

عکس ۱۱۰- عکس با نور مصنوعی

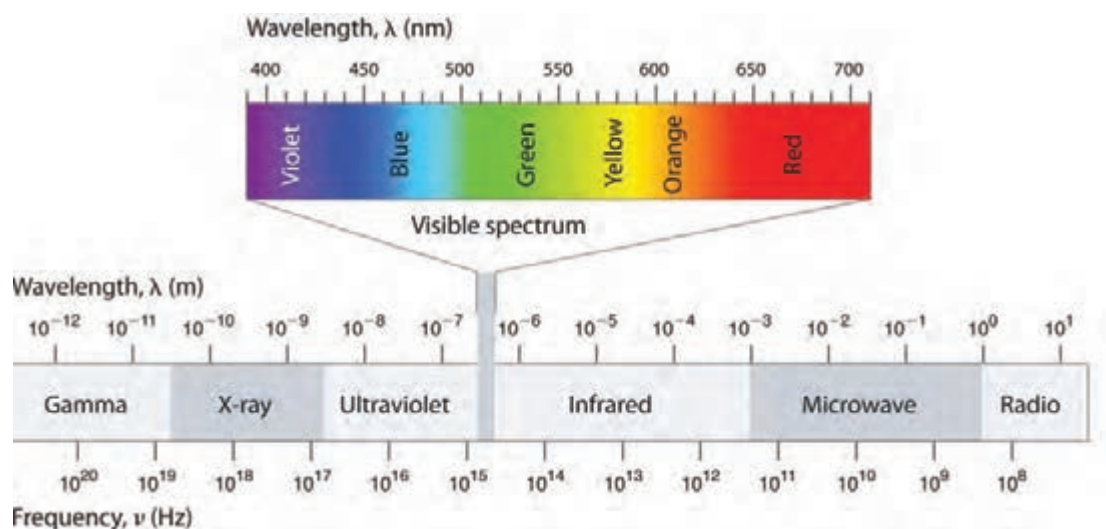

عکس ۱۰۸- عکس با پرتوی مادون قرمز

عکس ۱۰۹- عکس با امواج رادیویی

پرتوهایی را که ما می‌شناسیم به دو دسته پرتوهای مرئی و نامرئی تقسیم می‌شوند. به پرتوهای مرئی اصطلاحاً نور گفته می‌شود (تصویر ۱۱۲).

تصویر ۱۱۲

فهرستی از پرتوهای قابل استفاده در عکاسی به همراه نمونه عکس و کاربرد آن تهیه و در کلاس با دوستان و هنرآموز خود به اشتراک بگذارید. برای انجام این فعالیت می‌توانید از متون و مقاله‌های موجود در کتاب‌ها، مجلات و سایت‌های علمی استفاده کنید.

فعالیت
گروهی

نقش نور در پرتره

به عکس‌های ۱۱۳ تا ۱۱۶ نگاه کنید. چه تفاوت‌هایی در آنها می‌بینید؟

عکس ۱۱۴

عکس ۱۱۵

عکس ۱۱۳

عکس ۱۱۶

شکل و نوع نور در هر کدام از پرتره‌ها چه تأثیری ایجاد کرده است؟

نور یکی از مهم‌ترین عوامل در عکاسی است که در تأثیرگذاری بصری از جمله بر زیبایی عکس هم نقش مهمی ایفا می‌کند.

نور در برخورد با هر موضوعی بسته به نوع مواد تشکیل‌دهنده آن با عبور، جذب یا انعکاس، سطوح‌های روشن و تیره ایجاد می‌کند.

در عکس‌های زیر به نوع تأثیرگذاری بصری نورها دقت کنید.

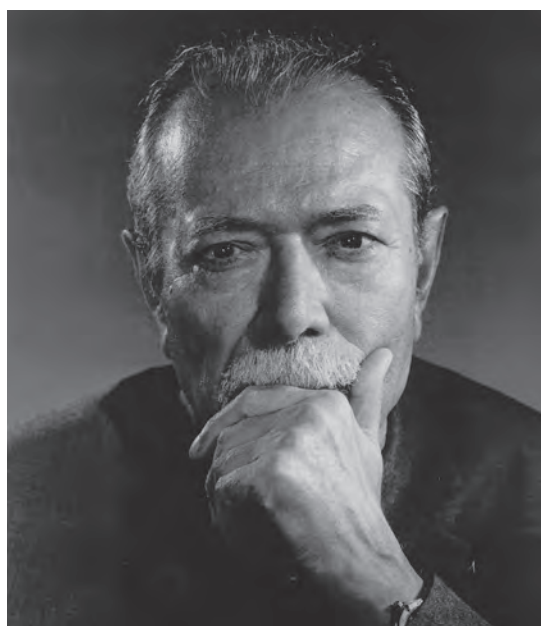
عکس ۱۱۹

عکس ۱۱۷

عکس ۱۱۸

عکس ۱۲۰

۱ آیا شما هم می‌توانید با توجه به نقش نور در محیط اطراف خود، عکس‌های زیبایی خلق کنید؟
۲ نمونه‌هایی از آن تهیه و در کلاس خود به نمایش بگذارید.

فعالیت
کارگاهی

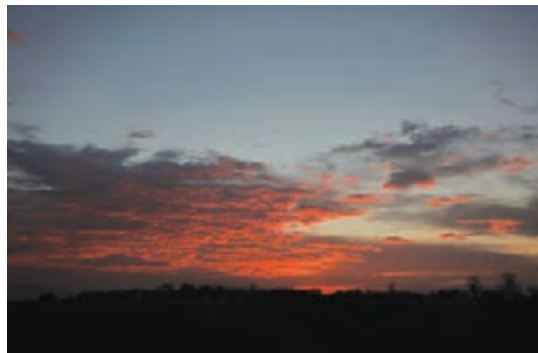
منابع تولید نور

منابع نور

منابع نور به صورت کلی به دو دسته مصنوعی و طبیعی تقسیم می‌شوند. نورهای طبیعی منبع طبیعی دارند مانند نور خورشید یا نور رعد و برق و نورهای مصنوعی از منابع ساخته دست بشر تولید می‌شوند مانند نور لامپ‌ها.

عکس ۱۲۲- منابع نور مصنوعی

عکس ۱۲۱- نور طبیعی

آیا می‌توانید چند منبع نوری طبیعی و مصنوعی نام ببرید؟
به این عکس‌ها نگاه کنید، در کدام یک از نور مصنوعی و در کدام از نور طبیعی «برای عکاسی» استفاده شده است؟ (عکس‌های ۱۲۳ تا ۱۲۹)

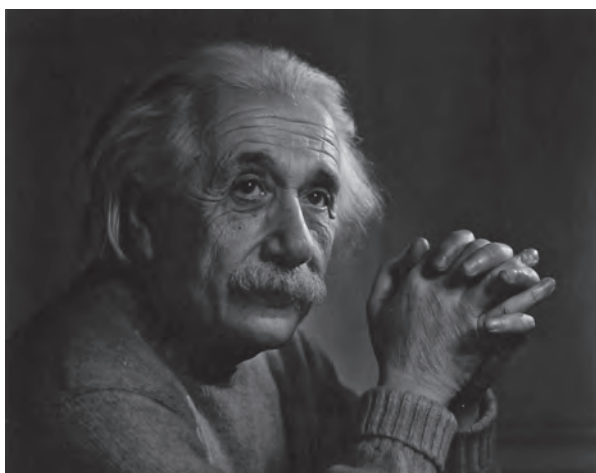
عکس ۱۲۴

عکس ۱۲۳

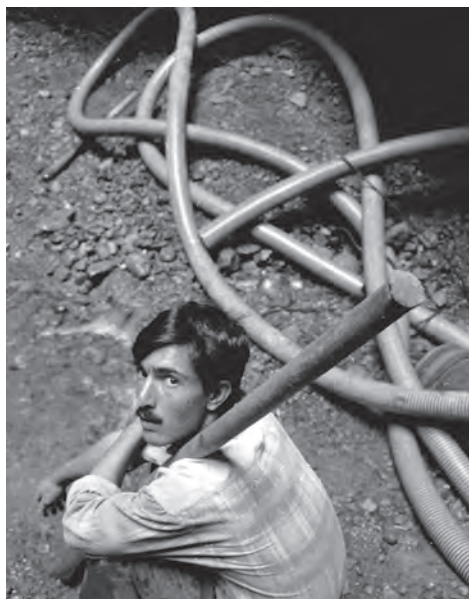
عکس ۱۲۶

عکس ۱۲۸

عکس ۱۲۹

عکس ۱۲۵

عکس ۱۲۷

آیا تفاوتی در استفاده از نور طبیعی و نور مصنوعی در عکس‌ها وجود دارد؟

به آرشیو عکس‌های خود مراجعه کنید، ۵ عکس که آنها را با نور طبیعی گرفته‌اید و ۵ عکس که با نور مصنوعی گرفته شده است را انتخاب و با خود به کلاس بیاورید و درباره تفاوت‌های آنها صحبت کنید.

فعالیت
کارگاهی

۱- شدت نور (Intensity)

عکس‌های ۱۳۰ و ۱۳۱ را نگاه کنید. به نظر شما چه عاملی سبب شده عکس‌ها با این کیفیت نوری ثبت شوند؟ شدت نور به میزان قدرت روشنایی منبع نور که به یک موضوع می‌تابد گفته می‌شود.

با سنجش دقیق شدت نور و تنظیم آن در زمان عکاسی می‌توان عکسی با نوردهی متعادل (نرمال) ثبت کرد (عکس‌های ۱۳۲ تا ۱۳۴)

عکس ۱۳۱- نور ضعیف

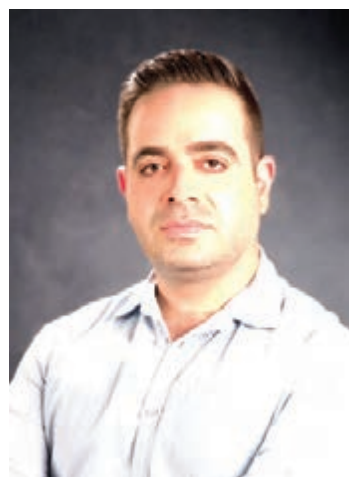
عکس ۱۳۰- نور شدید

عکس ۱۳۴- نور با شدت کم

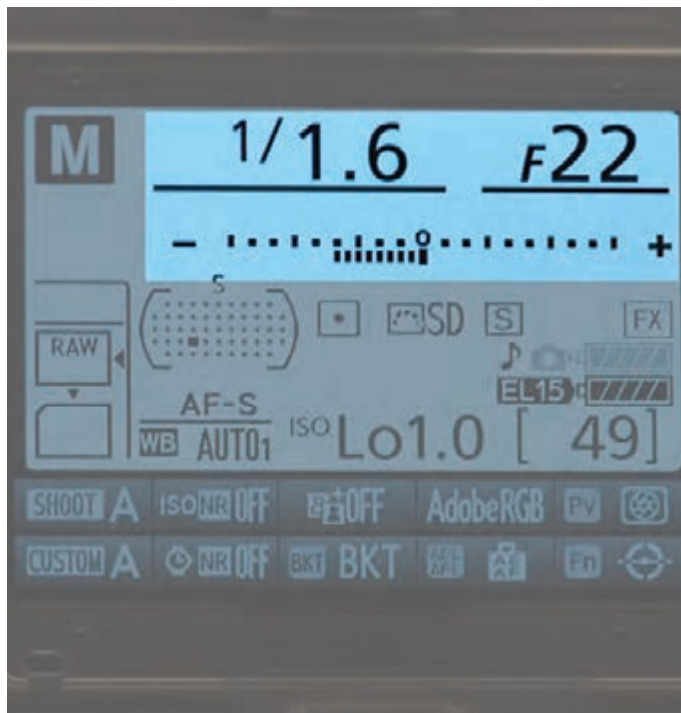

عکس ۱۳۳- نور متعادل (نرمال)

عکس ۱۳۲- نور با شدت زیاد

برای سنجش شدت نور از وسیله‌ای به نام نورسنج استفاده می‌شود. چند نوع نورسنج می‌شناسید؟ آیا این ابزار، برای سنجش نور فلاش هم مناسب است؟ در عکس‌های ۱۳۵ تا ۱۳۷ انواع نورسنج‌ها را مشاهده می‌کنید.

عکس ۱۳۷- شاخص نورسنج TTL دوربین عکاسی

عکس ۱۳۵- نورسنج دستی عقربه‌ای

عکس ۱۳۶- نورسنج دستی دیجیتال

نورسنج‌ها در سنجش دقیق نور به عکاس کمک می‌کنند؛ از این اطلاعات می‌توان برای «کنترل» شدت نور هم از طریق دوربین، هم از طریق «بخش کنترل پنل» منبع نور اقدام کرد (عکس‌های ۱۳۸ و ۱۳۹).

عکس ۱۳۹- صفحه کنترل پنل فلاش دیمردار

عکس ۱۳۸- صفحه کنترل پنل فلاش دیجیتال

مکان‌هایی را با شدت نور مختلف انتخاب، سپس نورسنجی و عکاسی کنید. نتیجه را در کلاس با دوستان خود به اشتراک بگذارید.

جست و جو کنید

۲- رنگ نور

آیا تاکنون به نورهای مختلف توجه کرده‌اید؟ آیا رنگ نور خورشید با نور لامپ‌های مختلف یکی است؟ آیا رنگ نور خورشید در ساعات مختلف روز ثابت است؟ به عکس‌های ۱۴۰ تا ۱۴۲ نگاه کنید. چه تفاوت‌هایی در این عکس‌ها وجود دارد؟

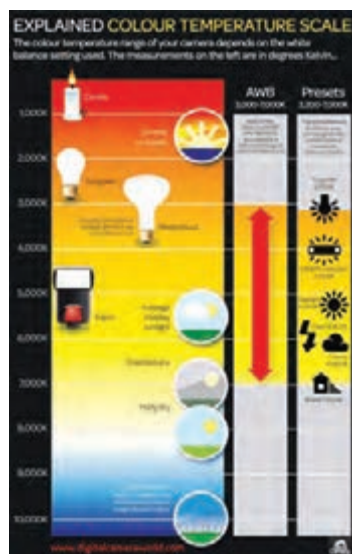
عکس ۱۴۲

عکس ۱۴۱

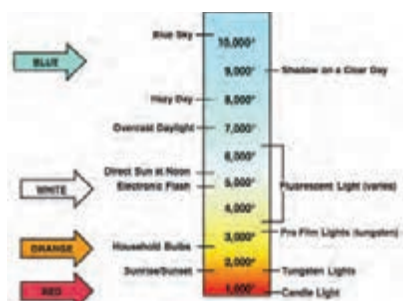
عکس ۱۴۰

عکس ۱۴۳

در عکاسی نقش رنگ نور در ثبت صحیح رنگ اجسام از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

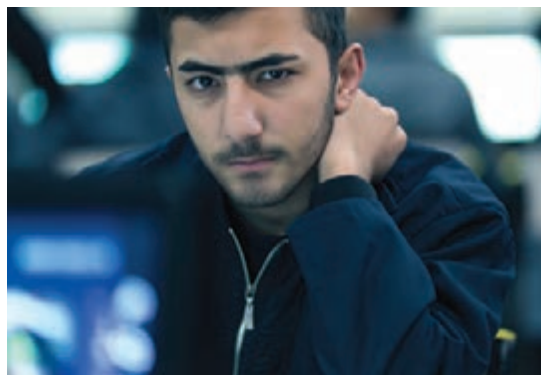
این یعنی رنگ اجسام صرفاً در زیر نور سفید به صورت صحیح در عکس ثبت می‌شود. برای اندازه‌گیری رنگ نور از اصطلاح دمای رنگ استفاده می‌شود که واحد سنجش آن کلوین (K) نام دارد. در عکس ۱۴۲ درجه کلوین برخی از نورهای مورد استفاده در عکاسی را مشاهده می‌کنید. همان‌طور که مشاهده می‌کنید با افزایش درجه کلوین نور به سمت طیف آبی متمایل می‌شود و با کاهش درجه کلوین، نور به سمت طیف زرد متمایل می‌شود.

Icon	White Balance Option	Description
	Auto	The camera automatically sets the white balance based on lighting conditions.
	Daylight	Use this option for photographing bright sunlight scenes.
	Cloudy	Use this option when you're taking pictures on a cloudy day.
	Tungsten	Use this option when photographing a subject lit with tungsten and bulb-type B fluorescent lighting.
	Fluorescent	Use this option when photographing a subject under fluorescent lighting.
	Flash	Use this option when lighting your subject with a flash.

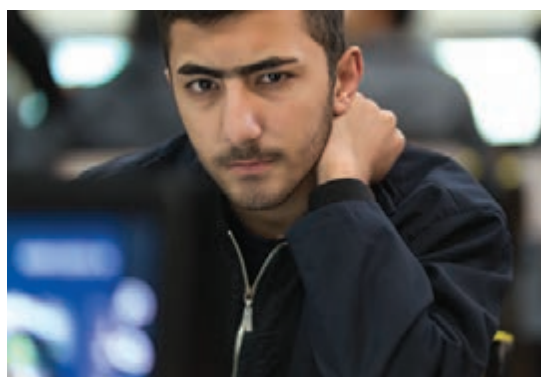

عکس ۱۴۴

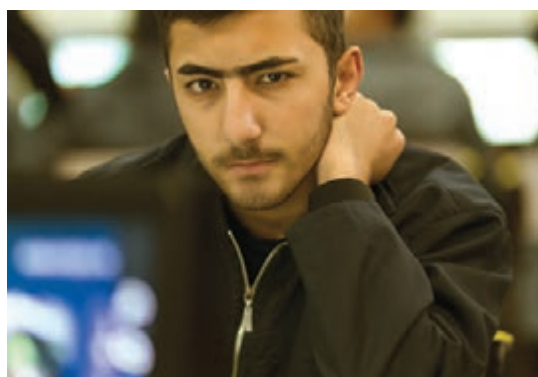

عکس ۱۴۵

در دوربین‌های دیجیتال، قابلیت به نام **وایت بالانس** یا تراز سفیدی وجود دارد که مسئولیت کنترل رنگ و ثبت عکس با رنگ‌های واقعی در شرایط متفاوت نور را دارد (عکس‌های ۱۴۵ تا ۱۴۷).

عکس ۱۴۷

عکس ۱۴۶

عکس ۱۴۸

به عکس‌های ۱۴۸ و ۱۴۹ نگاه کنید. از این ابزارها هم برای سنجش یا اصلاح کلوین نور در عکاسی استفاده می‌شود.

با کدام یک از این ابزارها آشنایی دارید؟ عکس ۱۴۸ کلوین متر را نشان می‌دهد که وظیفه آن سنجش کلوین نور به صورت مجزا از دوربین عکاسی است.

عکس ۱۴۹ انواع کارت‌های رنگی یا کالر چارت‌ها هستند که وظیفه آنها کمک به اصلاح کلوین نور در نرم‌افزار هنگام استفاده از فایل‌های RAW است.

عکس ۱۴۹

یک عکس پرتره انتخاب کنید و فایل RAW آن را در محیط CAMERA RAW باز کنید. از طریق قسمت اصلاح کلوین، کلوین عکس را تصحیح کرده و یک خروجی از آن بگیرید. فایل خود را به کلاس بیاورید و با فایل های هم کلاسی های خود مقایسه کنید.

۳- کیفیت های بصری نور (Quality)

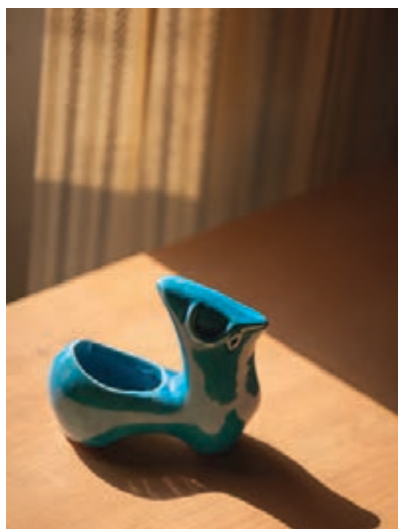

عکس ۱۵۱- نور هارد

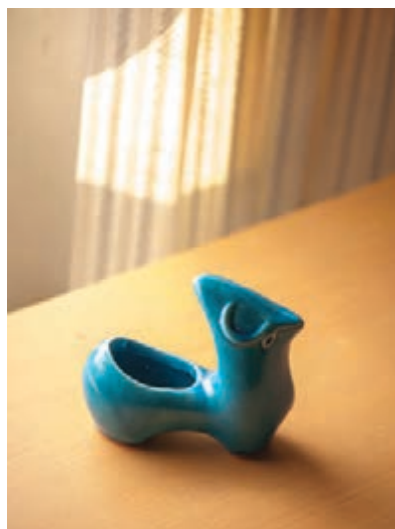

عکس ۱۵۰- نور سافت

آیا تاکنون به نور خورشید که از پشت شیشه پنجره و پرده به داخل اتاق می تابد دقت کرده اید؟ تأثیر آن بر روی اشیا و سایه های آنها چگونه است؟
تفاوت آن با زمانی که پنجره باز است و نور بدون واسطه به داخل اتاق می تابد چیست؟ (عکس های ۱۵۲ و ۱۵۳)

عکس ۱۵۳- تابش نور بدون واسطه از پنجره

عکس ۱۵۲- تابش نور با واسطه (پرده) از پنجره

در عکس‌های ۱۵۴ و ۱۵۵ می‌توانید تأثیر کیفیت‌های متفاوت نور را ببینید. همان‌طور که در این عکس‌ها ملاحظه کردید، کیفیت نور در نورپردازی به دو دسته نور سخت (Hard Light) با مرز مشخص سایه و روشنایی و نور نرم (Soft Light) با مرز نامشخص بین سایه و روشنایی تقسیم می‌شود (تصویر ۱۵۶).

عکس ۱۵۵

عکس ۱۵۴

آیا می‌توانید با توجه به دو عکس ۱۵۷ و ۱۵۸ نوع کیفیت نور استفاده شده در آنها را مشخص کنید؟

تصویر ۱۵۶

عکس ۱۵۸

عکس ۱۵۷

محدود بودن یا گسترده بودن منبع نور بر کیفیت نور تأثیرگذار است. هرچه منبع نور گسترده‌تر باشد نور نرم‌تر می‌شود.

نکته

فعالیت
کارگاهی

با کمک گرفتن از هنرآموز، عکس‌هایی با نور نرم و سخت تهیه کنید. عکس‌ها را به کارگاه بیاورید و درباره آنها گفت و گو کنید.

ابزارشناسی نورپردازی

عکس ۱۵۹

آیا تاکنون استودیوهای متفاوت عکاسی را دیده‌اید؟ تفاوت آنها در چیست؟

فعالیت
کارگاهی

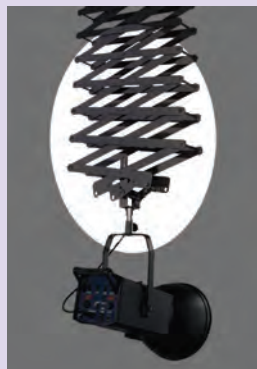
به عکس‌های ۱ تا ۱۱ نگاه کنید، نام و کاربرد ابزارهایی را که در شکل آمده در زیر آنها بنویسید.

۱-

۴-

۳-

۲-

۶

۵

۹

۷

۸

۱۱

۱۰

عکس ۱۶۱

عکس ۱۶۰

نورهای استودیویی

نورهایی که در استودیو عکاسی استفاده می‌شود را می‌توان به دودسته نورهای ممتد و نورهای لحظه‌ای (فلاش‌ها) تقسیم‌بندی کرد (عکس‌های ۱۶۰ تا ۱۶۳).

عکس ۱۶۳- منبع نور ممتد «LED»

عکس ۱۶۲- منبع نور لحظه‌ای «فلاش»

عکس ۱۶۴

عکس ۱۶۵

عکس ۱۶۶

به عکس‌ها نگاه کنید.
تفاوت‌ها و شباهت‌های آنها را بیان کنید.
(عکس‌های ۱۶۴ تا ۱۶۶)
تفاوت‌ها:

.....
.....
.....
.....
.....
.....

شباهت‌ها:

.....
.....
.....
.....
.....
.....

فلاش‌های استودیویی

فلاش‌های استودیویی که منبع نور مصنوعی با شدت بالا و زمان تابش کوتاه است و برای نورپردازی کنترل شده، استفاده می‌شود. مهم‌ترین تفاوت فلاش‌های استودیویی در نوع منبع انرژی آن و مقدار قدرت خروجی نور آنهاست که با واحد ژول (وات بر ثانیه) سنجیده می‌شود. این فلاش‌ها از نظر منبع تغذیه به دو دسته اتصال به برق و امکان اتصال به باتری ساخته می‌شود. از نظر قدرت فلاش‌ها هم هرچه مقدار ژول آنها بیشتر باشد قدرت فلاش بالاتر است.

ابزارهای اصلاح نور (Light modifier)

کاسه‌ها

این ابزارها برای جهت دادن به نور استفاده می‌شود و از پراکندگی پرتوهای نور جلوگیری می‌کند. یکی از تفاوت‌های انواع این ابزار، تنوع در قطر دهانه کاسه‌ها است.

عکس ۱۶۸- تصویر چند کاسه

عکس ۱۶۷

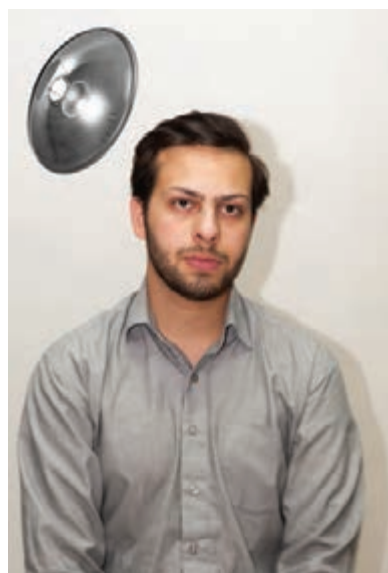
کاسه‌ها نورهایی با سایه‌های شدید تولید می‌کنند (عکس‌های ۱۶۹ و ۱۷۰).

با کمک هنرآموز خود در استودیو از کاسه‌های نورپردازی استفاده و عکاسی کنید.

فعالیت
کارگاهی

عکس ۱۷۰- تأثیر استفاده از کاسه استاندارد بر روی مدل

عکس ۱۶۹- تأثیر استفاده از کاسه پهن یا دیفیوزر
با نام تجاری (Beauty Dish) بر روی مدل

بارندُر (Barn Door)

این ابزار بر روی کاسه نصب می‌شود و امکان تغییر دادن و کنترل محدوده روشنایی نور را فراهم می‌کند (عکس ۱۷۱). همچنین بارندُر قابلیت نصب فیلترهای رنگی و غیررنگی را دارد (عکس ۱۷۲).

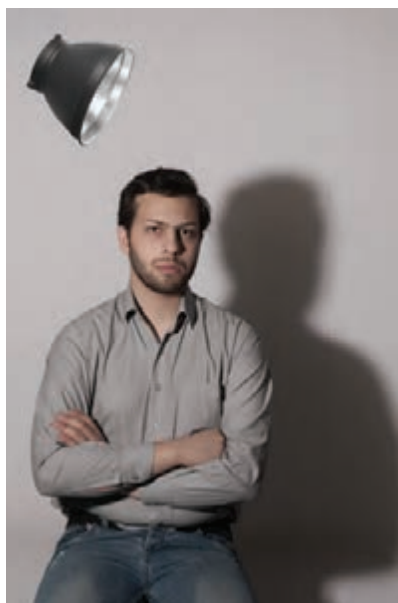

عکس ۱۷۲- تصویر بارندُر، فیلتر رنگی و فیلتر لانه زنبوری

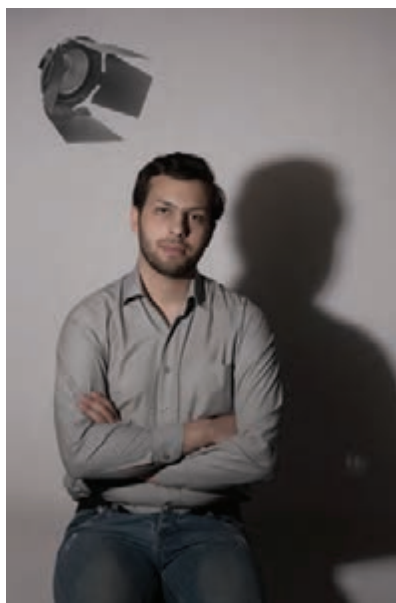

عکس ۱۷۱- تصویر بارندُر نصب شده بر روی منبع نور

در تصاویر ۱۷۳ و ۱۷۴ تأثیر استفاده از بارندُر را بر روی سوژه می‌بینید.

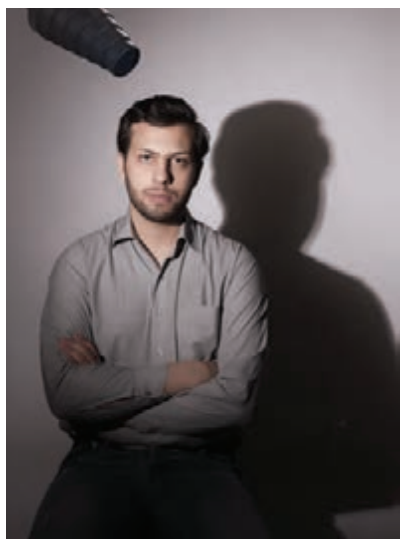
عکس ۱۷۴- تأثیر استفاده از کاسه روی مدل

عکس ۱۷۳- تأثیر استفاده از بارندُر روی مدل

سوژه عکاسی خود را در کنار پس‌زمینه قرار دهید و نور را به گونه‌ای به او بتابانید که سایه سوژه بر روی پس‌زمینه، در کادر عکس شما قابل رؤیت باشد. اکنون به وسیله بارن‌در نصب شده بر روی کاسه و تغییر دادن جهت نور، عکس‌هایی تهیه و نتیجه را با هم مقایسه کنید.

عکس ۱۷۶- تأثیر استفاده از اسنوت بر روی مدل

خرطومی یا اسنوت Snoot

از این وسیله برای جمع کردن و محدود کردن پرتوهای نوری استفاده می‌شود (عکس‌های ۱۷۵ و ۱۷۶).

عکس ۱۷۵

اسپات Spot

این ابزار به دلیل وجود عدسی بر روی خود سبب تمرکز نور روی سوژه می‌شود (عکس ۱۷۷).

عکس ۱۷۷- تأثیر بصری نور اسپات

برخی دیگر از انواع کاسه‌ها (عکس‌های ۱۷۸ تا ۱۸۰).

عکس ۱۸۰- کاسه استاندارد

عکس ۱۷۹- کاسه چتر

عکس ۱۷۸- کاسه یک‌گراند

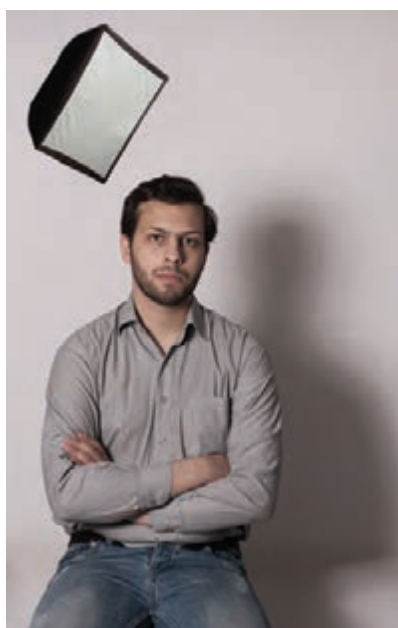
- ۱ با هنرآموز خود هر کدام از ابزارهای فوق را بر روی منبع نور نصب و عکاسی کنید.
- ۲ عکس‌ها را با هم مقایسه و درباره نتیجه آن با هم کلاسی‌های خود گفت‌وگو کنید.

فعالیت
کارگاهی

نرم‌کننده‌های نور

نرم‌کننده‌ها ابزارهایی هستند که بر روی کیفیت بصری نور تأثیر می‌گذارند، به گونه‌ای که کیفیت نور را از سخت به نرم تبدیل می‌کنند و در اندازه‌های مختلف در بازار عرضه می‌شوند (عکس‌های ۱۸۱ و ۱۸۲).

عکس ۱۸۲- تأثیر استفاده از سافت باکس بر روی مدل

عکس ۱۸۱- تصویر انواع سافت باکس

به عکس‌های ۱۸۳ و ۱۸۴ نگاه کنید.

عکس ۱۸۴ - سافت باکس

عکس ۱۸۳ - اکتا باکس

تفاوت اکتا باکس و سافت باکس در ظاهر آنها و در نوع انعکاسی است که ایجاد می‌کنند (عکس‌های ۱۸۵ و ۱۸۶).

عکس ۱۸۶ - عکس گرفته شده با سافت باکس

عکس ۱۸۵ - عکس گرفته شده با اکتا باکس

در کارگاه خود با کمک هنرآموز تصاویری با نرم‌کننده‌های مختلف تهیه و درباره نتیجه آن با هم گفت و گو کنید.

فعالیت
کارگاهی

عکس ۱۸۷- رفلکتور

بازتاباننده (Reflector)

از انعکاس دهنده برای پر کردن سایه‌ها در نورپردازی استفاده می‌شود که هم در استودیو و هم در فضای باز قابل استفاده است. این ابزار در اندازه‌های متنوع با بازتاب رنگ‌های متفاوت تولید می‌شود (عکس‌های ۱۸۷ و ۱۸۸).

عکس ۱۸۹- عکاسی بدون استفاده از بازتاباننده

عکس ۱۸۸- عکاسی با استفاده از بازتاباننده

چترها

چترها ابزاری هستند که برخی از آنها در دسته انعکاس دهنده‌ها و نوعی از آنها در دسته نرم‌کننده‌ها قرار می‌گیرد.

عکس ۱۹۰- چتر انعکاس دهنده عکس ۱۹۱- چتر نرم‌کننده

از چترهای انعکاسی بیشتر برای گسترده کردن نور استفاده می شود.

عکس ۱۹۲- عکاسی با استفاده از چتر انعکاسی

تصویر ۱۹۳- طراحی عملکرد چتر انعکاسی

توجه

از چترهای نرم کننده بیشتر برای نرم کردن جنس نور استفاده می شود.

عکس ۱۹۴- عکاسی با استفاده از چتر نرم کننده

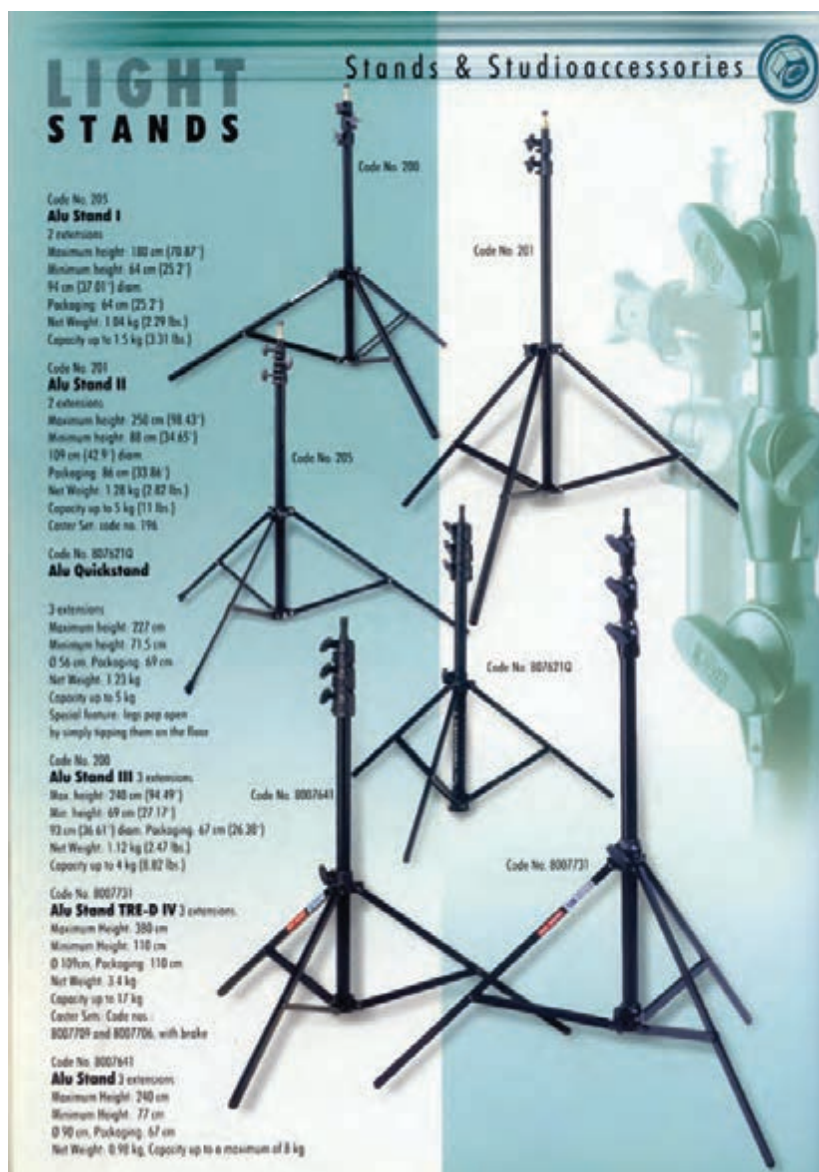
تصویر ۱۹۵- طراحی عملکرد چتر نرم کننده

پایه‌ها

پایه‌ها در استودیو وسیله‌های مناسبی برای نگهداری ابزارهای عکاسی و نورپردازی هستند. در تصویر ۱۹۶ برخی از پایه‌هایی که در فضای استودیو استفاده می‌شود آورده شده است. پایه‌ها در استودیو به دو دسته تقسیم می‌شوند:

۱- پایه‌ها و نگهدارنده‌های نور

۲- پایه‌های دوربین عکاسی

عکس ۱۹۸

عکس ۱۹۷

پایه‌ها و نگهدارنده‌های نور عبارت‌اند از:
۱- پایه نور: ابزاری ساده برای نگه داشتن نورهای استودیویی که تنوع آنها عموماً در ارتفاع آنها است (عکس‌های ۱۹۷ و ۱۹۸).

- ۲- بوم:** از این ابزار برای نورپردازی سوژه از بالا، بدون حضور پایه در کادر عکاسی استفاده می‌شود (عکس ۱۹۹).
۳- بازویی: از این ابزار برای اتصال نور به دیوار یا ستون استفاده می‌شود (عکس ۲۰۰).
۴- پانتوگراف: از این ابزار برای اتصال نورها به سقف استودیو استفاده می‌شود (عکس ۲۰۱).

عکس ۲۰۱- پانتوگراف

عکس ۲۰۰- بازویی

عکس ۱۹۹- بوم

استفاده از پایه‌هایی مثل پانتوگراف و بازویی به خلوت شدن فضای استودیو کمک می‌کند و به دلیل اتصال نورها به سقف مانع ضربه خوردن آنها می‌شود.

توجه

پایه‌های دوربین عکاسی

۱- **پایه صلیبی:** این پایه‌ها بسیار سنگین هستند و صرفاً در داخل استودیو استفاده می‌شوند (عکس ۲۰۲). به دلیل سنگین بودن، امکان افتادن آنها و ضربه خوردن دوربین عکاسی بسیار کم است. تغییر ارتفاع در این سه پایه‌ها به سرعت انجام می‌شود.

۲- **سه پایه دوربین:** از ویژگی‌های این پایه، قابلیت حمل و نقل است. درحالی‌که تغییر ارتفاع آن نسبت به پایه صلیبی زمان‌بر است (عکس ۲۰۳).

عکس ۲۰۳- سه پایه دوربین

عکس ۲۰۲- سه پایه صلیبی

ابزارهای اتصال فلاش‌ها به دوربین عکاسی

سیم سینکرون و تریگر از ابزارهای اتصال دوربین عکاسی به فلاش استودیویی هستند (عکس‌های ۲۰۴ تا ۲۰۶).

عکس ۲۰۶- تریگر مدل باتری دار

عکس ۲۰۵- تریگر مدل برقی

عکس ۲۰۴- سیم سینکرون که در حال حاضر کاربرد کمی دارد

عکس ۲۰۷

تریگر (Trigger)

این ابزار وسیله‌ای است که امکان اتصال دوربین با فلاش استودیویی را فراهم می‌کند (عکس ۲۰۷). در عکس‌های ۲۰۸ تا ۲۱۱ چگونگی نصب این ابزار روی دوربین و فلاش را ملاحظه می‌کنید.

عکس ۲۰۹- اتصال ریموت فرستنده به دوربین

عکس ۲۰۸- اتصال گیرنده تریگر به برق در مدل های برقی

عکس ۲۱۱- اتصال کابل گیرنده به فلاش

عکس ۲۱۰- اتصال سیم سینکرون تریگر به فلاش

توجه

در برخی از فلاش‌های استودیویی جدید بخش گیرنده تریگر به داخل بدنه فلاش منتقل شده است.

عکس ۲۱۲- پایان مرحله اتصال

بعضی از تریگرها دارای کانال‌های متفاوتی هستند که از اختلال هم‌زمان چند تریگر، در فضای استودیو جلوگیری می‌کنند. این کانال‌ها باید درگیرنده و فرستنده تریگر به صورت یکسان تنظیم شوند (عکس ۲۱۳).

عکس ۲۱۳

از چشم الکترونیک یا سنسورهای حساس به نوری که بر روی فلاش‌ها قرار گرفته است، برای اتصال بین فلاش‌ها استفاده می‌شود و برای همین اتصال تنها یکی از فلاش‌ها به دوربین کافی است (عکس ۲۱۴).

عکس ۲۱۴

توجه

۱ بهتر است مهم‌ترین و قوی‌ترین منبع نور را برای نور اصلی و اتصال آن به دوربین انتخاب کنید، زیرا نور قوی آن سبب تحریک سنسور در دیگر فلاش‌ها خواهد شد.
۲ در صورتی که یک یا چند فلاش هم‌زمان تخلیه نمی‌شوند، با اندکی جابه‌جا کردن نورها، سنسورها را در مسیر نور اصلی قرار دهید.

عوامل دیگری که در عکاسی پرتره تأثیرگذار است

به عکس‌های زیر نگاه کنید (عکس‌های ۲۱۵ تا ۲۱۸).

عکس ۲۱۶

عکس ۲۱۵

عکس ۲۱۸

عکس ۲۱۷

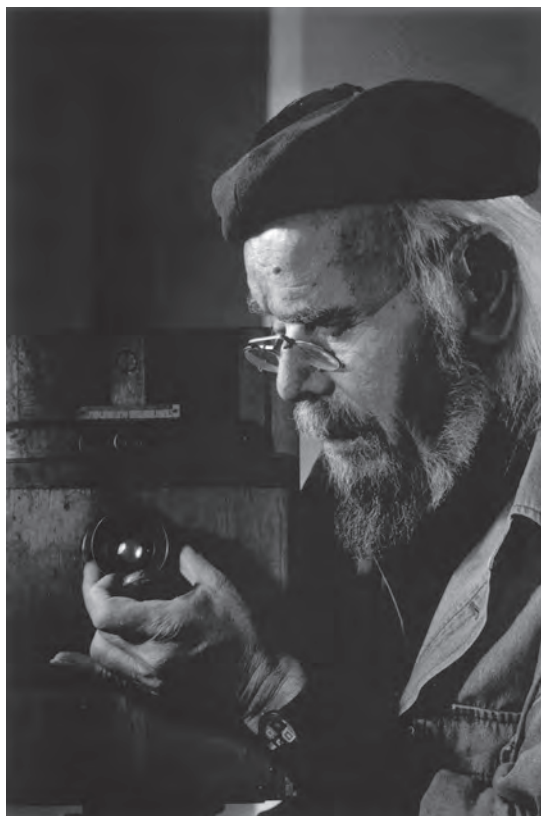
دقت کنید تنوع در ترکیب‌بندی، توجه به جزئیات و نوع نورپردازی هر یک از عکس‌ها سبب پدید آمدن پرتره‌های زیبا و متفاوتی شده است.

به پرتره ۲۱۷ نگاه کنید. انتخاب لنز در بیان هدف عکس، نقش بسزایی دارد.

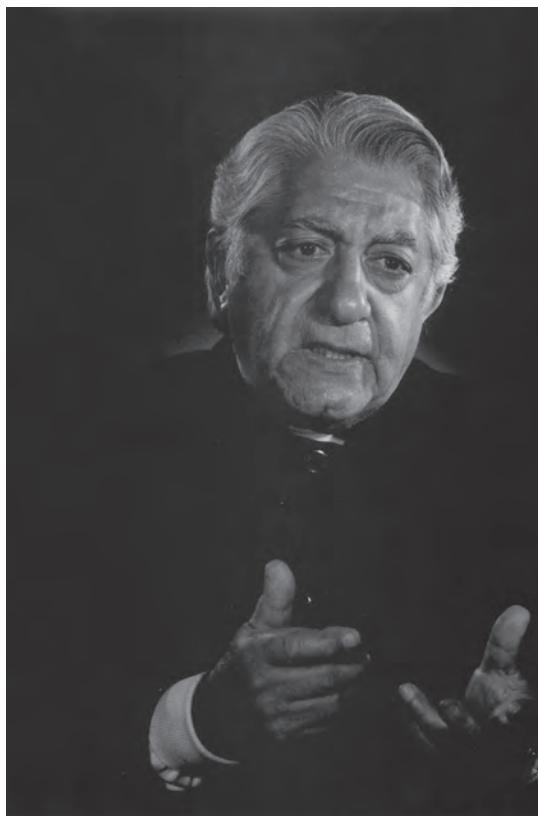
در عکس ۲۱۸ نوع انتخاب زاویه دید عکس، در تأثیرگذاری پرتره مؤثر بوده است.

در عکس ۲۱۹ تأکید عکاس با نورپردازی بر روی موضوع، پدیدآورنده تصویری زیبا و متفاوت شده است.

دقت در جزئیات و توجه به ترکیب‌بندی عناصر بصری در یک پرتره، می‌تواند به هرچه بهتر شدن پرتره کمک کند (عکس ۲۲۰).

عکس ۲۲۰

عکس ۲۱۹

با توجه به مطالب فوق عکس‌هایی را از تارنماهای تخصصی عکاسی جمع‌آوری کنید. عکس‌ها را با خود به کارگاه بیاورید و درباره آن صحبت کنید.

فعالیت
کارگاهی

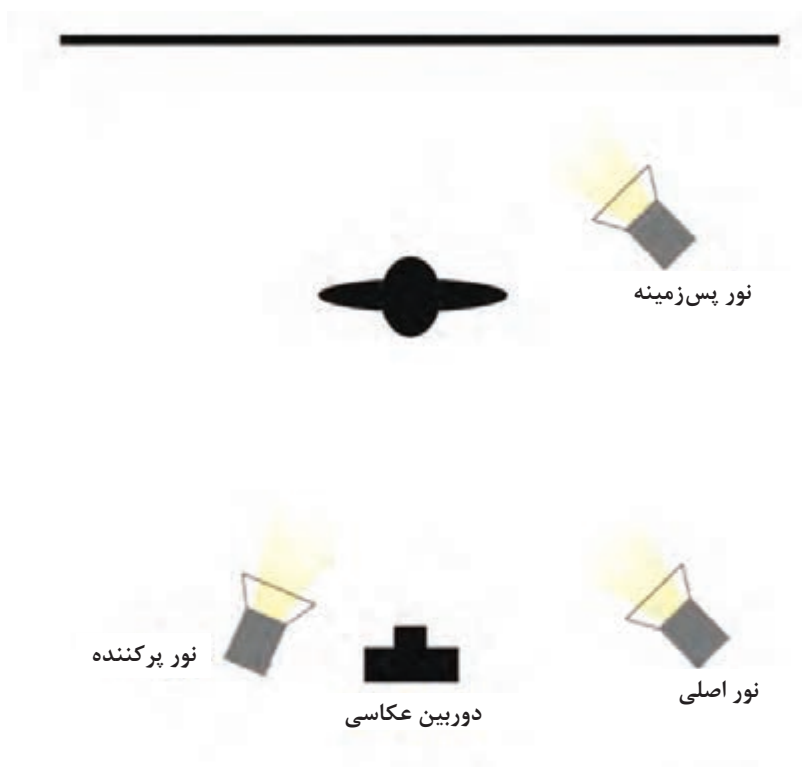

نورپردازی

برای شروع نورپردازی، نخست باید جایگاه و نقش هر کدام از نورها را که در هنگام نورپردازی استفاده می‌شوند مشخص کنید (تصویر ۲۲۱).

این نقش‌ها عبارت‌اند از:

نور اصلی (Key Light): نور اصلی وظیفه روشن کردن موضوع را برعهده دارد.
نور پرکننده (Fill Light): نور پرکننده برای کمک به نور اصلی و پرکردن سایه‌ها استفاده می‌شود.
نور پس زمینه (Background Light): این نور برای روشن کردن پس زمینه استفاده می‌شود.

تصویر ۲۲۱

در این قسمت برخی از روش‌های متداول نورپردازی در عکاسی چهره را به شما معرفی می‌کنیم.

۱- نور متقارن

در این شیوه، دو منبع نوری به صورت مایل به چهره فرد تابیده می‌شود و هرکدام از نورها، سایه به وجود آمده از یکدیگر را خنثی می‌کنند و به دلیل نبود سایه، چهره حالت تخت و بدون بُعد پیدا می‌کند. از این شیوه بیشتر در عکاسی پرسنلی استفاده می‌شود (عکس ۲۲۲).

عکس ۲۲۲

با توجه به شیوه نورپردازی متقارن، عکس‌هایی از هم کلاسی‌های خود در کارگاه هنرستان تهیه کنید.

فعالیت
کارگاهی

۲- نور نیم‌کننده (Split Lighting)

در این نوع نورپردازی، یک جهت چهره به وسیله یک منبع نوری روشن می‌شود و سمت دیگر چهره، سایه تشکیل می‌شود (عکس ۲۲۵)

Split Lighting

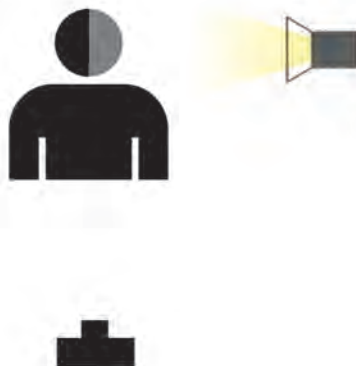

جهت نور:

به صورت جانبی از کنار به سوژه می‌تابد.

Split Lighting

زاویه منبع نور: هم‌سطح با سر سوژه

عکس ۲۲۵

- ۱ با مراجعه به منابع چاپی و تارنمای تخصصی عکاسی نمونه عکس‌هایی که با نور نیم‌کننده تهیه شده را جمع‌آوری کنید و با خود به کلاس آورده و درباره آنها با یکدیگر گفت‌وگو کنید.
- ۲ با راهنمایی هنرآموز خود روش نورپردازی نیم‌کننده را در کلاس اجرا و عکاسی کنید.

فعالیت
کارگاهی

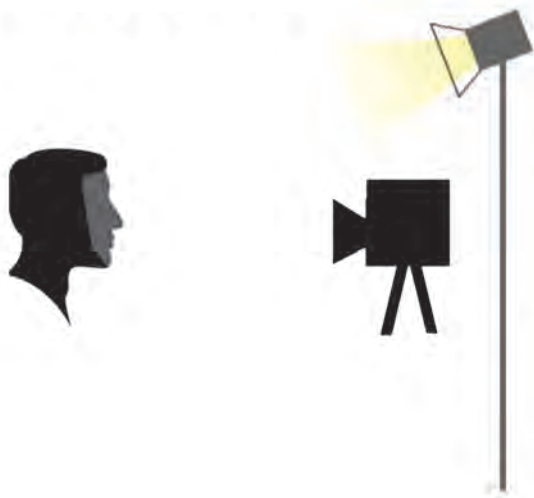

۳- نور پروانه‌ای (Butterfly Lighting)

در این نوع نورپردازی، یک منبع نور از پشت دوربین عکاسی به صورت مستقیم با ارتفاعی که سبب پدید آمدن سایه نوک بینی بر روی پشت لب شود، تنظیم کنید. دقت کنید که سایه بینی نباید به لب‌ها برسد (عکس ۲۲۶).

Butterfly Lighting

زاویه منبع نور: ارتفاع از بالا با زاویه ۲۰ تا ۳۰ درجه

Butterfly Lighting

جهت نور: از روبه‌رو نسبت به
چهره سوژه

عکس ۲۲۶

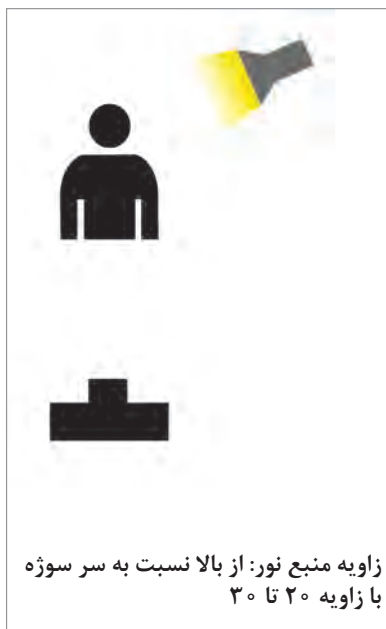
با انتخاب چند چهره متفاوت، اقدام به عکاسی پرتره با نورپردازی پروانه‌ای کنید و نتیجه را به کارگاه بیاورید و با هم مقایسه کنید.

فعالیت
کارگاهی

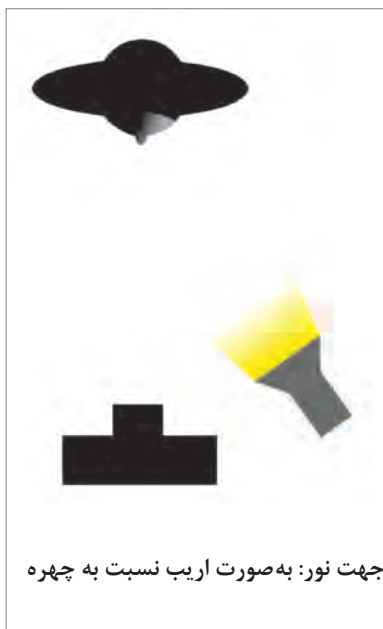

۴- نور حلقه ای (Loop Lighting)

در این نوع نورپردازی، یک منبع نوری به صورت مایل با اندکی ارتفاع نسبت به سر مدل، به صورت او تابیده می‌شود به شکلی که سایه نوک بینی به سمت مخالف جهت نور متمایل شود و تشکیل یک دایره کوچک را بدهد (عکس ۲۲۷).

زاویه منبع نور: از بالا نسبت به سر سوژه
با زاویه ۲۰ تا ۳۰

جهت نور: به صورت اریب نسبت به چهره

عکس ۲۲۷

با استفاده از نور سخت و نور نرم دو پرتره با نورپردازی حلقه ای تهیه و نتیجه را در کلاس با همدیگر مقایسه کنید.

فعالیت
کارگاهی

Rembrandt Lighting

جهت نور: به صورت اریب نسبت به چهره سوژه

۵- نور رامبراند (Rembrandt Lighting)

این نور که اولین بار توسط نقاشی به همین نام در کارهایش استفاده شد، یکی از معروفترین نورپردازی‌های پرتره است که عبارت است از یک نور اُریب با ارتفاع ۴۵ تا ۷۰ درجه که در آن به‌غیر از روشن شدن نیمی از صورت، مثلثی از نور روی گونهٔ مخالف جهت نور شکل می‌گیرد (عکس ۲۲۸).

Rembrandt Lighting

زاویه منبع نور: از بالا با ارتفاع ۴۵ تا ۷۰ ثانیه

عکس ۲۲۸

دو پرتره با نور رامبراند عکاسی کنید که در یکی از آنها از نور نرم و در دیگری از نور سخت به عنوان نور اصلی استفاده شده باشد.

فعالیت
کارگاهی

۶- نور گسترده (Broad Lighting)

در این روش نورپردازی، سر مدل از حالت روبه‌روی دوربین به یک سمت به‌گونه‌ای می‌چرخد که قسمت بیشتری از چهره در مقابل نور قرار می‌گیرد (عکس ۲۲۹).

عکس ۲۲۹

دو مدل با صورت‌های کشیده و گرد انتخاب کنید. هر دو نفر را با نور گسترده عکاسی و نتیجه را در کارگاه با هم مقایسه کنید.

فعالیت
کارگاهی

۷- نور باریک (Short Lighting)

در نورپردازی باریک برخلاف نور گسترده، آن قسمت از چهره که به سمت دوربین چرخیده است (سمت گسترده) در سایه قرار می‌گیرد (عکس ۲۳۰).

عکس ۲۳۰

۸- نور مو

برای حجم بخشیدن به موهای مدل و جدا کردن آن از پس زمینه باید از منبع نوری مجزایی استفاده شود. خصوصاً برای موهای تیره در پس زمینه تیره، که عدم استفاده از منبع نوری مجزا امکان تفکیک موهای مدل از پس زمینه را دشوار می‌کند.

برای انجام این امر از یک منبع نوری به همراه کاسه استاندارد و بارندُر استفاده می‌شود که در حالت اریب از پشت با ارتفاع از بالا به سر مدل می‌تابد.

تصویر ۲۳۱

عکس ۲۳۳- پرتره با نور مو

عکس ۲۳۲- پرتره بدون نور مو

البته لازم به ذکر است که برای پرکردن سایه‌ها در تمامی شیوه‌های مختلف نورپردازی می‌توانید از انعکاس‌دهنده یا منابع نوری بسته به نیاز نوری پرتره خود استفاده کنید.

از یک فرد به وسیله نور گسترده و باریک عکس پرتره تهیه کنید و نتیجه را در کلاس با هم مقایسه کنید.

توجه

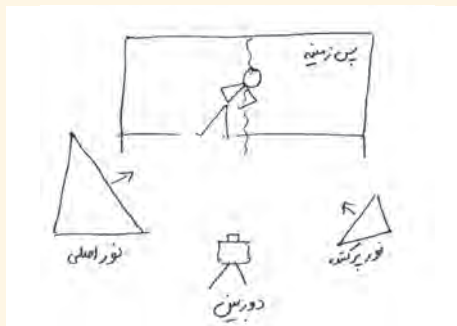
فعالیت
کارگاهی

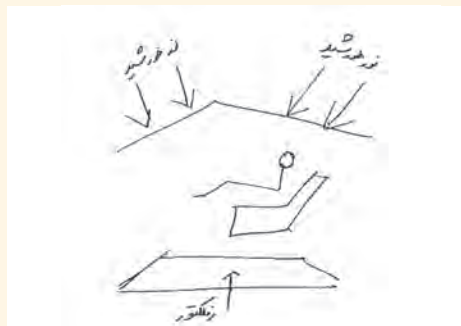
توجه

برای شروع به کار بهتر است که قبل از عکاسی، با توجه به موضوع و کاربرد پرتره، طرحی از محل قرارگیری نورها، حالت مدل، کادربندی و حتی عناصر لازم برای عکاسی تهیه کنید. لازم به ذکر است که این طرح می‌تواند با خطوطی بسیار ساده طراحی شود.

تصویر ۲۳۵

تصویر ۲۳۴

استفاده از چنین طرح‌هایی به شما کمک می‌کند ایده‌ای از پیش تعیین شده برای حالت‌دهی به مدل و نورپردازی داشته باشید و در کوتاه‌ترین زمان به نتیجه مطلوب برسید.

شروع به کار در استودیو

آیا با فضای استودیو آشنایی دارید؟

فضای یک استودیوی استاندارد برای پرتره در چه ابعادی است؟

اندازه یک استودیو نسبت به شرایط و نوع کاری که در آن انجام می‌شود، متفاوت است. بنابراین استودیویی که در آن عکاسی پرتره انجام می‌شود می‌تواند در ابعاد متوسط طراحی و تجهیز شود. قبلاً با این فضا در عکاسی پرسنلی آشنا شده و با ابزار و تجهیزات موجود در آن کار کرده‌اید (عکس‌های ۲۳۶ و ۲۳۷).

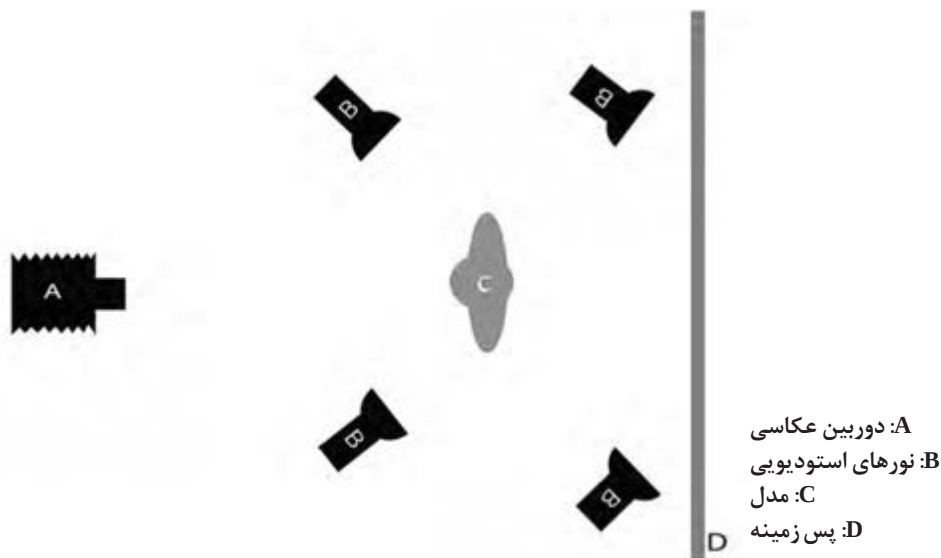

عکس ۲۳۷

عکس ۲۳۶

در شکل زیر طرح یک استودیوی پرتره و محل قرارگیری ابزار موجود در استودیو را می‌بینید (تصویر ۲۳۸).

تصویر ۲۳۸

تنظیم دوربین

به یاد داشته باشید که همیشه قبل از شروع به نورپردازی و گرفتن عکس، تنظیمات دوربین چک شود.

نقش ISO در عکس پرتره

به دلیل قابل کنترل بودن نور در استودیو، بهتر است که همیشه از اعداد پایین ISO برای عکاسی پرتره استفاده شود؛ این امر سبب می شود که تصویر شما از کیفیت بالایی برخوردار باشد (عکس های ۲۳۹ و ۲۴۰).

انتخاب سرعت شاتر

در عکاسی با فلاش، سرعت شاتر متناسب با سرعت سنکرون (همزمانی فلاش) دوربین شما انتخاب می شود. که در دوربین ها معمولاً $\frac{1}{125}$ تا $\frac{1}{250}$ ثانیه است.

عکس ۲۴۰- ایزو پایین

عکس ۲۳۹- ایزو بالا

استفاده از فرمت RAW

توصیه می شود برای بهتر شدن نتیجه عکاسی از فایل RAW استفاده شود. عکس را با فایل RAW ثبت و به فضای نرم افزار مثل فتوشاپ یا لایت روم منتقل و ویرایش لازم را بر روی آن انجام دهید (عکس های ۲۴۱ و ۲۴۲).

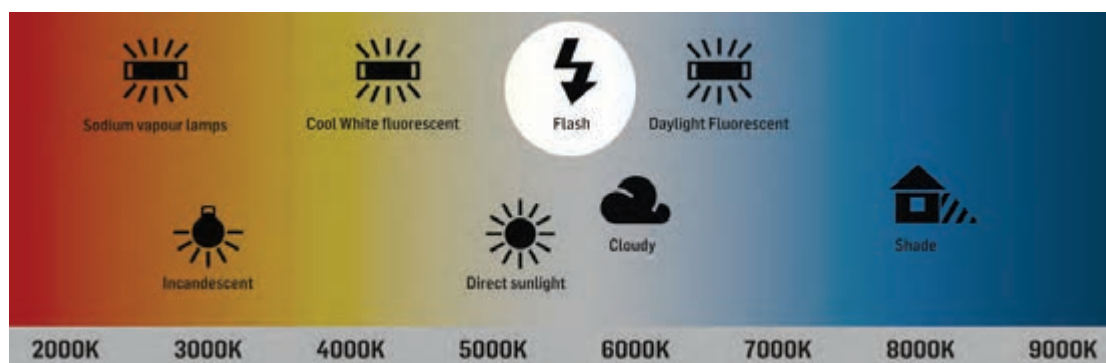
عکس ۲۴۲- خروجی RAW بعد از پردازش

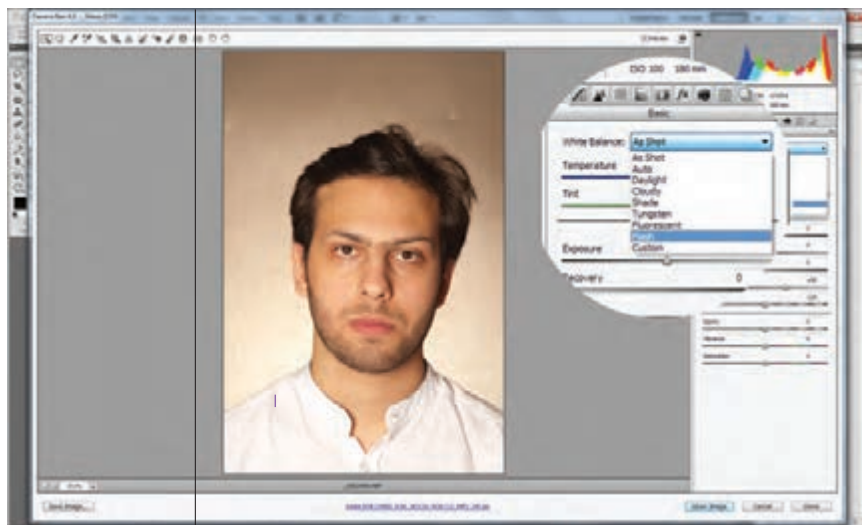
عکس ۲۴۱- خروجی JPEG بعد از پردازش

تنظیم WB در عکاسی پرتره

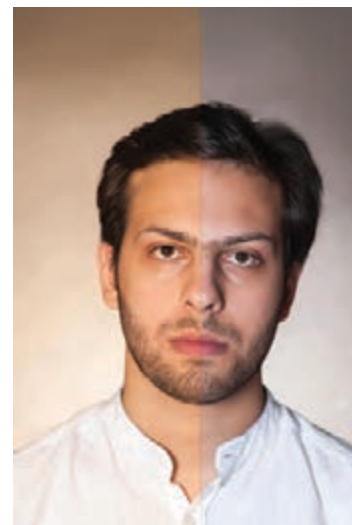
اگر در هنگام عکاسی، از فلاش‌های استودیویی به عنوان نور اصلی استفاده می‌کنید، بهتر است که WB را روی فلاش تنظیم کنید (عکس‌های ۲۴۳ و ۲۴۴). البته در صورتی که از فایل RAW استفاده می‌کنید، تنظیم WB می‌تواند بعد از عکاسی در محیط نرم‌افزار انجام شود (تصویر ۲۴۵).

تصویر ۲۴۳- انتخاب فلاش به عنوان وایت بالانس

تصویر ۲۴۵

عکس ۲۴۴- پرتره با تنظیم وایت بالانس
صحیح (سمت راست)
پرتره با تنظیم وایت بالانس غلط (سمت چپ)

انتخاب لنز

انتخاب لنز در عکاسی پرتره، به کادری که انتخاب می‌کنید بستگی دارد. ولی عموماً از لنزهای با فاصله کانونی بلند (لنز تله‌فوتو) برای عکاسی پرتره استفاده می‌شود. عدم اغراق در پرسپکتیو دلیل اصلی انتخاب این نوع لنزها برای عکاسی پرتره است. برای عکس‌های پرتره محیطی، بیشتر از لنزهای تله‌فوتو با فاصله کانونی کوتاه‌تر استفاده می‌شود (عکس‌های ۲۴۶ و ۲۴۷).

البته برای شرایط ویژه و پرتره‌های خلاقانه انتخاب فاصله کانونی لنز با عکاس است و می‌تواند از این قواعد و قوانین پیروی نکند (عکس‌های ۲۴۶ تا ۲۴۹).

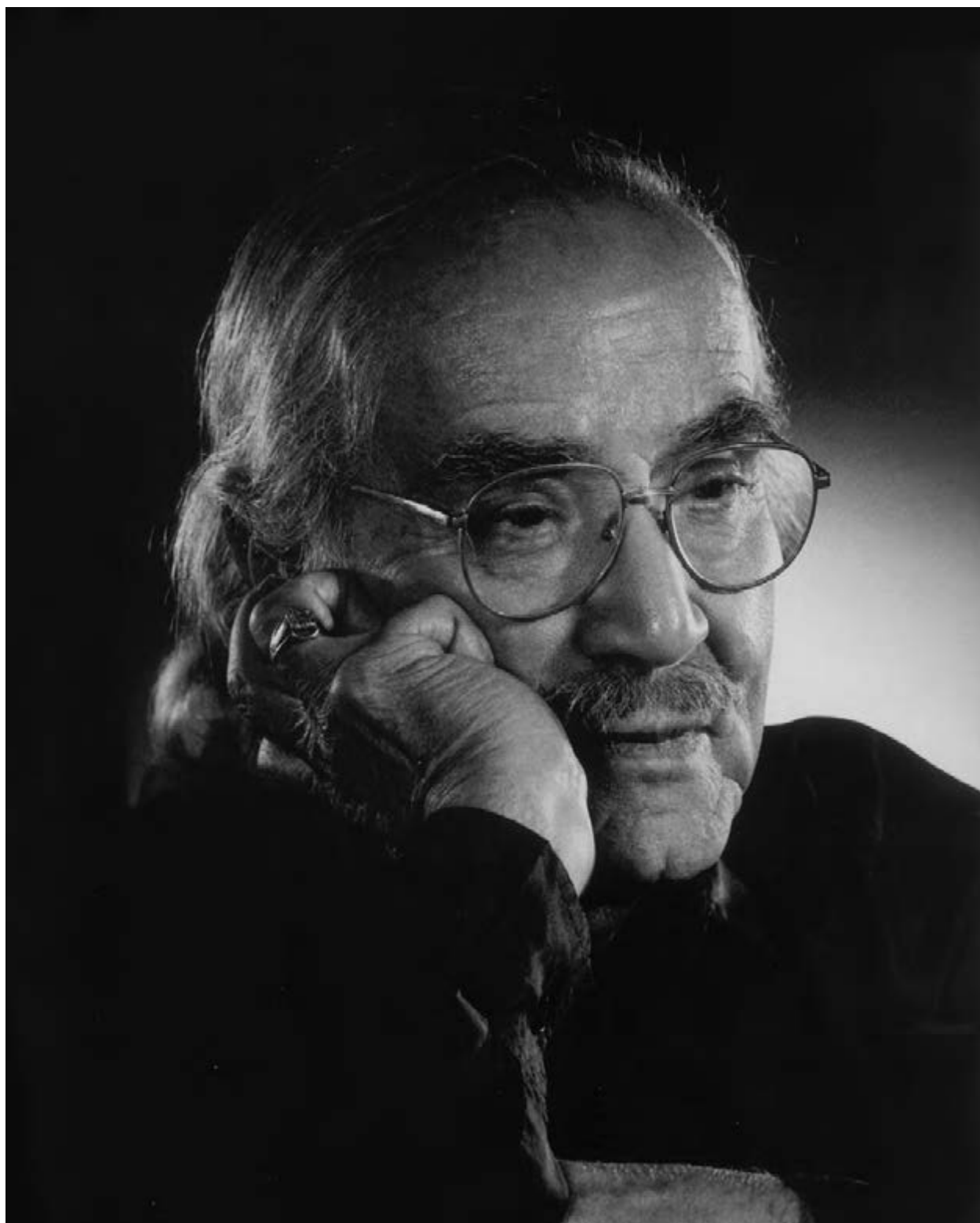
عکس ۲۴۸

عکس ۲۴۷

عکس ۲۴۶

نورسنجی

پس از حالت‌دهی و نورپردازی مدل، نوبت به عمل نورسنجی می‌رسد. در عکاسی نورسنجی اهمیت ویژه‌ای دارد.

برای نورسنجی در استودیو، اگر از نور ممتد استفاده می‌کنید، می‌توانید هم از نورسنج دستی و هم از نورسنج دوربین عکاسی خود استفاده کنید.

چنانچه از نور فلاش استودیویی استفاده می‌کنید نیاز به نورسنج دستی با قابلیت فلاش متری دارید.

نورسنج دستی و اجزای آن: (تصاویر ۲۵۰ تا ۲۵۲)

تصویر ۲۵۲

- ۱ کلاهک شیری
- ۲ صفحه اطلاعات
- ۳ حلقه متحرک برای انتخاب حالت‌ها
- ۴ دکمه روشن و خاموش
- ۵ دکمه انتخاب حالت‌های نورسنج
- ۶ حساسیت (ISO)
- ۷ دکمه نورسنجی

تصویر ۲۵۰

وضعیت کلاهک نورسنج در حالت سنجش ۱۸۰ درجه برای چند منبع نور هم‌زمان

تصویر ۲۵۱

وضعیت کلاهک نورسنج در حالت سنجش نور برای یک منبع نور

چگونگی کار با نورسنج دستی (عکس‌های ۲۵۳ تا ۲۵۶)

عکس ۲۵۶
سنجش نور فلاش با اتصال
سیم سینکرون

عکس ۲۵۵
سنجش نور فلاش بدون
دخالته سیم سینکرون

عکس ۲۵۴
سنجش ارزش نوری
(Exposure Value)

عکس ۲۵۳
سنجش نور ممتد

روش کار با حالت فلاش متری نورسنج

برای کار با حالت فلاش متری نورسنج دستی مراحل زیر را به ترتیب انجام دهید:

- ۱ انتخاب حالت فلاش متری (عکس ۲۵۵)
 - ۲ انتخاب ISO (کمترین حالت مطلوب تر است)
 - ۳ انتخاب سرعت شاتر (بسته به نوع دوربین از $\frac{1}{125}$ تا $\frac{1}{250}$ ثانیه)
 - ۴ قرار دادن نورسنج در کنار سوژه به صورتی که کلاهک شیری به سمت منبع نور باشد.
 - ۵ فشردن دکمه نورسنج
 - ۶ تخلیه فلاش به روش دستی یا با ریموت
 - ۷ تنظیم عدد دیافراگم مشخص شده توسط نورسنج در دوربین عکاسی
- اتصال نورسنج به فلاش از راه سیم سینکرون: (عکس ۲۵۷ تا ۲۵۹)

عکس ۲۵۹- اتصال سیم سینکرون
به فلاش

عکس ۲۵۸- اتصال سیم سینکرون به
نورسنج

عکس ۲۵۷- سیم سینکرون و محل
اتصال آن به نورسنج

از نورسنج دستی می‌توانید به دو روش مستقیم و انعکاسی، برای عمل نورسنجی استفاده کنید (تصاویر ۲۶۰ و ۲۶۱).

تصویر ۲۶۱- نورسنجی انعکاسی

تصویر ۲۶۰- نورسنجی مستقیم

با توجه به شکل‌های بالا آیا می‌توانید تفاوت این دو نوع نورسنجی را بگویید؟

.....

.....

.....

در کدام یک از موارد فوق انعکاس نور محیط بر نورسنجی تأثیر ندارد؟

.....

.....

.....

زیر نظر هنرآموز خود از هم‌کلاسی‌های خود در فضای استودیوی هنرستان پرتره تهیه کنید و از عکس‌های گرفته شده یک آلبوم تهیه کنید.

فعالیت
کارگاهی

عکاسی پرتره در فضای باز

به عکس‌های زیر نگاه کنید. چه مواردی در آنها مشترک است؟

عکس ۲۶۳

عکس ۲۶۲

گاهی می‌توان پرتره‌ها را در فضای غیر از استودیو و در فضای باز گرفت. به نظر شما چه تفاوت‌هایی بین عکاسی در فضای داخلی و فضای باز وجود دارد؟ دلایل خود را یادداشت کنید:

شما کدام نوع را ترجیح می‌دهید؟ چرا؟
از ویژگی‌های عکاسی در فضای باز، استفاده از نور طبیعی و امکان بهره‌گیری از فضای طبیعی به جای فضای استودیو است. در عکاسی فضای باز، نقش پس‌زمینه‌ها به مراتب اهمیت بیشتری نسبت به عکاسی در استودیو دارد (عکس‌های ۲۶۴ و ۲۶۵).

عکس ۲۶۵

عکس ۲۶۴

امکان استفاده از نورهای متنوع طبیعی، سبب ایجاد جلوه‌ای منحصر به فرد در این نوع عکس‌ها می‌شود (عکس‌های ۲۶۶ و ۲۶۷).

عکس ۲۶۷

عکس ۲۶۶

عکس ۲۶۸

کنترل عکاس بر روی فلاش‌های استودیویی نسبت به نور خورشید در فضای باز بیشتر است. از همین رو در عکاسی فضای باز عکاس با انتخاب فصل و زمان مناسب، بهترین نور برای رسیدن به عکس مورد نظر خود انتخاب می‌کند. (تصاویر ۲۶۸ تا ۲۷۰).

عکس ۲۷۰

عکس ۲۶۹

به این نکته توجه داشته باشید که در هنگام عکاسی در فضای باز، استفاده از نورهای ملایم و سایه‌های نرم صبح و عصر نسبت به نور شدید ظهر با سایه‌های شدید توصیه می‌شود (عکس‌های ۲۷۱ و ۲۷۲).

توجه

عکس ۲۷۲- پرتره با نور ملایم

عکس ۲۷۱- پرتره در نور شدید

فصل‌ها نیز در عکاسی در فضای باز، اهمیت ویژه‌ای دارند. نور طبیعی خورشید در بعضی از فصل‌ها به دلیل زاویه تابش ملایم‌تر (پاییز- زمستان - بهار) و در بعضی از فصل‌ها، عمودی‌تر (تابستان) می‌تابد. این نکته باید در هنگام برنامه‌ریزی برای عکاسی در فضای باز مورد توجه قرار گیرد.

عکس ۲۷۳- پرتره در تابستان

عکس ۲۷۴- پرتره در زمستان

عکس ۲۷۵- پرتره در پاییز

با انتخاب محل‌های مناسبی مانند پارک یا فضاهای سبز دیگر در شهر خود، پرتره‌هایی از افراد تهیه و به کلاس بیاورید. در پایان کار آلبومی از پرتره‌های خود تهیه کنید.

روش‌های ارتباط با مشتری در عکاسی پرتره

«همیشه حق با مشتری است.»، «خدمت به مشتری وظیفه ماست.»، «رضایت مشتری هدف ماست.» و جملاتی از این دست را شاید زیاد شنیده باشید.

آیا تاکنون به این جملات فکر کرده‌اید؟

وقتی به عنوان یک مشتری این جملات را می‌خوانید، چه تأثیری در شما می‌گذارد؟

آیا زمانی که خدمتی را به دیگران ارائه می‌دهید، متوجه مسئولیت خود در قبال مشتریان هستید؟

کدام یک از روش‌های زیر در ارتباط با مشتری، سبب رضایت او می‌شود؟

خوش برخوردی، منظم بودن، صداقت، امانت‌داری، احترام به حریم شخصی افراد.

آیا شما می‌توانید موارد مشابهی را ذکر کنید؟

.....

.....

.....

.....

روش‌های جلب نظر مشتری تنها در عکاسی «پرتره» کاربرد ندارد، بلکه بهتر است در همه فعالیت‌های یک عکاس رعایت شوند؛ یک ارتباط مؤثر در فرایند عکاسی و رعایت قوانین و قواعد این شغل از ضروریات ورود به محیط حرفه‌ای است.

ارزشیابی شایستگی نورپردازی و پرتره

نام و نام خانوادگی		شماره ملی		تاریخ ارزشیابی:		نوبت:
کد حرفه	۳۴۳۵۱۲	حرفه	فتو-گرافیک	کد پیمانه/پودمان	۳۴۳۵۱۲۰۳۱	استاندارد عملکرد کار:
کد وظیفه شغل	۳۴۳۵۱۲۰۳	وظیفه شغل	عکاسی آتلیه و مراسم	سطح صلاحیت	L2	نورپردازی و عکاسی پرتره با استفاده از ابزار حرفه‌ای عکاسی و نورپردازی در محل آتلیه، با توجه به استانداردهای حرفه‌ای عکس پرتره بزرگسالان: داشتن وضوح و جزئیات، ثبت قابل با فرمت RAW، رعایت اصول زیبایی‌شناسی، تنوع در کادربندی، نورپردازی، پس‌زمینه متناسب با سفارش مشتری
کد کار	۳۴۳۵۱۲۰۳۱۱	کار	نورپردازی و پرتره	سطح شایستگی	مهارت	

ردیف	مراحل کار	شرایط انجام کار (ابزار، مواد، تجهیزات، زمان، مکان و ...)	ابزارهای ارزشیابی	استاندارد (شاخص‌ها/داوری/نمره دهی)	نتایج ممکن	نمره کسب شده
۱	آماده کردن مدل برای عکاسی	ابزار و تجهیزات: رایانه، دوربین عکاسی فول فریم، سه پایه، لنزهای تخصصی (واید، تله، نرمال، ماکرو)، لوازم سنجش نور، فیلترها، لوازم نورپردازی شامل نورهای استودیو، فلاش‌ها، پس‌زمینه‌ها، اسکتر، پریتتر و نرم‌افزار مورد نیاز، میز و صندلی، کارت‌ریج‌های رنگ، باتری، کاغذهای چاپگر، چاپگر مکان: استودیو عکاسی	مشاهده، چک‌لیست، نمونه کار، نمون برگ ارزشیابی و ...	دانش ارتباط مؤثر با مشتری و بررسی درخواست مشتری مهارت تعیین حالت با توجه به درخواست مشتری و کاربرد عکس مهارت بررسی و کنترل لباس، مو و چهره آینده‌نگری دنیای کار مهارت تعیین حالت با توجه به درخواست مشتری و کاربرد عکس مهارت بررسی و کنترل لباس، مو و چهره نداشتن مهارت برقراری ارتباط مؤثر با مشتری و بررسی درخواست مشتری برای انجام کار	۳ ۲ ۱	
۲	انتخاب صحنه و پس‌زمینه	ابزار و تجهیزات: رایانه، دوربین عکاسی فول فریم، سه پایه، لنزهای تخصصی (واید، تله، نرمال، ماکرو)، لوازم سنجش نور، فیلترها، لوازم نورپردازی شامل نورهای استودیو، فلاش‌ها، پس‌زمینه‌ها، اسکتر، پریتتر و نرم‌افزار مورد نیاز، میز و صندلی، کارت‌ریج‌های رنگ، باتری، کاغذهای چاپگر مکان: استودیو عکاسی	مشاهده، چک‌لیست، نمونه کار، نمون برگ ارزشیابی و ...	دانش سواد بصری، ترکیب‌بندی و بهره‌گیری از رنگ در صحنه برای بزرگسالان مهارت انتخاب پس‌زمینه و صحنه‌آرایی با توجه به درخواست‌های مشتری بهره‌گیری از فناوری‌های نوین مهارت انتخاب پس‌زمینه و صحنه‌آرایی با توجه به درخواست‌های مشتری نداشتن مهارت به‌کارگیری سواد بصری، ترکیب‌بندی و بهره‌گیری از رنگ در صحنه برای انجام کار	۳ ۲ ۱	
۳	نورپردازی و نورسنجی چهره	ابزار و تجهیزات: رایانه، دوربین عکاسی فول فریم، سه پایه، لنزهای تخصصی (واید، تله، نرمال، ماکرو)، لوازم سنجش نور، فیلترها، لوازم نورپردازی شامل نورهای استودیو، فلاش‌ها، پس‌زمینه‌ها، اسکتر، پریتتر و نرم‌افزار مورد نیاز، میز و صندلی، کارت‌ریج‌های رنگ، باتری، کاغذهای چاپگر، چاپگر مکان: استودیو عکاسی	مشاهده، چک‌لیست، نمونه کار، نمون برگ ارزشیابی و ...	دانش نور، شدت نور، نرمی یا تیزی نور، دمای رنگ نور (کلوین)، کنتراست نور در نورپردازی مهارت تنظیم کردن منابع نور و بازتاباننده برای نورپردازی صحنه مهارت سنجش نور به‌وسیله نورسنج آینده‌نگری دنیای کار مهارت تنظیم کردن منابع نور و بازتاباننده برای نورپردازی صحنه مهارت سنجش نور به‌وسیله نورسنج دانش نور، شدت نور، نرمی یا تیزی نور، دمای رنگ نور (کلوین)، کنتراست نور در نورپردازی نداشتن مهارت برای انجام کار	۳ ۲ ۱	
۴	تهیه عکس (عکس‌برداری)	ابزار و تجهیزات: رایانه، دوربین عکاسی فول فریم، سه پایه، لنزهای تخصصی (واید، تله، نرمال، ماکرو)، لوازم سنجش نور، فیلترها، لوازم نورپردازی شامل نورهای استودیو، فلاش‌ها، پس‌زمینه‌ها، اسکتر، پریتتر و نرم‌افزار مورد نیاز، میز و صندلی، کارت‌ریج‌های رنگ، باتری، کاغذهای چاپگر، چاپگر مکان: استودیو عکاسی	مشاهده، چک‌لیست، نمونه کار، نمون برگ ارزشیابی و ...	دانش حساسیت (ISO)، تراز سفیدی، دیافراگم، قدرت تفکیک، شاتر، قالب عکس (Format)، فاصله کانونی لنزها، زاویه دید و کادربندی مهارت تنظیم کردن حساسیت، تنظیم کردن قدرت تفکیک، تنظیم کردن دیافراگم، تنظیم کردن قالب عکس، تنظیم کردن شاتر، تنظیم کردن فاصله کانونی لنزها، تنظیم کردن تراز سفیدی مهارت عکس‌برداری بهره‌گیری از فناوری‌های نوین مهارت تنظیم کردن حساسیت، تنظیم کردن قدرت تفکیک، تنظیم کردن دیافراگم، تنظیم کردن قالب عکس، تنظیم کردن شاتر، تنظیم کردن فاصله کانونی لنزها، تنظیم کردن تراز سفیدی مهارت عکس‌برداری نداشتن مهارت به کارگیری حساسیت (ISO)، تراز سفیدی، دیافراگم، قدرت تفکیک، شاتر، قالب عکس (Format)، فاصله کانونی لنزها، زاویه دید و کادربندی برای انجام کار عکس‌برداری	۳ ۲ ۱	
۵	ویرایش و چاپ عکس	ابزار و تجهیزات: رایانه، دوربین عکاسی فول فریم، سه پایه، لنزهای تخصصی (واید، تله، نرمال، ماکرو)، لوازم سنجش نور، فیلترها، لوازم نورپردازی شامل نورهای استودیو، فلاش‌ها، پس‌زمینه‌ها، اسکتر، پریتتر و نرم‌افزار مورد نیاز، میز و صندلی، کارت‌ریج‌های رنگ، باتری، کاغذهای چاپگر، چاپگر مکان: استودیو عکاسی	مشاهده، چک‌لیست، نمونه کار، نمون برگ ارزشیابی و ...	دانش کار در محیط نرم‌افزار (ویندوز، نرم‌افزارهای ویرایش عکس و چاپگر و...) و تعریف ویژگی‌های فایل خام و فرمت jpg و tiff و... در نرم‌افزار مهارت انتقال فایل عکس از دوربین به رایانه، ویرایش عکس در محیط نرم‌افزارهای مرتبط، تبدیل فرمت RAW و ذخیره‌سازی فایل، انتخاب کاغذ مناسب چاپ، چاپ عکس به‌وسیله چاپگر آینده‌نگری دنیای کار، به کارگیری روش‌های خلاقانه در ویرایش عکس مهارت انتقال فایل عکس از دوربین به رایانه، ویرایش عکس در محیط نرم‌افزارهای مرتبط، تبدیل فرمت RAW و ذخیره‌سازی فایل، انتخاب کاغذ مناسب چاپ، چاپ عکس به‌وسیله چاپگر نداشتن مهارت به‌کارگیری دانش‌های کار در محیط نرم‌افزار (ویندوز، نرم‌افزارهای ویرایش عکس و چاپگر و...) و تعریف ویژگی‌های فایل خام و فرمت jpg و tiff و... برای ویرایش عکس و آماده‌سازی آن برای چاپ	۳ ۲ ۱	
شایستگی‌های غیرفنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست‌محیطی و نگرش: مدیریت کار و کیفیت						
- امانت‌داری، مسئولیت‌پذیری، اخلاق حرفه‌ای، مدیریت فناوری‌های جدید، کار گروهی، ارتباط مؤثر، مدیریت زمان - استفاده از روپوش کار و عینک مناسب هنگام کار با رایانه، رعایت فاصله مناسب برای سلامت چشم، رعایت نکات ارگونومی هنگام نشستن طولانی مدت در پشت رایانه - استفاده بهینه از منابع انرژی و سیستم‌های الکترونیکی - انصاف و مشتری‌مداری، باور به امانت‌داری در نگهداری فایل‌ها، رعایت حقوق کپی‌رایت					۲ ۱	

ارزشیابی کار (شایستگی انجام کار)

☐ بلی ☐ خیر	توضیحات: ۱- معیار شایستگی انجام کار: - کسب حداقل نمره ۲ از مراحل ۲ و ۴ و ۵ (مراحل بحرانی) - کسب حداقل نمره ۲ از بخش شایستگی‌های غیرفنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست‌محیطی و نگرش - کسب حداقل میانگین ۲ از مراحل کار ۲- تعریف سطوح شایستگی: صرف‌نظر از اینکه یک تکلیف کاری در چه سطحی از صلاحیت حرفه‌ای انجام می‌شود، در هر محیط کاری ممکن است انجام هر کار با کیفیت مشخصی مورد انتظار باشد. سطح شایستگی انجام کار، معیار اساسی ارزشیابی است. - مهارت (سطح سه): ماهر و قادر به آموزش و هدایت دیگران، توانایی برنامه‌ریزی و تحلیل، پاسخ‌گویی در برابر کارهای خود، سروکار داشتن با سطح وسیعی از کارها و فعالیت‌ها - تسلط (سطح چهار): خبرگی در انجام کار و آموزش دیگران، ایجاد نوآوری، سازگاری، عیب‌یابی، هدایت و راهنمایی دیگران.
---	--

پودمان سوم

عکاسی کودک

عکاسی کودک به تصویر کشیدن گوشه‌هایی از ویژگی‌های فیزیکی و رفتاری کودک است که در زیرمجموعه عکاسی و یادگاری قرار می‌گیرد. هنرجویان با کسب شایستگی عکاسی کودک می‌توانند مهارت‌های دنیای واقعی کار را در این پودمان به‌دست آورند. بدیهی است عکاسی از کودک علاوه برداشتن امکانات و تجهیزات، نیاز به شناخت کودکان و همچنین صبر و تحمل دارد. یک عکاس کودک لازم است دنیای کودکان را دوست داشته باشد.

واحد یادگیری ۱

شایستگی حالت‌دهی و استایلینگ و صحنه‌پردازی عکاسی کودک

حالت‌دهی و استایلینگ و صحنه‌پردازی عکاسی کودک

در این واحد یادگیری، هنرجویان با در نظر گرفتن ویژگی‌های رفتاری و سنی کودکان، شایستگی لازم در زمینه استایلینگ و صحنه‌پردازی تخصصی عکاسی کودک را به دست می‌آورند. دستیابی به این سطح از مهارت مستلزم برخورداری عکاس از دانش و آگاهی کافی در خصوص انطباق عناصر صحنه و چیدمان (استایلینگ) با دنیا و علایق کودکان است. این دانش، در کنار تسلط بر تکنیک‌های پیشرفته عکاسی، زمینه را برای خلق آثار استاندارد و مطلوب در حوزه عکاسی کودک فراهم می‌آورد.

استاندارد عملکرد

طراحی و اجرای استایلینگ و صحنه‌آرایی به منظور عکاسی از کودک با استناد به استانداردهای گروه سنی متناسب با کاربرد و نیاز مشتری.

مقدمه

عکاسی کودک زیرمجموعه عکاسی پرتره است. حاصل این نوع عکاسی، کاربرد عمومی ندارد و برطرف کننده نیازها و علایق شخصی است. مخاطبین این عکس ها، خانواده و اطرافیانی هستند که با کودک آشنایی دارند و البته خود کودک در سنین بالاتر مهم ترین مخاطب این عکس ها می شود. هدف عکاسی از کودک، به تصویر کشیدن گوشه هایی از ویژگی های فیزیکی و رفتاری کودک است تا برای وی و نسل های آینده به یادگار بماند. ماهیت عکاسی کودک در این شیوه، با عکس هایی که در شاخه های تبلیغات و مستند اجتماعی از کودکان گرفته می شود کاملاً متفاوت است (عکس ۱).

عکس ۱

استایلینگ و صحنه پردازی

در عکاسی کودک تمام موارد تصویری از جمله صحنه پردازی، حالت چهره، استایل لباس و فیگور بدن، نورپردازی، نوع و رنگ آکسسوار، کادربندی، زاویه دید و غیره به یکدیگر وابسته هستند و هر یک از آنها در موفقیت یا عدم موفقیت یک عکس سهم دارند. یکی از مواردی که در عکاسی کودک نقش مهمی دارد استایلینگ و صحنه پردازی است. با توجه به این موضوع مواردی که در صحنه پردازی و استایلینگ از اهمیت بیشتری برخوردارند را مورد بررسی قرار می دهیم.

لوازم مورد نیاز برای صحنه پردازی

لوازم مورد استفاده در صحنه پردازی به دو دسته تقسیم می شوند:
پس زمینه (بک گراند) و آکسسوارها

الف) پس زمینه ها

پس زمینه ها در تصویر، نقش فضا سازی را به عهده دارند.
سه دسته از پس زمینه ها معمولاً در عکاسی کودک مورد استفاده قرار می گیرند که عبارت اند از:
۱ پس زمینه های ساده (عکس های ۲ تا ۵)

عکس ۳

عکس ۲

عکس ۵

عکس ۴

۲ پس زمینه‌های طرح‌دار (عکس‌های ۶، ۷ و ۸).

عکس ۸ - طرح آبستره

عکس ۶ - طرح شکل‌دار

عکس ۷ - طرح شکل‌دار

با کمک و هماهنگی هنرستان از یک مادر و کودک دعوت کنید و در فضای آتلیه یک عکس با پس زمینه ساده و یک عکس با پس زمینه طرح‌دار بگیرید.

فعالیت
کارگاهی

۳ پس زمینه‌های حجم‌دار که به صورت دکور واقعی در استودیو ساخته می‌شوند.

عکس ۹

در گوشه‌ای از منزل با چیدمان وسایلی که در دسترس دارید یک دکور بسازید. سعی کنید از اشیا و طرح‌های بومی منطقه خود نیز در ساخت دکور استفاده کنید. در دکوری که ساخته‌اید از یک کودک عکاسی کنید.

فعالیت
کارگاهی

الف) دکور خود را در نزدیک پنجره، بالکن، حیاط یا فضایی برپا کنید که نور طبیعی و کافی داشته باشید.
ب) دکور خود را در فضایی امن و به دور از پرتگاه بسازید و هیچ شیء بُرنده، تیز، داغ و خطرناکی را در دکور قرار ندهید.

عکس ۱۰

ب) آکسسوارها (لوازم تزئینی صحنه)

آکسسوارها عمدتاً با هدف ایجاد جلوه‌های بصری و افزودن معنا به محتوای تصویر مورد استفاده قرار می‌گیرند. آکسسوار و پس‌زمینه در تصویر باید با یکدیگر هماهنگی داشته باشند اما این هماهنگی الزاماً به معنی تشابه رنگ با فرم نیست بلکه این دو به لحاظ محتوا نیز باید تکمیل‌کننده یکدیگر باشند (عکس‌های ۱۰ تا ۱۳)

عکس ۱۳

عکس ۱۲

عکس ۱۱

بهتر است برای هر گروه سنی، آکسسوارهای مناسب برای همان گروه استفاده شود.

عکس ۱۵

عکس ۱۴

عکس ۱۷

عکس ۱۶

برای عکاسی از هر یک از گروه‌های سنی زیر دو آکسسوار مناسب نام ببرید.

گروه سنی ۸ تا ۱۲ ماهه

گروه سنی ۲ تا ۴ ساله

گروه سنی ۶ تا ۹ ساله

برای پاسخ به پرسش فوق از قدرت تخیل خود و همفکری با معلم و هم کلاسی‌ها استفاده کنید.

فعالیت
کلاسی

تقسیم‌بندی آکسسوارها

الف) آکسسوارهای تعاملی:

■ شامل آن دسته از آکسسوارهایی است که کودک می‌تواند در صحنه با آنها سرگرم شود و بازی کند. این گروه از آکسسوارها برای کودکان زیر ۶ سال مناسب‌تر است (عکس‌های ۱۸ تا ۲۱).

عکس ۱۸

عکس ۲۱

عکس ۱۹

عکس ۲۰

با استفاده از چند توپ رنگی در زمینه‌ای ساده از یک کودک عکاسی کنید. سعی کنید لحظاتی را به تصویر بکشید که کودک در اوج هیجان و انرژی و شادی است.

ب) آکسسوارهای غیر تعاملی

■ به آن دسته از آکسسوارهایی گفته می‌شود که صرفاً نقش فضاسازی دارند اما امکان تعامل کودک با آنها چندان وجود ندارد. این گروه از آکسسوارها معمولاً برای کودکان بزرگ‌تر از ۶ سال مناسب‌تر است.

عکس ۲۲

عکس ۲۴

عکس ۲۳

آکسسوارهای چند تکه با قابلیت چیدمان پازلی، معمولاً از تاریخ مصرف طولانی تری در آتلیه عکاسی برخوردارند زیرا هربار با آرایشی جدید می‌توان با آنها چیدمان متفاوتی ایجاد کرد (عکس‌های ۲۵ تا ۲۸).

عکس ۲۶

عکس ۲۵

عکس ۲۸

عکس ۲۷

انتخاب نوع پس‌زمینه و آکسسوار برای عکاس امری سلیقه‌ای و خلاقانه محسوب می‌شود. به همین خاطر در هریک از آتلیه‌های عکاسی تخصصی کودک، طیف‌های متفاوتی از پس‌زمینه و آکسسوار وجود دارد.

در وبگاه جست‌وجو کنید و سه عکس متفاوت که در آنها از آکسسوارهای چند تکه استفاده شده است را در کلاس به نمایش بگذارید و با همفکری یکدیگر مناسب‌ترین آکسسوارها را مشخص کنید.

فعالیت
کلاسی

دقت کنید که لباس کودک هم باید با پس زمینه و آکسسوارهای مورد استفاده در هر عکس هماهنگ باشد. این هماهنگی می تواند از لحاظ رنگ یا از لحاظ سبک و استایل باشد (عکس های ۲۹ تا ۳۳).

عکس ۳۰

عکس ۲۹

عکس ۳۳

عکس ۳۲

عکس ۳۱

۵ عکس که لباس کودک با صحنه و دکور هماهنگ است و ۵ عکس که لباس کودک با صحنه و دکور تفاوت دارد را در وبگاه جست و جو کرده و در کلاس با دوستان خود در مورد آنها گفت و گو کنید.

فعالیت
کلاسی

کادربندی (انواع نما)

یکی از موارد مهم در عکاسی کودک کادربندی است که رایج‌ترین آنها عبارت‌اند از: لانگ‌شات، فول‌شات، نی‌شات، مدیوم‌شات، مدیوم کلوزآپ، کلوزآپ، اکستریم کلوزآپ.

لانگ شات

نمایی که در آن سوژه کامل دیده می‌شود. اما بخش قابل توجهی از محیط هم در قاب قرار دارد. هدف از این کادربندی نشان دادن رابطه سوژه با محیط است (عکس ۳۴).

عکس ۳۴

فول شات

نمایی که در آن سوژه به‌صورت تمام قد از سر تا پا در قاب دیده می‌شود و تأکید کمتری روی محیط اطراف او وجود دارد. هدف از این کادربندی نشان دادن حرکات و زبان بدن و ژست‌ها است (عکس ۳۵).

عکس ۳۵

عکس ۳۶

نی‌شات

نمایی که سوژه از میانه زانو تا بالای سر در قاب دیده می‌شود. هدف از این کادربندی نمایش توازن بین زیبایی چهره و بدن با تمرکز روی دست‌ها و بالاتنه است (عکس ۳۶).

عکس ۳۷

مدیوم شات

در نمای مدیوم شات سوژه از کمر به بالا در قاب دیده می‌شود. هدف از این کادربندی نمایش بالاتنه با تمرکز بیشتر روی چهره است (عکس ۳۷).

عکس ۳۸

مدیوم کلوزآپ

نمایی که در آن سوژه از ناحیه سینه یا شانه‌ها تا بالای سر در قاب دیده می‌شود. هدف از این کادربندی نمایش واکنش‌های چهره است (عکس ۳۸).

عکس ۳۹

کلوزآپ

نمایی که در آن فقط صورت سوژه در قاب دیده می شود.
هدف از این کادربندی تمرکز زیاد روی احساسات و حال و هوای سوژه است (عکس ۳۹).

عکس ۴۰

اکستریم کلوزآپ

نمای بسیار بسته به طوری که فقط بخشی از صورت در قاب دیده می شود.
هدف از این کادربندی نمایش جزئیات صورت است (عکس ۴۰).

از یک کودک با انواع کادربندی ها عکاسی کنید و سپس با استفاده از نرم افزار، نوع کادربندی هر عکس را زیر آن بنویسید و به معلم خود ارائه دهید.

فعالیت
کارگاهی

نورپردازی صحنه

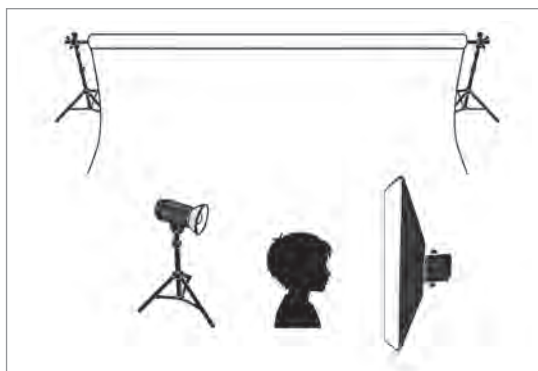
از آنجا که احتمال حرکت مداوم کودکان زیر ۶ سال در صحنه بسیار زیاد است، باید نورپردازی به گونه ای انجام شود که میزان و شدت نور در مساحتی به ابعاد حدودی ۲ متر در ۲ متر در وسط صحنه همواره یکسان باشد. در این صورت کودک در هر قسمتی از صحنه که قرار بگیرد امکان عکاسی از او وجود دارد. این تعادل نور را با قدری دور کردن منابع نور از اطراف صحنه یا استفاده همزمان از چند منبع نوری می توان ایجاد کرد (عکس های ۴۱ تا ۴۶).

تصویر ۴۲

عکس ۴۱

تصویر ۴۴

عکس ۴۳

تصویر ۴۶

عکس ۴۵

با سه شیوه نورپردازی فوق، در آتلیه هنرستان عکاسی کنید و در کلاس به نمایش بگذارید و در مورد عکس‌هایی که گرفته‌اید گفت‌وگو کنید.

تصویر ۴۸

عکس ۴۷

پس از بررسی نورپردازی عکس ۴۷، در آتلیه هنرستان آن را اجرا کرده و تلاش کنید تا اختلاف روشنایی بین سمت چپ و راست صورت سوژه در عکس شما همین اندازه باشد.

فعالیت
کلاسی

نحوه نورپردازی در این عکس‌ها را با دقت بررسی کرده و تلاش کنید تا هریک از آنها را مجدداً خودتان اجرا کنید (عکس‌های ۴۵ تا ۴۸).

فعالیت
کارگاهی

کچ لایت (Catch Light)

به چشم‌های سوژه در تصویر نگاه کنید، محل قرارگیری منابع نور که از روبروی سوژه تابیده است را پیدا خواهید کرد. به انعکاس‌های نور که روی چشم سوژه دیده می‌شود کچ لایت می‌گویند (عکس ۴۹ و تصویر ۵۰).

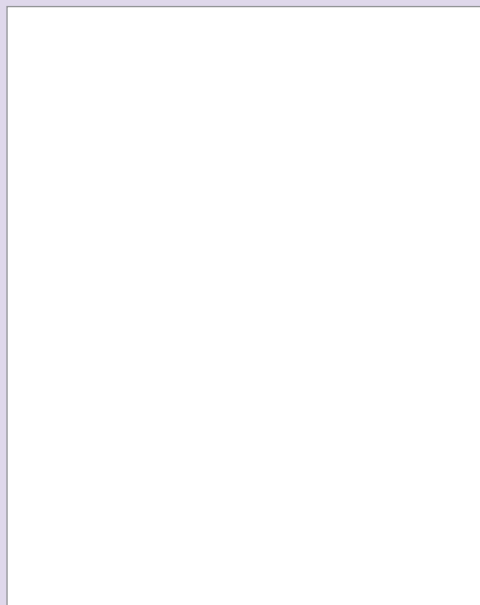
تصویر ۵۰

عکس ۴۹

به این عکس نگاه کنید و محل قرارگیری منابع نور و نوع نورها را در کادر خالی ترسیم کنید (عکس ۵۱).

عکس ۵۱

عکاسی از کودک در فضای باز

عکاسی از کودک در طبیعت، باغ‌ها و فضای سبز می‌تواند شرایطی را فراهم کند تا کودک با انرژی و شادابی بیشتری جلوی دوربین قرار گیرد. همچنین عکس‌هایی که در طبیعت و فضای باز گرفته می‌شود از لحاظ جلوه‌های بصری با تصاویر استودیویی کاملاً متفاوت است.

در این نوع از عکاسی تأکید بر نور طبیعی است و به همین دلیل زمان عکاسی و زاویه تابش نور خورشید اهمیت بسزایی پیدا می‌کند.

عکس ۵۳

عکس ۵۲

عکاسی فضای باز در فصل‌هایی که دمای هوا مطلوب است از جانب مشتریان با استقبال بیشتری روبه‌رو می‌شود و بهترین زمان انجام آن دو ساعت قبل از غروب آفتاب شروع می‌شود و چنانچه عکاسی با نور صبح انجام شود، بهتر است تا قبل از نزدیک شدن خورشید به زاویه عمود پایان پذیرد، چرا که بعد از این زمان به دلیل تابش عمودی نور خورشید کنتراست‌های مطلوب از دست می‌روند.

از آشنایان یا بستگانتان تقاضا کنید تا به همراه کودکانشان برای عکاسی در فضای باز شما را همراهی کنند. توجه داشته باشید محلی امن و زیبا و همچنین زمان مناسبی را برای عکاسی انتخاب کنید. هر هنرجو از نتایج کار خود پنج عکس را به سلیقه خود انتخاب و در کلاس ارائه دهد و در مورد آنها گفت‌وگو کند.

فعالیت
کارگاهی

ارزشیابی شایستگی حالت‌دهی و استایلینگ و صحنه‌پردازی عکاسی کودک

نام و نام خانوادگی		شماره ملی		تاریخ ارزشیابی:	نوبت:
کد حرفه	۳۴۳۵۱۲	حرفه :	فتو-گرافیک	کدپیمانه/پودمان	۳۴۳۵۱۲۰۳۴
کد وظیفه شغل	۳۴۳۵۱۲۰۳	وظیفه شغل:	عکاسی آتلیه و مراسم	سطح صلاحیت	L۲
کد کار	۳۴۳۵۱۲۰۳۴۱	کار	حالت‌دهی و استایلینگ و صحنه‌پردازی عکاسی کودک	سطح شایستگی	مهارت

ردیف	مراحل کار	شرایط انجام کار (ابزار، مواد، تجهیزات، زمان، مکان و ...)	انبارهای ارزشیابی	استاندارد (شاخص‌ها/داوری/نمره دهی)	نتایج ممکن	نمره کسب شده
۱	سفارش مشتری	ابزار و تجهیزات: رایانه، دوربین عکاسی، سه پایه، لنزهای تخصصی (واید، تله، نرمال، ماکرو)، لوازم سنجش نور، فیلترها، لوازم نورپردازی شامل نورهای استودیو، فلاش‌ها، پس‌زمینه‌ها مکان: استودیو عکاسی	مشاهده، چک‌لیست، نمونه کار، نمون برگ ارزشیابی و...	دانش ثبت سفارش از طرف اولیای کودک (مباحث حقوقی) دانش ارتباط مؤثر با مشتری شناخت نیازها و کاربردهای عکس برای مشتری مهارت تعامل با مشتری مهارت تعیین حالت و صحنه‌آرایی متناسب با کاربرد عکس و گروه سنی کودک مهارت تعیین حالت و صحنه‌آرایی متناسب با کاربرد عکس و گروه سنی کودک مهارت تعیین حالت و صحنه‌آرایی متناسب با کاربرد عکس و گروه سنی کودک نداشتن مهارت برای ثبت سفارش از طرف اولیای کودک (مباحث حقوقی) و ارتباط مؤثر با مشتری و عدم شناخت دقیق از نیازها و کاربردهای عکس برای مشتری	۳ ۲ ۱	
۲	بررسی و طراحی حالات و صحنه‌آرایی با توجه به گروه سنی کودک	ابزار و تجهیزات: رایانه، دوربین عکاسی، سه پایه، لنزهای تخصصی (واید، تله، نرمال، ماکرو)، لوازم سنجش نور، فیلترها، لوازم نورپردازی شامل نورهای استودیو، فلاش‌ها، پس‌زمینه‌ها مکان: استودیو عکاسی	مشاهده، چک‌لیست، نمونه کار، نمون برگ ارزشیابی و...	مدل‌دهی (حالت‌دهی) در صورت همکاری کودک شناخت خصوصیات احساسی کودک (ثبت لحظه) شناخت کنش و واکنش‌های کودک (ایجاد شرایط ثبت لحظه) بررسی لباس و اسباب بازی‌های مناسب مهارت طراحی حالت‌دهی به کودک مهارت هدایت کردن کودک برای ثبت لحظه مهارت چیدمان صحنه مهارت استفاده مناسب از رنگ و ابزارهای صحنه (اسباب بازی) بهره‌گیری از فناوری‌های نوین مهارت طراحی حالت‌دهی به کودک مهارت هدایت کردن کودک برای ثبت لحظه مهارت چیدمان صحنه مهارت استفاده مناسب از رنگ و ابزارهای صحنه (اسباب بازی) نداشتن مهارت مدل‌دهی (حالت‌دهی) برای عکاسی از کودک عدم شناخت خصوصیات احساسی کودک (ثبت لحظه) عدم شناخت کنش و واکنش‌های کودک (ایجاد شرایط ثبت لحظه) بی‌توجهی به بررسی لباس و اسباب بازی‌های مناسب	۳ ۲ ۱	
۳	اجرای مدل‌دهی و طراحی صحنه	ابزار و تجهیزات: رایانه، دوربین عکاسی، سه پایه، لنزهای تخصصی (واید، تله، نرمال، ماکرو)، لوازم سنجش نور، فیلترها، لوازم نورپردازی شامل نورهای استودیو، فلاش‌ها، پس‌زمینه‌ها مکان: استودیو عکاسی	مشاهده، چک‌لیست، نمونه کار، نمون برگ ارزشیابی و...	انتقال حالت طراحی شده به کودک دانش طراحی صحنه برای نوزادان دانش مدل‌دهی و طراحی صحنه برای کودکان مهارت اجرای حالت طراحی شده توسط کودک مهارت اجرای چیدمان صحنه برای نوزادان توسط عکاس آینده‌نگری دنیای کار مهارت اجرای حالت طراحی شده توسط کودک مهارت اجرای چیدمان صحنه برای نوزادان توسط عکاس نداشتن مهارت انتقال حالت طراحی شده به کودک دانش طراحی صحنه برای نوزادان را به‌درستی به کار نمی‌گیرد.	۳ ۲ ۱	
شایستگی‌های غیر فنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست محیطی و نگرش: مدیریت کار و کیفیت						
۱- امانت‌داری، مسئولیت‌پذیری، اخلاق حرفه‌ای، مدیریت فناوری‌های جدید، کار گروهی، ارتباط مؤثر، مدیریت زمان ۲- استفاده از رپوش کار و عینک مناسب هنگام کار با رایانه، رعایت فاصله مناسب برای سلامت چشم، رعایت نکات ارگونومی هنگام نشستن طولانی مدت در پشت رایانه ۳- رعایت موارد ایمنی در محیط به لحاظ اتصالات الکتریکی، تجهیزات متناسب برای کار در محیط ۴- رعایت نکات بهداشتی در مواجهه با نوزادان و کودکان ۵- استفاده بهینه از منابع انرژی و سیستم‌های الکتریکی ۶- اصفاف و مشتری‌مداری، باور به امانت‌داری در نگهداری فایل‌ها، رعایت حقوق کپی‌رایت						
ارزشیابی کار (شایستگی انجام کار)						
توضیحات:						
۱- معیار شایستگی انجام کار:						
- کسب حداقل نمره ۲ از مراحل ۴ و ۵ (مراحل بحرانی)						
- کسب حداقل نمره ۲ از بخش شایستگی‌های غیر فنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست محیطی و نگرش						
- کسب حداقل میانگین ۲ از مراحل کار						
تعریف سطوح شایستگی: صرف‌نظر از اینکه یک تکلیف کاری در چه سطحی از صلاحیت حرفه‌ای انجام می‌شود، در هر محیط کاری ممکن است انجام هر کار با کیفیت مشخصی مورد انتظار باشد. سطح شایستگی انجام کار، معیار اساسی ارزشیابی است.						
مهارت (سطح سه): ماهر و قادر به آموزش و هدایت دیگران، توانایی برنامه‌ریزی و تحلیل، پاسخ‌گویی در برابر کارهای خود، سرکار داشتن با سطح وسیعی از کارها و فعالیت‌ها تسلط (سطح چهار): خبرگی در انجام کار و آموزش دیگران، ایجاد نوآوری، سازگاری، عیب‌یابی، هدایت و راهنمایی دیگران.						

واحد یادگیری ۲

شایستگی عکاسی کودک

عکاسی کودک

در این واحد یادگیری، هنرجویان با به کارگیری هم‌زمان مهارت‌های فنی عکاسی و شناخت عمیق از ویژگی‌های کودکان، شایستگی عکاسی کودک را به دست می‌آورند. دستیابی به این سطح از مهارت مستلزم برخورداری عکاس از دانش و آگاهی کافی در خصوص علایق و دنیای کودکان است. این دانش، در کنار تسلط بر تکنیک‌های پیشرفته عکاسی، زمینه را برای خلق آثار استاندارد و مطلوب در حوزه عکاسی کودک فراهم می‌آورد.

استاندارد عملکرد

عکس‌برداری از کودک با استفاده از لوازم حرفه‌ای و تخصصی عکاسی و نورپردازی بنا به سفارش مشتری و متناسب با استانداردهای حرفه‌ای در استودیو و خارج از استودیو، در ابعاد رایج شامل: ثبت فایل با فرمت RAW، وضوح و جزئیات، رعایت اصول زیبایی، متناسب با دنیای کودکان، تنوع حالت‌ها و کادربندی‌های متناسب با شرایط و موضوع، تنوع پس‌زمینه و تنوع رنگ

مقدمه

دستیابی به نتیجه مطلوب در عکاسی کودک، نیازمند مدیریت مجموعه عواملی است که در کنار هم، بستر اجرایی پروژه را تشکیل می‌دهند. شناخت و تسلط بر این عوامل و شرایط، پایه و اساس موفقیت در این شاخه از عکاسی است.

عکاسی کودک

ویژگی‌های عکاس کودک

۱- ویژگی‌های شخصیتی و رفتاری

- عکاس کودک باید مهارت کار با کودکان را بشناسد و از معاشرت با کودکان لذت ببرد.
- صبر و تحمل از مهم‌ترین ویژگی‌های اخلاقی و رفتاری عکاسان فعال در این حیطه است (عکس ۵۴).

عکس ۵۴

۲- ویژگی های حرفه ای

■ عکاس کودک باید به اصول نورپردازی پرتره مسلط باشد، دوربین و تجهیزات را بشناسد و هنگام استفاده از آنها از سرعت عمل بالایی برخوردار باشد.

■ عکاس باید با روش های خلاقانه با کودک ارتباط بگیرد. از آنجا که در اغلب موارد امکان ژست دادن به کودکان کم سن و سال وجود ندارد، بهتر است عکاس، کودک را طوری مدیریت کند که خود او ژست های مطلوبی را به صورت طبیعی اجرا کند. با افزایش تجربه اعمال این مدیریت آسان تر می شود.

تمرین

هر هنرجو چند تصویر از ژست های کودکان را که از نظر خودش جذاب است از وبگاه جست و جو و در کارگاه برای هم کلاسی های خود به نمایش بگذارد.

۳- مدیریت زمان

زمان عکاسی و کارکردن با کودکان بسیار محدود است. اغلب کودکان غیر قابل پیش بینی هستند و به طور معمول بین ۶۰ تا ۹۰ دقیقه حاضر به همکاری با عکاس می شوند. بنابراین دکورها و آکسسوری باید به گونه ای انتخاب شده باشند که سریع برپا و برچیده شوند و یا در صورت امکان از دکورهای ثابت برای عکاسی استفاده شود. نورپردازی باید برای هر صحنه از قبل طراحی شده و قابلیت اجرای سریع را داشته باشد. لازم است تنظیمات اولیه دوربین، شارژ باتری و آماده سازی کارت حافظه و مواردی از این دست قبل از شروع عکاسی انجام شود (عکس های ۵۵ و ۵۶).

عکس ۵۶

عکس ۵۵

حضور کودک به همراه والدین در آتلیه عکاسی

حضور حداقل یکی از والدین به همراه کودک در آتلیه الزامی است. اغلب کودکان فقط در کنار والدین خود احساس امنیت می کنند. همچنین والدین مسئولیت تعویض مکرر لباس و آماده سازی کودک راه به عهده می گیرند. والدین در زمینه حفظ ایمنی کودک هنگام حضور در آتلیه نقش مؤثری دارند (عکس های ۵۷ و ۵۸).

عکس ۵۷

عکس ۵۸

آماده‌سازی اولیه کودک

عکاس باید بداند که عدم همکاری برخی از کودکان در آتلیه واکنش طبیعی آنها نسبت به محیط ناآشنا و شرایطی است که در آن قرار گرفته‌اند. در زمان ورود کودک به آتلیه باید به او فرصت داد تا با محیط آشنا شود. در اولین لحظه مواجهه با کودکانی که بین ۱ تا ۴ سال دارند بهتر است پرسنل آتلیه از واکنش‌های هیجانی و پرسروصدا به قصد برقراری ارتباط با کودک پرهیز کنند زیرا در اغلب موارد نتیجه معکوس می‌دهد. به جای آن باید شرایطی فراهم شود تا کودک در آتلیه احساس امنیت کند و بهتر است به او فرصت داده شود تا خودش محیط را کشف کند.

ویژگی‌های ضروری که فضای یک آتلیه تخصصی کودک باید از آنها برخوردار باشد

نکات متعددی وجود دارد که باید هنگام برپایی یک آتلیه تخصصی کودک به آنها توجه شود که به‌طور کلی می‌توان آنها را به دو بخش تقسیم کرد:

۱- تقسیم‌بندی فضای کار

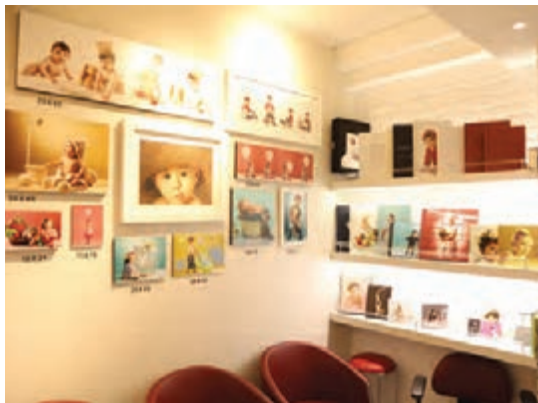
تقسیم‌بندی فضای آتلیه به انجام بهینه کار کمک زیادی می‌کند. یکی از مدل‌های تقسیم‌بندی رایج در آتلیه‌های عکاسی کودک به شرح زیر است:
فضای استودیو (عکس ۵۹)، انبار آکسسوار (عکس ۶۰)، اتاق انتخاب عکس (عکس ۶۱)، فضای دفتری، میز ادیتور (عکس ۶۲)، اتاق انتظار، رختکن و میز بسته‌بندی کارهای آماده تحویل (عکس ۶۳).

عکس ۶۰

عکس ۵۹

عکس ۶۱

عکس ۶۳

عکس ۶۲

عکس ۶۴

۲- تأمین ایمنی در محیط آتلیه

آتلیه باید محل امنی برای کودکان، خانواده‌ها و پرسنل شاغل در آن باشد و پیش از ورود اولین کودک به آتلیه باید تمام موارد خطرآفرین شناسایی و اصلاح گردند.

به‌عنوان مثال هیچ شیء تیز و برنده‌ایی از رادیاتور شوفاژ گرفته تا قیچی معمولی، نباید در دسترس کودکان باشد. همچنین مواردی از قبیل پریز برق، سیم سیار، کتری و آب جوش، سطوح مرتفع و هر عامل دیگری که بتواند خطرآفرین باشد باید از دسترس کودکان خارج شود (عکس ۶۴).

پایه‌های نگهدارنده، پس‌زمینه‌ها و هر ابزاری که در ارتفاع قرار می‌گیرد باید به درستی و توسط نصاب حرفه‌ای نصب گردد و به صورت هفتگی چک شوند تا احتمال سقوط آنها به صفر برسد.

با کمک و همکاری هنرستان از یک آتلیه عکاسی کودک در نزدیکی محل تحصیل خود دیدن کنید و از مشاهدات خود یک گزارش تهیه کرده و در کلاس ارائه دهید.

تمرین

توجه

اگر بعد از بازدید از آتلیه، پیشنهادی برای بهبود شرایط کار در آن آتلیه به نظرتان رسید آن را در گزارش خود منعکس کنید.

شیوه‌های رایج عکاسی کودکان

۱- تمرکز بر رفتارهای کودکان: در این شیوه دکور صحنه ساده‌تر و مینیمال است (عکس ۶۵). یا پس‌زمینه خارج از عمق میدان وضوح قرار دارد و کودک بیشترین اولویت را در تصویر دارد. بخش قابل توجهی از فضای کادر عکس به کودک اختصاص می‌یابد (عکس ۶۶). در این میان نقش عکاس بسیار تعیین‌کننده است. چرا که عکاسی با این روش به سرعت عمل در کادربندی، مهارت تکنیکی و شناخت و اجرای نورپردازی مناسب نیاز دارد.

در کنار همه اینها چیزی که موقعیت عکاسی را تضمین می‌کند شاتر زدن در لحظه (مناسب) است. لحظه‌ای که سوژه در اوج رفتارهای کودکانه خودش قرار می‌گیرد اگر این لحظات از دست برود نتیجه‌ای کاملاً معمولی حاصل می‌شود.

عکس ۶۶

عکس ۶۵

صحنه‌پردازی ساده و مینیمال ۳ ویژگی مهم دارد:

- الف) حس و حال کودکانه را بهتر به نمایش می‌گذارد.
- ب) این تصاویر معمولاً در طول زمان از مد نمی‌افتد و تاریخ مصرف طولانی‌تری دارد.
- ج) جهت نصب روی دیوار با سبک‌های رایج دکوراسیون داخلی منازل سازگارند.

تمرین

برای اینکه پس‌زمینه در عکس از عمق میدان وضوح خارج شود چند نکته تکنیکی را باید در نظر گرفت؟ آنها را نام ببرید و یک عکس با پس‌زمینه محو (فلو) گرفته و به معلم خود ارائه دهید.

۲- عکس‌های دکور محور: در این شیوه دکور صحنه از جزئیات فراوانی برخوردار است. غالباً برخی از این دکورها تداعی‌کننده یک فضای واقعی و برخی دیگر تداعی‌کننده یک فضای فانتزی و کودکانه است. در این گونه از صحنه‌پردازی‌ها بخش قابل توجهی از فضای تصویر به نمایش دکور اختصاص پیدا می‌کند. عکاسی از کودکان با این شیوه چالش‌های کمتری دارد و در مقایسه با شیوه قبلی آسان‌تر است، زیرا بخشی از حس و حال مورد نیاز در تصویر توسط دکور تأمین می‌شود و اگر کودک از لحاظ حرکتی و رفتاری در بهترین حالت خود هم نباشد باز در نگاه اول کلیات تصویر مطلوب به نظر می‌رسد. معمولاً در این شیوه، نورپردازی ساده‌تر و عمومی‌تر است و از لحاظ اجرایی، مهارت‌های تکنیکی کمتری را می‌طلبد (عکس‌های ۶۷ تا ۷۰).

عکس ۶۸

عکس ۶۷

عکس ۷۰

عکس ۶۹

از یک مدل دو عکس بگیرید. پس زمینه عکس اول ساده و مینیمال باشد و پس زمینه عکس دوم شلوغ اما خارج از عمق میدان وضوح باشد. می دانید که برای محو کردن (فلو) پس زمینه باید از بازترین دیافراگم ها استفاده کنید و بهتر است لنز خود را روی بلندترین فاصله کانونی قرار دهید. سعی کنید صحنه عکس شما از شرایط نوری روشن و شاد برخوردار باشد.

تمرین

اولویت بندی برای چیدمان دکور و صحنه پردازی

در صورت امکان بهتر است پروژه عکاسی از کودک (برای کودکان ۱ تا ۵ ساله) با دکورهای شروع شود که کودک در آنها امکان حرکت و بازی داشته باشد. این راهبرد سبب می شود تا کودک احساس رضایت بیشتری کرده و کل پروژه را به شکل یک نوع بازی و سرگرمی فرض کند. به این ترتیب احتمال همکاری او در طول انجام پروژه افزایش می یابد. بهتر است صحنه هایی که نیازمند انضباط بیشتری هستند در اواسط پروژه عکاسی شوند.

عکس ۷۱

معمولاً کودکان با صحنه‌هایی از این قبیل زودتر ارتباط برقرار می‌کنند (عکس ۷۱).

عکس ۷۲

این نوع از صحنه‌ها قانونمند هستند و به همین خاطر برای شروع پروژه عکاسی کودک مناسب نیستند (عکس ۷۲).

عکس‌های مناسبی

برخی از مناسبت‌ها و اعیاد مهم در تقویم ما ایرانیان بسیار مورد توجه و بیانگر تاریخ و فرهنگ کهن سرزمین ما است. به همین دلیل فضا و دکورهای مرتبط با این مناسبت‌ها در آتلیه‌های عکاسی کودک از استقبال گسترده‌ای برخوردار است. از آن دسته می‌توان به عید نوروز و یلدا و ... اشاره کرد (عکس‌های ۷۳ تا ۷۵). دکورهای مرتبط با موضوعات دیگری نظیر فصول سال و مناسبت‌های جهانی هم می‌توانند برای عکاسی از کودکان مورد استفاده قرار بگیرند.

عکس ۷۴

عکس ۷۳

عکس ۷۵

در کلاس به گروه‌های ۴ نفره تقسیم شوید و هر گروه از بین مناسبت‌های داخل تقویم یک مورد را انتخاب و برای آن مناسبت دکور بسازید. سپس از یک کودک در آن دکور عکاسی کنید و نتیجه کار را در کلاس برای دیگر گروه‌ها به نمایش بگذارید. کلیه نکات ایمنی را در ساخت دکورها در نظر بگیرید.

تجهیزات عکاسی مورد نیاز برای عکاسی کودک

تجهیزات عکاسی متعددی را می‌توان برای عکاسی از کودک به کار گرفت که مهم‌ترین آنها عبارت‌اند از: دوربین و تجهیزات جانبی، تجهیزات نورپردازی، رایانه (کامپیوتر).

دوربین عکاسی (فول فریم یا کراپ سنسور)

(اولویت اول برای تهیه) (زوم استاندارد)

عکس ۷۶

لنز تله زوم ۷۰-۲۰۰ میلی متر

لنز ماکرو بازه ۶۰mm-۵۰mm (اولویت دوم برای تهیه)
(برای عکاسی از نوزاد بسیار مناسب است)

عکس ۷۷

تجهیزات جانبی

چند کارت حافظه با حداقل ظرفیت ۱۶ گیگابایت

حداقل دو عدد باتری دوربین

عکس ۷۸

تجهیزات نورپردازی موردنیاز برای عکاسی از کودک (عکس ۷۹)

سه شاخه فلاش استودیویی با قدرت ۳۰۰ الی ۵۰۰ ژول

دو عدد سافت باکس با ابعاد
حدودی ۸۰×۱۲۰

یک عدد چتر سفید (دیفیوزر)
با قطر ۱۵۰ سانتی متر

یک عدد کاسه استاندارد
به همراه زنبوری

تریگر (رادیو فلاش)

سه عدد پایه

تصویر ۷۹

تجهیزات رایانه مورد نیاز (عکس ۸۰)

■ رایانه مناسب ویرایش عکس (رایانه‌ای که از لحاظ کارت گرافیک، پردازنده و حافظه مناسب باشد).

■ رایانه مناسب آرشیو عکس (برای آرشیو عکس، انجام امور دفتری و نمایش عکس به مشتری)

■ دو عدد هارد اکسترنال برای ذخیره‌سازی فایل‌ها

عکس ۸۰

لنز پرکاربرد در عکاسی کودک را نام ببرید.
در خصوص اهمیت ذخیره‌سازی عکس‌ها و رعایت اصول آرشیو با معلم خود گفت‌وگو کنید.

تمرین

نکات فنی و تکنیکی

عکاسی کودک در زیر مجموعه عکاسی پرتره قرار می‌گیرد. در اغلب موارد این نوع از عکاسی از لحاظ تکنیک‌های اجرایی با آنچه که پیش از این در پودمان عکاسی پرتره یاد گرفته‌اید مشابه است. با این وجود لازم است روی برخی موارد تکنیکی تأکید شود.

تنظیمات دوربین

عکس ۸۱

۱ برای عکاسی با فلش‌های استودیویی در آتلیه، سرعت شاتر باید روی سرعت سینک فلاش تنظیم شود. پس از آن در طول عکاسی سرعت شاتر ثابت می‌ماند و برای کم و زیاد کردن روشنایی تصویر، عدد دیافراگم را تغییر داده یا قدرت خروجی فلاش‌ها را کم و زیاد می‌کنیم. لازم به ذکر است که هر دوربینی سرعت سینک فلاش مخصوص خود را دارد. (عکس ۸۱)

تصویر ۸۲

۲ اعداد دیافراگم‌های باز و دیافراگم‌های میانی مانند ۱۱، ۸، ۵/۶، ۴، ۲/۸ معمولاً گزینه‌های مناسب‌تری برای عکاسی از کودک هستند.

البته مواقعی که به «عمق میدان وضوح» بیشتری نیاز است از دیافراگم‌های بسته‌تر استفاده می‌شود.

۳ عکاسی بهتر است با فایل RAW انجام شود. فایل RAW در هنگام ادیت عکس اطلاعات پیکسلی را از دست نمی‌دهد و در مقایسه با فرمت (JPG) از کیفیت خروجی نهایی بهتری برخوردار است. (تصویر ۸۲).

از یک کودک یا یک عروسک با کادر و پس‌زمینه ثابت با نور طبیعی عکاسی کنید. هر بار دیافراگم را یک پله ببندید و سرعت شاتر را یک پله آهسته‌تر کنید. اکنون تمامی اعداد دیافراگم را نوشته و مشخص کنید با کدام دیافراگم عمق میدان کم، متوسط و زیاد شده است.

فعالیت
کارگاهی

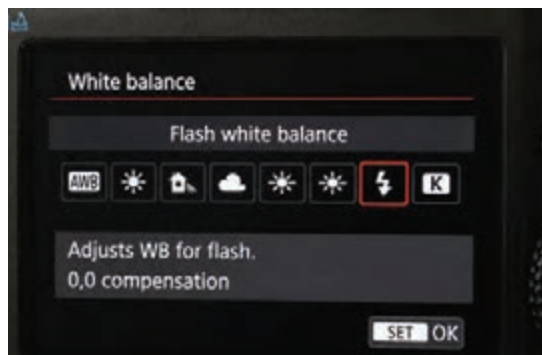

۴ تنظیم تراز سفیدی (White Balance)، تنظیمی در دوربین است که سبب می‌شود رنگ‌ها در تصویر طبیعی ثبت شوند و رنگ سفید واقعاً سفید دیده شود. نورها دارای دما هستند اما دمای رنگ به معنای حرارت یا برودت نیست بلکه بیانگر رنگ نور است. دمای رنگ نور با واحد کلوین سنجیده می‌شود.

روش اول: تنظیم وایت بالانس با استفاده از گزینه فلاش

در حالت پیش‌فرض فلاش، دوربین محدوده دمای رنگ‌ها را طوری تنظیم می‌کند که در هنگام عکاسی با نور فلاش طبیعی دیده می‌شوند.

هنگام استفاده از فلاش، با انتخاب این گزینه رنگ‌های عکس واقعی‌تر ثبت می‌شوند. تنظیم این گزینه روی دوربین با سرعت بالایی انجام می‌شود ولی همیشه دقیق نیست (عکس ۸۳)

عکس ۸۳

عکس ۸۴

روش دوم: انتخاب کلوین (Kelvin)

در بسیاری از دوربین‌ها می‌توان دمای رنگ را دستی وارد کرد. این گزینه در دوربین با حرف (K) انگلیسی مشخص شده است. (عکس ۸۴)

با هر دو روش فوق، تراز سفیدی در دوربین را تنظیم کرده و در آتلیه هنرستان عکاسی کنید. سپس بدون انجام ویرایش نرم افزاری، تفاوت‌های عکس‌هایی که گرفته‌اید را با هم مقایسه و بررسی کنید.

تمرین

چند نمونه از منابع نور با دمای رنگ متفاوت

عکس ۸۵- دمای رنگ نور لامپ روشنایی: حدود ۳۲۰۰-۲۸۰۰ درجه کلوین

عکس ۸۸- دمای رنگ نور در سایه: حدود ۷۰۰۰ درجه کلوین

عکس ۸۷- دمای رنگ نور در هوای ابری: حدود ۷۰۰۰ درجه کلوین

عکس ۸۹- دمای رنگ نور فلاش استودیویی حدود ۵۶۰۰ عکس ۹۰- دمای رنگ نور خورشید از دو ساعت بعد از طلوع تا دو ساعت قبل از غروب ۵۶۰۰-۵۵۰۰ درجه کلوین

روش سوم: استفاده از گزینه تنظیم تراز سفیدی به صورت دستی (Custom White Balance)

وقتی از کاستوم وایت بالانس استفاده می شود یعنی می خواهیم تعیین کنیم که در شرایط نوری موجود رنگ صحیح چیست. این روش نسبت به بقیه شیوه های تنظیم وایت بالانس از دقت بالاتری برخوردار است. چند روش ساده برای تنظیم وایت بالانس

۱- روش کارت سفید یا خاکستری (رایج ترین روش)

یک کاغذ سفید تمیز یا کارت خاکستری ۱۸ درصد را در همان نوری که روی سوژه می تابد بگذارید. (عکس های ۹۱ تا ۹۳).

عکس ۹۳

عکس ۹۲

عکس ۹۱

از کاغذ سفید یا کارت خاکستری بانوردهی صحیح یک عکس بگیرید. بهتر است کادر دوربین را با کارت خاکستری یا سطح سفیدی که از آن عکاسی می شود کاملاً پر کرده و دقت کنید که سایه روی آن نیفتد. در منوی دوربین در بخش کاستوم وایت بالانس همان عکسی که از سطح خاکستری یا سفید گرفته شده را به عنوان مرجع انتخاب کنید. به یاد داشته باشید که پس از این مراحل در قدم آخر باید در بخش تنظیمات دوربین، گزینه وایت بالانس روی کاستوم قرار گیرد. از این لحظه دوربین، رنگ نور موجود در صحنه را اصلاح می کند و عکس ها با رنگ صحیح ثبت می شوند.

چند نکته آموزشی:

اگر نور محیط عوض شود (مثلاً از داخل ساختمان به بیرون رفتید) باید دوباره وایت بالانس تنظیم شود. کارت خاکستری به شرط اینکه هیچ رنگ اضافه ای نداشته باشد معمولاً دقیق تر از کارت سفید است. محل قرارگیری گزینه کاستوم وایت بالانس و نحوه اجرای این دستور در منوی دوربین های مختلف کمی با هم فرق می کند.

یک عروسک که بخشی از لباس یا بدنه آن سفید است را در شرایط نوری زیر قرار داده و با رعایت نکاتی که در خصوص وایت بالانس مطرح شد از آن عکاسی کنید. در تمام عکس‌ها باید رنگ سفید کاملاً سفید و بدون رنگ اضافی در عکس دیده شود.

عکس اول: زیر نور شمع

عکس دوم: در سایه دیوار در یک روز آفتابی

عکس سوم: با نور فلاش

نتیجه کار را بدون آنکه با نرم افزارهای رایانه‌ای ادیت کنید در کلاس به نمایش بگذارید.

سایزهای رایج چاپ عکس

با ابعاد چاپ عکس‌هایی که در آتلیه‌های عکاسی کودک در ایران رایج هستند و به عنوان محصول نهایی در اختیار مشتریان قرار می‌گیرند آشنا شوید. (عکس ۹۳)

۶×۹cm

۱۰×۱۵cm

۱۳×۱۸cm

۱۶×۲۱cm

۲۰×۲۰cm

۲۰×۳۰cm

۳۰×۳۰cm

۳۰×۴۰cm

۴۰×۶۰cm

۵۰×۵۰cm

۵۰×۷۰cm

۶۰×۹۰cm

۷۰×۱۰۰cm

۷۵×۱۵۰cm

عکس ۹۳

ارزشیابی شایستگی عکاسی کودک

نام و نام خانوادگی		شماره ملی		تاریخ ارزشیابی:		نوبت:
کد حرفه	۳۴۳۵۱۲	حرفه	فتو-گرافیک	کد پیمانۀ/پودمان	۳۴۳۵۱۲۰۳۴	استاندارد عملکرد کار:
کد وظیفه شغل	۳۴۳۵۱۲۰۳	وظیفه شغل	عکاسی آتلیه و مراسم	سطح صلاحیت	۱۲	عکس برداری از کودک با استفاده از لوازم حرفه‌ای و تخصصی عکاسی و نورپردازی بنا به سفارش مشتری و متناسب با استانداردهای حرفه‌ای در استودیو و خارج از استودیو، در سایزهای مشخص شده پرتره کودکان شامل: ثبت فایل با فرمت RAW، وضوح و جزئیات، رعایت اصول زیبایی‌شناسی، متناسب با دنیای کودکان، تنوع حالت‌ها و کادربندی‌ها متناسب با شرایط و موضوع، تنوع پس‌زمینه و تنوع رنگ
کد کار	۳۴۳۵۱۲۰۳۴۲	کار	عکاسی کودک	سطح شایستگی	مهارت	

ردیف	مرا حل کار	شرایط انجام کار (ابزار، مواد، تجهیزات، زمان، مکان و ...)	ابزارهای ارزشیابی	استاندارد (شاخص‌ها/داوری/نمره‌دهی)	نتایج ممکن	نمره کسب شده
۱	آماده کردن کودک برای عکاسی	ابزار و تجهیزات: دوربین عکاسی، لوازم نورپردازی، رایانه، کارت‌ریج‌های رنگ، باتری و کاغذهای چاپگر، چاپگر، لوازم صحنه (انواع پس‌زمینه‌ها و پارچه‌های رنگی، اسباب‌بازی‌ها، صندلی‌ها و استندهای کودکانه و...) مکان: استودیو عکاسی	مشاهده، چک‌لیست، نمونه کار، نمون برگ ارزشیابی و...	آشنایی با برقراری ارتباط مؤثر با کودک شناخت چگونگی جلب نظر کودک مهارت آماده کردن کودک مهارت تعیین حالت متناسب با کاربرد عکس مهارت بررسی لباس و استفاده از اسباب‌بازی مناسب بهره‌گیری از فناوری‌های نوین مهارت آماده کردن کودک مهارت تعیین حالت متناسب با کاربرد عکس مهارت بررسی لباس و استفاده از اسباب‌بازی مناسب نداشتن مهارت برقراری ارتباط مؤثر با کودک و چگونگی جلب نظر کودک برای عکس برداری	۳ ۲ ۱	
۲	انتخاب صحنه و پس‌زمینه	ابزار و تجهیزات: دوربین عکاسی، لوازم نورپردازی، رایانه، کارت‌ریج‌های رنگ، باتری و کاغذهای چاپگر، چاپگر، لوازم صحنه (انواع پس‌زمینه‌ها و پارچه‌های رنگی، اسباب‌بازی‌ها، صندلی‌ها و استندهای کودکانه و...) مکان: استودیو عکاسی	مشاهده، چک‌لیست، نمونه کار، نمون برگ ارزشیابی و...	دانش سواد بصری (خط، نقطه، سطح، حجم، بافت، رنگ، کنتراست، تیرگی و روشنی) آشنایی با استفاده از رنگ و ابزار صحنه (اسباب‌بازی) و چیدمان صحنه مهارت انتخاب پس زمینه مهارت صحنه‌آرایی (چیدمان صحنه) دیدن افق‌های آینده در کار و انجام کارهای خلاقانه و جدید در صحنه پردازی مهارت انتخاب پس زمینه مهارت صحنه‌آرایی (چیدمان صحنه) نداشتن مهارت چیدمان صحنه	۳ ۲ ۱	
۳	نورپردازی و نورسنجی از چهره	ابزار و تجهیزات: دوربین عکاسی، لوازم نورپردازی، رایانه، کارت‌ریج‌های رنگ، باتری و کاغذهای چاپگر، چاپگر، لوازم صحنه (انواع پس‌زمینه‌ها و پارچه‌های رنگی، اسباب‌بازی‌ها، صندلی‌ها و استندهای کودکانه و...) مکان: استودیو عکاسی	مشاهده، چک‌لیست، نمون برگ ارزشیابی و...	دانش کاربرد نور در نورپردازی و نورسنجی شناخت شدت نور، نرمی یا تیزی نور، دمای رنگ نور (کلوین) و کنتراست نور مهارت تنظیم کردن منابع نور و بازتاباننده برای نورپردازی صحنه مهارت سنجش نور به وسیله نورسنج ایندۀ‌نگری دنیای کار و خلاقیت در نورپردازی در شرایط ویژه مهارت تنظیم کردن منابع نور و بازتاباننده برای نورپردازی صحنه مهارت سنجش نور به وسیله نورسنج نداشتن مهارت نورپردازی و نورسنجی عدم آگاهی از شدت نور، نرمی یا تیزی نور، دمای رنگ نور (کلوین) و کنتراست نور برای انجام کار	۳ ۲ ۱	
۴	عکس برداری	ابزار و تجهیزات: دوربین عکاسی، لوازم نورپردازی، رایانه، کارت‌ریج‌های رنگ، باتری و کاغذهای چاپگر، چاپگر، لوازم صحنه (انواع پس‌زمینه‌ها و پارچه‌های رنگی، اسباب‌بازی‌ها، صندلی‌ها و استندهای کودکانه و...) مکان: استودیو عکاسی	مشاهده، چک‌لیست، نمون برگ ارزشیابی و...	دانش سواد بصری (عناصر بصری، ترکیب‌بندی، کنتراست، تیرگی و روشنی) دانش کار در محیط ویندوز و نرم‌افزارهای ویرایش عکس و چاپگر دانش تبدیل فایل خام به فرمت jpg و tiff و... در نرم‌افزارهای ویرایش عکس مهارت انتقال فایل عکس به محیط نرم‌افزارهای ویرایش عکس مهارت ویرایش عکس در محیط نرم‌افزارهای ویرایش عکس مهارت تبدیل فرمت RAW و ذخیره‌سازی فایل مهارت انتخاب کاغذ مناسب چاپ مهارت چاپ عکس به وسیله چاپگر بهره‌گیری از فناوری‌های نوین مهارت انتقال فایل عکس به محیط نرم‌افزارهای ویرایش عکس مهارت ویرایش عکس در محیط نرم‌افزارهای ویرایش عکس مهارت تبدیل فرمت RAW و ذخیره‌سازی فایل مهارت انتخاب کاغذ مناسب چاپ مهارت چاپ عکس به وسیله چاپگر نداشتن مهارت کار در محیط ویندوز و نرم‌افزارهای ویرایش عکس و دانش تبدیل فایل خام به فرمت jpg و tiff و... در نرم‌افزارهای ویرایش عکس	۳ ۲ ۱	

۲	- امانت‌داری، مسئولیت‌پذیری، اخلاق حرفه‌ای، مدیریت فناوری‌های جدید، کار گروهی، ارتباط مؤثر، مدیریت زمان - استفاده از روپوش کار و عینک مناسب هنگام کار با رایانه، رعایت فاصله مناسب برای سلامت چشم، رعایت نکات ارگونومی هنگام نشستن طولانی مدت در پشت رایانه - رعایت موارد ایمنی در محیط به لحاظ اتصالات الکتریکی، تجهیزات متناسب برای کار در محیط - رعایت نکات بهداشتی در مواجهه با نوزادان و کودکان - استفاده بهینه از منابع انرژی و سیستم‌های الکترونیکی - انصاف و مشتری‌مداری، باور به امانت‌داری در نگهداری فایل‌ها، رعایت حقوق کپی‌رایت	شایستگی‌های غیر فنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست محیطی و نگرش: مدیریت کار و کیفیت
☐ بلی	ارزشیابی کار (شایستگی انجام کار)	
☐ خیر		
توضیحات: ۱- معیار شایستگی انجام کار: - کسب حداقل نمره ۲ از مراحل ۲ و ۴ و ۵ (مراحل بحرانی) - کسب حداقل نمره ۲ از بخش شایستگی‌های غیر فنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست‌محیطی و نگرش - کسب حداقل میانگین ۲ از مراحل کار ۲- تعریف سطوح شایستگی: صرف‌نظر از اینکه یک تکلیف کاری در چه سطحی از صلاحیت حرفه‌ای انجام می‌شود، در هر محیط کاری ممکن است انجام هر کار با کیفیت مشخصی مورد انتظار باشد. سطح شایستگی انجام کار، معیار اساسی ارزشیابی است. مهارت (سطح سه): ماهر و قادر به آموزش و هدایت دیگران، توانایی برنامه‌ریزی و تحلیل، پاسخ‌گویی در برابر کارهای خود، سروکار داشتن با سطح وسیعی از کارها و فعالیت‌ها تسلط (سطح چهار): خبرگی در انجام کار و آموزش دیگران، ایجاد نوآوری، سازگاری، عیب‌یابی، هدایت و راهنمایی دیگران.		

پودمان چهارم

عکاسی تجاری

عکاسی تجاری، یکی از پرکاربردترین گرایش‌های عکاسی در صنعت تبلیغات است که با هدف معرفی و فروش محصولات و خدمات انجام می‌شود. عکاسی تجاری بر ایجاد جذابیت بصری و انتقال ویژگی‌ها و اطلاعات مهم کالا یا خدمات به مخاطب تمرکز دارد. در این پودمان هنرجویان مهارت‌های عکاسی محصول و غذا را آموزش دیده و تجربه خواهند کرد.

واحد یادگیری ۱

شایستگی عکاسی از محصول

عکاسی از محصول

در این واحد یادگیری، هنرجویان با استفاده از نورپردازی دقیق، ترکیب‌بندی‌ها و چیدمان حرفه‌ای، آموزش خواهند دید که چگونه از محصول در بهترین حالت ممکن عکاسی کنند. نمایش جزئیات مهم که معرف کیفیت محصول است و همچنین رنگ و بافت، کاربرد و موضوعاتی مانند آن در عکاسی محصول نقش مهمی دارد. عکس نهایی باید بتواند محصول یا کالا را به گونه‌ای به مشتری معرفی کند که علاوه بر انتقال اطلاعات، در افزایش فروش محصول نیز مؤثر باشد.

استاندارد عملکرد

عکاسی و ثبت عکس‌های محصول در استودیو با تجهیزات حرفه‌ای و نورپردازی استاندارد عکاسی تجاری با فرمت RAW و خروجی ویرایش‌شده و تحویل در فرمت‌های مورد نیاز مشتری برای چاپ و انتشار آنلاین براساس سفارش مشتری.

مقدمه

امروزه با پیشرفت‌های علمی در زمینه رسانه‌های اجتماعی و گسترش روز افزون اقتصاد دیجیتال، نقش فروش محصولات به روش‌های برخط (آنلاین) افزایش یافته است. مخاطبین و مشتریان این حیطه برای بررسی و انتخاب محصولات مورد نیاز خود نیازمند دیدن عکس‌هایی هستند که دارای اطلاعات و جزئیات کامل محصول مثل رنگ، جنس، اندازه و مانند آن باشد. اطلاعات و آموزش‌های این بخش به شما کمک می‌کند تا از یک محصول مشخص عکس‌هایی برای معرفی کامل آن تهیه کنید.

عکس ۳

عکس ۲

عکس ۱

عکاسی از محصول

اصول مهم برای تهیه عکس از محصولات
۱ اندازه و پرسپکتیو آن به واقعیت نزدیک باشد.

لنز واید

لنز نرمال

لنز تله

عکس ۴- استفاده از لنزهای مختلف و تأثیر آن بر اندازه و پرسپکتیو

۲ زاویه دید به گونه‌ای باشد که تمام زوایای آن گویا و واضح باشد.

عکس ۵

عکس ۶- وایت بالانس غلط

۳ رنگ در عکس با خود شیء یکی باشد (انتخاب وایت بالانس هماهنگ با نور مورد استفاده).

عکس ۷- وایت بالانس صحیح

۴ برای تمرکز روی محصول، پس‌زمینه عکس سفید یا خاکستری (خنثی) باشد تا محصول بهتر دیده شود.

با مراجعه به چند تارنمای فروش محصولات، عکس‌های محصولات مشترک موجود در این تارنماها را جمع‌آوری و به کلاس بیاورید، نمونه عکس‌ها را با هم مقایسه و درباره آنها گفت‌وگو کنید.

فعالیت
کلاسی

برای رسیدن به اهداف ذکر شده در عکاسی از شیء نکات زیر باید رعایت شود:

۱- سه پایه

برای کنترل لرزش و تسلط بر کادر، دوربین حتماً روی سه‌پایه قرار گیرد.

۲- انتخاب لنز مناسب

لنز نرمال و تله‌فوتو کوتاه، ابعاد و پرسپکتیو محصول را طبیعی و نزدیک به واقعیت نشان می‌دهد، بنابراین بهتر است از لنز نرمال یا تله‌فوتو کوتاه استفاده شود. (به‌طور مثال در دوربین فول فریم، لنز ۵۰، ۸۵ یا ۱۰۵ مناسب است و اگر دوربین APS-C استفاده می‌شود، لنز ۳۵، ۵۰ یا ۷۰ مناسب است).

از یک سوژه ثابت با سه لنز نرمال، تله‌فوتو و واید عکاسی کنید، عکس‌ها را در کلاس با دوستان خود به اشتراک بگذارید و درباره آنها گفت‌وگو کنید.

فعالیت
کارگاهی

۳- زاویه دید دوربین

دوربین می‌تواند سه حالت داشته باشد: هم‌سطح با سوژه (Eye Level)، بالاتر از سطح سوژه (High Angel) یا پایین‌تر از سطح سوژه (Low Angel) که در این دو حالت (پایین‌تر و بالاتر) با زاویه به سوژه نگاه می‌شود که نسبت به سوژه مناسب‌ترین حالت انتخاب می‌گردد.

عکس ۱۰

عکس ۹

عکس ۸

از تمامی زوایای یک سوژه مکعب مستطیل عکاسی کنید، عکس‌ها را در کلاس با دوستان خود به اشتراک بگذارید و درباره آنها گفت‌وگو کنید. به نظر شما کدام زاویه سوژه را بهتر معرفی کرده است؟

فعالیت
کارگاهی

۴- جهت قرار گرفتن سوژه یا شیء

ممکن است یک محصول دارای ابعاد و زوایای مختلف باشد. مناسب‌ترین نما که سوژه به‌طور کامل معرفی شود را انتخاب کنید.

عکس ۱۳

عکس ۱۲

عکس ۱۱

۵- انتخاب دیافراگم مناسب برای عکاسی و نقطه فوکوس سوژه

از آنجایی که از ابتدا تا انتهای شیء باید واضح باشد، بهتر است نقطه فوکوس را در $\frac{1}{3}$ پیشین شیء قرار دهید. سپس دیافراگمی را انتخاب کنید که از ابتدا تا انتهای سوژه در عمق میدان وضوح قرار گیرد.

عکس ۱۵ - نقطه فوکوس در $\frac{1}{3}$ پیشین شیء

عکس ۱۴ - نقطه فوکوس در ابتدای شیء و انتهای شیء

۶- رنگ سوژه

باید وایت بالانس (تراز سفیدی) مناسب با منبع نوری که با آن عکاسی می شود را انتخاب کنید تا رنگ شیء در عکس با خود شیء یکی باشد. توصیه می گردد از فلاش استودیویی استفاده شود.

عکس ۱۷- وایت بالانس صحیح

عکس ۱۶- وایت بالانس غلط

از یک سوژه ثابت با دو منبع نوری متفاوت (یک بار نور محیط و یک بار نور فلاش استودیویی) عکاسی کنید. عکس ها را در کلاس با دوستان خود به اشتراک بگذارید و درباره آنها گفت و گو کنید.

فعالیت
کارگاهی

۷- انتخاب حساسیت یا ISO

از آنجایی که باید عکس از کیفیت بالایی برخوردار باشد، حساسیت های کم ISO (بین ۱۰۰ تا ۴۰۰) که به نوع دوربین بستگی دارد را انتخاب کنید.

عکس ۱۹- ایزو ۲۰۰

عکس ۱۸- ایزو ۳۲۰۰

۸- پس زمینه مناسب برای عکس از شیء

بهتر است زمینه سفید و یا خاکستری (خنثی) انتخاب شود تا سوژه تحت تأثیر رنگ زمینه قرار نگیرد و بهتر دیده شود.

نکته آموزشی: مقوا یا پارچه (بدون چروک) را به گونه‌ای روی دیوار قرار دهید که ادامه آن به صورت قوس‌دار تا روی میز عکاسی قرار گیرد و خط افق (انتهای میز) دیده نشود. به دو عکس زیر توجه کنید.

عکس ۲۱- با خط افق

عکس ۲۰- بدون خط افق

از یک سوژه ثابت با دو پس‌زمینه سفید و خاکستری عکاسی کنید، عکس‌ها را در کلاس با دوستان خود به اشتراک بگذارید و درباره آنها گفت‌وگو کنید. آیا می‌توانید عکسی از همین سوژه با پس‌زمینه رنگی تهیه کنید؟

فعالیت
کارگاهی

۹- عکاسی فایل RAW

در این نوع عکاسی حتماً از فایل RAW استفاده شود. خصوصیات این فایل به شما کمک می‌کند تا در صورت نیاز، عکس‌ها را بهتر ویرایش کنید.

عکس ۲۳- عکس اصلاح شده

عکس ۲۲- فایل RAW

نورپردازی از اشیا

عکس ۲۴- نور هدلایت

برای شروع نورپردازی، ابتدا نور هدلایت را قرار دهید. نور هدلایت نوری است که از بالا و متمایل به دوربین به سوژه می‌تابد و سطح بالایی شیء را روشن می‌کند و باعث جدا شدن سوژه از پس‌زمینه می‌شود. در مرحله بعد نور اصلی را قرار دهید. نور اصلی نوری است که به‌صورت جانبی به شیء می‌تابد و سطح جلویی سوژه (سمت راست یا سمت چپ، بسته به محل قرارگیری نور) را روشن می‌کند.

سپس وجه دیگر سوژه که در سایه قرار دارد را می‌توان با یک رفلکتور روشن کرد.

در عکاسی از اشیا بهتر است از سافت باکس استفاده شود تا نور و سایه نرم شود و تمام جزئیات سوژه به‌طور مشخص قابل دیدن باشد.

نکته

عکس ۲۶- نور هدلایت و نور جانبی عکس ۲۷- نور هدلایت، نور جانبی و رفلکتور

عکس ۲۵- نور جانبی

نکته

می‌توانید از فیلتر پولاریزه برای کنترل انعکاس‌های سوژه استفاده کنید. زیرا حذف کامل این انعکاس‌ها سبب از دست دادن جنسیت سوژه می‌شود.

اکنون مرحله نورسنجی و سپس عکاسی فرا می‌رسد. در نورسنجی ابتدا نور هر منبع نور را به صورت جداگانه بخوانید و نسبت نورها را با هم تنظیم کنید. اگر شدت نور هدلایت X باشد، نور جانبی باید شدت $X/2$ باشد. به طور مثال اگر در نورسنج نور هدلایت، دیافراگم ۱۱ را نشان می‌دهد، نور جانبی در نورسنج باید عدد ۸ را نشان دهد.

سپس برای نورخوانی لحظه عکاسی، تمام نورها روشن، نورسنج در محل سوژه رو به لنز دوربین به شکلی که کلاهک نورسنج تمام نورها را ببیند (عکاس مقابل منابع نور قرار نگیرد). سپس نورخوانی را انجام دهید. این عدد دیافراگم، برای نوردهی مناسب عکاسی از سوژه است.

عکس ۲۹- خوانش نور جانبی

عکس ۲۸- خوانش نور هدلایت

عکس ۳۱- خوانش نور هدلایت، نور جانبی و رفلکتور

عکس ۳۰- خوانش نور هدلایت و جانبی

نکته

۱ X نشانگر شدت نور تابیده شده است.

۲ از آنجایی که با فلاش استودیو عکاسی می‌شود، سرعت دوربین روی سرعت سینکرون فلاش (سرعت هم‌زمانی) قرار می‌گیرد (به طور مثال $1/125$ ثانیه یا هر سرعت سینکرون مشخص شده برای دوربین مورد نظر).

با قرار گرفتن بک‌گراند (پس‌زمینه) به شکلی که قوس آن ملایم یا تند باشد، مانند عکس‌های زیر، می‌توان شدت تاریکی و روشنایی بک‌گراند و نوانس (تاریکی به روشنی تدریجی) را کنترل کرد. به عکس‌های زیر و شکل قرار گرفتن فون توجه کنید.

تفاوت بک‌گراند و فون در این است که بک‌گراند می‌تواند تخت باشد ولی در فون سطح عمودی و افقی به‌صورت قوس‌دار به یکدیگر متصل است.

نکته

عکس ۳۳- عکس حاصل شده از فرم قرار گرفتن فون در عکس ۳۲

عکس ۳۲- فرم قرار گرفتن فون

عکس ۳۵- عکس حاصل شده از فرم قرار گرفتن فون در عکس ۳۴

عکس ۳۴- فرم قرار گرفتن فون

عکاسی از اشیاء با جنسیت‌های مختلف

۱- چرم

برای نورپردازی از چرم حتماً باید از سافت‌باکس استفاده شود تا بافت و جنس چرم مشخص شود. بازتاب (رifle) سافت‌باکس از سطح چرم خیلی شدید است و باید با استفاده از فیلتر پولاریزه، شدت انعکاس کنترل

شود. (توجه داشته باشید که این انعکاس را به طور کامل حذف نکنید، زیرا این انعکاس جنسیت و بافت چرم را نشان می‌دهد.) به سه عکس زیر توجه کنید.

عکس ۳۶- بازتاب چرم کاملاً دیده می‌شود. عکس ۳۷- بازتاب توسط فیلتر پولاریزه عکس ۳۸- بازتاب توسط فیلتر پولاریزه گرفته شده است. کنترل شده است.

یک محصول چرم انتخاب کرده و با توجه به نکات گفته شده از آنها عکاسی کنید. عکس‌ها را به کلاس آورده و با دوستان خود در مورد آنها گفت‌وگو کنید.

فعالیت
کارگاهی

۲- شیشه

برای عکاسی از شیشه دو روش وجود دارد:

الف) زمینه مشکی و لبه‌های شیشه با خطوط سفید

ب) زمینه سفید و لبه‌های شیشه با خطوط مشکی

برای زمینه سفید به جای یک گراند (پس‌زمینه) از کاغذ کالک استفاده کرده و نور را از پشت کاغذ کالک بتابانید یا شیشه را در مقابل سافت باکس قرار دهید تا زمینه سفید شود، سپس دو مقوای مشکی را به صورت دو دیواره در دو طرف سوژه قرار دهید تا انعکاس صفحات مشکی، خطوطی روی شیشه ایجاد کند و حجم آن را نشان دهد.

عکس ۴۰- عکاسی از شیشه با زمینه مشکی

عکس ۳۹- عکاسی از شیشه با زمینه سفید

برای زمینه مشکی بهتر است از پارچه مخمل استفاده شود، سپس دو سافت باکس در دو طرف سوژه قرار گیرد تا خطوط سفید روی شیشه ایجاد شود. هرچه سافت باکس باریک تر و دورتر باشد، خطوط نازک تر و هرچه سافت باکس پهن تر و نزدیک تر باشد، خطوط ضخیم تر خواهد شد.

نکته

برای شیشه‌های رنگی حتماً باید زمینه سفید انتخاب شود تا رنگ شیشه مشخص شود.

عکس ۴۱- عکاسی از شیشه رنگی با زمینه سفید

یک محصول شیشه‌ای انتخاب کرده و با توجه به نکات گفته شده با دو پس زمینه سیاه و سفید از آنها عکاسی کنید. عکس‌ها را به کلاس آورده و با دوستان خود در مورد عکس‌ها گفت‌وگو کنید.

فعالیت
کارگاهی

۳- فلز

فلز هر چیزی که مقابل آن قرار گیرد را منعکس می‌کند (یعنی تصویر اشیا در فلز دیده می‌شود)، بنابراین بهتر است برای برطرف کردن این انعکاس‌ها، از کاغذ سفید یا سافت باکس در مقابل منبع نور استفاده شود. برای عکاسی از فلز از سافت باکس، رفلکتور سفید و گاهی خیمه نور استفاده می‌شود. توجه داشته باشید که وجود خطوط مشکی در لبه‌های شیء می‌تواند حجم و فرم شیء را نشان دهد. در عکاسی از فلز با خیمه ممکن است نیاز باشد از مقواهای باریک مشکی در دیواره داخلی خیمه استفاده شود تا این خطوط مشکی در فلز منعکس شده و حجم شیء بهتر نشان داده شود.

عکس ۴۳

عکس ۴۲

عکس ۴۵

عکس ۴۴

از یک شیء فلزی در شرایط نوری مناسب عکاسی کرده، عکس‌ها را به کلاس آورده و با دوستان خود در مورد عکس‌ها گفت‌وگو کنید.

فعالیت
کارگاهی

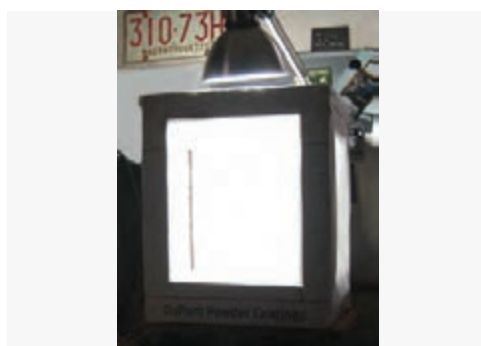
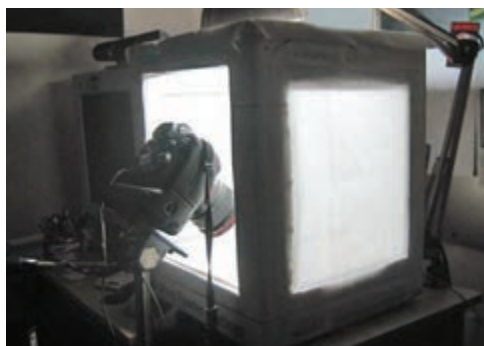

نکته

در صورتی که دسترسی به خیمه نور مقدور نباشد، می‌توان با استفاده از مقوای ضخیم و کاغذ کالک آن را ساخت.

ساخت خیمه نور

عکس ۴۶- مراحل ساخت خیمه نور

یک مقوای ضخیم در ابعاد مثلاً ۶۰ در ۴۰ سانتی‌متر انتخاب کنید و یک کادر مربع از داخل آن برش دهید و کاغذ کالک یا پوستی را بر روی آن بگذارید. با قرار دادن این مقوا در مقابل منبع نور می‌توان به یک نور نرم و یکنواخت دست یافت.

عکس ۴۸

عکس ۴۷

عکس ۵۰

عکس ۴۹

به عکس‌های ۴۷ تا ۵۰ نگاه کنید. با توجه به عکس‌های ارائه شده در جنسیت‌های متنوع، با کمک هنرآموز خود محصولات متنوعی انتخاب کرده و از آنها در استودیوی هنرستان عکاسی کنید. عکس‌ها را در کلاس به نمایش بگذارید و درباره آن با دوستان خود گفت‌وگو کنید.

ارزشیابی شایستگی عکاسی از محصول

نام و نام خانوادگی		شماره ملی	تاریخ ارزشیابی:	نوبت:
کد حرفه	۳۴۳۵۱۲	حرفه	فتوت-گرافیک	کد پیمان/پودمان
کد وظیفه شغل	۳۴۳۵۱۲۰۳	وظیفه شغل	عکاسی آتلیه و مراسم	سطح صلاحیت
کد کار	۳۴۳۵۱۲۰۳۳۲	کار	عکاسی از محصول	سطح شایستگی

ردیف	مرا حل کار	شرایط انجام کار (ابزار، مواد، تجهیزات، زمان، مکان و ...)	ابزارهای ارزشیابی	استاندارد (شاخص‌ها/داوری/نمره دهی)	نتایج ممکن	نمره کسب شده
۱	پذیرش سفارش	مکان: استودیو عکاسی ابزار و تجهیزات: رایانه، دوربین عکاسی، سه پایه، لنزهای تخصصی (واید، تله، نرمال، ماکرو)، لوازم سنجش نور، فیلترها، لوازم نورپردازی شامل نورهای استودیو، فلاش‌ها، پس‌زمینه‌ها	مشاهده، چک‌لیست، نمونه کار، نمون برگ ارزشیابی و ...	دانش ارتباط حرفه‌ای با کارفرما به منظور بستن قرارداد و استفاده از تعرفه و جدول زمانی برای تحویل کار دانش چگونگی گفت‌وگو درباره سفارش مشتری و برآورد تعداد عکس‌های مورد نیاز برای پروژه دانش تعیین و برآورد قیمت و مجاب کردن مشتری دانش تنظیم پذیرش سفارش مهارت بررسی کردن سفارش، برآورد هزینه‌ها و ملزومات، تعیین زمان انجام پروژه، پذیرش سفارش بهره‌گیری از فناوری‌های نوین	۳	۱
				مهارت بررسی کردن سفارش، برآورد هزینه‌ها و ملزومات، تعیین زمان انجام پروژه، پذیرش سفارش	۲	
				نداشتن مهارت ارتباط حرفه‌ای با کارفرما به منظور بستن قرارداد و استفاده از تعرفه و جدول زمانی برای تحویل کار و چگونگی گفت‌وگو درباره سفارش مشتری و برآورد تعداد عکس‌های مورد نیاز برای پروژه	۱	
۲	آماده‌سازی مقدمات پروژه	مکان: استودیو عکاسی ابزار و تجهیزات: رایانه، دوربین عکاسی، سه پایه، لنزهای تخصصی (واید، تله، نرمال، ماکرو)، لوازم سنجش نور، فیلترها، لوازم نورپردازی شامل نورهای استودیو، فلاش‌ها، پس‌زمینه‌ها	مشاهده، چک‌لیست، نمونه کار، نمون برگ ارزشیابی و ...	دانش سواد بصری (سطح، خط، نقطه، حجم، بافت، رنگ، کنتراست، تیرگی و روشنایی) دانش فرهنگی، اجتماعی و بومی پیرامون کالای مورد عکاسی شناخت ابزار (پس‌زمینه، وسایل صحنه) دانش ترکیب‌بندی کاربرد سواد بصری و ترکیب‌بندی در چیدمان مهارت تهیه پس‌زمینه، تهیه ابزار صحنه، چیدمان محصول آینده‌نگری دنیای کار	۳	۱
				مهارت تهیه پس‌زمینه، تهیه ابزار صحنه، چیدمان محصول	۲	
				نداشتن مهارت برای انجام مراحل آماده سازی مقدمات عکس برداری	۱	
۳	نورپردازی و نورسنجی	مکان: استودیو عکاسی ابزار و تجهیزات: رایانه، دوربین عکاسی، سه پایه، لنزهای تخصصی (واید، تله، نرمال، ماکرو)، لوازم سنجش نور، فیلترها، لوازم نورپردازی شامل نورهای استودیو، فلاش‌ها، پس‌زمینه‌ها	مشاهده، چک‌لیست، نمونه کار، نمون برگ ارزشیابی و ...	مهارت نورپردازی (تنظیم چراغ‌ها و بازتابنده‌ها) مهارت سنجش نور آشنایی با انواع نور، شناخت ابزارهای نورپردازی و کنترل بازتاب، آگاهی از نورسنجی و تراز سفیدی دیدن لقی‌های آینده در کار	۳	۱
				مهارت نورپردازی (تنظیم چراغ‌ها و بازتابنده‌ها) مهارت سنجش نور	۲	
				نداشتن مهارت نورپردازی و نورسنجی	۱	
۴	ثبت تصویر	مکان: استودیو عکاسی ابزار و تجهیزات: رایانه، دوربین عکاسی، سه پایه، لنزهای تخصصی (واید، تله، نرمال، ماکرو)، لوازم سنجش نور، فیلترها، لوازم نورپردازی شامل نورهای استودیو، فلاش‌ها، پس‌زمینه‌ها	مشاهده، چک‌لیست، نمونه کار، نمون برگ ارزشیابی و ...	شناخت حساسیت (ISO)، کیفیت عکس (قدرت تفکیک)، دیافراگم، قالب عکس (format)، شاتر، فاصله کانونی، تراز سفیدی (white balance) و زاویه دید مهارت تنظیم دوربین متناسب با نور و سوژه شامل سرعت، دیافراگم، حساسیت، تراز سفیدی و ... مهارت انتخاب زاویه و ترکیب‌بندی مناسب مهارت ثبت تصاویر دقیق از محصول بهره‌گیری از فناوری‌های نوین	۳	۱
				مهارت تنظیم دوربین متناسب با نور و سوژه شامل سرعت، دیافراگم، حساسیت، تراز سفیدی و ... مهارت انتخاب زاویه و ترکیب‌بندی مناسب مهارت ثبت تصاویر دقیق از محصول	۲	
				نداشتن مهارت ثبت تصویر، حساسیت (ISO)، کیفیت عکس (قدرت تفکیک)، دیافراگم، قالب عکس (format)، شاتر، فاصله کانونی، تراز سفیدی (white balance) و زاویه دید را به‌درستی به کار نمی‌برد.	۱	
۵	ویرایش و اصلاح عکس	مکان: استودیو عکاسی ابزار و تجهیزات: رایانه، دوربین عکاسی، سه پایه، لنزهای تخصصی (واید، تله، نرمال، ماکرو)، لوازم سنجش نور، فیلترها، لوازم نورپردازی شامل نورهای استودیو، فلاش‌ها، پس‌زمینه‌ها	مشاهده، چک‌لیست، نمونه کار، نمون برگ ارزشیابی و ...	آشنایی با محیط نرم‌افزار ویرایش شناخت اصول تنظیم نور و رنگ و وضوح تصویر آگاهی از فرمت‌های خروجی مناسب چاپ و وب مهارت ویرایش رنگ و نور بدون افت کیفیت مهارت حذف لکه و اصلاح پس‌زمینه مهارت گرفتن خروجی در اندازه و فرمت موردنیاز مشتری آینده‌نگری دنیای کار	۳	۱
				مهارت ویرایش رنگ و نور بدون افت کیفیت مهارت حذف لکه و اصلاح پس‌زمینه مهارت گرفتن خروجی در اندازه و فرمت مورد نیاز مشتری	۲	
				نداشتن مهارت کار با محیط نرم‌افزار ویرایش و ناآگاهی از فرمت‌های خروجی مناسب چاپ و وب	۱	

ردیف	مرا حل کار	شرایط انجام کار (ابزار،مواد، تجهیزات، زمان، مکان و ...)	ابزارهای ارزشیابی	استاندارد (شاخص‌ها/دآوری/نمره دهی)	نتایج ممکن	نمره کسب شده
۶	تحويل و بایگانی	مکان: استودیو عکاسی ابزار و تجهیزات: رایانه، دوربین عکاسی، سه پایه، لنزهای تخصصی (واید، تله، نرمال، ماکرو)، لوازم سنجش نور، فیلترها، لوازم نورپردازی شامل نورهای استودیو، فلاش‌ها، پس‌زمینه‌ها	مشاهده، چک‌لیست، نمونه کار، نمون برگ ارزشیابی و...	آگاهی از روش‌های تحويل و بایگانی فایل‌ها شناخت اصول پشتیبان‌گیری و امنیت داده‌ها آشنایی با حقوق انتشار و استفاده از عکس مهارت تحويل فایل‌ها به‌صورت امن و منظم مهارت تهیه نسخه پشتیبان و آرشیو پروژه مهارت ارائه فاکتور به مشتری دیدن افق‌های آینده در کار	۳	
				مهارت تحويل فایل‌ها به‌صورت امن و منظم مهارت تهیه نسخه پشتیبان و آرشیو پروژه مهارت ارائه فاکتور به مشتری	۲	
				نداشتن مهارت تحويل و بایگانی فایل‌ها و عدم آگاهی از حقوق انتشار و استفاده از عکس	۱	
				شایستگی‌های غیر فنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست محیطی و نگرش: مدیریت کار و کیفیت		
ارزشیابی کار (شایستگی انجام کار)						
☐ بلی ☐ خیر						
توضیحات: ۱- معیار شایستگی انجام کار: - کسب حداقل نمره ۲ از مراحل ۲ و ۴ و ۵ (مراحل بحرانی) - کسب حداقل نمره ۲ از بخش شایستگی‌های غیر فنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست‌محیطی و نگرش - کسب حداقل میانگین ۲ از مراحل کار ۲- تعریف سطوح شایستگی: صرف‌نظر از اینکه یک تکلیف کاری در چه سطحی از صلاحیت حرفه‌ای انجام می‌شود، در هر محیط کاری ممکن است انجام هر کار با کیفیت مشخصی مورد انتظار باشد. سطح شایستگی انجام کار، معیار اساسی ارزشیابی است. مهارت (سطح سه): ماهر و قادر به آموزش و هدایت دیگران، توانایی برنامه‌ریزی و تحلیل، پاسخ‌گویی در برابر کارهای خود، سروکار داشتن با سطح وسیعی از کارها و فعالیت‌ها تسلط (سطح چهار): خبرگی در انجام کار و آموزش دیگران، ایجاد نوآوری، سازگاری، عیب‌یابی، هدایت و راهنمایی دیگران.						

واحد یادگیری ۲

شایستگی عکاسی برای منوی غذا

عکاسی برای منوی غذا

عکاسی غذا در زمینه معرفی، نمایش و عرضه مواد غذایی (خوراکی‌ها و نوشیدنی‌ها)، یکی از زیرمجموعه‌های مهم و کاربردی حرفه عکاسی است. یادگیری این مهارت می‌تواند هنجریان را برای ورود به بازار کار و فعالیت در حوزه عکاسی تبلیغاتی و تجاری آماده کند. عکاسان غذا با به‌کارگیری تکنیک‌های نورپردازی، استفاده از لوازم جانبی مناسب و چیدمان هنرمندانه غذا، تصاویری خلق می‌کنند که حس تازگی، سلامت، طعم اشتهاآور و کیفیت را به بیننده منتقل کند. این نوع عکاسی برای رستوران‌ها، کافه‌ها، تولیدکنندگان مواد غذایی و به طور کلی در حوزه صنایع غذایی و آشپزی اهمیت بسزایی دارد و مستقیماً بر جذب مشتری تأثیر می‌گذارد. در این واحد یادگیری، هنجریان با اصول و مهارت‌های عکاسی از انواع غذاها آشنا می‌شوند و با انجام تمرین‌های عملی، توانایی ثبت تصاویر مناسب برای استفاده در منوهای غذایی را کسب می‌کنند.

استاندارد عملکرد

عکاسی و ثبت عکس‌های خوراکی‌ها در استودیو یا رستوران با تجهیزات حرفه‌ای و نورپردازی استاندارد عکاسی تجاری با فرمت RAW و خروجی ویرایش شده و تحویل در فرمت‌های مورد نیاز مشتری برای چاپ و انتشار آنلاین بر اساس سفارش مشتری برای استفاده در منو یا پلتفرم‌های فروش آنلاین رستوران‌ها و کافه‌ها.

عکاسی برای منوی غذا

آیا تا به حال در رستوران‌ها به عکس‌هایی که روی منو غذا چاپ شده‌اند توجه کرده‌اید؟ به نظر شما اصلی‌ترین کاربرد آنها چیست؟ آیا آنها باید غذاهای رستوران را زیباتر و خوشمزه‌تر از آنچه که هست نشان دهند؟ یا اینکه عکس‌های غذا در منو باید به واقعیت وفادار باشند و غذاها را با همان کیفیت و مقداری که به دست مشتری می‌رسد نشان دهند؟ (عکس ۵۱)

عکس ۵۱

با هم کلاسی‌های خود در این باره گفت‌وگو کنید و نظرات خود را به اشتراک بگذارید.

فعالیت
کلاسی

به دو عکس زیر نگاه کنید.

عکس ۵۳

عکس ۵۲

عکس ۵۴

کدام تصویر اطلاعات بیشتری از این غذا در اختیار ما قرار می‌دهد؟

کدام یک غذا را لذیذتر و اشتهاآورتر نشان می‌دهند؟ به نظر شما، اگر قرار باشد یکی از این دو تصویر در منوی رستوران قرار بگیرد، کدام یک اولویت دارد؟ (عکس‌های ۵۲ و ۵۳)

عکس‌های منو باید نشان دهد که مشتری در نهایت پس از سفارش غذا، چه چیزی دریافت خواهد کرد. فرض کنید غذایی را به صورت اینترنتی سفارش می‌دهید، اگر آنچه به دست شما می‌رسد با تصویری که هنگام انتخاب غذا مشاهده کرده‌اید تفاوت داشته باشد، آیا همچنان از خرید خود رضایت خواهید داشت؟ به عکس روبه‌رو نگاه کنید. به نظر شما کدام یک از عناصر موجود در عکس توجه بیشتری را جلب می‌کند؟ (عکس ۵۶)

آیا سیب‌زمینی سرخ کرده و خیارشور در کنار همبرگر سرو خواهد شد؟ یا آنها در این عکس صرفاً نقش تزیینی دارند؟

اکنون به عکس روبه‌رو نگاه کنید.

عکس ۵۵

عکس‌های ۵۴ و ۵۵ را با یکدیگر مقایسه کنید. به نظر شما کدام یک از این دو عکس اطلاعات واضح‌تری را در اختیار مخاطب قرار می‌دهد و در هنگام سفارش غذا از ایجاد تردید جلوگیری می‌کند؟

هر هنرجو به تشخیص خود چند عکس از غذا و نوشیدنی را که برای قرار گرفتن در منوی رستوران یا کافه مناسب است از وبگاه انتخاب کرده و در کلاس به نمایش بگذارد و دلایل انتخاب خود را شرح دهد.

فعالیت
کلاسی

این دو عکس را ببینید (۵۶ و ۵۷) و آنها را با یکدیگر مقایسه کنید. چه تفاوت‌هایی با هم دارند؟ آیا وجود آکسسوار غیر خوراکی در کنار غذای اصلی می‌تواند باعث اشتباه در انتخاب مخاطب شود؟

عکس ۵۷

عکس ۵۶

عکس ۵۹

یکی از مهم‌ترین اطلاعاتی که در منوی رستوران‌ها و کافه‌ها از طریق عکس باید به مخاطب منتقل شود مقدار مواد غذایی است. کدام یک از این دو عکس مقدار بستنی که در اختیار مشتری قرار می‌گیرد را به درستی نشان داده است؟ (عکس‌های ۵۸ و ۵۹)

عکس ۵۸

مهم‌ترین وظیفه عکس‌ها در منوی غذا اطلاع‌رسانی صحیح است. عکس‌ها باید شکل و مقدار واقعی مواد غذایی و تعداد و میزان مخلفات آن را به درستی به مخاطب نشان دهند (عکس ۶۰).

عکس ۶۰

با استفاده از نور پنجره و یک رفلکتور از صبحانه خود عکاسی کنید. توجه داشته باشید که عکس‌های شما باید برای نمایش در منوی غذا مناسب باشد. عکس‌ها را با خود به کلاس آورده و درمورد آنها بایکدیگر گفت‌وگو کنید.

به عکس زیر نگاه کنید: (عکس ۶۱)

عکس ۶۱

وضوح تصویر را چگونه می‌بینید؟ آیا از وضوح کافی برخوردار است؟ بخش‌هایی از این تصویر از عمق میدان وضوح خارج (فلو) است. آیا فلو (ناواضح) بودن بخشی از تصویر، موجب کم حجم نشان دادن مقدار دسر شده است یا تأثیر قابل توجهی بر میزان اطلاعات تصویری ارائه شده توسط عکس نداشته است؟ گاهی اوقات برای جذابیت بصری می‌توان از این قابلیت در عکاسی از منو غذا استفاده کرد، به شرط اینکه اطلاعات تصویری ضروری و کلیدی در عکس از بین نرود.

هر یک از هنرجویان یک ظرف سالاد یا هر غذای دیگری با خود به آتلیه هنرستان بیاورد و با عمق میدان کم از آن عکاسی کند، سپس عکس را به نمایش گذاشته و با راهنمایی هنرآموز و هم‌کلاسی‌ها در مورد آن گفت‌وگو کند.

در عکاسی منوی غذا، برای جذابیت بیشتر می‌توان از مواد غذایی دیگر در کنار سوژه اصلی برای چیدمان صحنه استفاده کرد. این مواد می‌توانند جنبه تزئینی داشته باشند، اما باید دقت کرد که ارزش بصری مواد غذایی فرعی به مراتب کمتر از سوژه اصلی باشد. عکاس باید اطمینان داشته باشد مخاطب به هیچ‌وجه مواد تزئینی را با سوژه اصلی اشتباه نمی‌گیرد، به عبارت دیگر موارد فرعی و تزئینی در عکس نباید به گونه‌ای نمایش داده شوند که ناخواسته جایگزین موضوع اصلی گردند.

کم کردن عمق میدان وضوح و نوع کادربندی (کراپ مناسب) می‌تواند به کاهش ارزش بصری سوژه‌های فرعی کمک کند. (عکس ۶۲)

عکس ۶۲

یک نوشیدنی گرم یا سرد را انتخاب کرده و از آن برای منوی کافه در آتلیه هنرستان عکاسی کنید. علاوه بر نوشیدنی اصلی، حداقل یک نوشیدنی متفاوت دیگر را نیز در پلان دوم یا سوم قرار دهید. با به کارگیری روش‌هایی که آموخته‌اید، ارزش بصری سوژه فرعی را کاهش داده تا تمرکز بیننده بر سوژه اصلی باقی بماند.

فعالیت
کارگاهی

در عکاسی از منوی کافه و رستوران، توصیه می‌شود از نوشیدنی‌ها در ظروف شفاف عکاسی کنید تا اطلاعات تصویری بیشتری به بیننده منتقل شود. مگر آنکه ظروف مورد استفاده از استایل خاص و از پیش تعیین شده‌ای برخوردار باشند، که در این صورت صحنه‌پردازی و انتخاب ظروف باید مطابق با آن سبک صورت پذیرد.

به قرارگیری منابع نور در این عکس توجه کنید (عکس‌های ۶۳ و ۶۴).

عکس ۶۴

عکس ۶۳

یک بشقاب غذا را با استفاده از دیاگرام فوق به عنوان الگو، عکاسی کنید (مواد غذایی به دلخواه انتخاب شود). تلاش کنید تا دقیقاً همین زاویه بشقاب را از زاویه دوربین خود مشاهده کنید.

فعالیت
کارگاهی

نکته

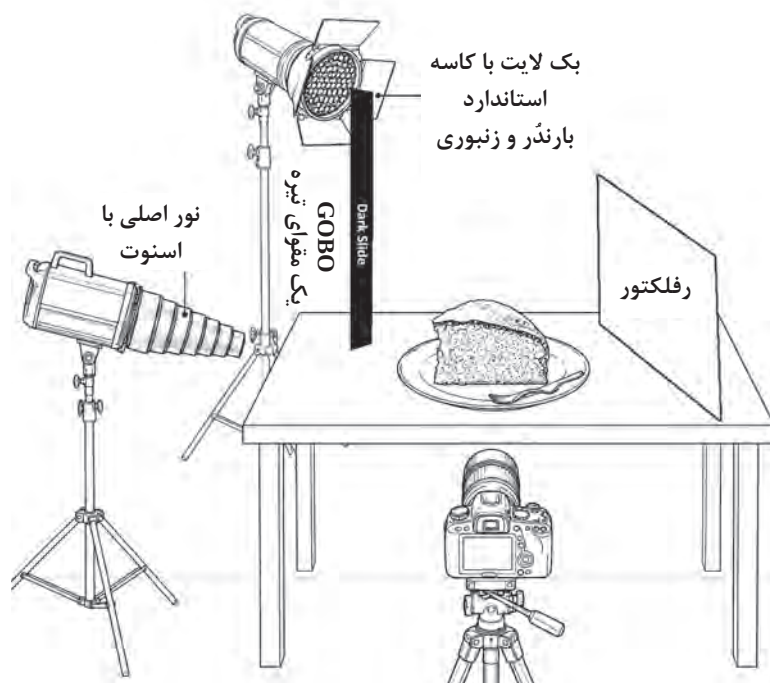

نام این روش نورپردازی «های-کی» (High-key) است. شیوه نورپردازی «های-کی»، یکی از روش‌های رایج و کارآمد در عکاسی منوی غذا محسوب می‌شود. در نورپردازی High-key سایه‌ها در تصویر به کمترین میزان ممکن می‌رسند.

قرارگیری منابع نور در عکس زیر را با دقت بررسی کنید (عکس‌های ۶۵ و ۶۶).

عکس ۶۵

عکس ۶۶

به گروه‌های چهار نفره تقسیم شوید و هر گروه با راهنمایی‌های هنرآموز خود عکسی شبیه به عکس ۶۶ بگیرند.

فعالیت
کلاسی

توجه داشته باشید در صورتی که نوع، ابعاد یا برش کیک و ظرفی که از آن استفاده می‌کنید با اقلامی که در عکس ۶۵ مشاهده می‌شود مغایرت داشته باشد طبیعی است که محل قرارگیری منابع نور شما هم تا اندازه‌ای با عکس ۶۶ تفاوت‌هایی داشته باشد.

نکته

به این شیوه نورپردازی، «لو-کی» (Low-key) گفته می‌شود. کنترل نور در نورپردازی «لو-کی» در عکاسی منوی غذا، نسبت به نورپردازی «های-کی» (High-key) کمی دشوارتر است و اجرای آن، دقت و حساسیت بیشتری را نیاز دارد. در نورپردازی Low-key سایه‌ها نقش مهمی در عکس ایفا می‌کنند.

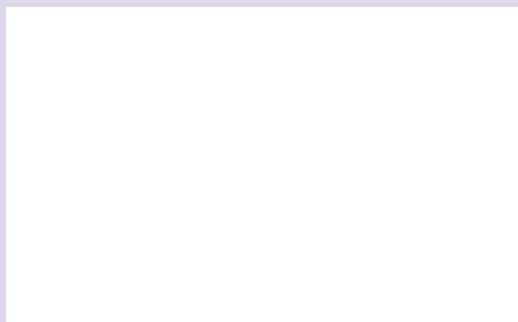
به هر شیئی که در مسیر نور قرار گیرد و سایه یا طرح خاصی را در صحنه ایجاد کند «گوبو» می‌گویند. یک نمونه از گوبو را در عکس ۶۶ ملاحظه می‌کنید و سایه حاصل از آن روی زمینه در پشت بشقاب کیک قابل مشاهده است.

با کمک هنرآموز خود چگونگی قرارگیری و نوع منابع نور استفاده شده در این دو عکس را با رسم شکل در کادر خالی روبه‌روی هر عکس بکشید.

عکس ۶۷

عکس ۶۸

پروژه پایانی:

- دو عکس از یک غذای انتخابی تهیه کنید که شامل:
 - یک عکس نمای نزدیک (جزئیات)
 - یک عکس مناسب برای استفاده در منو غذا باشد.
- در پایان، توضیح کوتاهی درباره انتخاب زاویه، نور و چیدمان ارائه دهید.

ارزشیابی شایستگی عکاسی برای منوی غذا

نام و نام خانوادگی		شماره ملی		تاریخ ارزشیابی:		نوبت:
کد حرفه	۳۴۳۵۱۲	حرفه	فتو-گرافیک	کد پیمان/پودمان	۳۴۳۵۱۲۰۳۳	استاندارد عملکرد کار:
کد وظیفه شغل	۳۴۳۵۱۲۰۳	وظیفه شغل	عکاسی آتلیه و مراسم	سطح صلاحیت	۱.۲	عکاسی و ثبت عکس‌های خوراکی‌ها در استودیو یا رستوران با تجهیزات حرفه‌ای و نورپردازی استاندارد عکاسی تجاری با فرمت RAW و خروجی ویرایش شده و تحویل در فرمت‌های مورد نیاز مشتری برای چاپ و وب بر اساس سفارش مشتری برای استفاده در منو یا پلتفرم‌های فروش آنلاین رستوران‌ها و کافه‌ها
کد کار	۳۴۳۵۱۲۰۳۳۱	کار	عکاسی برای منوی غذا	سطح شایستگی	مهارت	

ردیف	مراحل کار	شرایط انجام کار (ابزار، مواد، تجهیزات، زمان، مکان و ...)	ابزارهای ارزشیابی	استاندارد (شاخص‌ها/داوری/نمره دهی)	نتایج ممکن	نمره کسب شده
۱	پذیرش سفارش	مکان: استودیو عکاسی ابزار و تجهیزات: رایانه، دوربین عکاسی، سه پایه، لنزهای تخصصی (واید، تله، نرمال، ماکرو)، لوازم سنجش نور، فیلترها، لوازم نورپردازی شامل نورهای استودیو، فلاش‌ها، پس‌زمینه‌ها	مشاهده، چک‌لیست، نمونه کار، نمون برگ ارزشیابی و...	دانش ارتباط موثر با سفارش‌دهنده و برآورد تعداد عکس‌های مورد نیاز برای پروژه شناخت هدف عکاسی (منو، تبلیغات، وب‌سایت، شبکه اجتماعی) دانش تنظیم پذیرش سفارش مهارت گفت‌وگو با مشتری برای تعیین سبک و کاربرد عکس‌ها مهارت تنظیم سفارش، برآورد هزینه و زمان اجرا مهارت تهیه لیست غذاها و برنامه‌ریزی روز عکاسی دیدن افاق‌های آینده در کار	۳	
				مهارت گفت‌وگو با مشتری برای تعیین سبک و کاربرد عکس‌ها مهارت تنظیم سفارش، برآورد هزینه و زمان اجرا مهارت تهیه لیست غذاها و برنامه‌ریزی روز عکاسی	۲	
				دانش نداشتن مهارت ارتباط موثر با سفارش‌دهنده و برآورد تعداد عکس‌های مورد نیاز برای پروژه	۱	
۲	آماده‌سازی مقدمات پروژه	مکان: استودیو عکاسی ابزار و تجهیزات: رایانه، دوربین عکاسی، سه پایه، لنزهای تخصصی (واید، تله، نرمال، ماکرو)، لوازم سنجش نور، فیلترها، لوازم نورپردازی شامل نورهای استودیو، فلاش‌ها، پس‌زمینه‌ها	مشاهده، چک‌لیست، نمونه کار، نمون برگ ارزشیابی و...	شناخت اصول ترکیب‌بندی و رنگ در عکاسی غذا آشنایی با پس‌زمینه، ظروف، پارچه‌ها و وسایل صحنه آگاهی از نقش استایلینگ و دکور در جذابیت بصری مهارت طراحی صحنه و انتخاب لوازم جانبی متناسب با نوع غذا مهارت هماهنگی با آشپز برای آماده‌سازی غذا در زمان مناسب مهارت چیدمان اولیه صحنه و نور کلی قبل از سرو غذا آینده‌نگری دنیای کار	۳	
				مهارت طراحی صحنه و انتخاب لوازم جانبی متناسب با نوع غذا مهارت هماهنگی با آشپز برای آماده‌سازی غذا در زمان مناسب مهارت چیدمان اولیه صحنه و نور کلی قبل از سرو غذا	۲	
				نداشتن مهارت به کارگیری اصول ترکیب‌بندی و رنگ در عکاسی غذا آشنایی با پس‌زمینه، ظروف، پارچه‌ها و وسایل صحنه برای آماده‌سازی مقدمات پیش از عکاسی	۱	
۳	نورپردازی و نورسنجی	مکان: استودیو عکاسی ابزار و تجهیزات: رایانه، دوربین عکاسی، سه پایه، لنزهای تخصصی (واید، تله، نرمال، ماکرو)، لوازم سنجش نور، فیلترها، لوازم نورپردازی شامل نورهای استودیو، فلاش‌ها، پس‌زمینه‌ها	مشاهده، چک‌لیست، نمونه کار، نمون برگ ارزشیابی و...	شناخت ویژگی نور طبیعی و مصنوعی در عکاسی غذا آشنایی با جهت نور، کنترل سایه و بافت در غذاها آگاهی از دمای رنگ، تراز سفیدی و هماهنگی نورها مهارت چیدمان منابع نور برای برجسته‌سازی بافت و حجم مهارت کنترل بازتاب‌ها روی ظروف و غذاهای براق مهارت تنظیم نورسنجی دقیق و ثبت عکس‌های آزمایشی دیدن افاق‌های آینده در کار، به کارگیری خلاقیت ویژه در عکاسی	۳	
				مهارت چیدمان منابع نور برای برجسته‌سازی بافت و حجم مهارت کنترل بازتاب‌ها روی ظروف و غذاهای براق مهارت تنظیم نورسنجی دقیق و ثبت عکس‌های آزمایشی	۲	
				نداشتن مهارت ایجاد هماهنگی نورها و نورسنجی دقیق برای انجام کار	۱	
۴	عکس برداری	مکان: استودیو عکاسی ابزار و تجهیزات: رایانه، دوربین عکاسی، سه پایه، لنزهای تخصصی (واید، تله، نرمال، ماکرو)، لوازم سنجش نور، فیلترها، لوازم نورپردازی شامل نورهای استودیو، فلاش‌ها، پس‌زمینه‌ها	مشاهده، چک‌لیست، نمونه کار، نمون برگ ارزشیابی و...	آشنایی با تنظیمات دوربین (ISO، شاتر، دیافراگم) شناخت زاویه‌های متداول در عکاسی غذا (۴۵ درجه، از بالا، سطح چشم) آگاهی از فرمت‌های ذخیره‌سازی و کنترل عمق میدان مهارت تنظیم دوربین و لنز متناسب با نوع غذا و صحنه مهارت انتخاب زاویه و کادر جذاب برای نمایش رنگ و بافت مهارت ثبت تصاویر با نوردهی و ترکیب دقیق و حرفه‌ای بهره‌گیری از فناوری‌های نوین	۳	
				مهارت تنظیم دوربین و لنز متناسب با نوع غذا و صحنه مهارت انتخاب زاویه و کادر جذاب برای نمایش رنگ و بافت مهارت ثبت تصاویر با نوردهی و ترکیب دقیق و حرفه‌ای	۲	
				نداشتن مهارت برای تنظیم دوربین (ISO، شاتر، دیافراگم) و به کارگیری زاویه‌های متداول در عکاسی غذا (۴۵ درجه، از بالا، سطح چشم)	۱	

ردیف	مراحل کار	شرایط انجام کار (ابزار،مواد، تجهیزات، زمان، مکان و ...)	ابزارهای ارزشیابی	استاندارد (شاخص‌ها/داوری/نمره دهی)	نتایج ممکن	نمره کسب شده
۵	ویرایش و اصلاح عکس‌ها	مکان: استودیو عکاسی ابزار و تجهیزات: رایانه، دوربین عکاسی، سه پایه، لنزهای تخصصی (واید، تله، نرمال، ماکرو)، لوازم سنجش نور، فیلترها، لوازم نورپردازی شامل نورهای استودیو، فلاش‌ها، پس‌زمینه‌ها	مشاهده، چک‌لیست، نمونه کار، نمون برگ ارزشیابی و...	آشنایی با نرم‌افزارهای ویرایش عکس و مدیریت رنگ شناخت تنظیمات رنگ، نور، وضوح وحذف نقص‌های جزئی آگاهی از فرمت‌های مناسب برای چاپ و انتشار آنلاین مهارت ویرایش رنگ برای حفظ تازگی و طبیعی‌بودن غذا مهارت اصلاح نور، حذف لکه و تنظیم پس‌زمینه مهارت تهیه خروجی نهایی برای چاپ و وب با کیفیت بالا آینده‌نگری دنیای کار	۳	
				مهارت ویرایش رنگ برای حفظ تازگی و طبیعی‌بودن غذا مهارت اصلاح نور، حذف لکه و تنظیم پس‌زمینه مهارت تهیه خروجی نهایی برای چاپ و وب با کیفیت بالا	۲	
				نداشتن مهارت کار با نرم‌افزارهای ویرایش عکس و مدیریت رنگ و نداشتن تسلط بر فرمت‌های مناسب برای چاپ و انتشار آنلاین	۱	
شایستگی‌های غیر فنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست محیطی و نگرش: مدیریت و کیفیت						
ارزشیابی کار (شایستگی انجام کار)	۱- امانت‌داری، مسئولیت‌پذیری، اخلاق حرفه‌ای، مدیریت فناوری‌های جدید، کار گروهی، ارتباط مؤثر، مدیریت زمان ۲- استفاده از رپویش کار و عینک مناسب هنگام کار با رایانه، رعایت فاصله مناسب برای سلامت چشم، رعایت نکات ارگونومی هنگام نشستن طولانی مدت در پشت رایانه ۳- رعایت بهداشت مواد غذایی هنگام عکاسی ۴- استفاده از دستکش و ابزار تمیز هنگام کار با غذا ۵- شناخت ایمنی برق و تجهیزات نور در فضای استودیو و رستوران ۶- رعایت ایمنی در نصب تجهیزات و کابل‌ها ۷- استفاده پهنه‌ای از انرژی و سیستم‌های الکترونیکی ۸- انصاف و مشتری‌مداری، باور به امانت‌داری در نگهداری فایل‌ها، رعایت حقوق کپی‌رایت					
	بلی ☐ خیر ☐					
توضیحات:						
۱- معیار شایستگی انجام کار: - کسب حداقل نمره ۲ از مراحل ۲ و ۴ و ۵ (مراحل بحرانی) - کسب حداقل نمره ۲ از بخش شایستگی‌های غیر فنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست‌محیطی و نگرش - کسب حداقل میانگین ۲ از مراحل کار						
۲- تعریف سطوح شایستگی: صرف‌نظر از اینکه یک تکلیف کاری در چه سطحی از صلاحیت حرفه‌ای انجام می‌شود، در هر محیط کاری ممکن است انجام هر کار با کیفیت مشخصی مورد انتظار باشد. سطح شایستگی انجام کار، معیار اساسی ارزشیابی است. مهارت (سطح سه): ماهر و قادر به آموزش و هدایت دیگران، توانایی برنامه‌ریزی و تحلیل، پاسخ‌گویی در برابر کارهای خود، سروکار داشتن با سطح وسیعی از کارها و فعالیت‌ها تسلط (سطح چهار): خبرگی در انجام کار و آموزش دیگران، ایجاد نوآوری، سازگاری، عیب‌یابی، هدایت و راهنمایی دیگران.						

پودمان پنجم

طراحی آلبوم عکس

واحد یادگیری ۱

شایستگی عکاسی اسناد (کپی برداری)

عکاسی اسناد (کپی برداری)

عکاسی از آثار موزه‌ای، تنها ثبت یک عکس نیست، بلکه در فرایند این نوع از عکاسی، مهارت، دقت به جزئیات و درک ارزش تاریخی و هنری اشیای موزه یا مکان‌های فرهنگی نیز مهم هستند. هنرجویان در این مهارت کاربردی می‌آموزند که چگونه به مستندسازی دقیق مجموعه‌های ارزشمند و نمایشگاهی بپردازند و نکات فنی مهم کپی برداری را به کار ببرند.

استاندارد عملکرد

مستندسازی و کپی برداری از اسناد و آثار مهم به وسیله دوربین عکاسی (تاریخی، هنری، سیاسی، فرهنگی، علمی و اجتماعی)، کپی برداری (عکاسی از اسناد، نقاشی، نقشه و ...).

مقدمه

عکس ۱

بازدید از موزه‌ها و دیدن آثار زیبا و بی‌نظیر به نمایش درآمده در آنها، تجربه‌ای تأثیرگذار و فراموش‌نشدنی است. اما امکان این کار همیشه فراهم نیست.

کاتالوگ‌های موزه‌ها و کتاب‌های تخصصی که درباره این آثار تهیه و چاپ می‌شوند، حاوی عکس‌هایی با کیفیت و وضوح بالا هستند که می‌توانند منابع مناسب و در دسترس برای دیدن و مطالعه علاقه‌مندان و پژوهشگران باشند.

عکس ۳

عکس ۲

عکس ۴

کپی‌برداری صحیح از آثار نیازمند آموختن مراحل مختلف و انجام تمرین‌های دقیق است. کسب تجربه در این کار به شما امکان می‌دهد با فراهم آوردن محیطی بی‌خطر برای آثار، از آنها کپی‌برداری کنید. این عکس‌ها باید شامل دقیق‌ترین جزئیات از نظر کیفیت رنگ و بافت نسبت به اصل اثر باشند.

در نظر داشته باشید، کپی برداری از تمامی آثار مثل کتب خطی، اسناد تاریخی، نقاشی‌ها و دیگر آثار تجسمی با دوربین عکاسی انجام می‌پذیرد. زیرا استفاده از برخی دستگاه‌ها مانند انواع اسکنرها و دستگاه‌های کپی می‌تواند به آثار آسیب وارد کند.

آیا به نظر شما فقط از آثار موزه‌ای کپی برداری می‌شود؟
به کمک هنرآموز خود فهرستی از آثار غیر موزه‌ای که از آنها کپی برداری می‌شود را جمع‌آوری کرده و در کلاس با دوستان خود به اشتراک بگذارید.

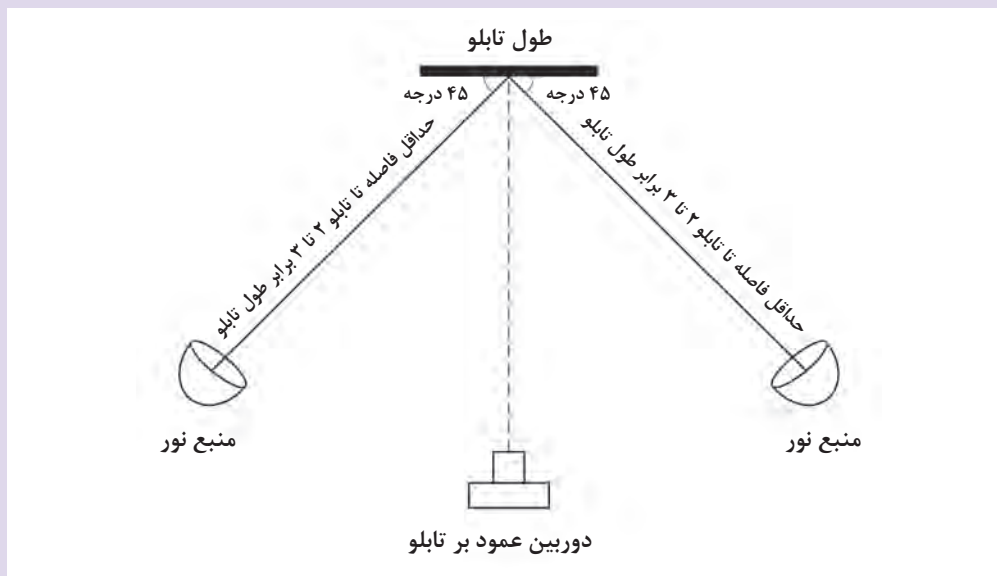
انواع شیوه‌های کپی برداری آثار

۱- اسنادی با سطح مات بدون بافت

برای عکاسی از اسنادی که سطح مات بدون بافت دارند مانند نقاشی، آبرنگ، گواش، مداد رنگی، اسناد تاریخی و کتاب‌های خطی و آثاری از این دست، به دلیل اینکه در آنها انعکاس نور به کمترین حد خود می‌رسد، در کپی برداری از پیچیدگی‌های تکنیکی کمتری برخوردار است.

با توجه به دیاگرام شماره ۱ مراحل کار را به ترتیب دنبال کنید:
الف) دو نور با زاویه ۴۵ درجه نسبت به سطح تابلو از سمت راست و چپ به سوژه می‌تابد. دوربین عمود بر سطح تابلو قرار می‌گیرد.
ب) حداقل فاصله هر نور باید ۲ الی ۳ برابر طول تابلو باشد.

تصویر ۵

ج) نوع نور فلاش استودیویی به همراه کاسه استاندارد است.
 د) در این نوع عکاسی از لنز نرمال یا تله فوتو کوتاه استفاده می‌شود، زیرا این نوع لنزها پرسپکتیو تصویر نهایی را بهتر نشان می‌دهد و در آن اختلال ایجاد نمی‌کنند.
 ه) دیافراگم‌های مناسب عکاسی اسناد ۵/۶ یا ۸ هستند (در این نوع عکاسی نیاز به عمق میدان نیست زیرا عکاسی از سطح است و عمق ندارد).
 و) اشل رنگ (چارت رنگ) در کنار سند حتماً استفاده شود. این اشل به عنوان مرجع رنگی هنگام چاپ مورد استفاده قرار می‌گیرد.

عکس ۶

عکس ۷- انواع چارت رنگی

ز) استفاده از سه پایه برای دقت کادربندی و عدم لرزش دوربین ضروری است.
ژ) سرعت شاتر: برای استفاده از فلاش سرعت سینک آن به کار گرفته می‌شود و چنانچه منابع نور را نورهای ممتد (مانند تنگستن یا نور خورشید) تشکیل می‌دهند، عدد دیافراگم را روی ۸ قرار داده و با سرعت شاتری که نورسنج نشان می‌دهد عکاسی می‌کنیم.

مراحل نورسنجی سطح تابلو:

در عکاسی از تابلوها، از یک نورسنج دستی با قابلیت فلاش متری استفاده می‌شود.
در نظر داشته باشید نورپردازی اثر باید به گونه‌ای باشد که سطح تابلو نور یکسان داشته باشد (یعنی در هر نقطه از تابلو که نورسنجی انجام می‌شود سرعت و دیافراگم یکی باشد).
برای رسیدن به این هدف، یکی از نکات مهم فاصله چراغ تا سطح تابلو است. این فاصله باید حداقل ۲ تا ۳ برابر طول تابلو باشد. در مرحله بعد یکی از چراغ‌ها را روشن و چراغ دوم را خاموش کنید.

عکس ۸

عکس ۹

عکس ۱۰

عکس ۸ تا ۱۰ (پشت صحنه نورپردازی و نورخوانی اسناد)

از وسط تابلو به سمت چراغ روشن، نور منبع را به وسیله نورسنج بخوانید (مثل ۸ f). سپس این چراغ را خاموش و چراغ دوم را روشن کنید و نور آن را خوانده و کنترل کنید به صورتی که شدت آن برابر با چراغ اول باشد. اکنون هر دو چراغ را روشن کرده، نورسنج را از وسط تابلو رو به لنز دوربین گرفته و نور هر دو چراغ را با هم بخوانید. پس از نورسنجی، دوربین خود را براساس اطلاعات نورسنج تنظیم کرده و عکاسی کنید.

یک اثر با سطح مات و بدون بافت تهیه و با توجه به مراحل ذکر شده کپی برداری کنید. کپی تهیه شده را به همراه اصل اثر به کلاس آورده و با یکدیگر مقایسه کنید.

فعالیت
کارگاهی

در صورت در دسترس نبودن آثار با خصوصیات مطرح شده (سطح مات بدون بافت) می توانید از یک برگه روزنامه یا یک پوستر که سطح مات بدون بافت دارد کپی برداری کنید.

نکته

۲- اسناد با سطح براق و بدون بافت

برای کپی برداری از اسناد با سطح براق و بدون بافت (مثل کپی برداری از عکس های قدیمی) باید به انعکاس نور که به دلیل براق و انعکاسی بودن سطح اثر به وجود می آید، توجه ویژه داشت. دقت داشته باشید ثبت این انعکاس ها تأثیر نامطلوبی بر کپی اثر می گذارد.

همان ویژگی ها و ملاحظات که در عکاسی سطوح مات رعایت می شود، باید در نظر گرفته شود با این تفاوت که زاویه نورها به جای ۴۵ درجه نسبت به سطح تابلو به حدود ۳۵ درجه تغییر می کند.

عکس ۱۱

عکس ۱۲

یک اثر با شرایط سطح براق و بدون بافت تهیه و با توجه به مراحل ذکر شده از آن کپی برداری کنید. کپی تهیه شده را به همراه اصل اثر به کلاس آورده و با یکدیگر مقایسه کنید.

فعالیت
کارگاهی

نکته

در صورت در دسترس نبودن آثار با خصوصیات مطرح شده (سطح براق بدون بافت) می توانید از عکس های شخصی یا خانوادگی خود یا پوستری با ویژگی های سطح براق بدون بافت کپی برداری کنید.

۳- اسناد و تابلوهای نقاشی با سطح براق بافت دار

برای عکاسی از این دسته از اسناد و سطوح، علاوه بر توجه داشتن به انعکاس های اثر، ثبت جزئیات بافت اثر نیز اهمیت دارد. بنابراین ضمن رعایت موارد قبلی، زاویه تابش چراغ ها ۳۰ درجه نسبت به سطح تابلو تنظیم شود و در صورت نیاز از فیلتر پولاریزه برای کنترل انعکاس ها استفاده گردد.

عکس ۱۳

عکس ۱۴

یک اثر با شرایط سطح براق بافت‌دار تهیه و با توجه به مراحل ذکر شده از آن کپی‌برداری کنید. کپی تهیه شده را به همراه اصل اثر به کلاس آورده و با یکدیگر مقایسه کنید.

۴- عکاسی از سطح نقاشی‌های کاردک‌کاری (رنگ برجسته)

در عکاسی از سطح نقاشی‌های کاردک‌کاری (رنگ برجسته) زاویه چراغ‌ها حتماً ۳۰ درجه نسبت به سطح تابو است. دقت کنید باید از فیلتر پولاریزه استفاده شود.

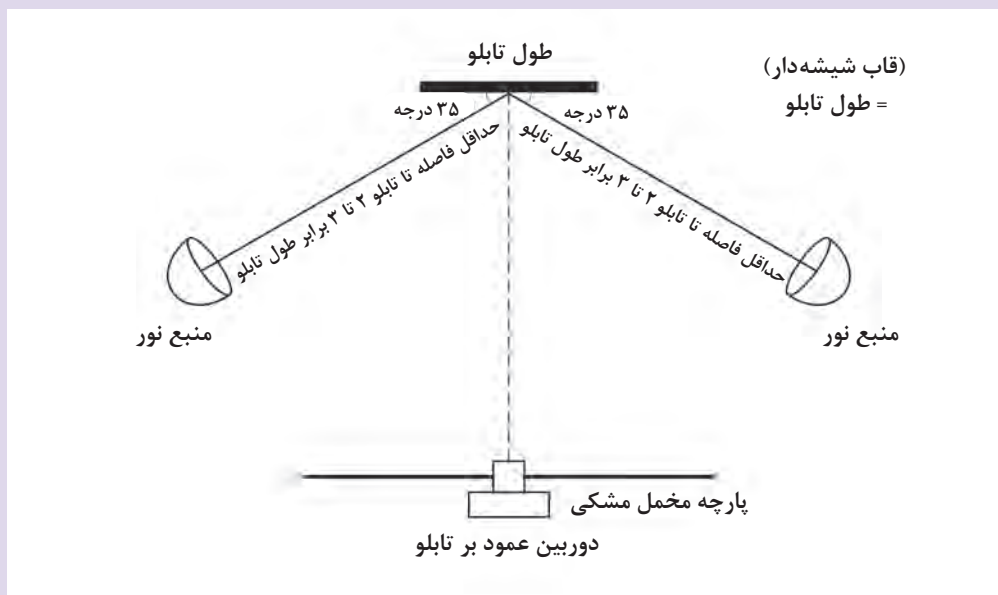
عکس ۱۵

یک اثر با شرایط سطح کاردک‌کاری (رنگ برجسته) یا نقش برجسته تهیه و با توجه به مراحل ذکر شده کپی‌برداری کنید. کپی تهیه شده را به همراه اصل اثر به کلاس آورده و با یکدیگر مقایسه کنید.

۵- عکاسی از نقاشی یا اسنادی با قاب شیشه‌دار

در عکاسی از نقاشی یا اسنادی که در قاب شیشه‌دار قرار دارند و نمی‌توان آنها را از قاب خارج کرد، مانند دیگرام زیر یک پارچه مخمل مشکی مقابل تابلو آویزان کنید. به اندازه لنز دوربین پارچه را سوراخ کرده، سوژه را ببینید و سپس عکس‌برداری کنید. دقت کنید زاویه نورها در عکاسی از نقاشی یا اسناد با قاب شیشه‌دار در حدود ۳۵ درجه و فاصله نورها تا اثر مورد نظر، دو تا سه برابر طول تابلو است.

فعالیت
کارگاهی

تصویر ۱۶

یک اثر با شرایط قاب شیشه‌دار تهیه و با توجه به مراحل ذکر شده از آن کپی‌برداری کنید. کپی تهیه شده را به همراه اصل اثر به کلاس آورده و با یکدیگر مقایسه کنید.

عکس ۱۷

ارزشیابی شایستگی عکاسی اسناد (کپی برداری)

نام و نام خانوادگی		شماره ملی	تاریخ ارزشیابی:	نوبت:
کد حرفه	۳۴۳۵۱۲	کد پیمان/پودمان	۳۴۳۵۱۲۰۳۵	استاندارد عملکرد کار:
کد وظیفه شغل	۳۴۳۵۱۲۰۳	سطح صلاحیت	L2	مستندسازی و کپی برداری از اسناد و آثار مهم به وسیله دوربین عکاسی (تاریخی، هنری، سیاسی، فرهنگی، علمی و اجتماعی)
کد کار	۳۴۳۵۱۲۰۳۵۱	سطح شایستگی	مهارت	

ردیف	مراحل کار	شرایط انجام کار (ابزار، مواد، تجهیزات، زمان، مکان و ...)	ابزارهای ارزشیابی	استاندارد (شاخص ها/دآوری/نمره دهی)	نتایج ممکن	نمره کسب شده
۱	گرفتن سفارش عکس	مکان: استودیو عکاسی ابزار و تجهیزات: رایانه، دوربین عکاسی، سه پایه، لنزهای تخصصی (واید، تله، نرمال، ماکرو)، لوازم سنجش نور، فیلترها، لوازم نورپردازی شامل نورهای استودیو، فلاش ها، پس زمینه ها، میز نور عکاسی، لوازم و استندهای نگهداری اجسام به منظور عکاسی	مشاهده، چکلیست، نمونه کار، نمون برگ ارزشیابی و...	درک خصوصیات سفارش ارتباط حرفه ای با کارفرما به منظور بستن قرارداد و استفاده از تعرفه و جدول زمانی برای تحویل کار برآورد تعداد عکس های مورد نیاز برای پروژه تعیین و برآورد قیمت مهارت بررسی کردن سفارش مهارت برآورد هزینه ها و ملزومات مهارت تعیین زمان انجام پروژه مهارت پذیرش سفارش آینده گیری دنیای کار	۳	
				مهارت بررسی کردن سفارش مهارت برآورد هزینه ها و ملزومات مهارت تعیین زمان انجام پروژه مهارت پذیرش سفارش	۲	
				نداشتن مهارت در گرفتن سفارش نداشتن مهارت در برقراری ارتباط حرفه ای با کارفرما به منظور بستن قرارداد و استفاده از تعرفه و جدول زمانی برای تحویل کار	۱	
۲	آماده سازی اثر و نورپردازی	مکان: استودیو عکاسی ابزار و تجهیزات: رایانه، دوربین عکاسی، سه پایه، لنزهای تخصصی (واید، تله، نرمال، ماکرو)، لوازم سنجش نور، فیلترها، لوازم نورپردازی شامل نورهای استودیو، فلاش ها، پس زمینه ها، میز نور عکاسی، لوازم و استندهای نگهداری اجسام به منظور عکاسی	مشاهده، چکلیست، نمونه کار، نمون برگ ارزشیابی و...	کیفیت نور شناخت جنسیت اجسام دانش نورپردازی و کاربرد ابزارهای جانبی نور مهارت تنظیم کردن منابع نور و بازتاباننده ها مهارت نورپردازی و سنجش نور در تناسب با جنسیت موضوع (کاغذ، شیشه، چوب، فلز، سرامیک و...) بهره گیری از فناوری های نوین	۳	
				مهارت تنظیم کردن منابع نور و بازتاباننده ها مهارت نورپردازی و سنجش نور در تناسب با جنسیت موضوع (کاغذ، شیشه، چوب، فلز، سرامیک و...)	۲	
				نداشتن مهارت ایجاد شرایط آماده سازی و تنظیم نورها و بازتاباننده ها و نورپردازی دقیق و نورسنجی مناسب برای عکس برداری از اسناد	۱	
۳	عکس برداری	مکان: استودیو عکاسی ابزار و تجهیزات: رایانه، دوربین عکاسی، سه پایه، لنزهای تخصصی (واید، تله، نرمال، ماکرو)، لوازم سنجش نور، فیلترها، لوازم نورپردازی شامل نورهای استودیو، فلاش ها، پس زمینه ها، میز نور عکاسی، لوازم و استندهای نگهداری اجسام به منظور عکاسی	مشاهده، چکلیست، نمونه کار، نمون برگ ارزشیابی و...	آگاهی از حساسیت (ISO)، قدرت تفکیک (کیفیت عکس)، دیافراگم، قالب عکس (FORMAT)، شاتر، فاصله کانونی، تراز سفیدی و زاویه دید مهارت تنظیم حساسیت (ISO)، تنظیم قدرت تفکیک (کیفیت عکس)، تنظیم دیافراگم، تنظیم قالب عکس (FORMAT)، تنظیم شاتر، تنظیم فاصله کانونی، تنظیم تراز سفیدی و عکس برداری دیدن افق های آینده در کار	۳	
				مهارت تنظیم حساسیت (ISO)، تنظیم قدرت تفکیک (کیفیت عکس)، تنظیم دیافراگم، تنظیم قالب عکس (FORMAT)، تنظیم شاتر، تنظیم فاصله کانونی، تنظیم تراز سفیدی و عکس برداری	۲	
				نداشتن مهارت برای عکس برداری (کپی برداری) از اسناد و آثار	۱	
۴	ویرایش فایل و ارائه	مکان: استودیو عکاسی ابزار و تجهیزات: رایانه، دوربین عکاسی، سه پایه، لنزهای تخصصی (واید، تله، نرمال، ماکرو)، لوازم سنجش نور، فیلترها، لوازم نورپردازی شامل نورهای استودیو، فلاش ها، پس زمینه ها، میز نور عکاسی، لوازم و استندهای نگهداری اجسام به منظور عکاسی	مشاهده، چکلیست، نمونه کار، نمون برگ ارزشیابی و...	دانش سواد بصری دانش کار در محیط ویندوز و نرم افزارهای ویرایش عکس و چاپگر دانش تبدیل فایل خام به فرمت jpg و tiff و ... در نرم افزار مهارت انتقال فایل عکس به محیط نرم افزارهای مرتبط مهارت ویرایش عکس در محیط نرم افزار، تبدیل فرمت RAW و ذخیره سازی فایل مهارت انتخاب کاغذ مناسب، چاپ عکس به وسیله چاپگر و ارائه نمونه به مشتری بهره گیری از فناوری های نوین	۳	
				مهارت انتقال فایل عکس به محیط نرم افزارهای مرتبط مهارت ویرایش عکس در محیط نرم افزار، تبدیل فرمت RAW و ذخیره سازی فایل مهارت انتخاب کاغذ مناسب، چاپ عکس به وسیله چاپگر و ارائه نمونه به مشتری	۲	
				نداشتن مهارت و دانش سواد بصری برای کار با ویندوز و نرم افزارهای ویرایش عکس و چاپگر	۱	
شایستگی های غیرفنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست محیطی و نگرش: مدیریت و کیفیت						
				- امانت داری، مسئولیت پذیری، اخلاق حرفه ای، مدیریت فناوری های جدید، کار گروهی، ارتباط مؤثر، مدیریت زمان - استفاده از روپوش کار و عینک مناسب هنگام کار با رایانه، رعایت فاصله مناسب برای سلامت چشم، رعایت نکات ارگونومی هنگام نشستن طولانی مدت در پشت رایانه - استفاده بهینه از منابع انرژی و سیستم های الکترونیکی - انصاف و مشتری مداری، باور به امانت داری در نگهداری فایل ها، رعایت حقوق کپی رایت	۲	
					۱	

☐ بلی	ارزشیابی کار (شایستگی انجام کار)
☐ خیر	

توضیحات:

۱- معیار شایستگی انجام کار:

- کسب حداقل نمره ۲ از مراحل ۲ و ۴ (مراحل بحرانی)
- کسب حداقل نمره ۲ از بخش شایستگی های غیرفنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست محیطی و نگرش
- کسب حداقل میانگین ۲ از مراحل کار

۲- تعریف سطوح شایستگی: صرف نظر از اینکه یک تکلیف کاری در چه سطحی از صلاحیت حرفه ای انجام می شود، در هر محیط کاری ممکن است انجام هر کار با کیفیت مشخصی مورد انتظار باشد. سطح شایستگی انجام کار، معیار اساسی ارزشیابی است.

- مهارت (سطح سه): ماهر و قادر به آموزش و هدایت دیگران، توانایی برنامه ریزی و تحلیل، پاسخ گویی در برابر کارهای خود، سروکار داشتن با سطح وسیعی از کارها و فعالیت ها
- تسلط (سطح چهار): خبرگی در انجام کار و آموزش دیگران، ایجاد نوآوری، سازگاری، عیب یابی، هدایت و راهنمایی دیگران.

واحد یادگیری ۲

شایستگی طراحی آلبوم

طراحی آلبوم

هنرجویان در این واحد یادگیری مهارت‌های لازم برای طراحی آلبوم (چیدمان عکس‌ها، چاپ در اندازه‌های مختلف، طراحی و صفحه‌آرایی برای آلبوم و ...) را می‌آموزند.

استاندارد عملکرد

تهیه آلبوم دیجیتال در ابعاد متنوع بر اساس سلیقه مشتری طبق استانداردهای حرفه‌ای و به وسیله نرم‌افزارهای تخصصی (تهیه آلبوم در اندازه‌های متنوع، تنوع در طراحی صفحات، جنس و جلد آلبوم).

در گذشته که عکاسی دیجیتال وجود نداشت، عکس‌ها را چاپ و در آلبوم قرار می‌دادند. آلبوم‌های عکس در اندازه‌ها و مدل‌های مختلفی وجود داشتند که هنوز هم ممکن است یک یا تعدادی از این آلبوم‌ها را در منزل داشته باشید.

با فراگیر شدن عکاسی دیجیتال، چاپ عکس‌ها کمتر شده و نگهداری آنها در آلبوم‌ها دیگر مانند گذشته رایج نیست و ممکن است بسیاری از عکس‌ها، هیچ‌وقت چاپ نشوند و به صورت فایل در رایانه یا گوشی‌های همراه باقی بمانند. با این حال یکی از امکاناتی که از زمان شروع عکاسی دیجیتال، فراگیر شده، طراحی آلبوم است که به جای آلبوم‌های قدیمی که تعدادی عکس یک‌شکل و یک‌اندازه کنار هم قرار می‌گرفتند؛ امکان طراحی جذاب صفحات آلبوم و کنار هم قرار دادن عکس‌ها با اندازه‌های متفاوت و حتی درج متن در کنار تصویر به راحتی وجود دارد. آلبوم‌های عکس می‌توانند موضوعات متنوعی داشته باشند، از آلبوم‌های خانوادگی گرفته تا آلبوم‌هایی با موضوعات همایش، سمینار و مراسم و همچنین آلبوم‌های تجاری مربوط به محصولات یک کارخانه یا نمونه کیک‌های یک شیرینی‌فروشی تا کارپوشه که برای ورود به بازار کار حرفه‌ای بسیار ضروری است.

از چه موضوعات دیگری برای طراحی یک آلبوم عکس می‌توانید نام ببرید؟ با جست‌وجو در محیط پیرامون خود، موضوعات آلبوم‌های عکس را یادداشت کنید و در کلاس درباره آنها گفت‌وگو کنید.

پرسش
کلاسی

کارپوشه

کارپوشه مجموعه‌ای از کارهای هنرجو است که در یک آلبوم نگهداری می‌شود. هدف از طراحی و ساخت کارپوشه نگهداری و به نمایش گذاشتن بهترین کارهای هنرجویان در فرایند آموزش مهارت است. البته در برخی موارد کارپوشه‌ها به منظور ایجاد خود ارزشیابی از مهارت‌های آموخته شده و مشاهده پیشرفت تحصیلی هنرجویان بوده و در موارد دیگری شامل مجموعه‌ای از بهترین فعالیت‌های هنرجویان به منظور ارزشیابی توسط هنرآموز تهیه می‌شود. کارپوشه در دنیای کار و حرفه، نقش مهمی در معرفی افراد در زمینه کارهایی که شایستگی آن را کسب کرده‌اند، دارد. کارپوشه که به آن «پورتفولیو» نیز گفته می‌شود، درواقع رزومه تصویری افراد برای معرفی خود به کارفرما و کسب یک شغل یا استخدام است و به همین دلیل از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. برای ساختن یک کارپوشه خوب و مؤثر باید به نکات زیر توجه شود:

■ در ارائه کارپوشه به نکات بصری و گرافیک صفحات توجه کنید. تصاویر نیاز به فضای سفید برای بهتر دیده شدن و تأمل دارند. فونت نوشتار ترکیب‌بندی مناسب تصاویر و نوشتار، حاشیه صفحات و تناسب حجم مطالب و تصاویر از جمله نکاتی است که باید رعایت شود.

■ یک کارپوشه خوب و موفق می‌تواند معرف ویژگی‌های شخصیتی فرد نیز باشد. در کارپوشه می‌توانید به صورت کوتاه و مؤثر مهارت‌های خود را معرفی کنید.

■ یک کارپوشه خیلی طولانی، شلوغ و متنوع، نشان‌دهنده مهارت‌های بالای شما نیست، بلکه باعث می‌شود بررسی

آن به زمان بیشتری نیاز داشته باشد و ممکن است کارهای خوب شما دیده نشوند. فقط بهترین آثار خود را که نشان‌دهنده مهارت شما در هر زمینه است انتخاب کنید. مجموعه ده اثر عالی بهتر از بیست اثر متوسط است. ■ بهتر است کارپوشه خود را هم به صورت یک فایل PDF و هم به صورت یک آلبوم چاپی آماده کنید و در جلسات حضوری (مصاحبه) نمونه چاپی و هنگام ارسال، نمونه مجازی را ارائه کنید.

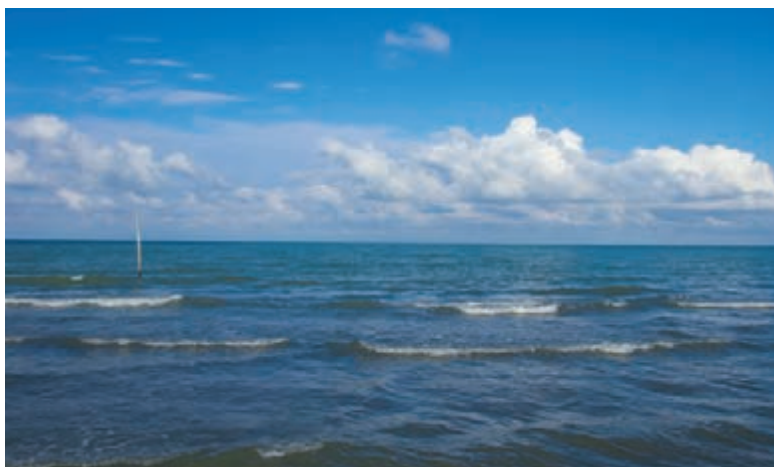
در ارائه کارپوشه همیشه حقیقت را بگویید، زیرا صداقت بهترین نشانه و معرف شخصیت فرد است. بنابراین دقیقاً در کارپوشه به آنچه که می‌توانید انجام دهید و شایستگی آن را کسب کرده‌اید اشاره کنید.

نکته
اخلاقی

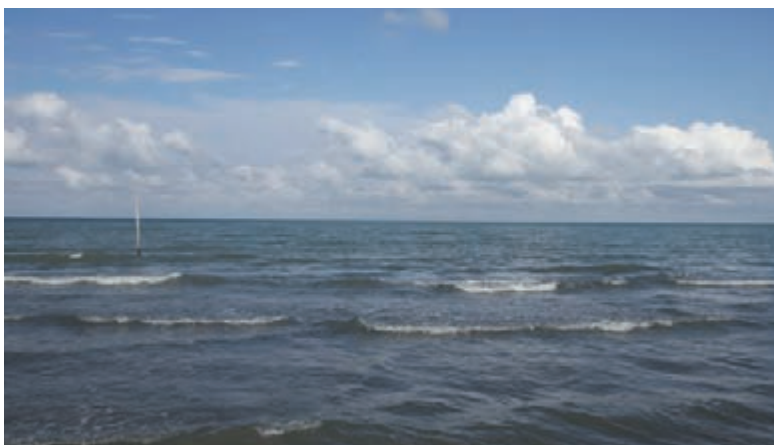

نرم افزارهای ویرایش تصاویر

به عکس‌های زیر نگاه کنید و نوع ویرایشی را که در هر قسمت انجام شده است، بنویسید.

عکس ۱۸- پیش از ویرایش

عکس ۱۹- پس از ویرایش

عکس ۲۱- پس از ویرایش

عکس ۲۰- پیش از ویرایش

عکس ۲۳- پس از ویرایش

عکس ۲۲- پیش از ویرایش

عکس ۲۵- پس از ویرایش

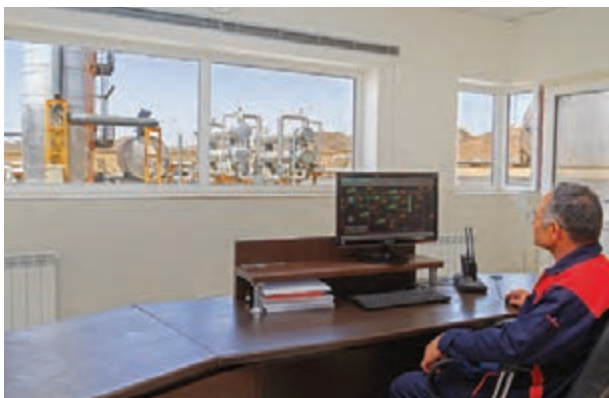
عکس ۲۴- پیش از ویرایش

عکس ۲۷- پس از ویرایش

عکس ۲۶- پیش از ویرایش

عکس ۲۹- پس از ویرایش

عکس ۲۸- پیش از ویرایش

عکس ۳۱- پس از ویرایش

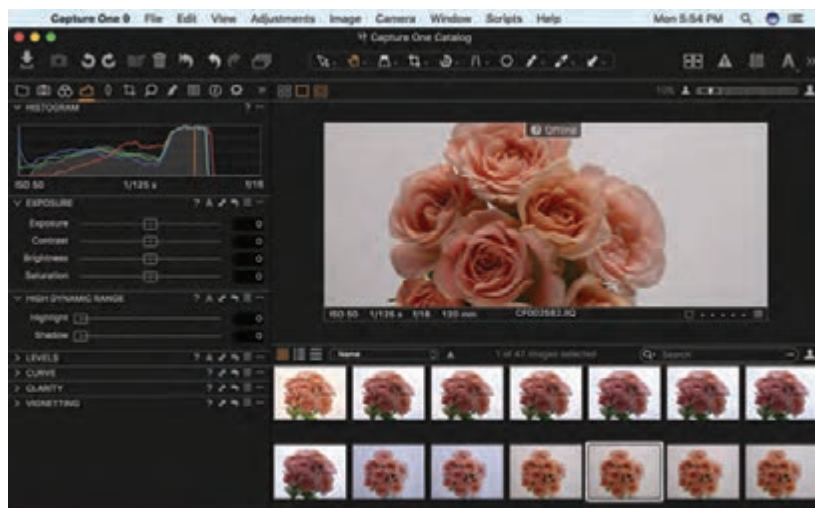

عکس ۳۰- پیش از ویرایش

در سال گذشته با نرم‌افزار فتوشاپ و استفاده از آن برای ویرایش عکس آشنا شدید. برای این‌که تصاویر با کیفیت بالاتر و با امکان ویرایش بهتر و کامل‌تری داشته باشید؛ بهتر است با فایل RAW عکاسی کنید. هنگام عکاسی با فایل RAW در حقیقت تمام اطلاعاتی که سنسور دوربین ثبت می‌کند، بدون دخل و تصرف، در یک فایل ذخیره می‌شوند. به همین دلیل حجم یک فایل خام دوربین چندین برابر فایل‌های JPG است و امکان ویرایش زیادی وجودی دارد. برای بازکردن و ویرایش فایل‌های RAW، به نرم‌افزارهای خاصی نیاز است از جمله نرم‌افزارهای اختصاصی که تولیدکنندگان دوربین‌های عکاسی در لوح فشرده همراه دوربین قرار می‌دهند (عکس‌های ۳۲ تا ۳۵).

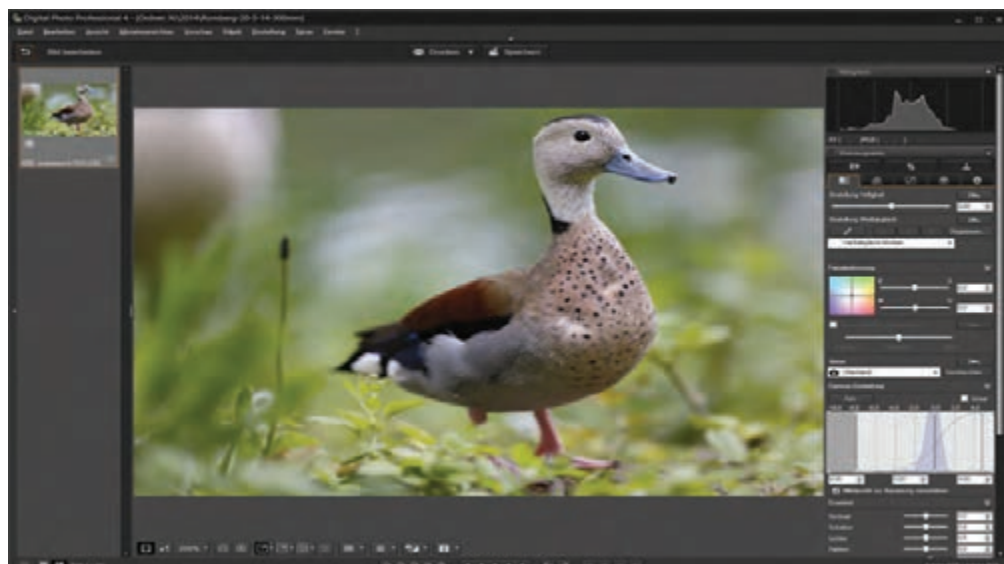

عکس ۳۲

عکس ۳۳

پودمان پنجم: طراحی آلبوم عکس

عکس ۳۴

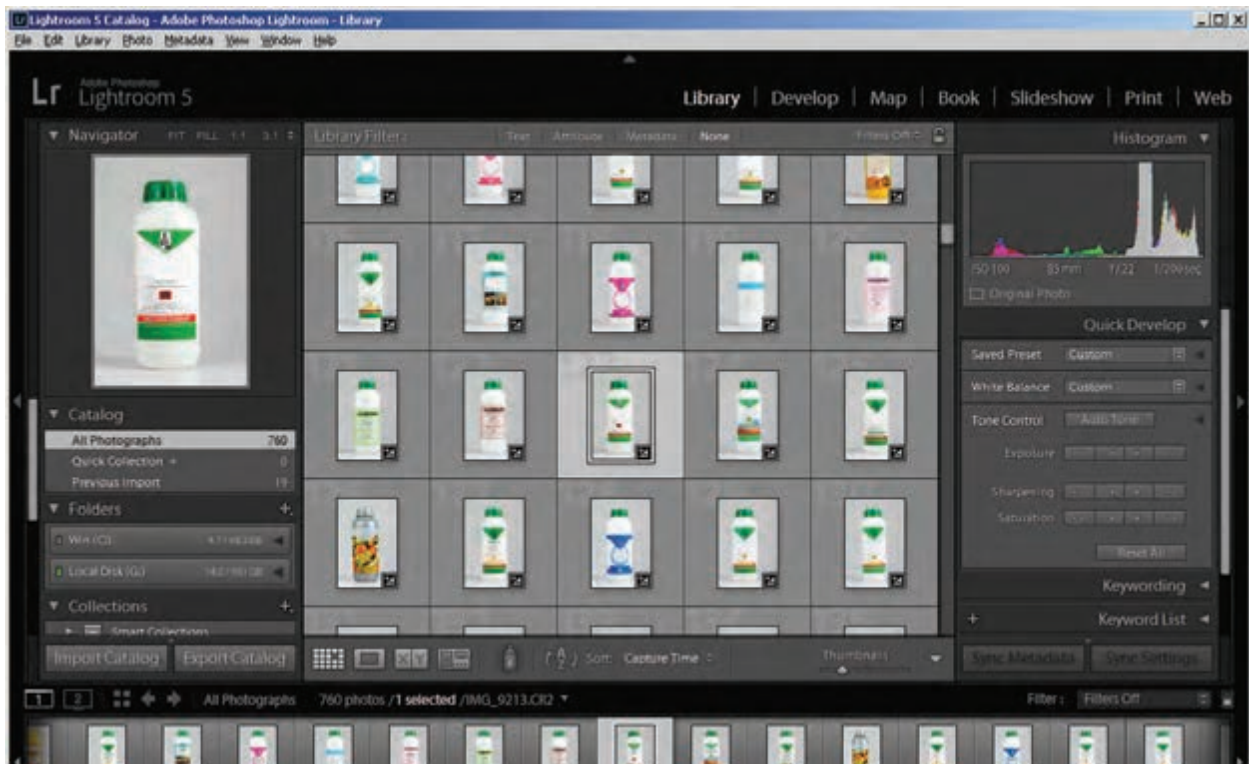

عکس ۳۵

علاوه بر آن از معروفترین نرم‌افزارهای ویرایش فایل‌های خام می‌توان به پلاگین Adobe Camera RAW و نرم‌افزار Adobe LightRoom اشاره کرد (عکس‌های ۳۶ و ۳۷).

عکس ۳۶

عکس ۳۷

از نرم‌افزار Lightroom علاوه بر ویرایش تصاویر، می‌توان برای آرشیو و بایگانی عکس‌ها، طراحی آلبوم عکس (Photo Book)، اسلایدشو (Slide Show) و ایجاد گالری برای نمایش عکس در تارنما (Web Gallery) استفاده کرد.

با دوربین خود تعدادی عکس با فرمت RAW و JPG بگیرید. فایل‌های JPG را با فتوشاپ و فایل‌های RAW را با Adobe Camera RAW ویرایش کنید و نتیجه را مقایسه کنید. ویرایش می‌تواند شامل تصحیح نور، رنگ، کنتراست و کادر باشد.

فعالیت
کارگاهی

ویرایش عکس

عکسی که با فرمت RAW گرفته شده نیاز به ویرایش دارد. هنگامی که با فرمت JPG عکاسی می‌کنیم، دوربین فایل عکس را فشرده و بر روی رنگ، نور، کنتراست و جزئیات آن تغییراتی ایجاد می‌شود ولی فایل خام، بدون ویرایش و تبدیل به یک فایل با پسوند متداول مانند Tiff یا JPG، قابلیت چاپ و استفاده را ندارد. همان‌گونه که اشاره شد، برای ویرایش و تبدیل فایل خام به یک عکس قابل استفاده، می‌توان از نرم‌افزارهای متفاوتی استفاده کرد. در این بخش، ویرایش عکس با پلاگین Adobe Camera RAW را با هم مرور می‌کنیم. اگر ویرایش با این نرم‌افزار را به خوبی بیاموزید، هنگام استفاده از هر نرم‌افزار دیگری می‌توانید تنظیمات مربوط را به آسانی پیدا کرده و انجام دهید.

هنگامی که تصمیم به ویرایش یک عکس می‌گیرید، مهم‌ترین نکته، تشخیص ایرادهای عکس است تا ویرایش به درستی انجام شود.

به همین منظور قبل از تغییر دادن تنظیمات، نخست به این سؤالات پاسخ دهید:

- آیا عکس نیاز به تنظیم وایت بالانس دارد؟
- آیا نیاز است عکس روشن‌تر یا تیره‌تر شود؟
- آیا لازم است کنتراست عکس کمتر یا بیشتر شود؟
- آیا در مناطق روشن، جزئیات به اندازه کافی وجود دارند؟
- آیا در مناطق تیره، جزئیات به اندازه کافی وجود دارند؟
- آیا بهتر است رنگ‌های عکس اشباع شوند یا برعکس؟
- آیا کادر عکس مناسب است یا نیاز به اصلاح کادر وجود دارد؟

چه پرسش‌های دیگری به نظرتان می‌رسد؟ آنها را بنویسید و در کلاس درباره آنها گفت‌وگو کنید.

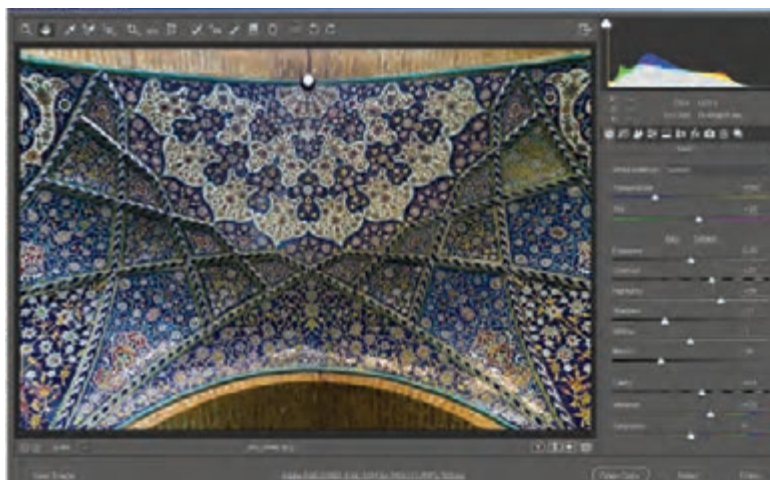
پرسش
کلاسی

با دوبار کلیک کردن یک فایل RAW در نرم‌افزار Adobe Bridge به طور پیش‌فرض یا درگ کردن (کشیدن و رها کردن آن) به محیط فتوشاپ، فایل RAW در Adobe Camera RAW باز می‌شود. همان‌گونه که در عکس‌های ۳۸ و ۳۹ می‌بینید، تعدادی ابزار در بالای پنجره وجود دارد و در سمت راست نیز تعدادی سربرگ وجود دارد که از طریق هر کدام می‌توان تنظیمات مربوط به تصویر را تغییر داد.

عکس ۳۹

عکس ۳۸

اولین سربرگ در تنظیمات سمت راست Basic نام دارد که شامل تنظیمات پایه است.

همان‌گونه که در تصویر دیده می‌شود، اولین گزینه White Balance است. در فایل‌های RAW برخلاف عکس‌های JPG به راحتی می‌توان، وایت بالانس را با دقت بالاتری، در نرم‌افزار تنظیم کرد.

در قسمت بعدی می‌توان تیرگی و روشنی عکس را تنظیم کرد. با کلیک کردن دکمه Auto، نرم‌افزار، به صورت خودکار تنظیماتی را روی تصویر انجام می‌دهد که می‌تواند مناسب باشد یا با نظر و هدف ما در ویرایش، تفاوت داشته باشد. با کلیک کردن دکمه Default تنظیمات به حالت اولیه برمی‌گردد. گزینه‌های بعدی در جدول زیر آمده‌اند:

افزایش یا کاهش روشنایی کلی تصویر	Exposure
افزایش یا کاهش کنتراست تصویر	Contrast
روشن‌تر یا تیره‌تر کردن بخش‌های روشن تصویر، بدون اثر روی بخش‌های تیره	Highlights
روشن‌تر یا تیره‌تر کردن بخش‌های تیره تصویر، بدون اثر روی بخش‌های روشن	Shadows
تنظیم نواحی سفید تصویر	Whites
تنظیم نواحی سیاه تصویر	Blacks
افزایش یا کاهش کنتراست تن‌های میانی (وضوح جزئیات و بافت‌ها در تن‌های میانی)	Clarity
افزایش یا کاهش غلظت رنگ‌های تصویری که غلظت کمتری دارند.	Vibrance
افزایش یا کاهش غلظت رنگ‌های تصویری که غلظت بیشتری دارند.	Saturation

ممکن است با توجه به نسخه‌ای از Adobe Camera RAW که استفاده می‌کنید. گزینه‌های متفاوتی با این جدول داشته باشید.

تعدادی از عکس‌های خام انتخابی خود را باز کنید و تنظیمات صفحه قبل را در صورت نیاز روی عکس‌ها اعمال کنید.

انواع آلبوم‌ها

آلبوم‌های عکس به طور کلی شامل دو دسته سنتی و مدرن هستند:

آلبوم‌های سنتی

۱- سلفونی

آلبوم عکس سلفونی همان‌طور که از نامش پیداست دارای برگه‌های پلاستیکی به هم چسبیده مانند یک کیسه است که عکس‌ها درون آن قرار می‌گیرد. معمولاً جنس جلد این آلبوم عکس از مقوا است. سایز عکس‌های این آلبوم محدود است بنابراین نمی‌توان هر عکسی را با هر سایزی داخل آن قرار داد.

عکس ۴۰

۲- آلبوم چسبی

صفحات این آلبوم به وسیله یک لایه نازک و شفاف پلاستیکی پوشانده شده است. این لایه به راحتی از لایه زیرین جدا می‌شود، بنابراین جانمایی عکس‌ها در داخل این آلبوم عکس بسیار راحت است. این لایه شفاف پلاستیکی از نفوذ گرد و خاک به عکس‌ها پیشگیری کند.

عکس ۴۱

۳- آلبوم فریم‌دار

آلبوم عکس فریم‌دار یکی از ساده‌ترین روش‌ها برای نگهداری و حفظ عکس‌ها است. عکس‌ها به صورت کشویی داخل می‌رود و به راحتی از تماس با دیگر عکس‌ها اجتناب می‌کند. هر عکس دارای پاسپارتنویی است که باعث زیباتر و جذاب‌تر شدن عکس‌ها می‌شود.

عکس ۴۲

جنس رویه جلد این محصولات بسیار متنوع است. رویه‌هایی به شکل طرح ابر و باد، اکلیلی، جیر، مخمل، چرم و مگنتی از جمله طرح‌هایی است که در این محصولات دیده می‌شود.

آلبوم‌های مدرن

۱- دیجیتال

این نوع آلبوم‌ها برخلاف آلبوم‌های سنتی از پیش آماده نیستند؛ بلکه طراحی، چاپ و صحافی آنها کاملاً براساس عکس‌ها و سلیقه مشتری انجام می‌شود. این آلبوم‌ها توانستند به‌تنهایی کسب و کارهای صنعت چاپ آلبوم را متحول کنند.

یکی از ویژگی‌های برجسته این آلبوم‌ها کیفیت بسیار خوب صحافی آن است؛ ترکیبی از چسب و دوخت که به طرز قابل‌توجهی دوام صفحات را افزایش می‌دهد و این امکان را فراهم می‌کند که آلبوم در برابر فرسایش و استفاده مکرر مقاوم باشد.

جلد این آلبوم‌ها نیز ضخیم و مقاوم است و می‌تواند از موادی مثل مخمل، چرم در رنگ‌های مختلف و حتی پلکسی تهیه شود.

برای استفاده از این آلبوم باید عکس‌هایی که با دوربین دیجیتال عکاسی شده را به کمک نرم افزارهای ویرایش تصاویر، طراحی کرد. خروجی این فرایند در نهایت به‌وسیله دستگاه‌های چاپ دیجیتالی انجام می‌شود. صحافی ژورنالی در آلبوم‌های دیجیتال، یکی از روش‌های محبوب و معتبر برای اتصال صفحات به یکدیگر است که در آن صفحات به‌گونه‌ای طراحی و بسته‌بندی می‌شوند که قابلیت باز شدن کامل را داشته باشند. مزیت عمده صحافی ژورنالی در آلبوم دیجیتال این است که صفحات به‌طور کامل مسطح باز می‌شوند که این ویژگی برای نمایش تصاویر بزرگ یا طراحی‌هایی که از چند صفحه عبور می‌کنند، ضروری است. در این نوع صحافی، به‌جای چسباندن صفحات به‌طور معمول، از یک ساختار پیوسته برای اتصال آنها استفاده می‌شود، بنابراین آلبوم به‌راحتی باز شده و صفحات می‌توانند به‌طور کامل و مسطح باز شوند. این روش معمولاً برای آلبوم‌هایی که تصاویر آنها به‌صورت گسترده در دو صفحه قرار دارند، مناسب است.

۲- فتوبوک

در یک تعریف ساده می‌توان فتوبوک را نمونه خلاقانه و جدید از آلبوم عکس‌های قدیمی دانست. ظاهر فتوبوک شبیه کتاب است و مانند برگه‌های یک کتاب صفحه‌آرایی و صحافی می‌شوند. اینکه جلد آلبوم فتوبوک از چه جنسی باشد به سلیقه شما بستگی دارد.

عمده تفاوت فتوبوک با آلبوم‌های قدیمی عکس این است که عکس‌های چاپ شده مانند کتاب صحافی شده و با انواع مختلف جلدها (جلد چرمی، جلد عکسی، جلد مخملی و...) تولید می‌شود و دیگر نیازی به خرید آلبوم عکس و قرار دادن عکس داخل آن نیست.

عکس ۴۴

عکس ۴۳

اهداف طراحی آلبوم

یکی از اهداف طراحی آلبوم حفظ و نگهداری از عکس‌ها و خلق یک چیدمان زیبا از تصاویر است. طراحی آلبوم فرایندی است که در آن عکس‌ها به صورت هدفمند انتخاب و چیدمان می‌شوند تا علاوه بر محفوظ ماندن عکس‌ها، داستان مراسم با یک خط زمانی مشخص روایت شوند. شما به عنوان طراح با استفاده از اصول مختلف مبانی هنرهای تجسمی تصمیم می‌گیرید که چگونه براساس موضوع بهترین چیدمان را انجام دهید.

از جمله اهداف طراحی آلبوم می‌توان به موارد زیر اشاره کرد.

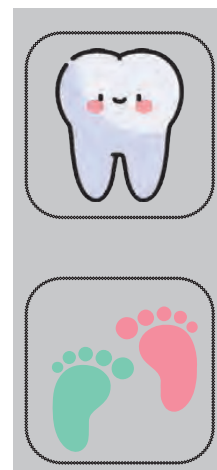
- ۱ حفظ و نگهداری منظم عکس‌ها
- ۲ ایجاد یک چیدمان زیبا و هدفمند
- ۳ نمایش بهتر لحظات مهم مراسم
- ۴ روایت منظم اتفاقات
- ۵ افزایش ارزش و کیفیت نهایی کار

معمولاً آلبوم‌ها دارای یک روایت هستند و تصاویر براساس تاریخ رویدادها چیدمان می‌شوند برای مثال یک آلبوم کودک می‌تواند از عکس‌های سونوگرافی، عکس‌های بارداری مادر، عکس‌های بدو تولد، اولین دندان، اولین قدم و... باشد. رعایت این زمان‌بندی به جذابیت بیشتر آلبوم کمک می‌کند.

توجه

شما می‌توانید برای شروع هر بخش از آیکون‌ها و تصاویر ساده همراه با نوشته‌های مرتبط استفاده کنید. مثلاً بخش اولین قدم‌ها، اولین دندان، اولین روز و

عکس ۴۵

اصول طراحی آلبوم

اولین قدم برای طراحی آلبوم عکس پس از عکاسی چیست؟
آیا عکس‌ها را باید طبق قاعده و اصول خاصی کنار یکدیگر قرار داد یا براساس سلیقه فردی آنها را چیدمان کرد؟

پس از عکاسی از موضوع، ابتدا عکس‌ها با همفکری عکاس، مشتری و با نظارت طراح آلبوم، انتخاب می‌شوند. عکس‌های انتخابی باید کیفیت لازم را داشته باشند و علاوه بر نکات فنی از جمله نورسنجی درست، عمق میدان مناسب، وضوح تصویر (فوکوس بودن سوژه) و مانند آن، باید به کادربندی مناسب، رنگ‌های تصویر و تناسب عکس‌ها با یکدیگر نیز دقت کرد. انتخاب تعداد عکس‌ها، بستگی به اندازه آلبوم و تعداد صفحات آن دارد.

به نظر شما چه ارتباطی میان تعداد عکس و اندازه صفحات آلبوم وجود دارد؟

پرسش
کلاسی

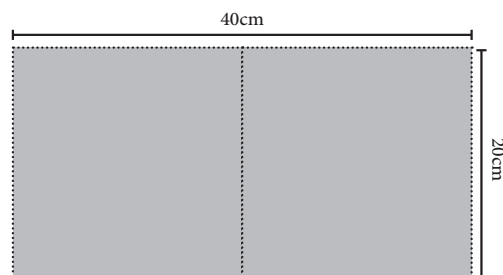
توجه

■ اگر اندازه آلبوم کوچک است یا تعداد برگه‌های کمی دارد، نباید تعداد زیادی عکس انتخاب شود؛ زیرا باعث فشردگی عکس‌ها کنار یکدیگر شده و از نظر بصری، عدم تمرکز و تأکید یا نوعی آشفتگی بصری ایجاد می‌کند؛ در نتیجه عکس‌ها خوب دیده نشده و از سویی خلاقیت در ترکیب‌بندی عکس‌ها کمتر می‌شود.

پس از انتخاب عکس‌ها قدم بعدی ترکیب‌بندی عکس‌ها در صفحات آلبوم است.

■ آلبوم‌های دیجیتال با هر موضوعی که باشند، حتماً باید در دو صفحه روبه‌روی هم طراحی شوند. مثلاً اگر اندازه صفحات آلبوم 20×20 است، کادری که باید انتخاب شود 20×40 است. زیرا آلبوم‌ها همیشه به صورت دو صفحه روبه‌روی هم دیده می‌شوند.

عکس ۴۶

نکات قابل توجه در طراحی آلبوم:

- ۱ بهتر دیده شدن عکس‌ها در صفحه
 - ۲ انگیزه برای دیدن صفحه‌های بیشتر.
- به همین دلیل عناصری که در طراحی آلبوم به کار می‌روند، باید در جهت رسیدن این اهداف به کار روند. از جمله این اهداف می‌توان به این موارد اشاره کرد:
- بیننده آلبوم، عکس‌ها را به صورت کلی درک می‌کند. جزئیات و عناصری که در طراحی آلبوم به کار می‌رود باید به صورت کلی زیبا باشند.
 - طراحی آلبوم باید به صورت گسترده (دو صفحه کنار هم) در نظر گرفته شود.
 - به طور کلی موضوع آلبوم شما کلیت طراحی، نحوه استفاده از رنگ‌ها و چیدمان آلبوم را مشخص می‌کند. برای مثال آلبوم با موضوع کودک پر از رنگ‌های شاد، نقاشی‌ها و طرح‌های کودکانه است اما یک آلبوم با موضوع عروسی با رنگ‌های لوکس تر مثل هم‌نشینی دو رنگ سیاه و طلایی یا استفاده از نوشته‌هایی به صورت خوش‌نویسی یا دست‌نویس طراحی می‌شود.

توجه

برای طراحی یک آلبوم زیبا طراحان از آموزه‌های مبانی تجسمی و مبانی رنگ استفاده می‌کنند.

۱- استفاده از گرید (Grid)

آیا تاکنون درباره «گرید» چیزی شنیده‌اید؟

شبکه‌بندی چه کمکی به طراح در طراحی آلبوم می‌کند؟

«گرید» ترکیبی از خطوط افقی و عمودی است که برای قانونمند کردن و همسان‌سازی حاشیه‌های صفحات، فاصله دقیق عکس‌ها و نوشته‌ها با یکدیگر و یکسان‌سازی این عوامل در کل آلبوم به کار می‌رود. تعیین اندازه حاشیه‌های بالا و پایین، راست و چپ و داخل صفحات و فاصله تصاویر تا خط برش و فاصله بین دو تصویر در گریدهای مدولار تعیین می‌شود (تصاویر ۴۷ تا ۵۱)

در صفحه‌آرایی کتاب، مجلات و روزنامه‌ها از انواع گریدبندی استفاده می‌شود. برای مثال، گریدبندی ستونی معمولاً در مجلات و روزنامه‌ها به کار می‌رود، زیرا خواندن متن‌های طولانی را آسان‌تر می‌کند. همچنین گریدبندی مدولار بیشتر در کتاب‌های عکس و آثاری که تصاویر زیاد دارند استفاده می‌شود، چون امکان چیدمان منظم و متنوع متن و تصویر را فراهم می‌کند. همچنین از گریدهای سلسله مراتبی برای چیدمان کردن مطالب و تصاویر به نسبت اهمیت آنها استفاده می‌شود.

گرید سلسله مراتبی

گرید مدولار

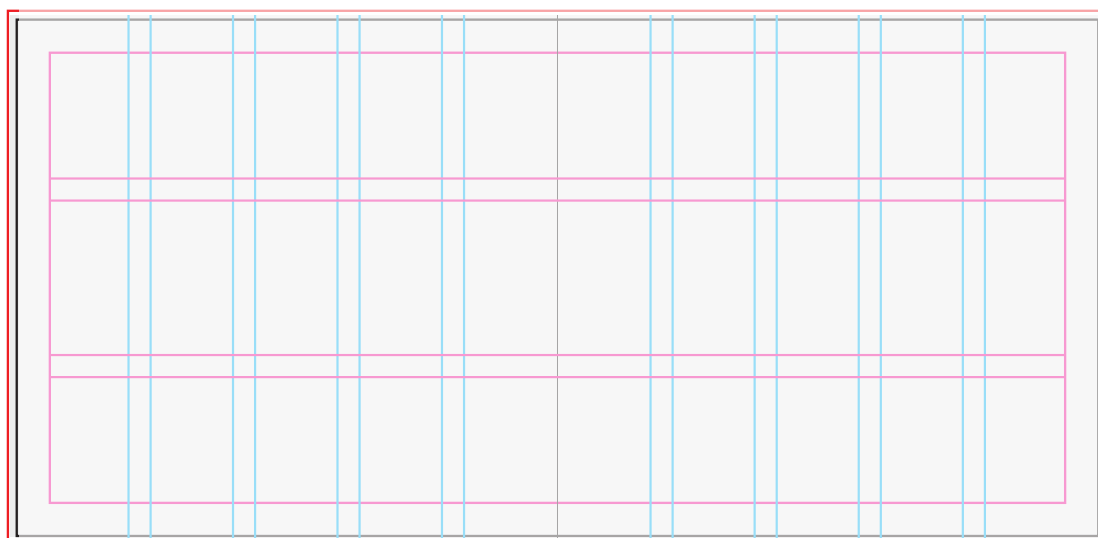
گرید ستونی

تصویر ۴۷

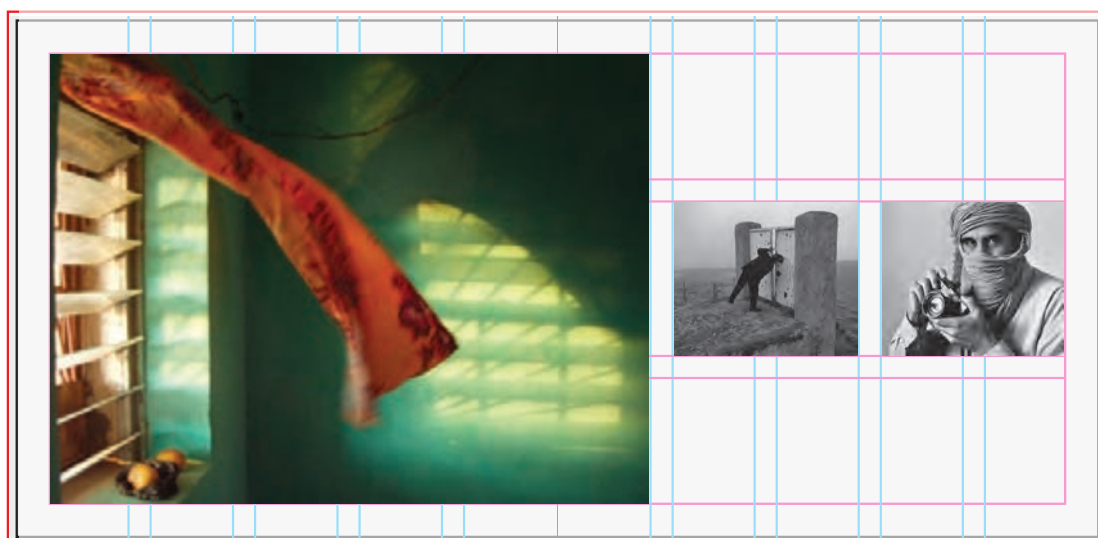
توجه

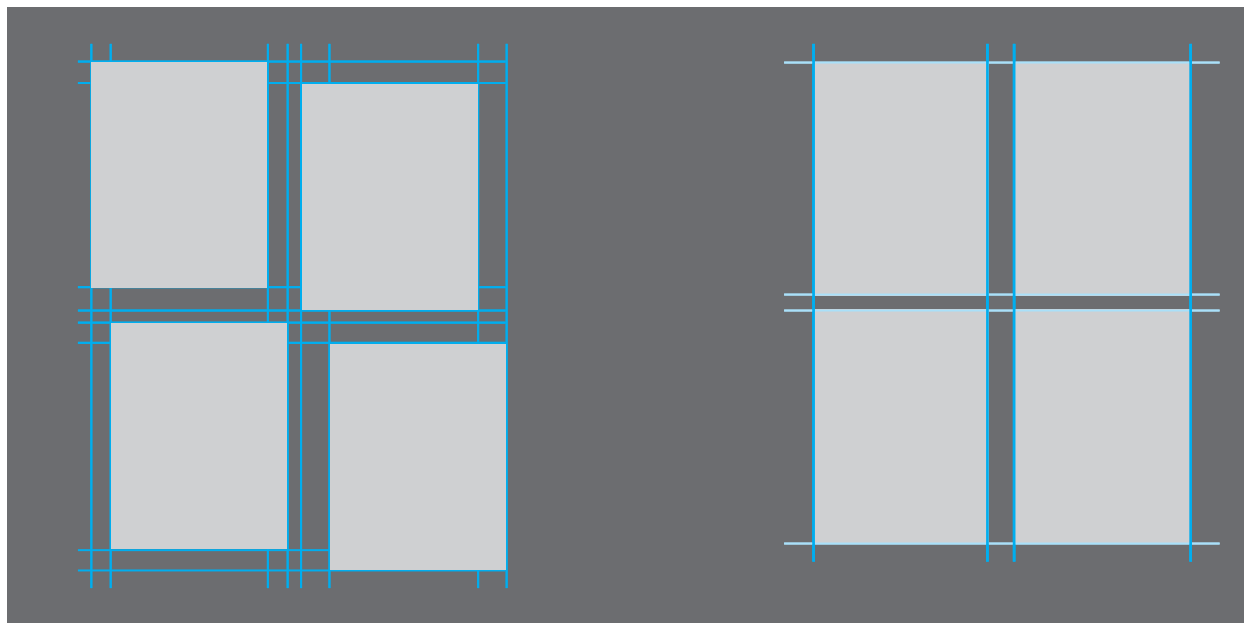
شبکه‌بندی باعث کارایی، صرفه‌جویی در زمان، تداوم تشخیص اطلاعات و راحتی حرکت چشم بیننده می‌شود.

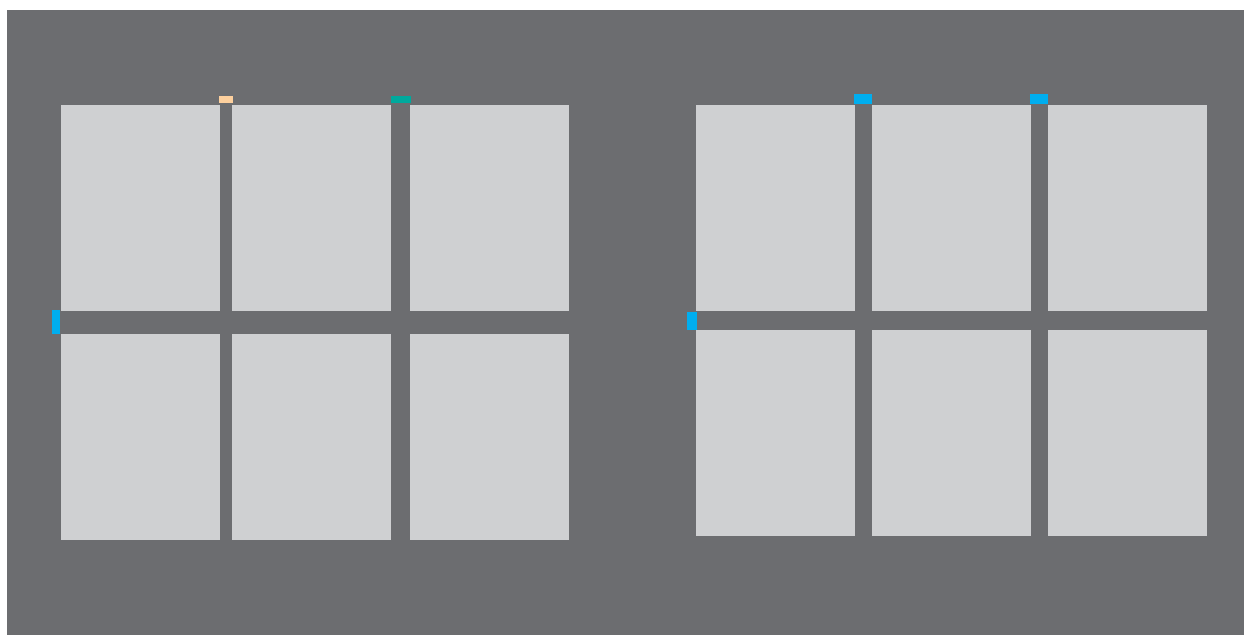
تصویر ۴۸

تصویر ۴۹

تصویر ۵۰- رعایت ترازبندی در گرید (سمت راست) رعایت نکردن ترازبندی در گرید (سمت چپ)

تصویر ۵۱- رعایت فاصله‌های مساوی در شبکه‌بندی (سمت راست) رعایت نکردن فاصله‌ها در شبکه‌بندی (سمت چپ)

چهار عکس از یک موضوع واحد انتخاب کنید و در یک کادر 60×30 با رعایت شبکه‌بندی، آنها را ترکیب کنید.

فعالیت
کارگاهی

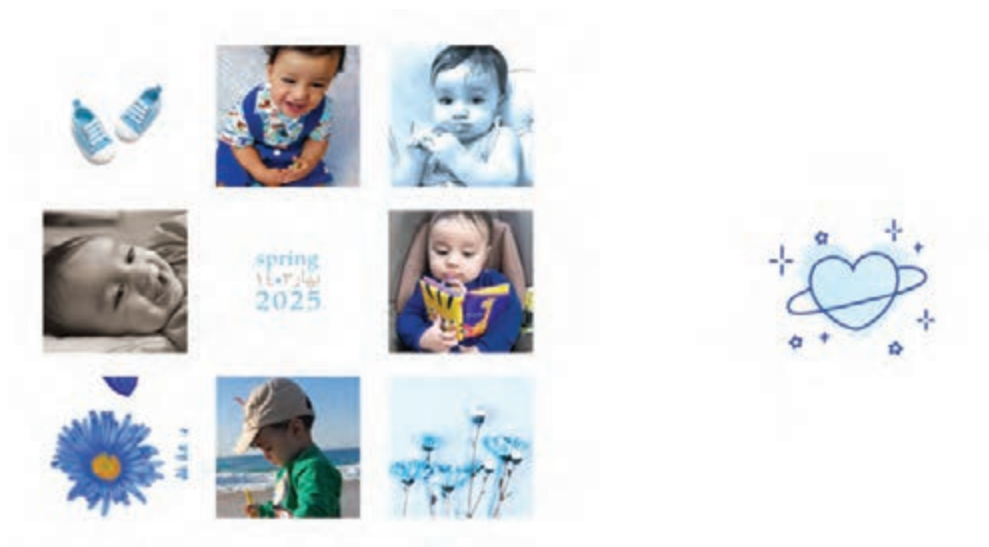
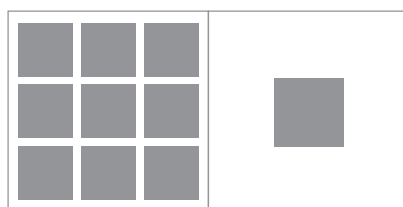
با استفاده از شبکه‌بندی مدولار می‌توانید چیدمان‌های متنوع و منظمی انجام دهید. به خاطر داشته باشید فضای منفی یا سفید به اندازه فضای مثبت اهمیت دارد. پر کردن کل صفحه از تصاویر مانع دیده شدن آنها می‌شود بهتر است بعد از یک صفحه پر از تصاویر صفحه مقابل خلوت و آرام باشد تا به دیده شدن بهتر تصاویر کمک کند (تصویر ۵۲).

۲- استفاده از رنگ و پترن (Pattern)

یکی دیگر از راه‌های طراحی دو صفحه جذاب برای آلبوم استفاده از رنگ‌های هماهنگ با تصویر و نقوش تکرار شونده Pattern می‌باشد.

دقت کنید استفاده از رنگ‌ها و پترن‌ها در طراحی باید به گونه‌ای باشد که به بهتر دیده شدن تصاویر کمک کند نه اینکه در دیده شدن از تصاویر اصلی پیشی بگیرند و ایجاد مزاحمت کنند.

شما به عنوان طراح تصمیم می‌گیرید که اولویت دیده شدن با کدام یک از عناصر بصری صفحه باشد (تصاویر ۵۳ تا ۵۵).

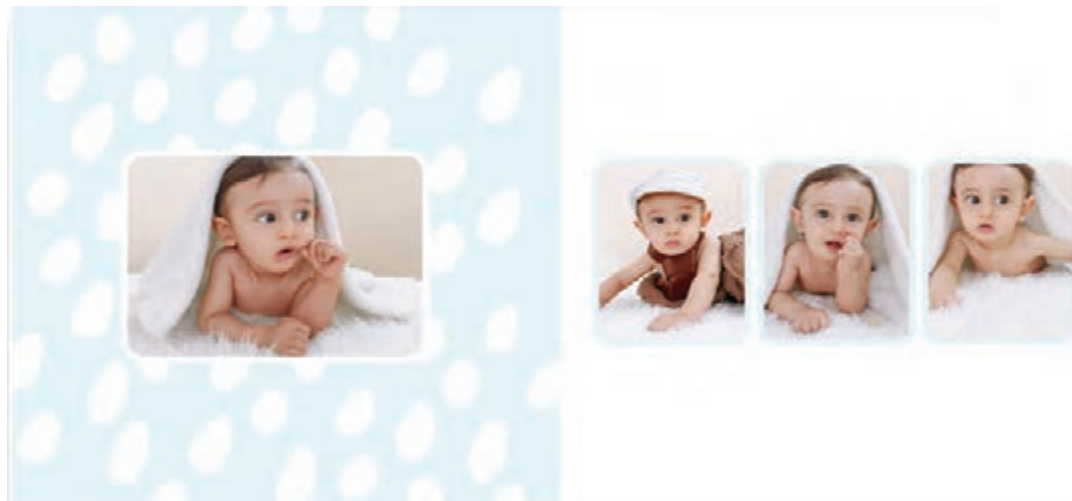
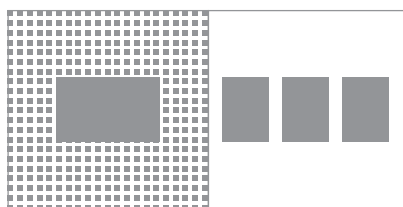

تصویر ۵۲

چند تصویر از یک موضوع واحد انتخاب کنید و با استفاده از رنگ‌ها و نقوش تکرار شونده در یک کادر ۴۰×۲۰ به صورت دو صفحه روبه‌روی هم چیدمان کنید.

فعالیت
کارگاهی

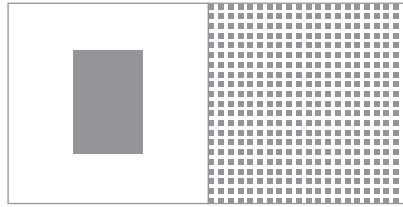

تصویر ۵۳

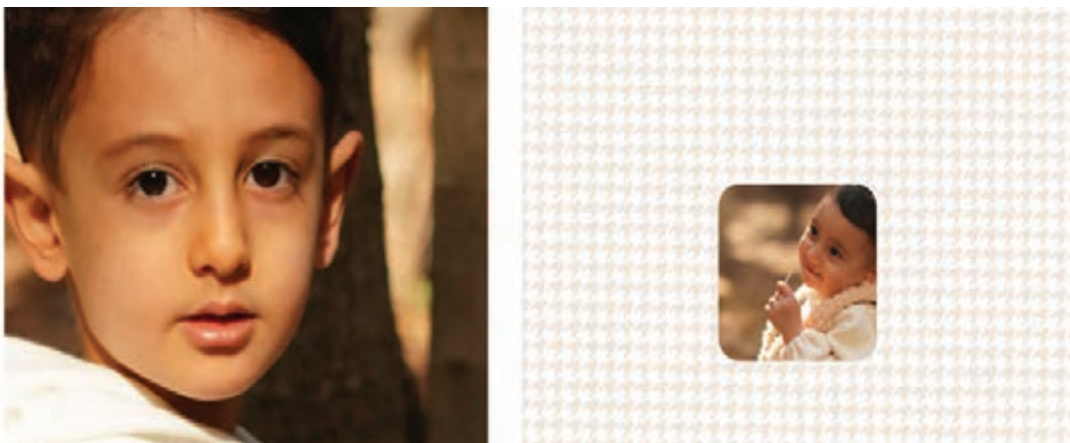
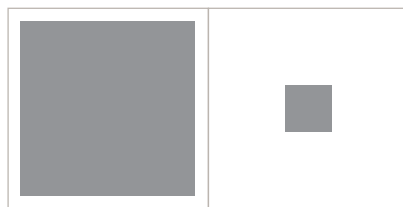
تصویر ۵۴

تصویر ۵۵

۳- استفاده از کنتراست اندازه

یکی از اصول پایه و مهم در طراحی صفحات آلبوم توجه به کنتراست و استفاده از آن است. کنتراست به معنای تضاد، تباین و کشمکش متقابل میان عناصر و کیفیت‌های بصری است. استفاده از تصاویر با اختلاف اندازه باعث ایجاد جذابیت در طراحی آلبوم می‌شود (تصاویر ۵۶ و ۵۷).

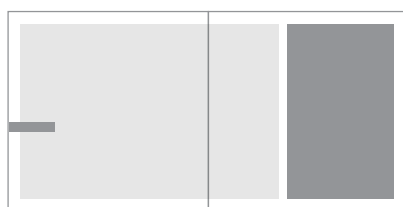
تصویر ۵۶

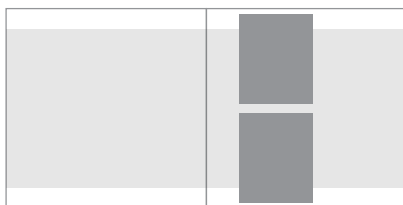
تصویر ۵۷

۴- استفاده از کنتراست رنگ

استفاده از یک تصویر خاکستری با شفافیت کم در کنار تصاویر رنگی با شفافیت و وضوح بالا باعث ایجاد جذابیت در چیدمان می‌شود. شما می‌توانید برای هماهنگ کردن دو صفحه آلبوم از رنگ‌های تصویر اصلی در صفحه مقابل در قالب نوشته یا عناصر تصویری گوناگون استفاده کنید.

تصویر ۵۸

تصویر ۵۹

۵- استفاده از عناصر و تصاویر کودکانه

شما می‌توانید برای ایجاد جذابیت در طراحی صفحات آلبوم از عناصر تصویری مختلف مثل طراحی‌های خطی، تصاویر کارتون‌ی مرتبط با موضوع استفاده کنید. دقت کنید استفاده از این تصاویر باعث شلوغ شدن بیش از حد صفحه نشود. برای هماهنگ شدن اشکال با تصاویر می‌توانید از رنگ‌های داخل تصاویر استفاده کنید. این کار باعث گردش رنگ در صفحه و ایجاد هارمونی می‌شود.

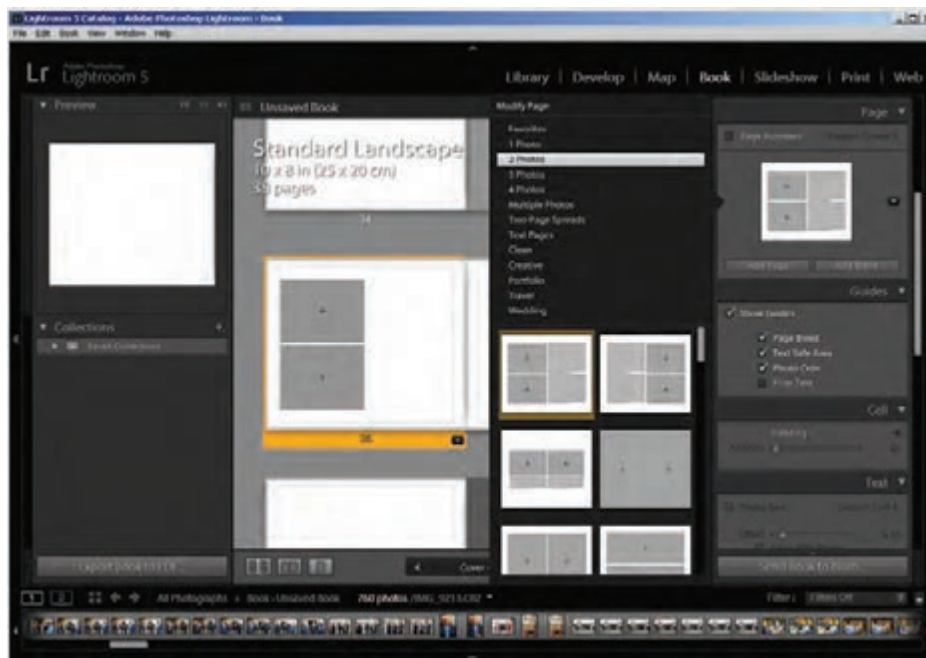

تصویر ۶۰

تصویر ۶۱

اکنون که عکس‌های خود را برای طراحی آلبوم انتخاب کرده‌اید، ترتیب قرارگیری و اندازه هر یک را مشخص و آنها را ویرایش کرده‌اید، زمان آن رسیده که آلبوم خود را طراحی کنید. برای طراحی یک آلبوم عکس، نرم‌افزارهای متفاوت و متنوعی وجود دارند. برخی نرم‌افزارها مانند Adobe Lightroom یک بخش مجزا برای طراحی آلبوم دارند که با الگوهای از پیش آماده شده، کار طراحی را ساده می‌کنند (عکس ۶۲). از نرم‌افزار فتوشاپ نیز می‌توان برای طراحی آلبوم عکس استفاده کرد.

عکس ۶۲

- نرم‌افزار دیگری که معمولاً برای صفحه‌آرایی کتاب، مجلات و روزنامه‌ها استفاده می‌شود Adobe InDesign است که از آن برای طراحی آلبوم عکس نیز می‌توان استفاده کرد (عکس ۶۳).

- برخی نرم‌افزارهای ساده با طرح‌های از پیش آماده شده هم وجود دارند. همچنین امروزه با گسترش روزافزون سرویس‌های آنلاین، برخی تارنماهای اینترنتی نیز وجود دارند که می‌توان با عضویت در آنها عکس‌های خود را به صورت دلخواه در قالب آلبوم، طراحی و با پرداخت هزینه‌ای چاپ کرد و با پست تحویل گرفت.

اگر اصول طراحی را فراگرفته باشیم دیگر تفاوتی وجود ندارد که از چه نرم‌افزاری استفاده می‌کنیم.

عکس ۶۳

در نرم‌افزار فتوشاپ یک صفحه جدید باز کنید و تعدادی عکس را به دلخواه در صفحه بچینید. برای چیدمان عکس‌ها می‌توانید از نمونه‌هایی که با کاغذ درست کرده‌اید الگو بگیرید.

انواع کاغذهای چاپ عکس

کاغذهایی که برای چاپ عکس استفاده می‌شوند در بافت‌ها و کیفیت‌های متنوعی وجود دارند که می‌توان به کاغذهای مات، براق، سیلک (ابریشمی) و متالیک اشاره کرد. با توجه به نوع کاربرد آلبوم و عکس‌ها باید کاغذ مناسب را انتخاب کرد.

در برخی آلبوم‌ها می‌توان از ترکیب کاغذهای متفاوت برای صفحات مختلف استفاده کرد.

هر کدام از هنرجویان یک عکس را بر روی چند نوع کاغذ عکس مختلف چاپ کنید و تفاوت آنها را ببینید. عکس‌های خود را با هم کلاسی‌های خود مقایسه کنید و درباره آنها در کلاس صحبت کنید.

اندازه‌های استاندارد آلبوم‌های عکس

به طور کلی کاغذهای چاپ عکس به دو صورت متری (رول) و تک‌برگ (شیت) در اندازه‌های استاندارد تولید می‌شوند. امروزه کاغذهای متری در عرض‌های مختلف بیش از کاغذهای تک‌برگ کاربرد دارند و بیشتر مراکز چاپ عکس دیجیتال از کاغذهای متری (رول) استفاده می‌کنند (عکس ۶۴).

بر اساس نوع استفاده آلبوم و سفارش مشتری، می‌توان سایز هر برگ آلبوم را از 10×10 سانتی‌متر تا 50×50 سانتی‌متر در نظر گرفت. همان‌طور که قبلاً اشاره شد، باید دو صفحه روبه‌رو را با هم طراحی و چاپ کرد. در جدول زیر تعدادی از اندازه‌های متداول برای طراحی و چاپ آلبوم‌های عکس آورده شده‌اند. ضمن اینکه اندازه‌های دقیق معمولاً چند میلی‌متر با این اندازه‌ها تفاوت دارند. مثلاً اندازه‌ای که اصطلاحاً 20×30 نامیده می‌شود به صورت دقیق 12×8 اینچ یعنی $30/48 \times 32/48$ سانتی‌متر است.

جدول ۱ اندازه‌های استاندارد آلبوم عکس

عکس ۶۴

کاغذ شیت در چاپگر عکس (تصویر بالا)

کاغذ رول در چاپگر عکس (تصویر پایین)

10×20
15×30
20×30
20×40
20×50
30×40
30×50
30×60
30×70
30×80
40×60
40×80
40×90
50×100

مراحل چاپ عکس دیجیتال

روش‌های مختلفی برای چاپ وجود دارد. از چاپ عکس با چاپگرهای جوهرافشان گرفته تا چاپ روی کاغذهای حساس عکاسی و همچنین چاپ افست با تیراژ بالا. آیا می‌دانید معمولاً آلبوم‌های دیجیتال به چه روشی چاپ می‌شوند؟ معمولاً آلبوم‌های دیجیتال در چند نسخه محدود بر روی کاغذهای حساس عکاسی چاپ می‌شوند و روی مقوای ضخیم پرس و سپس صحافی می‌شوند. فرایند چاپ در این دستگاه‌ها به صورت RGB است. در این چاپگرها کاغذ حساس عکاسی در درون دستگاه در تاریکی مطلق قرار دارد و تصویر توسط پرتوهای نور به کاغذ تابانده می‌شود و سپس در داروهای مخصوصی ظاهر می‌شود و پس از شست‌وشو و خشک‌شدن از دستگاه بیرون می‌آید.

برای چاپ افست، تمام فایل‌ها باید بر اساس سیستم رنگی CMYK باشد که چهار رنگ اصلی آن فیروزه‌ای، ارغوانی، زرد و مشکی است. دوربین‌های دیجیتال عکس‌ها را با مدل رنگی RGB ثبت می‌کنند.

یادآوری

به کتاب «عکاسی پرسنلی و منظره» مراجعه کنید و درباره عکس‌هایی که بر اساس سیستم رنگی CMYK چاپ می‌شوند، مطالبی را برای ارائه به دیگر هنرجویان در کلاس جمع‌آوری و درباره آنها گفت‌وگو کنید.

فعالیت
کارگاهی

صحافی آلبوم

عکس ۶۵

برگه‌های آلبوم عکس با چسب مخصوص روی مقوای ضخیم چسبانده و پرس می‌شود و با جلد‌های متنوعی صحافی می‌شود. تنوع جلد‌های آلبوم زیاد است و از جلد‌های چرمی ساده گرفته تا جلد‌های فانتزی مختلف با توجه به سلیقه و بودجه مشتری وجود دارند.

ارزشیابی شایستگی طراحی آلبوم

نام و نام خانوادگی		شماره ملی		تاریخ ارزشیابی:		نوبت:
کد حرفه	۳۴۳۵۱۲	حرفه	فتو-گرافیک	کد پیمان/پودمان	۳۴۳۵۱۲۰۳۵	استاندارد عملکرد کار:
کد وظیفه شغل	۳۴۳۵۱۲۰۳	وظیفه شغل	عکاسی آنلاین و مراسم	سطح صلاحیت	L2	تهیه آلبوم دیجیتال در ابعاد متنوع بر اساس سلیقه مشتری طبق استانداردهای حرفه‌ای و به وسیله نرم‌افزارهای تخصصی. (تهیه آلبوم در اندازه‌های متنوع، تنوع در طراحی صفحات، جنس و جلد آلبوم)
کد کار	۳۴۳۵۱۲۰۳۵۲	کار	طراحی آلبوم	سطح شایستگی	مهارت	

ردیف	مراحل کار	شرایط انجام کار (ابزار، مواد، تجهیزات، زمان، مکان و ...)	ابزارهای ارزشیابی	استاندارد (شاخص‌ها/داوری/نمره دهی)	نتایج ممکن	نمره کسب شده
۱	ویرایش عکس	مکان: استودیو عکاسی ابزار و تجهیزات: رایانه، نرم‌افزارهای ویرایش عکس، چاپگر، جوهر پرینتر	مشاهده، چک‌لیست، نمونه کار، نمون برگ ارزشیابی و ...	دانش نرم‌افزار ویرایش دانش عناصر بصری، کنتراست، تیرگی و روشنایی دانش ترکیب‌بندی	۳	
				مهارت انتخاب و ویرایش عکس‌ها بهره‌گیری از فناوری‌های نوین	۲	
				نداشتن دانش کافی برای کار با نرم‌افزار ویرایش نداشتن مهارت برای انتخاب و ویرایش عکس	۱	
۲	طراحی صفحه‌های آلبوم	مکان: استودیو عکاسی ابزار و تجهیزات: رایانه، نرم‌افزارهای ویرایش عکس، چاپگر، جوهر پرینتر	مشاهده، چک‌لیست، نمونه کار، نمون برگ ارزشیابی و ...	دانش نرم‌افزارهای طراحی دانش رنگ‌شناسی	۳	
				مهارت طراحی کردن صفحه‌های آلبوم با تلفیق عکس‌های انتخاب شده مهارت صفحه‌آرایی دیدن افق‌های آینده در کار	۲	
				مهارت طراحی کردن صفحه‌های آلبوم با تلفیق عکس‌های انتخاب شده مهارت صفحه‌آرایی	۱	
۳	آماده کردن برای چاپ و تهیه آلبوم	مکان: استودیو عکاسی ابزار و تجهیزات: رایانه، نرم‌افزارهای ویرایش عکس، چاپگر، جوهر پرینتر	مشاهده، چک‌لیست، نمونه کار، نمون برگ ارزشیابی و ...	مهارت آماده کردن فایل برای چاپ عکس مهارت مشخص کردن ترتیب صفحات مهارت مشخص کردن اندازه، رنگ و طرح جلد آلبوم (آلبوم با حاشیه، بدون حاشیه و اصول صفحه‌آرایی عکس‌ها در آلبوم) دانش تغییر اندازه، تغییر رنگ، تغییر کنتراست آینده‌نگری دنیای کار	۳	
				مهارت آماده کردن فایل برای چاپ عکس مهارت مشخص کردن ترتیب صفحات مهارت مشخص کردن اندازه، رنگ و طرح جلد آلبوم (آلبوم با حاشیه، بدون حاشیه و اصول صفحه‌آرایی عکس‌ها در آلبوم)	۲	
				نداشتن مهارت آماده‌سازی عکس برای تغییر اندازه، تغییر رنگ، تغییر کنتراست	۱	
		-امانت‌داری، مسئولیت‌پذیری، اخلاق حرفه‌ای، مدیریت فناوری‌های جدید، کار گروهی، ارتباط مؤثر، مدیریت زمان - استفاده از روپوش کار و عینک مناسب هنگام کار با رایانه، رعایت فاصله مناسب برای سلامت چشم، رعایت نکات ارگونومی هنگام نشستن طولانی مدت در پشت رایانه - استفاده بهینه از منابع انرژی و سیستم‌های الکترونیکی - انصاف و مشتری‌مداری، باور به امانت‌داری در نگهداری فایل‌ها، رعایت حقوق کپی‌رایت	۲			
۱						
ارزشیابی کار (شایستگی انجام کار)						
بلی ☐						
خیر ☐						

- ۱ سند برنامه درسی رشته «فتو - گرافیک»، دفتر تألیف کتاب‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش ۱۴۰۴.
- ۲ سند برنامه درسی «عکاسی آتلیه و مراسم»، دفتر تألیف کتاب‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش ۱۴۰۴.
- ۳ پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر مقام معظم رهبری.
- ۴ وبسایت آستان قدس رضوی.
- ۵ وبسایت آستان مقدسه حضرت معصومه (سلام‌الله علیها).
- ۶ وبسایت آستان مقدس سلطان علی بن محمدباقر (شهید اردهال).
- ۷ خبرگزاری ایرنا (مرضیه موسوی).
- ۸ خبرگزاری مهر (لیلا قدرت‌اللهی فرد).
- ۹ استودیو لویی (محمد سلیمی)، استودیو بهار (مونا نیکوگفتار).
- ۱۰ سایت مشرق نیوز (عکس‌های شهید سلیمانی).
- ۱۱ آرشیو تصویری از آتلیه عکاسی «سه سیب» (پودمان عکاسی کودک).

